

Provinciale Staten Noord-Brabant



Standpunten in de periode  
1999-2004

## Inhoudsopgave

<u>Voorwoord</u> .....	4
<b><u>Hoofdstuk 1 Bestuur</u></b> .....	<b>5</b>
<u>Formele vaststelling van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl; 25 mei 1999</u> .....	6
<u>Voorjaarsnota 1999; 25 juni 1999</u> .....	8
<u>Fusie PNEM/MEGA Groep NV en NV EDON, 10 september 1999</u> .....	14
<u>Vervolgbesluit financiering publieke provinciale televisie, 10 september 1999</u> .....	19
<u>Begroting 2000 c.a.; 12 november 1999</u> .....	22
<u>Provinciaal jaarverslag 1999; 19 mei 2000</u> .....	28
<u>Voorjaarsnota 2000; 22, 23 en 26 juni 2000</u> .....	29
<u>Gemeentelijke herindeling Stadsregio Eindhoven-Helmond; 22, 23 en 26 juni 2000</u> .....	38
<u>Initiatiefvoorstel betreffende de bestuurlijke organisatie in Zuidoost-Brabant; 22, 23 en 26 juni 2000</u> .....	41
<u>Financiële afwikkeling renovatie provinciehuis en Initiatiefvoorstel betreffende onderzoek naar de oorzaken van overschrijding van de geraamde kosten voor de renovatie van het provinciehuis; 22, 23 en 26 juni 2000</u> .....	44
<u>Wijziging structuur van bestuur en toezicht NV WBB; 23 maart 2001</u> .....	46
<u>Eindrapport Rekeningcommissie Renovatie; 20 en 23 april 2001</u> .....	47
<u>Principebesluit voorgenomen fusie NV WOB en NV WNWB; 18 mei 2001</u> .....	53
<u>Vaststelling Provinciale Jaarrekening 2000; 18 mei 2001</u> .....	54
<u>Verkoop provinciale aandelen Obragas Holding NV; 18 mei 2001</u> .....	55
<u>Bekrachtiging geheimhouding op gedeelte van de stukken verkoop aandelen BBA; 26 en 27 juni 2001</u> .....	57
<u>Verkoop Aandelen BBA; 26 en 27 juni 2001</u> .....	58
<u>Voorjaarsnota 2001; 26 en 27 juni 2001</u> .....	59
<u>Fusie NV WOB-NV WNWB; 14 september 2001</u> .....	66
<u>Begrotingsstukken; 9 november 2001</u> .....	67
<u>Opheffing gemeenschappelijke regeling Bestuursacademie Zuid-Nederland; 7 december 2001</u> .....	72
<u>6<sup>e</sup> Wijziging Jaarplan/Begroting 2002; 22 maart 2002</u> .....	74
<u>Verordening uitzonderingen Tijdelijke referendumwet; 22 maart 2002</u> .....	75
<u>Afwikkeling renovatie; 24 mei 2002</u> .....	76
<u>Voorjaarsnota 2002; 27 en 28 juni 2002</u> .....	77
<u>Financiering stedelijke tangenten; 27 en 28 juni 2002</u> .....	86
<u>Begrotingsstukken; 7 en 8 november 2002</u> .....	89
<u>Initiatiefvoorstel inzake instelling 'Status Aparte' voor de gemeente Baarle-Nassau; 6 december 2002</u> .....	95
<u>Rapport Rekeningcommissie POP/D2 gelden; 21 februari 2003</u> .....	97
<u>Voorfinanciering; 21 februari 2003</u> .....	98
<u>Afscheid Statenleden die niet terugkeren in de nieuwe bestuursperiode; 19 maart 2003</u> .....	100
<u>Bestuursakkoord en bepaling aantal zetels in Gedeputeerde Staten; 24 april 2003</u> .....	103
<u>Commissiestelsel bestuursperiode 2003-2007; 26 mei 2003</u> .....	110
<u>Voorjaarsnota 2003; 4 juli 2003</u> .....	112
<u>Vaststelling provinciale Jaarrekening 2002; 4 juli 2003</u> .....	114
<u>Afscheid Commissaris der Koningin, de heer mr. F.J.M. Houben; 19 september 2003</u> ..	115
<u>Vragenuurtje; 3 oktober 2003</u> .....	117
<u>Najaarsnota 2003; 6 en 7 november 2003</u> .....	118
<u>Financiële situatie PSW arbeidsmarktadvies; 5 december 2003</u> .....	126
<u>Jaarprogramma 2004 van de Commissie voor Beleidsevaluatie; 5 december 2003</u> .....	127
<b><u>Hoofdstuk 2 Ruimte</u></b> .....	<b>128</b>
<u>Garantstelling Moerdijk; 15 oktober 1999</u> .....	129

<a href="#">Brief d.d. 9 december 1999 van het Overlegorgaan Nationaal Park De Biesbosch inzake boorvergunning NAM in de Biesbosch, 21 januari 2000</a>	132
<a href="#">Partiële herziening Streekplan Noord-Brabant, 21 januari 2000</a>	133
<a href="#">Reorganisatie drinkwatervoorziening, 25 februari 2000</a>	135
<a href="#">Hoofdpijnen Provinciale Uitgangspunten Nota Reconstructie Zandgronden Noord-Brabant, 24 maart 2000</a>	136
<a href="#">Provinciaal Milieubeleidsplan 4, 24 maart 2000</a>	140
<a href="#">Ruimte voor Ruimte; 31 maart 2000</a>	142
<a href="#">Beleidsnota Bouwen op (zee)zand, 28 april 2000</a>	145
<a href="#">Richtlijnen MER Projectvestiging Glastuinbouw West-Brabant, 28 april 2000</a>	146
<a href="#">Brabant uitgelijnd, hoofdpijnen van ruimtelijk beleid; 22, 23 en 26 juni 2000</a>	148
<a href="#">Nota Nutsvoorzieningen, 22, 23 en 26 juni 2000</a>	152
<a href="#">Partiële herziening streekplan in verband met Ruimte voor Ruimte, 22, 23 en 26 juni 2000</a>	154
<a href="#">Financiering Ruimte voor Ruimte; 15 september 2000</a>	156
<a href="#">Vervroegde aanleg van het gedeelte Rosmalen-Geffen van Rijksweg 59 op basis van een PPS-constructie; 15 september 2000</a>	157
<a href="#">Vaststelling partiële herziening Streekplan Noord-Brabant in het kader van Ruimte voor ruimte en interimbeleid; 13 oktober 2000</a>	158
<a href="#">Vervoerplan Provinciehuis; 13 oktober 2000</a>	159
<a href="#">Meerjarenprogramma Verkeer, vervoer en infrastructuur 2001-2005; 10 november 2000</a>	160
<a href="#">Vaststelling uitvoeringsprogramma 2000 (2<sup>e</sup> ronde) van de Stimuleringsregeling Verkeer en Vervoer en vaststelling bijbehorende prioriteitenlijst; 10 november 2000</a>	164
<a href="#">Vergunning proefboringen in de Biesbosch; 8 december 2000</a>	165
<a href="#">Verzoek van de heer Roovers om namens de SP-fractie Gedeputeerde Staten te interpellieren over de verkoop van de aandelen BBA; 19 januari 2001</a>	166
<a href="#">Trajectnota/MER VERA (goederenspoorverbinding Roosendaal-Antwerpen); 19 januari 2001</a>	168
<a href="#">Partiële herziening Streekplan Noord-Brabant; 16 februari 2001</a>	169
<a href="#">Mond- en klauwzeer; 23 maart 2001</a>	170
<a href="#">Streekplanproject Moerdijkse Hoek; 23 maart 2001</a>	171
<a href="#">Hoofdpijnen reactie Vijfde Nota RO; 20 en 23 april 2001</a>	176
<a href="#">Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor ruimte; 20 en 23 april 2001</a>	179
<a href="#">Reconstructie aan zet/Hand aan de ploeg; 26 en 27 juni 2001</a>	180
<a href="#">Visie Sporen; 26 en 27 juni 2001</a>	181
<a href="#">Cofinanciering ecoduct Het Groene Woud; 12 oktober 2001</a>	182
<a href="#">Garantstelling sloopvergoedingen RBV 2e tranche; 9 november 2001</a>	184
<a href="#">'Passend en gepast vooruit'</a>	185
<a href="#">Grondbeleid als instrument voor ontwikkelingsgericht handelen; 7 december 2001</a>	185
<a href="#">Oprichting Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij; 18 januari 2002</a>	186
<a href="#">Streekplan Noord-Brabant, 'Brabant in balans'; 22 februari 2002</a>	189
<a href="#">"Dynamiek en vernieuwing-de kracht van Brabant"</a>	199
<a href="#">Kadernota sociaal-economisch beleid 2002-2006; 22 maart 2002</a>	199
<a href="#">Vragenuurtje, motie betreffende proefboringen in de Biesbosch; 22 maart 2002</a>	202
<a href="#">Instelling Commissie van advies voor Moerdijkse Hoek; 20 september 2002</a>	203
<a href="#">Strategisch beleidsplan Brabants Bureau voor Toerisme; 7 en 8 november 2002</a>	204
<a href="#">Vaststelling partiële herziening Waterhuishoudingsplan-2; 7 en 8 november 2002</a>	206
<a href="#">Vragenuurtje, betreffende grondbeleid; 7 en 8 november 2002</a>	207

<a href="#">Wijziging grondwaterheffingsverordening, vaststelling hoofdstukken 12 en 13 waterhuishoudingsplan en uitvoeringsprogramma; 6 december 2002</a>	208
<a href="#">Aanpassing Waterschapsbestel; 4 juli 2003</a>	209
<a href="#">Visie Mobiliteit Noord-Brabant/Actualisering PVVP; 3 oktober 2003</a>	210
<a href="#">Bespreking bezuinigingen Openbaar Busvervoer; 5 december 2003</a>	211
<a href="#">Informatieprotocol Locaties glastuinbouw; 5 december 2003</a>	213
<b><a href="#">Hoofdstuk 3 Maatschappij</a></b>	<b>214</b>
<a href="#">Plan Jeugdbeleid 2000-2003; 17 december 1999</a>	215
<a href="#">‘Tussen ontgroening en vergrijzing’, Programma 2000+ volksgezondheid, ouderen en jeugd;</a>	217
<a href="#">17 december 1999</a>	217
<a href="#">Aankoop Waterstraat 16-18, 's-Hertogenbosch, 21 januari 2000</a>	219
<a href="#">Provinciaal Toetsingskader Regiovisies Zorg 2000, 28 april 2000</a>	220
<a href="#">Cultuurhistorie is een werkwoord: weten, maken en beleven; provinciaal beleid cultuurhistorie 2000-2003., 19 mei 2000</a>	222
<a href="#">Financiering Omroep Brabant; 22, 23 en 26 juni 2000</a>	223
<a href="#">Initiatiefvoorstel ambulancevervoer; 13 oktober 2000</a>	225
<a href="#">‘Zorg in actie’, actieprogramma 2001_Volksgezondheid, Ouderen en Jeugd; 10 november 2000</a>	226
<a href="#">Plan Jeugdbeleid; 10 november 2000</a>	227
<a href="#">Vervolg @Brabant: op weg naar een excellente ICT-provincie; 20 en 23 april 2001</a>	228
<a href="#">Initiatiefvoorstel inzake jeugdparticipatie; 18 mei 2001</a>	230
<a href="#">Naar een sociaal duurzaam Brabant; 26 en 27 juni 2001</a>	231
<a href="#">Brabant tussen ontgroening en vergrijzing; 14 september 2001</a>	233
<a href="#">Plan Jeugdbeleid 2002-2005; 12 oktober 2001</a>	234
<a href="#">Regiovisies verzorging en verpleging; 12 oktober 2001</a>	237
<a href="#">‘Zorg dichtbij’, programma voor Volksgezondheid, Ouderen en Jeugd 2002; 7 december 2001</a>	239
<a href="#">Subsidie Noordbrabants Museum 2002-2004; 22 februari 2002</a>	241
<a href="#">Actieplan jeugdbeleid provincie Noord-Brabant “Voor kinderen en ouders”; 27 en 28 juni 2002</a>	242
<a href="#">Opheffing Stichting Provinciale Adviesraad voor welzijn, onderwijs en cultuur Noord-Brabant per 1 januari 2003; 27 en 28 juni 2002</a>	245
<a href="#">Interpellatieverzoek over ontwikkelingen van en bij het Noordbrabants Museum; 20 september 2002</a>	247
<a href="#">Notitie “Sportnotitie Noord-Brabant. Provinciale support voor sport en bewegen”; 20 september 2002</a>	249
<a href="#">Programma volksgezondheid, ouderen en jeugd 2003, “Zorg aan de basis”; 6 december 2002</a>	250
<a href="#">Provinciaal beleidskader jeugd 2003-2006; 6 december 2002</a>	251
<a href="#">Evaluatie regiovisies verzorging en verpleging; 21 februari 2003</a>	252
<a href="#">Vragenuurtje, betreffende Irak; 21 februari 2002; 21 februari 2003</a>	253
<a href="#">Ontwerp Linieperspectief "Panorama Krayenhoff II" voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie; 4 juli 2003</a>	254
<a href="#">Nota Cultuur in uitvoering; 6 en 7 november 2003</a>	255
<a href="#">Initiatiefvoorstel Instellen Fonds dakloze jongeren; 6 en 7 november 2003</a>	256
<a href="#">Trefwoordenregister</a>	257

## Voorwoord

In januari 2004 kwam de D66 fractie in de Provinciale Staten van Noord-Brabant met de vraag of er een overzicht gemaakt zou kunnen worden van de standpunten die de fractie heeft ingenomen in de periode 1999-2004. Uit de vergaderingen van de Provinciale Staten is de gesproken tekst, zijn de moties en de amendementen verwerkt in dit rapport. Het gaat dan alleen om de informatie die standpunten bevat. Procedurele mededelingen en vragen zijn weggelaten uit dit overzicht.

De hoofdstukken Bestuur, Ruimte en Maatschappij bevatten de volgende deelonderwerpen:

### Bestuur:

- Bestuursakkoord
- Bestuursakkoord
- Bestuur en middelen
- Voorjaarsnota
- Najaarsnota en begroting
- Financiën

### Ruimte:

- Ruimte en milieu
- Economie en mobiliteit
- Grote stedenbeleid
- Moerdijkse hoek

### Maatschappij:

- Zorg en welzijn
- Cultuur en media
- Jeugd- en ouderenbeleid
- Ict

Wanneer u de notulen van de vergaderingen van de Provinciale Staten wilt bekijken of commissiestukken wilt inzien surft u naar: [agenda.brabant.nl](http://agenda.brabant.nl)  
D66 Noord-Brabant is te bezoeken op: [www.d66brabant.nl](http://www.d66brabant.nl)

's-Hertogenbosch, 13 juni 2004.  
Simon Terpstra

# Hoofdstuk 1 *Bestuur*

*Bestuursakkoord*

*Bestuur en middelen*

*Voorjaarsnota*

*Najaarsnota en begroting*

*Financiën*

## **Formele vaststelling van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl; 25 mei 1999**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Mijn fractie is van mening dat de conceptbrief aan het IPO over het Bestuursakkoord nieuwe stijl naar aanleiding van de opmerkingen in de vergadering van de Commissie ABA verbeterd is. De formulering van de beide hoofdpunten, te weten de procesafspraken over de rol, de positie en de verantwoordelijkheden van al de actoren in het proces, en de manier waarop de raadpleging van de achterban dient plaats te vinden is in de geest van het besprokene in de Commissie aangescherpt. Dat is erg plezierig om te constateren.

Als het erom gaat, de Provinciale Staten in een vroegtijdig stadium te betrekken bij datgene wat het IPO namens de provincie met rijk en VNG afspreekt, oppert het college twee suggesties in zijn brief, namelijk:

- a. regionale bijeenkomsten voor Statenleden;
- b. de geagendeerde onderwerpen in een zeer vroeg stadium oriënterend te bespreken in de Provinciale Staten van de twaalf provincies.

Het lijken ons gezien het belang van de onderwerpen die aan de orde komen in het kader van het BANS allebei goede suggesties. Wij willen er echter aan toevoegen dat in zijn algemeenheid, als het om afspraken gaat die het IPO maakt met welke onderhandelingspartner dan ook, ons vaak het gevoel bekruipt dat wij als Staten in feite achter de zaken aanhollen. Dat geldt in versterkte mate voor de onderwerpen waarbij het eigenlijk gaat om de IPO-overstijgende bevoegdheid van de provincie zelf. In het stadium dat een Commissie uit de Staten haar oordeel moet geven over datgene wat het IPO namens ons doet is het betreffende stuk vaak al in een te ver gevorderd stadium van voltooiing om er nog enige invloed op te kunnen uitoefenen. Onze vraag is dan ook heel concreet of die procedure van een oriënterende bespreking van het betreffende dossier in een zeer vroeg stadium in een statencommissie niet in veel meer gevallen kan worden toegepast. Voor een oriënterende bespreking hoeft een stuk niet voldragen te zijn. Sterker nog, je kunt je ook voorstellen dat je een oriënterende bespreking voert in een stadium dat er nog helemaal niets op papier staat. Dat is in feite de procedure die wij hier hanteren bij open beleidsprocessen. Ik begrijp best dat die procedure alleen kan worden gehanteerd in zaken van een bepaald gewicht en niet bij elk klein onderhandelingspunt maar wij zijn erg benieuwd naar het antwoord van de gedeputeerde op deze vraag.

Wij willen de bespreking van het onderwerp nog eens aangrijpen om de gedeputeerde te herinneren aan zijn toezegging om in september in de Commissie te discussiëren over de IPO-koers en de manier waarop wij daarmee als Provinciale Staten moeten omgaan. Mevrouw Van Wijk sprak zelfs over een discussie in de Staten. Wij kunnen nog praten over de vraag hoe wij dat procedureel moeten aanpakken. In ieder geval moeten wij discussiëren over de vraag hoe wij verder moeten omgaan met het IPO. In de functionele Commissie zal wel worden gesproken over een betere tijdsplanning van IPO-stukken, zoals de gedeputeerde ons ook heeft verzekerd. Ik kom daar nu op terug omdat die toezegging eigenlijk op een verkeerde plek staat genotuleerd, namelijk bij de behandeling van de jaarrekening en de primitieve begroting van het IPO. Als zodanig zou het tussen wal en schip kunnen geraken.

Wij beginnen aan een nieuwe bestuursperiode met een Brabantse gedeputeerde als vice-voorzitter van het IPO. Er is in het verleden al vaak gesproken over grotere betrokkenheid van Statenleden bij het IPO maar eigenlijk is dat nooit goed uit de verf gekomen. Laten wij het nu niet alleen bij woorden laten maar in samenspraak met onze gedeputeerde en met ons eigen lid van de klankbordgroep, mevrouw Van Wijk, alles in het werk stellen om het gevoel te laten ontstaan dat het IPO ook echt van ons is. Als dat in deze periode weer niet zou lukken, vrees ik dat het draagvlak voor het IPO in de provincies, dus ook hier in Brabant wel eens langzaam maar zeker zou kunnen verdwijnen.

**De heer Van Geel (GS; CDA):** Voorzitter! Mevrouw Verhoef heeft een vraag gesteld over de positie van het IPO, de gevoelens daarover in de richting van de Staten en het perspectief van het IPO. Zij sprak wijze woorden toen zij opmerkte dat het IPO iets van ons is en dat het ontzettend jammer zou zijn als procedurele en andere problemen rondom de besluitvorming in IPO-verband de inhoudelijke kant zouden overheersen. Het IPO kan van wezenlijke invloed zijn op versterking van de positie van de provincies, die nog lang niet is wat zij zou moeten zijn, en van versterking van de collegiale samenwerking met het oog op een goede belangenbehartiging tegenover derden. Die rol kan niet licht worden overschat.

.....

Mevrouw Verhoef vroeg om een vroegtijdige oriënterende bespreking. Ik beschouw zo'n BANS-onderwerp als een voorbeeld van iets wat je in een vroeg stadium met elkaar bespreekt. Wij kunnen nagaan of meer onderwerpen zich ervoor lenen. Ik kan mij herinneren dat ook de regionale bijeenkomsten over de taakverdeling tussen Rijk, provincie en gemeenten vrij veel belangstelling trokken. Wij willen dat graag opzetten.



## Voorjaarsnota 1999; 25 juni 1999

**Mevrouw Van Wijk (GroenLinks):** .....Wij leggen daarom samen met D66 en de SP aan de overige fracties en het College een motie voor waarin wij vragen om bij de Najaarsnota middelen te reserveren en met een intensiveringsplan te komen om op die manier een subsidieregeling voor met name huishoudens en het MKB te realiseren. .... In de Commissie COS hebben wij met de gedeputeerde van gedachten gewisseld over de beschikbare middelen in de Voorjaarsnota voor herstructurering van kernen en wijken. De herstructurering moet bijdragen aan de realisatie van een van de belangrijkste doelen die de provincie zichzelf stelt in het kader van compact ruimtegebruik. Toch zijn de gereserveerde middelen bij lange na niet voldoende om herstructurering tot stand te brengen. Bovendien moet het gereserveerde budget nog gedeeld worden met die steden waar in sommige wijken sprake is van meervoudige achterstandsproblemen. Eenieder kan op zijn vingers natellen dat met dit bedrag nooit het beoogde doel behaald wordt. D66 dient mede namens ons hierover een motie in.

**De voorzitter:** Door de leden mevrouw Van Wijk, mevrouw Cardinaals-Noz, Van Eeten, mevrouw Verhoef-Bouwknegt en Van Schoonhoven wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
ter vergadering bijeen op 25 juni 1999;  
vaststellend de Voorjaarsnota 1999;*

*Overwegende dat:*

- *de rijksoverheid zich gebonden heeft aan internationale afspraken (Kyoto 1997) aangaande de reductie van de emissies van broeikasgassen, waaronder kooldioxide (CO<sub>2</sub>);*
- *de provinciale overheid met het Energiebureau 2050 doelstellingen op onder meer het gebied van de stimulering van duurzame energie en energie-efficiency heeft geformuleerd;*
- *realisering van de provinciale doelstellingen niet lukt zonder een financiële stimulans;*
- *de provincie energie-extensivering als een belangrijke pijler van het milieubeleid ziet;*
- *met name huishoudens en MKB gestimuleerd moeten worden om over te gaan op het gebruik van duurzame energie;*

*Concluderende dat:*

- *met de voorgestelde reservering in de Voorjaarsnota 1999 geen wezenlijke doorbraak in het gebruik van duurzame energie tot stand komt;*

*Besluiten:*

- *de reservering voor duurzame energie, voorstel 2.2.4.h, te vergroten in de periode tot 2004, met minimaal een bedrag van f 4 miljoen;*
  - *deze verhoogde reservering met name te bestemmen voor toepassing van duurzame energie in huishoudens en MKB;*
  - *in 2003 de resultaten van deze intensivering te evalueren;*
- Dragen Gedeputeerde Staten op:*
- *bij de Najaarsnota met concrete voorstellen te komen voor intensivering van duurzame energie, gericht op een doorbraak bij huishoudens en het MKB, en hierbij dekking te zoeken van minimaal f 4 miljoen in de meerjarenraming;*

*En gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M1.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Ik begin met een positieve reactie op het voorstel van de heer Melis om de algemene beschouwingen te houden ter gelegenheid van de Voorjaarsnota. Ik denk dat de behandeling van de Voorjaarsnota inderdaad een beter moment is om met elkaar te spreken over ideeën over het beleid dan te doen gebruikelijk in het najaar. Wij denken dus graag door op deze weg.

**De heer Melis (CDA):** Hartelijk dank.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Zoals bekend, hebben wij bij het aantreden van deze nieuwe Staten laten weten, het Bestuursakkoord 1999-2003 inhoudelijk een goed stuk te vinden. De reden dat wij het niet hebben ondertekend, heeft te maken met het feit dat wij er onze sterke twijfels over hebben of de samenstelling van het College dat dit akkoord moet uitvoeren, wel logisch is en past bij de inhoud van het akkoord. De fractie van D66 heeft dan ook bij die gelegenheid aangekondigd, erop te zullen toezien dat het Bestuursakkoord onverkort, con amore en naar letter en geest wordt uitgevoerd. Aangezien deze Voorjaarsnota een weerslag is van datgene wat in het Bestuursakkoord is afgesproken, moet men de opmerkingen die wij maken, zien in het licht van de toezichthoudende functie die wij onszelf hebben opgelegd.

Het ligt voor de hand dat ik deze bijdrage begin met de constatering dat de fractie van de VVD al direct op de rem is gaan staan. Ik constateer slechts; ik spreek geen verbazing uit. Wij hebben het immers voorspeld. Ik noem slechts het pleiten voor beperking van het verhogen van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, met geen ander argument dan het mogelijke vertrek van leasemaatschappijen uit de provincie.

**De heer Van Diessen (VVD):** Nee, mevrouw Verhoef, u moet goed luisteren. Er is in de bestedingsvoorstellen *f* 10 miljoen over. Wij vragen daarom te overwegen, de verhoging van de motorrijtuigenbelasting achterwege te laten, punt. Daar heb ik aan toegevoegd dat dit ook interessant is omdat wij hiermee misschien leasemaatschappijen kunnen behouden. Het zijn niet mijn woorden, maar het staat in de Voorjaarsnota dat door het vertrek van de leasemaatschappijen wellicht *f* 10 miljoen verloren wordt. Ik heb dat een aardige investering genoemd. U moet de zaken dus niet door elkaar gooien.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Ik dacht dat ik dat helemaal niet deed. Ik meen mij heel goed te herinneren dat in het Bestuursakkoord is afgesproken, de inflatiecorrectie te handhaven na 1 april 2000. Als u er bij de eerste de beste gelegenheid aan gaat knabbelen, noem ik dat niet anders dan geknaag aan het Bestuursakkoord. Zo noemen wij ook het zetten van vraagtekens bij de besteding van de rente van het duurzaamheidsfonds, zoals de heer Van Diessen in de Commissie deed, terwijl ook hierover het Bestuursakkoord volstrekt helder is.

Mijn fractie heeft nog twee meer algemene opmerkingen alvorens op enkele concrete punten in te gaan. De eerste is de volgende. Financieel gezien is deze Voorjaarsnota een correcte vertaling van het Bestuursakkoord. Wat wij gemist hebben, is enthousiasme en bevoegenheid. Een dorre opsomming van cijfers en beleidsvoornemens is niet de geschikteste bron om inspiratie en dynamiek uit te putten, voor u als College noch voor ons als Staten. Toch zullen wij beide, inspiratie en dynamiek, in de komende periode heel hard nodig hebben om het Beleidsakkoord uit te voeren.

Ik maak een tweede algemene opmerking, die min of meer met de eerste samenhangt en die ik wil ophangen aan het thema *verkeer en vervoer*; er zijn ook andere onderwerpen te bedenken. De afgelopen Statenperiode was een periode van plannen maken, van dingen op schrift stellen, zeker voor verkeer en vervoer. Wij hebben met z'n allen een prachtig PVVP gemaakt. Nu, in deze nieuwe periode, komt het op de uitvoering aan, maar het lijkt erop dat de zaak stagneert. De provinciale organisatie is goed in plannen maken, in het vervaardigen van uitwerkingsnotities, in het opzetten van waardevolle symposia en het bedenken van interactief beleid. Dat is allemaal prachtig en ook noodzakelijk, maar de organisatie lijkt minder goed in het scherp onderhandelen, in het snel en efficiënt een uitvoeringsorganisatie van de grond tillen. Juist daarmee, met activiteiten die niet alleen uit papier bestaan maar in de praktijk ook echt iets betekenen, kunnen wij aan de Brabantse burger laten zien waar de provincie nu werkelijk voor staat. Daarmee kunnen wij laten zien dat wij een geïnspireerde en dynamische bestuurslaag zijn. D66 verneemt graag van het College of het met ons van mening is dat er meer nadruk op uitvoering en uitvoeringsregie gelegd moet worden en dat

dit betekent dat in de komende tijd op dit punt wijziging in aard, samenstelling en werkwijze van het ambtelijke apparaat vereist is. Concreet willen wij van het College weten op welke manier het wil bewerkstelligen dat de ambtelijke organisatie meer uitvoeringsgericht wordt. Als voorbeeld, waarmee het wat concreter wordt, noem ik de plannen voor light rail. Er is geld van het Rijk beschikbaar voor proefprojecten, maar andere regio's zijn met de eer gaan strijken. Met zo'n proefproject had Brabant voorop moeten lopen. Dit betekent dat de plannen op het juiste moment voor het vervolgtraject klaar moeten zijn en moeten worden ingediend. Ik geef een ander voorbeeld. Brabant is de laatste jaren verkeersonveiliger geworden, maar een deel van het voor uitvoering begrote geld is doorgeschoven. Ook hier geldt dat er wel geld en plannen zijn, maar onvoldoende uitvoering.

Een extreem voorbeeld is de vernieuwing van het openbaar vervoer in de Najaarsnota. Er is in de Commissie uitvoerig over gediscussieerd. Er is veel geld voor personeel en communicatie, maar heel weinig voor concrete investeringen. Alle fracties die mij vandaag voorafgingen — dat zijn er vier — hebben er al over gesproken. Het is een scheve verhouding en wederom een aanwijzing dat de organisatie liever plannen maakt dan plannen uitvoert.

In de Memorie van Antwoord, waarin het College ons verwijst naar een ons toegezonden notitie, vraagt het ons in te stemmen met het raamwerk van *f* 36 miljoen en een fiat te geven voor de besteding van gelden voor 1999. D66 kan hiermee instemmen, maar wil ten behoeve van de stevigheid klip en klaar enkele latjes in dat raamwerk vastgespijkerd hebben. Wij kunnen best in oktober discussiëren over de concrete invulling van een en ander, maar wij willen nu hoe dan ook vastgelegd hebben dat de verhouding tussen personeel en uitvoering anders moet zijn dan in deze Voorjaarsnota wordt voorgesteld. Dit geldt voor de *f* 12 miljoen uit de Voorjaarsnota en ook voor het totale bedrag van *f* 36 miljoen, dus inclusief de opbrengst van de aandelen BBA. Wij dienen hiertoe een motie in, die geheel in de geest is van het advies van de meerderheid van de Commissie.

Mijn fractie vindt het bedrag dat onder de stelpost stedenbeleid genoemd wordt, volstrekt onvoldoende om een bijdrage te kunnen leveren aan de oplossing van knelpunten. Wij zijn het er ook niet mee eens dat de stelpost bestemd is zowel voor bijdragen aan niet-B5-gemeenten met grotesteden-problematiek als voor een extra impuls voor de stads- en dorpsvernieuwing. Willen wij echt werk maken van stads- en dorpsvernieuwing, efficiënt ruimtegebruik en het voorkomen van verloedering en segregatie, dan is meer inzet nodig. Wij dienen op dit punt samen met de fractie van GroenLinks een motie in.

Over het onderwerp glastuinbouw spreken wij over twee weken in de Commissie. Wij zullen dan onze mening geven over de visie van de stuurgroep. Dat is daarvoor de juiste plaats. Wij gaan op dit moment dan ook niet akkoord met de passage over een MER ten behoeve van een projectvestiging in West-Brabant en het reserveren van geld daarvoor. Overigens weet het College dat D66 er geen voorstander van is dat glastuinbouwbedrijven van buiten Brabant worden gestimuleerd om zich hier te vestigen.

In dit verband stellen wij ook even het sloopfonds aan de orde. Dit bevat tot 2003, inclusief het bedrag voor 1999, *f* 15 miljoen. In de Najaarsnota zal de gedeputeerde komen met beleidsregels en een definitief voorstel. Dan zal ook de splitsing en labeling van de fondsen plaatsvinden. D66 wacht dit af, maar wil nu alvast kwijt dat het die *f* 15 miljoen onvoldoende vindt. Bij de behandeling van de Najaarsnota komen wij zo nodig met amendering op dit punt.

In de Voorjaarsnota wordt op het gebied van de energie een tijdelijke formatieplaats bij het projectbureau Energie 2050 structureel gemaakt en wordt verder tot en met 2003 *f* 14 miljoen beschikbaar gesteld voor het bureau zelf en voor het maken van een plan van aanpak voor energiebesparing. De fractie van D66 vindt dit onvoldoende. Voor de projecten zelf, die naar hun aard nu eenmaal kostbaar zijn, maar waar het uiteindelijk om gaat, blijft relatief weinig geld over. Als er ooit een goede start kan worden gemaakt met het opzetten van projecten op het gebied van duurzame energie, is het op dit moment, nu er voldoende financiële middelen zijn. D66 dient hierover samen met de fractie van GroenLinks een motie in.

Voor het jeugdbeleid, inclusief de bureaus jeugdzorg, wordt een flink bedrag beschikbaar gesteld, te weten ruim f 4 miljoen per jaar vanaf het jaar 2000. D66 is daar tevreden over, maar wil een waarschuwend geluid laten horen. De vertegenwoordiger van het Jeugdzorgberaad had in de Commissie een heel duidelijk antwoord op de vraag wat het effect van deze inspanningen zou zijn op de wachtlijsten. Hij verwacht dat zij ondanks de inspanningen zullen groeien. Van terugdringen of op hetzelfde niveau blijven zou volgens hem geen sprake zijn. Dit wil zeggen dat het nog absoluut geen tijd is om tevreden achterover te leunen, integendeel. De provincie moet naar de mening van onze fractie de vinger aan de pols houden, het Rijk op zijn verantwoordelijkheid blijven wijzen en zo nodig aanvullende middelen beschikbaar stellen. Het is aan niemand uit te leggen dat er anno 2000 wachtlijsten in de jeugdzorg zijn en blijven.

Zoals de Staten weten, heeft onze fractie bij de Collegeonderhandelingen een punt uit haar verkiezingsprogramma kunnen verzilveren, namelijk het zorgmanifest. Over twee weken wordt een eerst aanzet tot realisering gegeven in de Commissie VOJ. Wij zijn hierover bijzonder verheugd en prijzen de snelheid waarmee er in dit geval gewerkt wordt. Wij komen er nog uitgebreid over te spreken, maar willen nu alvast kwijt dat de voorlopige contouren van ons geesteskind doen vermoeden dat het een welgeschapen baby wordt. De opzet, waarvan een belangrijk onderdeel het verkrijgen van draagvlak in de provincie is, spreekt ons erg aan.

Over cultuur kunnen onze opmerkingen niets anders zijn dan een herhaling van wat onze fractie al in de Commissie heeft gezegd, maar wat belangrijk genoeg is om hier in de plenaire vergadering te herhalen: er is te weinig geld voor het beleidsonderdeel cultuur. Natuurlijk, er is f 30 miljoen beschikbaar, maar hiervan gaat f 5 miljoen naar de regionale omroep en is f 16 miljoen bestemd als stelpost. Hiermee blijft voor alle andere posten die uit dit budget moeten putten, f 9 miljoen over. Voor een provincie die over voldoende geld beschikt, is dit erg weinig. Om alle misverstanden te vermijden: ook wij vinden dat de regionale publieke omroep moeten kunnen blijven functioneren en hiervoor geld genoeg moet krijgen. Wij dragen ook het museumbeleid een warm hart toe. Dat hiervoor binnen de stelpost cultuur geld wordt gereserveerd, dat op basis van een nader vast te stellen museumbeleid zal worden besteed, juichen wij toe. Ons bezwaar richt zich dus niet tegen de reservering voor beide genoemde doelen, maar tegen het feit dat de resterende posten het met zo weinig geld moeten doen. U kunt ervan verzekerd zijn, voorzitter, dat wij in deze bestuursperiode op dit punt zullen blijven hameren en op geschikte momenten met constructieve voorstellen zullen komen.

**De voorzitter:** Door de leden Verhoef-Bouwknegt, De Vaan, Gorter en Jeekel wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 25 juni 1999;*

*Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 1999;*

*Overwegende dat:*

- *in de Voorjaarsnota t.a.v. het onderwerp "openbaar vervoer" (hoofdstuk en tabel 2.2.8) de middelen die voor dat doel beschikbaar worden gesteld in de jaren 1999-2003 (f 12 miljoen) niet evenwichtig verdeeld zijn tussen apparaatskosten en concrete acties;*
- *het College heeft aangegeven dat die middelen plus de PM-post van de opbrengst van de aandelen BBA tezamen een "raamwerk" vormen dat in het najaar nader ingevuld zal gaan worden;*
- *het van belang is dat het bedrag van ongeveer f 36 miljoen (het "raamwerk") op een evenwichtige manier verdeeld wordt;*
- *in het geval de verkoop van de aandelen BBA vertraging oploopt, de verdeling van de middelen tussen apparaatskosten en concrete acties zo zal zijn als in de Voorjaarsnota is vastgelegd;*

*Spreken als hun mening uit dat:*

- bij de besprekingen over de invulling van het "raamwerk" in het najaar de verdeling van de middelen zodanig zal dienen te zijn dat er sprake is van een evenwicht tussen personele inzet enerzijds en concrete investeringen anderzijds;
  - in het geval de discussie in het najaar zich, noodgedwongen, zal moeten beperken tot de invulling van een bedrag van f 12 miljoen, zij niet gebonden zijn aan de verdeling van dat bedrag zoals die in de tekst en de cijfers in hoofdstuk 2.2.8 van de Voorjaarsnota 1999 wordt voorgesteld;
- En gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M2.

Door de leden Verhoef-Bouwknegt, Gorter en Van Wijk wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 25 juni 1999;  
Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 1999;  
Overwegende dat:*

- *in de Voorjaarsnota 1999 onder product 02.01.01 een Stelpost Stedenbeleid van f 4,6 miljoen is opgenomen, waarvan de toelichting vermeldt dat dit bedrag wordt gereserveerd voor bijdragen aan niet-B5-gemeenten met grotesteden-problematiek alsmede voor een extra impuls aan de stads- en dorps-vernieuwing;*

*Vaststellende dat:*

- *het van groot belang is om maatschappelijke problemen in de kleinere (niet-B5-)gemeenten die naar hun aard te vergelijken zijn met de knelpunten in de grote steden, gericht aan te pakken;*
  - *het tevens van groot belang is dat een beleid van zuinig ruimtegebruik, van hergebruik van bestaande locaties alsmede van versterking van verpauperde locaties in alle kernen in Noord-Brabant daadwerkelijk gestimuleerd wordt*
- Tevens vaststellende dat:*
- *het onduidelijk is welke verdeling van de middelen over de hierboven genoemde activiteiten in product 02.01.01 zal plaatsvinden;*
  - *het dientengevolge eveneens on-duidelijk is welke specifieke inzet voor deze activiteiten geleverd kan worden;*

*Uitsprekende dat:*

- *een bedrag van f 4,6 miljoen, te besteden in de jaren 2000-2003, volstrekt onvoldoende is om een noodzakelijke bijdrage te kunnen leveren aan de oplossing van de knelpunten;*

*Vragen het College, bij de Najaarsnota met voorstellen te komen die inhouden dat:*

- *de stelpost stedenbeleid gesplitst wordt in:  
ondersteuning t.b.v. maatschappelijke knelpunten in niet-B5-gemeenten;  
een extra impuls ten behoeve van de stads- en dorpsvernieuwing;*
- *voor beide doelen een bedrag te ramen dat substantieel hoger is dan de f 4,6 miljoen uit de Voorjaarsnota — zij denken daarbij aan een bedrag in de orde van grootte van f 10 miljoen — en daar een passende dekking voor aan te wijzen,  
En gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M3.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Het is voor mij niet gemakkelijk om te reageren op een motie die nog niet is ingediend. Het idee achter de gewijzigde motie lijkt mij nauw aan te sluiten bij de opmerking die ik net gemaakt heb namens het College, namelijk dat er in het najaar een plan van aanpak komt voor dit onderwerp. Ik neem aan dat de aangepaste motie dan gevoeglijk achterwege kan blijven.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Natuurlijk moeten wij eerst een plan van aanpak hebben. Daarna kunnen wij bezien hoeveel geld wij nodig hebben. Die volgorde kan ik onderschrijven. Als wij daarover praten in het najaar, willen wij echter niet gebonden zijn aan het bedrag dat nu in de Voorjaarsnota genoemd wordt. Ik heb het idee dat de gedeputeerde daar iets anders over denkt dan de fractie van GroenLinks en onze fractie.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Dat brengt mij ertoe, aan te haken bij de opmerking die mevrouw Verhoef in eerste termijn heeft gemaakt. Zij heeft gezegd: de fractie van D66 zal erop letten dat het Bestuursakkoord onverkort, con amore en naar letter en geest wordt uitgevoerd. Het bedrag dat in het Bestuursakkoord staat, is het bedrag dat daarbij past. Als het College iets anders zou zeggen, zou het al meteen in aanvaring komen met mevrouw Verhoef. Het lijkt mij daarom het beste, even de nota die in het najaar verschijnt, af te wachten en te bespreken.

.....

De fractie van D66 heeft mede namens die van GroenLinks een motie ingediend over de stads- en dorpsvernieuwing, waarin wordt gevraagd, meer middelen beschikbaar te stellen. Het College wil op dit moment vasthouden aan datgene wat hierover in het Beleidsakkoord staat. Wij kennen de betrokkenheid van beide fracties, zeker die van D66, bij het onderwerp stads- en dorpsvernieuwing. Wij weten dat D66 geen gelegenheid laat voorbijgaan om het belang ervan te onderstrepen. Wij hebben met elkaar geprobeerd, dit te vertalen in het Bestuursakkoord. De financiële vertaling van het Bestuursakkoord treffen de Staten momenteel aan in de Voorjaarsnota.

**De heer Gorter (D66):** In de voorstellen staat een stelpost stedenbeleid, waarvan een deel wellicht besteed zal worden aan stads- en dorpsvernieuwing. Het exacte bedrag hiervoor geeft het College niet aan, en evenmin een beleid waaruit blijkt of het voldoende of onvoldoende is. Vooral het feit dat er geen bedrag wordt aangegeven, vinden wij betreurenswaardig.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Bij sommige onderwerpen horen wij van de Staten dat wij eerst beleid moeten maken en dan een bedrag moeten noemen. In dit geval hebben wij ook daarvoor gekozen. In de loop van de komende periode zal er de nodige helderheid komen op dit punt.

**De heer Gorter (D66):** Het vorige College heeft ongeveer een jaar geleden bij monde van de heer Van Harten gezegd dat het nu tijd was om eindelijk een keer beleid te maken. Wij stellen vast dat het nog steeds niet tot uitwerking van dat beleid is gekomen, maar dat intussen wel de problemen zijn toegenomen.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Dan moet u bijzonder aangenaam getroffen zijn door mijn woorden dat wij inderdaad dat beleid zullen ontwikkelen. Voor de middelen zullen wij kunnen putten uit de post die hiervoor in de Voorjaarsnota gereserveerd is.

**De heer Gorter (D66):** Wij hopen in het najaar bijzonder aangenaam verrast te worden.

## **Fusie PNEM/MEGA Groep NV en NV EDON, 10 september 1999**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Vandaag nemen wij feitelijk afscheid van de PNEM. Ik hoorde dat ook in de betogen van de sprekers voor mij. Er komen veranderingen op een belangrijk aantal punten. De burgers in Brabant zijn gewend geweest aan relatief lage prijzen voor elektriciteit. Wij hebben altijd een laag dividend als optie gehad, zodat enerzijds onze burgers lage prijzen betaalden en anderzijds een financieel gezond bedrijf kon ontstaan. Brabant zorgde er ook voor dat het bedrijf prettig was voor zijn werknemers. Maximale efficiency is nooit gevraagd. Wij waren wat de uitstoot van broeikasgassen betreft een beetje wankelmoedig. Enerzijds waren wij ervoor dat dit zo weinig mogelijk gebeurde. Anderzijds waren wij voor het opstoken van steenkool, want dat was tenslotte voordeliger. Verder hadden wij het idee dat alle Brabantse elektriciteitsleidingen van ons waren. De nutsvoorziening die er was hebben wij feitelijk bij de vorige fusie, van PNEM en MEGA, weggegeven. Ik constateer dat, lettend op de ontwikkeling die er zowel Europees als landelijk is geweest, de provincie geen taak meer heeft op het gebied van elektriciteitsvoorziening. Op zo'n moment kun je niet nalaten om even terug te kijken naar Europa. Daar is tenslotte met de bekende richtlijn over de elektriciteitsvoorziening het hele traject begonnen.

D66 heeft herhaaldelijk gepleit voor meer aandacht voor Brussel. Daar worden besluiten genomen die verstrekkende gevolgen hebben voor ons. Wij zijn destijds blij geweest met het E-team en wij zijn het nu met het Huis van de Provincie in Brussel. Wij hopen toch dat onze ogen daar nog talrijker en nog beter worden. Wij komen er dan hopelijk ook toe om in deze zaal te gaan beraadslagen over ontwikkelingen die in Brussel worden ingezet. Denk aan de nitraatrichtlijn. Die heeft belangrijke gevolgen voor de Brabantse landbouw. In deze zaal hebben wij er echter nog nooit over gesproken, om het nog maar niet te hebben over het ontwikkelen van nieuw beleid om de gevolgen voor onze burgers te verzachten. Ik kom tot het element nutsvoorziening. Voor zover wij het kunnen zien, is elektriciteit net als benzine een normaal product geworden. Een verschil is dat elektriciteit wordt geleverd via leidingen. Ik ga er vooralsnog van uit, dat niet elk huis wordt aangesloten op een reeks van leidingen van de verschillende maatschappijen. Dat betekent dat de leidingen die er liggen feitelijk nutsvoorzieningen zijn. Wij hebben er destijds voor gepleit om die nutsvoorzieningen buiten de fusie te houden. Zoals ik net al zei, heeft de meerderheid van de Staten die leidingen meegegeven aan de PNEM/MEGA Groep. Ik ben blij dat ik achteraf kan constateren, dat in de Tweede Kamer de economische waarde van die leidingen aanmerkelijk is ingeperkt, zodat er toch nog sprake is van een gedeeltelijke nutsvoorziening. Er is al veel gesproken over de inkoopprijs voor de gebonden klanten, voor onze burgers en voor de kleingebruikers. Uiterlijk tot 2007 zal er een bescherming zijn door de Dienst Toezicht Elektriciteitsvoorziening van het ministerie. Na 2007 zal de positie van echte kleine gebruikers bij het afsluiten van contracten heel sterk veranderen. Ik denk dat wij er indien wij niets ondernemen mee moeten rekenen, dat wij verschijnselen krijgen als in België, waar de burger voor zijn elektriciteit een veel hogere prijs betaalt dan de industrie. Wij kunnen de nieuwe PNEM/MEGA/EDON-groep vragen, vriendelijk te zijn voor onze burgers, maar ik weet niet wat het bedrijf echt doet. Ik heb niet het businessplan gezien, waarin ongetwijfeld zal staan welke elektriciteitsprijs in de komende jaren van toepassing is. Ik durf er veel onder te verwedden dat er niet veel anders in staat dan dat het de prijs is die de Minister of namens de Minister de Dienst Toezicht aangeeft. Ik neem aan dat de gedeputeerde het wel allemaal weet en daarom vraag ik hem of er iets anders in staat. Ik denk dat het bedrijf vanuit zijn eigen belang op dat niveau zal gaan zitten, want dat is het maximaal haalbare voor de winst.

Uiterlijk na 2007 wordt het plaatje geheel anders. Dan zijn de consumenten inderdaad overgeleverd en hebben zij eigenlijk geen macht meer. Het enige wat zij dan kunnen doen, is inkoopcorporaties vormen. Een paar liggen er voor de hand. De CHV zou dat kunnen doen voor de agrarische sector. Tenslotte koopt die club al voor die groep in. Denkbaar is dat woningcorporaties iets soortgelijks zullen doen. Ik sluit niet uit dat andere organisaties dit als

een nevenactiviteit zullen ondernemen, waardoor er feitelijk sprake is van oneigenlijk gebruik. Ik denk hierbij aan mijn laatste ervaring met de ANWB, waarvan ik lid ben voor de Wegenwacht, maar die allerlei politieke uitspraken doet zonder dat ik als lid er iets van weet en waar ik het niet mee eens ben. Dat soort dingen zullen gebeuren. Wij vragen het College dan ook, een onderzoek in te stellen naar de beste oplossing voor onze Brabantse burgers om hun belangen op de langere termijn veilig te stellen. Ik zal hierover een motie indienen. Deze week voert het Wereldnatuurfonds een actie om meer burgers groene stroom te laten afnemen. Ik wens het graag van harte succes hiermee. Ik heb persoonlijk wat moeite met de koppeling van dit idee aan een poolbeer. Voor mij is dat niet echt een aaibaar beest, maar dit zal aan mijn eigen ervaringen liggen. De Provincie is indertijd op voorstel van D66 overgestapt op groene stroom. Daar zijn wij nog steeds blij om. Wij vragen de provincie, dit eigen beleid uit te dragen aan haar burgers en andere overheden om de actie van het Wereldnatuurfonds, die in ons aller belang is, te ondersteunen. In alle eerlijkheid vind ik het nog steeds erg belangrijk dat er een wettelijke verplichting komt, want dat lijkt mij de beste stok om je zin te krijgen.

De ambtenaren van de PNEM/MEGA Groep hebben volgens mijn geheugen de B3-status in het kader van de pensioenregeling. Lettend op de ontwikkelingen en de vorming van de PNEM/MEGA/EDON-groep lijkt mij dat deze status moet worden beëindigd. Ik hoor graag het standpunt van het College hierover.

De aandelen van de PNEM/MEGA Groep zijn ons grootste bezit. Daar moeten wij derhalve zeer attent op zijn. Langs twee wegen is de ruilwaarde bepaald voor PNEM/MEGA/EDON en deze leiden beide tot hetzelfde bedrag. Wij hebben geen mogelijkheid om op de markt na te gaan wat de waarde van de aandelen is. Tegen deze achtergrond stemmen wij met de ruilvoet in.

Wij wensen de nieuwe PNEM/MEGA/EDON-groep een heel goede toekomst toe en verwachten binnen een paar jaar een volgend voorstel voor een fusie, want die zal nodig zijn om het bedrijf sterker te maken binnen Europa. Dan komt de vraag aan de orde: worden zij gegeten of eten zij?

Binnenkort beginnen wij de discussie over het vervreemden van onze aandelen PNEM. Het lijkt mij dat wij die discussie heel goed moeten voorbereiden. Het gaat om grote bedragen en het kan invloed hebben op de middelen die van het Rijk naar ons toekomen. Verder moeten wij heel goed praten over de bestemming van die middelen, want wij hebben maar één keer de kans om iets moois voor Brabant te doen. Ik heb vele malen gehoord dat men dat ook wil. Ik hoop dat het college op korte termijn met een nota hierover wil komen.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Verhoef-Bouwknegt, Gorter en Jeekel wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
op 10 september 1999 in vergadering bijeen;*

*Overwegende,*

- dat de burgers en kleingebruikers in Brabant door de stellingname van de provincie Noord-Brabant in de PNEM immer elektriciteit tegen een gunstige prijs hebben kunnen inkopen;*
- dat het ook in de toekomst van groot belang is dat de burgers en andere kleingebruikers in Brabant elektriciteit tegen een lage prijs kunnen inkopen;*
- dat over enkele jaren de wettelijke bescherming van de inkooprijks voor de kleingebruikers komt te vervallen;*
- dat individuele kleingebruikers in een geliberaliseerde elektriciteitsmarkt een kwetsbare positie krijgen;*
- dat alleen door bundeling van de inkoop van vele kleingebruikers een voldoende sterke inkooppositie is te realiseren;*

*Verzoeken Gedeputeerde Staten, in overleg met de Commissie financiën een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden voor de Brabantse burgers en andere kleingebruikers om een krachtige inkooporganisatie voor elektriciteit en eventueel aardgas te realiseren,*



*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer I.

.....  
**De heer Heijmans (SP):** ..... Ik reageer nog even op de motie van D66, dat mij trouwens heeft verbaasd door bij het voorstel van orde zo ontzettend fatalistisch te zijn, door te stellen dat Europa al heeft beslist en te vragen waar wij hier nog mee bezig zijn. Het verbaast mij dat die fractie dan een motie indient om de belangen van de Brabantse burger vast te leggen. Als wij de belangen van de Brabantse burger zo goed mogelijk willen verdedigen, moeten wij proberen zoveel mogelijk zeggenschap in de PNEM te houden. Wij moeten dan alles proberen om de aandeelhoudersovereenkomst die door de fractie van de PvdA is voorgesteld van de grond te tillen.

**De heer De Vaan (D66):** Er wordt hier gesuggereerd dat wij de belangen van de Brabantse burgers op termijn kunnen dienen door de fusie niet te laten doorgaan. Na 2007 en wellicht eerder kan elke maatschappij in Brabant leveren. Die concurrentie moet ons bedrijf aankunnen. Vandaar dat wij ervoor zijn dat de PNEM/MEGA/EDON Groep sterk wordt. Daarnaast is er de lijn om te zorgen voor de belangen van de Brabantse burgers. Dat kunnen wij alleen doen door hen te helpen om goedkoop stroom in te kopen, bij meer maatschappijen dan alleen de PNEM/MEGA Groep.

**De heer Heijmans (SP):** Ik hoor geen vraag, maar ik hoor wel duidelijk het jaar 2007 noemen. Dat duurt nog zeven of acht jaar. Kan de politiek in die zeven, acht jaar helemaal niets? Vindt er een soort bovennatuurlijk proces plaats, dat niet meer te beïnvloeden is? Ik denk nog altijd dat wij in de politiek zijn om zaken te veranderen en te maken zoals wij vinden dat zij moeten zijn. Als de heer De Vaan een andere mening heeft, en denkt dat het nu eenmaal gebeurt en wij toch geen invloed meer hebben, vraag ik mij in gemoede af waarom hij nog de moeite neemt om naar vergaderingen te komen.

**De heer De Vaan (D66):** Ik ga ervan uit dat ik nog wel invloed heb. Ik ben voor de fusie.

.....  
**De heer Van Vugt (GS; VVD):** ..... De heer Biskop vroeg of wij nog een beroep op Limburg en 's-Hertogenbosch zouden willen doen als de Staten het gevoelen uitspreken dat alsnog een andere overeenkomst gewenst zou zijn. Zou het college dat nog een keer willen doen? Wanneer dat de besluitvorming van vandaag niet vertraagt, ben ik best bereid om een dergelijke poging te ondernemen. Men moet echter wel begrijpen, dat ik dan een gevoelen van de Staten uitdraag. Dat zal uiteraard meer gewicht hebben dan alleen een gevoelen van het College in een voorbereidende fase. De besluitvorming van vandaag kan en mag niet worden vertraagd.

**De heer De Vaan (D66):** Wat is dan de waarde van dat bezoek aan Maastricht, als nog eens wordt gepraat over iets waarover al vragen zijn gesteld en duidelijke antwoorden verkregen?

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Geen andere dan ik zojuist aangaf. De onderhandelingen op dat punt zijn afgelopen. Ik kan alleen zeggen, dat er een breed gevoelen in de Staten van Brabant is, dat de anderen alsnog gevraagd moet worden of zij tot een ander standpunt willen komen. Dat is het dan.

**De heer De Vaan (D66):** Wij moeten met de pet in de hand daar een vriendelijke vraag gaan stellen.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Ik geloof niet dat de heer Biskop het zo bedoelde te formuleren. Hij vroeg of ik nog eens een optimale poging wilde wagen. Dat is in wat andere bewoordingen wat de heer De Vaan tracht weer te geven.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Verschillende sprekers hebben aandacht gevraagd voor de belangen van de burgers van Brabant op termijn en wij hebben er een motie over ingediend. Ik hoor graag de mening van het College daarover.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Laat ik er een voorlopige opvatting over geven, die ik eerder geventileerd heb in de Commissie. Ook toen hebt u er een opmerking over gemaakt en daarop heb ik gezegd dat het een heel waardevolle gedachte is. Ik meen dat ik in dat verband gewezen heb op een praktijkvoorbeeld in een Scandinavisch land, waar de grootste vakbond met de stroomproducenten of de gasleveranciers een contract heeft afgesloten waarmee de leden van die vakorganisatie korting krijgen. Op iets dergelijks doelt u voor Noord-Brabant. Ik vraag mij in gemoede af of wij als Provincie in dezen het voortouw moeten nemen dan wel het aan de creativiteit van de markt, of eigenlijk de creativiteit van maatschappelijke organisaties, kunnen overlaten. Ik ben geneigd tot het laatste. Het lijkt mij goed dat wij over dit punt in het kader van de Nutsnota met elkaar van gedachten wisselen.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! In zo'n tweede ronde is het altijd boeiend om naar schuivende opvattingen te kijken. Ik constateer, dat het CDA na twijfel en na het oordeel over het resultaat van de pogingen van de gedeputeerde dat er onvoldoende bereikt was, toch "ja" zegt. Dat lijkt mij goed voor het bedrijf, dus ik complimenteer het CDA ermee. Ik zie wel een wat snelle wisseling van oordeel. De PvdA wil onderhandelen op basis van macht. Ik moet dan teruggaan naar een paar jaar geleden. Ik heb die partij toen gevraagd om mij te steunen om de macht over de nutsvoorzieningen daadwerkelijk in Brabant te houden, namelijk over de leidingen. Toen vond men dat niet nodig. Deze voorziening is nu, mede door de opstelling van de PvdA, als nutsvoorziening verdwenen. Ik weet niet wat de PvdA nog denkt te bereiken.

Wat denkt de PvdA met uitstel te bereiken? Zij neemt deel aan het College. Ik neem aan dat zij haar gevoelens ook heeft kunnen uiten tegenover de leden van het College. Verwacht de PvdA dat het College zijn verhaal nu met meer drang in Limburg kan vertellen dan zij het eerder heeft kunnen meegeven? Misschien onderschat ik de positie van de PvdA.

.....  
**De heer Meijer (PvdA):** Wij hebben er vertrouwen in dat de gedeputeerde dat heeft gedaan. De heer De Vaan, die al zo lang meeloopt, moet weten dat de kracht van signalen soms niet schuilt in de wijze waarop zij door een gedeputeerde of woordvoerder worden gegeven, maar in hetgeen hij erbij kan zeggen over de wijze waarop de uitspraak tot stand is gekomen. Een uitspraak in een Statendebat heeft een ander gewicht dan een gevoelen van een Commissie.

**De heer De Vaan (D66):** Ik kan alleen maar constateren, dat de partijen zich zeer duidelijk hebben uitgesproken in de Commissie. Ik ga ervan uit, dat de leden van GS dit soort gevoelens overbrengen. Een uitstel kan mijns inziens alleen maar leiden tot hetzelfde resultaat. Het is alleen maar nadelig voor de toekomst van het bedrijf. Ik ben er erg tegen. Ik denk dat de gedeputeerde onze motie, waar ook zoveel andere problemen aan de orde zijn in de gauwigheid iets te onnauwkeurig heeft gelezen. Wij willen niets meer en niets minder dan bekijken welke mogelijkheden er zijn. Men mag niet in de motie lezen dat wij zelf iets gaan doen. Wij zijn geen maatschappelijke organisatie. Ik hoop dat wij maatschappelijke organisaties in Brabant zover kunnen krijgen, dat zij hieraan gaan werken. Dat zal uiteindelijk gunstig zijn voor onze burgers.

.....  
**De heer Heijmans (SP):** ..... Ik ben in eerste termijn nogal negatief geweest over de motie van D66. In tweede termijn zal ik er wat positiever over zijn. Wij zullen deze motie graag steunen, mits D66 een kleine wijziging erin aanbrengt, zodat het niet alleen gaat om een inkooporganisatie, maar om een inkoop- en distributieorganisatie.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Het is duidelijk dat wij voor dit besluit zijn. Ik wens het

nieuwe bedrijf een heel goede toekomst toe. Ik vraag het college wel, de goede relatie die wij altijd via de Commissie financiën hebben gehad met PNEM en PNEM/MEGA, te waarborgen.

## ***Vervolgbesluit financiering publieke provinciale televisie, 10 september 1999***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Het is plezierig om te horen dat GroenLinks voor de macht van de markt is in verband met commerciële zenders. Vanmorgen was die fractie niet zo voor de macht van de markt.

**De heer Van Eeten (GroenLinks):** Kunt u dat toelichten? Ik begrijp niet hoe u die zaken koppelt.

**De heer De Vaan (D66):** U zei net dat wij ervoor moeten zorgen dat de machtspositie van Omroep Brabant zo sterk wordt dat de commerciëlen geen kans meer hebben. Dat is de macht van de markt.

**De heer Van Eeten (GroenLinks):** Ik zei dat ze er geen zin meer in hebben. Dat heeft ermee te maken dat commerciëlen een bepaald rendement moeten halen. Als er al voldoende kwaliteit geleverd wordt, wat wij voor de publieke omroep zelf kunnen beïnvloeden, hebben commerciële zenders geen behoefte meer, want hun gaat het alleen om geld.

**De heer De Vaan (D66):** Commerciële zenders gaat het alleen om geld; dat hebt u goed gezien. Als wij een sterke Omroep Brabant neerzetten, wat naar ik hoop na deze vergadering is gebeurd, zullen commerciële zenders vanwege de marktpositie van Omroep Brabant verdwijnen.

D66 stemt in met het conceptbesluit voor de garantiestelling in de jaren 2000 en 2001. Wij doen het onder de aanname dat het uiteindelijke plan veel zal lijken op hetgeen besproken is. Mochten er discrepanties zijn, dan ga ik ervan uit dat de heer Van Harten heel snel de zaak met de Commissie cultuur bespreekt, zoals hij eerder heeft gedaan.

Een punt waarover ik van Gedeputeerde Staten een mededeling vooraf had verwacht, is de zorg over de anderhalf miljoen gulden van de PNEM. Uit het feit dat er geen mededeling over is gedaan, maak ik op dat er geen bericht van is dat dit bedrag is veiliggesteld. Ik constateer dat de PNEM weinig voordeel heeft gehad van de afgelopen periode. Waarom is niet verder gekeken naar het Limburgse model, waar de pendant van de PNEM via de BV van het facilitaire bedrijf is verbonden met de omroep? Misschien geeft dat een weg om ervoor te zorgen dat de PNEM de komende twee jaar geld ter beschikking stelt. Overigens vind ik dat het bedrijf zo groot is, dat het maar zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid moet nemen voor dat geld.

Wij hebben geen voorstel van het College gekregen waarin staat hoe het eruit gaat zien en daarom lijkt het mij verstandig, heel kort te zeggen hoe wij ertegen aankijken. D66 wil dat er één Brabant TV komt, met een volledig eigen kanaal, dus zonder kanaaldeling. Wij willen dat de zender draait onder de machtiging van een publieke omroep, die alle eisen die daarbij horen, in acht neemt. Wat ons betreft kan het facilitaire bedrijf of productiebedrijf ondergebracht worden in een BV. Wij zien alleen niet in waarom de helft van de aandelen van zo'n BV naar TV8 moeten gaan. Dit lijkt ons niet in overeenstemming met de feitelijke verhoudingen. Ik kan mij voorstellen dat het College die mogelijkheid gebruikt om het gesprek met de PNEM wat soepeler te laten verlopen. Verder lijkt het ons hoffelijk tegenover de vaste werknemers van TV8 dat wij er attent op zijn dat zij door de ontwikkelingen niet op straat komen te staan. Wij gaan ervan uit dat Brabant TV via STER-achtige reclames en beperkte sponsoring eigen middelen binnenhaalt om meer geld te hebben voor een nog betere kwaliteit.

Hiermee schets ik een Brabant TV die voor het overgrote deel wordt betaald uit publieke middelen, en wel van Brabant. Er moet dan ook hard aan getrokken worden om te bereiken dat alle Brabanders deze zender kunnen zien. Op dit moment is er nog steeds een groep die hem niet kan zien. Wij hebben in de heel grove begroting van Omroep Brabant een conservatieve schatting van de inkomsten uit reclame gezien. Wij stellen voor, de extra

inkomsten die daarmee zijn te behalen, primair te gebruiken om de resterende Brabanders in de gelegenheid te stellen, de zender te bekijken. Op welke wijze dat technisch moet, hoor ik dadelijk dan wel. Ik zal u dadelijk een motie aanreiken, voorzitter.

**De heer Van Eeten (GroenLinks):** Is uw fractie het dan niet eens met het voorstel van GS om zeer terughoudend met de reclame om te gaan? U zegt dat er conservatief begroot is. Ik heb begrepen dat dit vooral is ingegeven doordat men terughoudendheid wil betrachten. Als u een grotere opbrengst wenst, zal dat tot minder terughoudendheid leiden, lijkt ons.

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb met nadruk gezegd, dat wij uitgaan van een STER-achtige reclame. Naar onze inschatting kan daar meer uit komen dan nu is geraamd. Wij willen dat er meer geld uit komt, dat dan gebruikt moet worden om de overige Brabanders te bereiken.

**De heer Van Eeten (GroenLinks):** Maar wilt u ook die terughoudendheid?

**De heer De Vaan (D66):** Onze omschrijving is: een STER-achtige reclame. Dat lijkt mij helder. Iedereen kan dat elke dag zien op de zenders Nederland 1, 2 en 3. De heren Zelissen en Van Eeten hebben gesproken over ICT, internet en dergelijke. In een notitie die bij de stukken lag is daar ook een passage aan gewijd. Wij zijn daar blij mee, maar toen ik dat stuk las kreeg ik toch het gevoel, dat het vooral om vrome woorden ging. Er liggen geen muntstukken naast voor de realisering. In wezen gaat het ook niet om één Brabantse site, maar om een verzameling daarvan. De heer Van Eeten sprak over bibliotheken, die zeker tot die verzameling behoren.

**De heer Zelissen (PvdA):** Het mooie van deze notitie is nu net, dat er beleid mee wordt gemaakt. U wilt er meteen al weer centen bij leggen. Waarom kan de bevoegenheid van een goed beleid niet eens even ondersteund worden? Waarom gaat het meteen weer om de centen? Het mooie van het stuk is juist dat er beleid wordt gepresenteerd. Laten wij het daar nu eens even bij houden.

**De heer De Vaan (D66):** Het verschil tussen de heer Zelissen en mij is misschien, dat ik de drang heb om meteen tot realisering over te gaan. Dan hebben alle mensen er voordeel van. Ik denk dat wij uiteindelijk heel dicht bij elkaar zullen staan. Op de Brabantse site zou enerzijds informatie worden verstrekt, al dan niet interactief, en zouden anderzijds journalistieke stukken worden gepubliceerd, van Omroep Brabant, radio en TV en de Brabantse bladen. Voor het eerste deel kan de provincie het voortouw hebben en houden. Ik roep GS op om de werkzaamheden daaraan te versnellen, zodat wij Brabanders zo snel mogelijk mee kunnen doen. De provincie moet haar positie gebruiken om alle Brabantse spelers te verenigen. Wellicht is het raadzaam, bij het maken van een notitie daarover een klankbord van mensen van buiten te betrekken.

In de notitie zijn een paar zinnen gewijd aan fiscalisering. Wij zijn het daarmee eens. Wij willen het College stimuleren om ervoor te zorgen, dat ons deel uit de centrale pot in ieder geval in Brabant terecht komt. Ik hoop dat het geld ook gebruikt zal worden om het belastinggebied van onze provincie te vergroten. De Staten hebben die wens al een lange tijd. Wellicht is dit het moment om die discussie te openen.

Voorzitter! Ik ben blij met het voorstel. Ik constateer dat er nog middelen ontbreken. Ik herhaal: laten wij meer middelen voor cultuur bij elkaar harken.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Verhoef-Bouwknegt, Gorter en Jeekel wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
op 10 september 1999 in vergadering bijeen;  
Overwegende:*

*- dat de toekomstige publieke zender in Brabant voor een belangrijk deel wordt betaald uit*

- provinciale middelen;*
- *dat alle Brabanders het recht hebben om de uitzendingen van de Brabantse zender te kunnen zien;*
  - *dat onvoldoende middelen beschikbaar zijn om dit station anders dan via de kabel "uit te zenden",*
  - *dat de inkomsten uit reclame wellicht behoudend zijn geraamd;*

*Spreken uit:*

*dat de extra inkomsten uit reclame allereerst moeten worden gebruikt voor "uitzending" van de publieke zender op een andere wijze dan via de kabel  
En gaat over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit.

Zij krijgt nummer III.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Ik ben er blij om dat u de intentie van de motie onderschrijft. Bent u ertoe bereid, over een of twee jaar, wanneer de technische mogelijkheid er is, de gelden op tafel te leggen die nodig zijn om die uitzending mogelijk te maken?

**De heer Coonen (CDA):** Als CDA-lid zal ik dat graag beschouwen tegen de achtergrond van de vraag of wij dat ook doen voor riolering en waterleiding voor burgers in het buitengebied. Zo zijn er meer aspecten waarbij dit vraagstuk aan de orde is. Ik vind het wat willekeurig om bij het ene thema heel hard "ja" te roepen en mij bij het volgende thema af te vragen wat het inhoudelijke onderscheid nu precies is.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Ik ben blij dat bijna alle partijen, die tot nu toe aan het woord zijn geweest, hoge prioriteit willen geven aan de bereikbaarheid van alle Brabanders. Dat wilde ik met de motie bereiken. Tegen die achtergrond trek ik de motie in.

Ik begrijp uit de woorden van de gedeputeerde, dat hij met meer opties naar de PNEM is gegaan dan toen de eerste afspraken zijn gemaakt. Ik wens hem veel succes bij zijn pogingen om de PNEM voor de komende twee jaar te binden.

Ik heb de gedeputeerde gevraagd, bij de ontwikkeling van de notitie over internet, waarbij veel maatschappelijke instanties en ook de Staten betrokken moeten zijn, een klankbordgroep in te schakelen. Het is dan gemakkelijk om deskundigheid te verzamelen. Ik heb daarop geen antwoord gehad.

## **Begroting 2000 c.a.; 12 november 1999**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Enkele weken geleden is in de Commissie ABA afgesproken dat de Voorjaarsnota een beter moment is om over bestedingsvoorstellen te discussiëren en verschillende voorstellen tegen elkaar af te wegen, dan de Najaarsnota. Staten-breed ging men akkoord, dus inclusief de fractie van de VVD. Wij hebben ons dan ook enigszins verbaasd over de opstelling van die fractie in de gecombineerde Commissievergadering over de Najaarsnota. Zij gaf aan, nu te willen praten over de concrete besteding van het begrotingsoverschot dat er op dit moment lijkt te zijn in de jaren 1999 tot en met 2003, concreet 146 miljoen gulden. Hiermee liep de fractie van de VVD vooruit op de totaalafweging van de gehele financiële beleids-ruimte in het voorjaar. Deze opstelling van de fractie van de VVD biedt ons wel de gelegenheid, erop te reageren. Dit is een kans die wij met beide handen aangrijpen, juist omdat wij over de besteding van de financiële ruimte, die er ook in het voorjaar nog wel zal zijn, heel andere ideeën hebben dan de VVD. Wij zeggen er duidelijk bij dat het College onze gedachten dient te zien als het aangeven van een richting waarheen de Provincie naar de mening van D66 moet koersen tijdens de voorbereiding van de Voorjaarsnota 2000.

**De heer Hoes (VVD):** Daarover zijn wij het dus eens. Ik heb zojuist duidelijk namens de fractie van de VVD verwoord dat het gaat om een idee dat wij lanceren om de gemeenten en de gemeenschappen in Brabant over de volle breedte erbij te betrekken. In dezelfde discussie komt ook u met een idee. Ik begrijp dus niet waar het probleem zit. U mag het zoeken. U moet ook problemen zoeken want het zou jammer zijn als de coalitie deze dag zonder ruzie doorkwam. Ik vrees echter het ergste voor u. **Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Dat was niet mijn bedoeling. Ik erken dat de manier waarop u vandaag een en ander verwoordde, heel anders was dan de toon die uw fractiegenoot aansloeg in de gecombineerde vergadering van de Commissies ABA en financiën. Ik vermoed dat u na die vergadering wat bijgeleerd hebt.

**De heer Hoes (VVD):** Ik leer iedere dag.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Het grote verschil tussen de opvattingen van de fractie van de VVD en die van D66 is, kort door de bocht maar wel duidelijk geformuleerd, dat de VVD het begrotingsoverschot ten goede wil laten komen aan de Brabantse burgers van nu, en dat D66 het overschot op een verstandige manier ten goede wil laten komen van toekomstige Brabantse generaties. De VVD wil het geld in de vorm van allerlei kleine projecten terugpompen in de hedendaagse Brabantse samenleving. Als komende generaties er toevallig ook wat aan hebben, is dat mooi meegenomen. D66 redeneert net andersom. Wij willen investeren in duurzaamheid, leefbaarheid en kwaliteit van Brabant. Wij willen investeringen die vooral gericht zijn op de toekomst van Brabant. In sommige gevallen zullen gelukkig ook de huidige inwoners van Brabant profijt hiervan hebben. Ik noem er een aantal voorbeelden van wat wij bedoelen. Een enkel voorbeeld werk ik wat verder uit. Er moet geïnvesteerd worden in de leefbaarheid van onze steden en dorpen. Zoals het College weet, heeft onze fractie in de vorige periode veelvuldig gepleit voor het ambitieus aanpakken van de stads- en dorpsvernieuwing. Ook in de toekomst blijft het noodzakelijk, fors te investeren in de kwaliteit van het leefmilieu in de Brabantse steden en dorpen. Hiermee samenhangend vinden wij dat het opplussen van woningen opnieuw de noodzakelijke aandacht moet krijgen.

Ook moet er geïnvesteerd worden in vernieuwend openbaar vervoer, met op dit moment als speerpunt de hoogwaardige openbaarvervoerverbinding op het traject Den Bosch-Tilburg-Waalwijk.

De aankoop van natuurgebieden blijft achter bij de planning. D66 is van mening dat de ecologische hoofdstructuur in de geplande tijd gerealiseerd moet worden. Gebrek aan geld vanwege stijgende grondprijzen is voor ons geen excuus.

Het gebruik van wind- en zonne-energie moet gestimuleerd worden. Beide projecten staan

hoog op het verlanglijstje van het projectbureau Energie 2050. Zij mogen niet tot in lengte van jaren daarop blijven staan in een periode waarin de Provincie voldoende middelen heeft om erin te investeren.

Er moet geïnvesteerd worden in de informatie- en communicatietechnologie. Brabant moet, vinden wij, op de kaart geplaatst worden als kennis-Provincie van de 21<sup>e</sup> eeuw.

Aan het Sloopfonds wijd ik enkele zinnen meer. Het Bestuurlijke Platform Reconstructie stelt in zijn Uitgangspuntennota dat voor de sloop van leegstaande agrarische bedrijfsgebouwen 8 á 9 miljoen gulden nodig is. Ook onze fractie heeft enkele malen met nadruk laten weten, het slopen van gebouwen een belangrijk onderdeel van de reconstructie zandgronden te vinden. Daar behoort dus voldoende geld voor te zijn. Wij vragen het College, de aanbeveling van het Platform minimaal over te nemen en hiervoor in elk geval geld te reserveren. Het College kan dit beschouwen als een preprioriteit, om in het jargon te spreken, of als aanmoediging. Het maakt ons niet uit, als het geld er maar komt. Wij dienen samen met GroenLinks een motie over dit onderwerp in.

Er zijn veel knelpunten in de zorg, maar wij lichten er deze keer één uit. Regelmatig bereiken ons berichten dat er vele knelpunten zijn in de accommodaties van instellingen voor jeugdhulpverlening. Zoals het College weet, is er in de doeluitkering jeugdhulpverlening geen geld gereserveerd voor het reserveren of vernieuwen van accommodaties en wordt er geen rekening gehouden met exploitatielasten. De fractie van D66 is van mening dat dit in een rijke provincie niet kan. Er tekent zich in die sector een verpaupering af, waarvan de gevolgen een keer op het bord van de Provincie komen. Het is duidelijk dat die financiële gevolgen exponentieel zullen stijgen naarmate de jaren verstrijken. Dan heb ik het nog niet over de immateriële gevolgen. Wij vragen het College met klem, met dit gigantische probleem rekening te houden in de Voorjaarsnota, bijvoorbeeld door eenmalig een substantieel bedrag ten behoeve van accommodaties in de jeugdhulpverlening te ramen. Het is ons bekend dat de Provincie Zuid-Holland niet lang geleden voor hetzelfde doel een bedrag van 20 miljoen gulden beschikbaar heeft gesteld. Over dit onderwerp dienen wij een motie in.

Verder heb ik twee puntjes die niet direct met het thema investeren te maken hebben, maar die wij wel graag in dit kader kort aan de orde willen stellen.

**De voorzitter:** Ik vraag u het inderdaad heel kort te doen.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Dat zal ik doen, voorzitter.

Wij zullen de gedeputeerde van financiën houden aan de formulering die in het Commissieverslag is opgetekend waar hij spreekt over de vernieuwing van het openbaar vervoer en de aandelen BBA. Die formulering is duidelijk en hierover kan en mag naar onze mening geen verschil van mening bestaan. Zij luidt:

*“Voor vernieuwing van het openbaar vervoer worden naast de opbrengst van de aandelen BBA in de jaren 1999 tot 2000 extra middelen ingezet van f 12 miljoen.”*

De glastuinbouw komt nog deze maand in de Commissie RVL aan de orde. Naar aanleiding van het bezoek van de Ministers Pronk en Brinkhorst en de reactie hierop van gedeputeerde Van Geel in BN/De Stem van 10 november is de onrust in mijn fractie toegenomen. Mijn fractie benadrukt dat zij onverkort vasthoudt aan het eerder ingenomen standpunt, geen overloop vanuit het Westland toe te laten.

Voorzitter, ten slotte kom ik bij het agendapunt dat is toegevoegd, de fiscalisering van de omroep-bijdrage. Ik hoop dat u mij een paar minuten geeft om dit te behandelen.

**De voorzitter:** Ik kan u echt niet een paar minuten geven. U moet het heel kort doen, want anders krijg ik problemen met andere fracties.

**Mevrouw Van den Berg (GroenLinks):** Niet met onze fractie, voorzitter.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Ik denk dat het wel meevalt.



**De voorzitter:** Ik ga u echt onderbreken als het langer dan een minuut wordt.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Wij kunnen er inderdaad kort over zijn. Onze fractiegenoot De Vaan heeft het hele afgelopen weekeind pogingen gedaan, de juiste cijfers boven tafel te krijgen, en dat is hem gelukt! Onze conclusie is dat wij op z'n minst onvolledig zijn geïnformeerd. Het zal duidelijk zijn dat wij alleen op grond hiervan tegen het voorstel van het College zullen stemmen. Hierbij komen de principiële overweging "geen verlaging van de opcenten op de motorrijtuigbelasting" en een zuiver financieel argument: vanaf het jaar 2001 is er een financieel nadeel van *f* drie ton per jaar. Mijn fractie wil dat de inflatiecorrectie op de MRB per 1 april 2000 gewoon doorgaat.

Ten slotte heb ik twee heel kleine puntjes. D66 heeft bij herhaling gezegd, er voorstander van te zijn, de publieke provinciale televisie uit de algemene middelen te financieren. Wij zullen daarom het amendement van het CDA steunen, omdat hiermee een stevige basis onder de financiering van Brabant TV gelegd wordt.

Wat het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer betreft sluit ik mij aan bij datgene wat de fracties van de Partij van de Arbeid en GroenLinks hebben gezegd.

Wij hebben ook een motie over de radio, waarover ik niets meer zal zeggen. De tekst van de motie spreekt gelukkig voor zich.

**De voorzitter:** Door de leden Verhoef-Bouwknegt, Van Eeten en Gorter wordt de volgende motie ingediend:

Motie X

*Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 12 november 1999,*

*Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Begroting 2000 en de Najaarsnota 1999;  
Overwegende dat:*

- *het Bestuurlijk Platform Reconstructie in zijn Provinciale Uitgangspunten Nota voor de sloop van leeggekomen agrarische bedrijfsgebouwen een bedrag voorstelt van 8 à 9 miljoen gulden;*
- *het College dat voorstel (nog) niet heeft overgenomen;*

*Voorts overwegende dat:*

- *de reconstructie zandgronden voortvarend moet worden aangepakt;*
- *de sloop van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen van die reconstructie een essentieel onderdeel uitmaakt;*

*Vragen het College van Gedeputeerde Staten:*

- *de bovengenoemde aanbeveling van het Bestuurlijk Platform Reconstructie over te nemen en bij gelegenheid van de volgende integrale afweging, zijnde de behandeling van de Voorjaarsnota 2000, met een voorstel te komen waarin ten minste het door het Bestuurlijk Platform Reconstructie voorgestelde bedrag ten behoeve van de daadwerkelijke sloop van agrarische bedrijfsgebouwen wordt opgenomen;*

*En gaan over tot de orde van de dag.*

.....  
**De voorzitter:** Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, Gorter, Jeekel en De Vaan worden de volgende twee moties ingediend:

Motie XI

*Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 12 november 1999;*

*Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Begroting 2000 en de Najaarsnota 1999;  
Overwegende dat:*

- *er op het gebied van de accommodaties van de instellingen voor jeugdhulpverlening vele knelpunten zijn;*
- *er door het Rijk in de Doeluitkering Jeugdhulp-verlening geen geld voor dat doel*

*beschikbaar wordt gesteld;*

- *de financiële gevolgen van dit beleid met het verstrijken der jaren exponentieel zullen toenemen;*
- *ook de immateriële gevolgen van dit beleid aanzienlijk zullen zijn;*
- *het aan de inwoners van Brabant niet uit te leggen is dat in een rijke Provincie instellingen voor jeugdhulpverlening verpauperen;*
- *een eenmalige substantiële accommodatie-impuls de instellingen althans enige verlichting zou kunnen bieden;*

*Vragen het College;*

- *bij de voorbereiding van de Voorjaarsnota 2000 met dit gegeven rekening te houden en in elk geval voor de behandeling daarvan in Provinciale Staten met een notitie te komen waarin de knelpunten geïnventariseerd zijn, zodat Provinciale Staten op dat moment een goed en actueel beeld hebben van de situatie;*

*En gaan over tot de orde van de dag.*

## Motie XII

*Provinciale Staten van Noord-Brabant,*

*op 12 november 1999 in vergadering bijeen;*

*Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Begroting 2000;*

*Overwegende dat:*

- *Omroep Brabant Radio reeds vele jaren geen compensatie heeft gehad voor de geldontwaarding;*
- *het "Omroep Tientje" vrijwel zeker zou zijn aangepast indien de fiscalisering niet aan de orde was geweest, waarbij het gegaan zou zijn om een verhoging naar ca. f 12,40;*
- *de bezuinigingen op het editiestelsel als een verarming wordt ervaren;*
- *Omroep Brabant Radio een belangrijke functie voor de Brabanders vervult;*

*Zijn van mening dat:*

- *Omroep Brabant Radio zijn belangrijke functie voor de Brabanders moet kunnen blijven vervullen;*

*Constaterende dat:*

- *we in 2001 een hoger bedrag (ca. 18 miljoen gulden) uit het Provinciefonds krijgen als gevolg van de integratie van de gefiscaliseerde omroepbijdrage in het Provinciefonds;*
- *er geen directe noodzaak is om dit extra geld aan een andere provinciale taak dan de radio te besteden;*

*Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om:*

- *in overleg te treden met Omroep Brabant Radio over de benodigde middelen voor een goed functionerende regionale omroep;*
- *bij de besprekingen van de Voorjaarsnota 2000 met voorstellen te komen voor de benodigde middelen voor Omroep Brabant Radio;*

*En gaan over tot de orde van de dag.*

Aangezien deze moties voldoende worden ondersteund, maken zij onderwerp van beraadslaging uit.

.....

**De voorzitter:** Door de leden mevrouw Schokker, Van Schoonhoven, mevrouw Verhoef-Bouwknegt en Roovers wordt de volgende motie ingediend:

*Provinciale Staten van Noord-Brabant,*

*in vergadering bijeen op 12 november 1999,*

*behandelend het Statenvoorstel 50/99 Begroting 2000;*

*Overwegende dat:*

- *het provinciaal bestuur in het Bestuursakkoord 1999-2003 heeft vastgelegd dat voor de vernieuwing van het openbaar vervoer naast de opbrengst van de aandelen BBA extra middelen ingezet worden;*

*Voorts overwegende dat:*

- *na 2003 er nog ongeveer 90 miljoen gulden nodig is voor de verdere realisering en implementatie van het vernieuwend openbaar vervoer;*

*Spreken uit dat:*

- *naast extra middelen de gehele opbrengst van de aandelen BBA aangewend dient te worden voor de vernieuwing van het openbaar vervoer;*

*En gaan over tot de orde van de dag.*

Aangezien deze motie voldoende wordt onder-steund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer XIV.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Anders dan mevrouw Teunissen vonden wij de beantwoording door de gedeputeerde voor financiën nogal teleurstellend. Wij vonden die beantwoording erg globaal en weinig to the point. Eigenlijk willen wij de beantwoording kwalificeren als "correct, maar met weinig diepgang". Met permissie, maar de gedeputeerde leek op een verkeersagent op een druk kruispunt, verwijzend naar allerlei afspraken, nota's en Commissievergaderingen. Zoals iedereen weet, hebben wij met elkaar afgesproken om er nu geen Algemene Beschouwingen van te maken en om niet te veel met moties te wapperen. Achteraf zeggen wij dat het toch goed is dat er een aantal moties is ingediend. Het zijn immers nog steeds de weggebruikers, dus de fietsers, de voetgangers en - om de fractie van de heer Van Vugt wat tegemoet te komen - de autobezitters die zelf kunnen en moeten bepalen waar zij naartoe willen. Ik neem aan dat de beeldspraak duidelijk is. Het nadeel van een globale beantwoording is dat er verschillende zaken tussen wal en schip dreigen te raken. Een aantal zaken die wij hebben genoemd, kunnen vallen onder de algemene richting die wij het College meegeven voor de Voorjaarsnota. Dat geldt echter niet voor het onderwerp ICT. In eerste termijn heb ik gezegd: *"Er moet geïnvesteerd worden in de informatie- en communicatie-technologie. Brabant moet op de kaart geplaatst worden als kennisProvincie van de 21<sup>ste</sup> eeuw."* De gedeputeerde heeft hierop niet gereageerd. Mogen wij hieruit concluderen dat hij de ICT in ieder geval wél heeft opgenomen in het rijtje van belangrijke onderwerpen die de aandacht krijgen in de komende tijd?

Dan onze motie XI, over de jeugdhulpverlening. Het was opvallend dat gedeputeerde Van Vugt zei: wat de fractie van D66 vraagt, gebeurt al, dus in die zin is de motie overbodig. Gedeputeerde Van Nistelrooij zei echter: wij gaan ermee aan de slag. Dat is toch essentieel anders. Welk antwoord is het juiste? Tenzij ik iets anders hoor van het College, ga ik ervan uit dat het antwoord van de heer Van Nistelrooij het goede was. Om deze reden kunnen wij de motie beschouwen als een ondersteuning van het beleid van het College, zodat zij absoluut niet overbodig is. In de nota wordt gevraagd om een inventarisatie van knelpunten vóór de behandeling van de Voorjaarsnota, opdat wij er op dat moment direct mee aan de slag kunnen. Dat lijkt mij hoe dan ook nuttig. Voor het overige wordt er alleen gevraagd of het College rekening wil houden met het gegeven van de slechte accommodatie. Wat ons betreft had de motie best wat scherper gekund. Maar ja, je hebt nu eenmaal de tactiek in acht te nemen. Ik hoor graag van het CDA hoe deze fractie over de motie denkt. Misschien kan dat direct, want een volgende termijn is er niet meer in dit debat. Wij handhaven de motie.

Samen met GroenLinks hebben wij een motie ingediend over de Provinciale Uitgangspunten Nota. De gedeputeerde zei dat er een misverstand bestaat over de correcte cijfers. Wij noemen dat eigenlijk eerder een verschil van mening. Ook om de discussie zuiver te houden, lijkt het mij goed om vóór de Commissievergadering waarin deze nota behandeld wordt, op een klein A4-tje uiteen te zetten op welke wijze het bedrag van f 8 á 9 miljoen is veiliggesteld in relatie tot het Bestuursakkoord. Ik vraag de gedeputeerde hier nadrukkelijk om.

Het volgende punt is de regionale omroep. De reactie van GS op onze motie over Omroep Brabant radio is onduidelijk. Ik heb nog twee vragen. Gaat het College in overleg met Omroep Brabant over de toekomst van de radio? Is het College van plan, op dit punt bij de Voorjaarsnota met voorstellen te komen? Als het College dit niet van plan is, wanneer komt

het dan wél met voorstellen?

Voorzitter! Ook al waren dit geen Algemene Beschouwingen, toch zijn wij serieus met Brabant omgegaan. Dat was ook de bedoeling. Wij weten echter allemaal heel goed dat het voor een deel een spel is dat wij hier spelen. De fractie van D66 doet daar met veel plezier aan mee. Het moet mij toch van het hart dat de Partij van de Arbeid eigenlijk alleen een spel met zichzelf speelt. Er worden allemaal moties ingediend, die naderhand worden ingetrokken. Alleen de motie over Moerdijkse Hoek is gehandhaafd. Bij de behandeling van het desbetreffende voorstel in de Statenvergadering van oktober zei de heer Meijer dat uit de woorden van de heer Jeekel toch wantrouwen richting College bleek. Nu dient dezelfde Partij van de Arbeid een motie in, waaruit minstens zoveel wantrouwen richting College blijkt. Dat stelt mij bijzonder teleur.

## ***Provinciaal jaarverslag 1999; 19 mei 2000***

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Ik begin met mijn complimenten aan het college voor de snelle totstandkoming van dit jaarverslag.

Voorzitter, u moet oppassen, want u hebt eigenlijk een actiegroep in uw midden. Deze actiegroep bestaat uit de leden van de Rekeningcommissie, die op één punt allemaal in net iets andere woorden hetzelfde zeggen: zou het niet waardevol zijn om het jaarverslag veel sterker te richten op de koppeling van doelen, realisatiecijfers en mate van doeltreffendheid? Ik beseef dat dit heel moeilijk is. Het college krijgt van de Rekeningcommissie heel snel zo'n verhaal te horen, maar ik wens het er heel veel succes mee om volgend jaar die stap te zetten. Ik denk dat het college wel aanvoelt dat er een absolute meerderheid zou zijn voor een motie waarin wordt uitgesproken dat het jaarverslag anders moet worden ingericht. Wij hebben echt behoefte aan een eerste, forse stap in die richting, wetend dat het lastig is. Wij moeten daar niet makkelijk over doen.

Het laatste punt dat ik naar voren wil brengen, is al door de heer Knoop genoemd, dat van de investeringen. Slechts 52% van de investeringen hebben wij weten te realiseren. Anders dan de heer Knoop vind ik dat het college uitermate goede informatie geeft over de oorzaken hiervan. Het probleem zit niet zozeer in het werk van het provinciaal bestuur, want het gaat juist om de activiteiten die samen met derde partijen moeten worden gerealiseerd. Dit speelt heel sterk bij de grootste post, van 30 miljoen gulden, de dijkverzwaringen. Het speelt ook bij de aanleg van wegen, bij de reconstructie, bij de mobiliteit, bij de eerste fase van de relatienota. Wij stellen concreet voor, in die gewaardeerde risicoparagraaf in het vervolg ook dit soort risico's op te nemen. De realisatie van dit soort investeringen zal immers niet alleen dit jaar een probleem zijn, maar langjarig. Het is daarom goed om een risicodeel in de planning en de realisatie te definiëren. Wellicht kan het college ook tussentijds eens erover rapporteren, want wij moeten echt proberen, het percentage flink te verhogen, hoewel ik inzie dat het om bestuurlijke redenen niet binnen een jaar tot 100 zal oplopen.

## Voorjaarsnota 2000; 22, 23 en 26 juni 2000

**De voorzitter:** Door de leden Van Wijk, Verhoef-Bouwknegt, Van der Kallen en Van Langevelde wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22, 23 en 26 juni 2000; Beraadslagende over de Voorjaarsnota 2000;*

*Overwegende dat:*

- *participatie aan onderwijs, sport en cultuur voor kinderen in deze tijd van essentieel belang is om ook later aan het maatschappelijk leven te kunnen deelnemen;*
- *juist in deze tijd van economische voorspoed het voor kinderen in financieel minder florissante omstandigheden het extra moeilijk is om niet deel te kunnen nemen aan alledaagse zaken zoals benoemd onder het punt hiervoor;*
- *het Fonds Studiebevordering Noord-Brabant niet meer als zodanig in gebruik is;*
- *kennis genomen hebbende van de informatie die verschaft is over Stichting Leergeld Nederland, waaruit duidelijk is geworden dat Leergeld zowel giften als voorschotten verstrekt;*

*Verzoeken Gedeputeerde Staten:*

- *met een voorstel te komen voor een fonds Leergeld dat kan dienen als vangnet voor kinderen in Brabantse gemeenten waar nog geen lokaal Leergeld fonds is, zodat zij de gelegenheid krijgen toch te kunnen participeren in onderwijsaangelegenheden en sport- en cultuuruitingen;*
- *met Stichting Leergeld Nederland hierover afspraken te maken;*
- *de Commissie COS geregeld te informeren over het gebruik van dit fonds door Stichting Leergeld Nederland;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M2.

Door de leden Van Wijk, Verhoef-Bouwknegt, Van der Kallen en Van Langevelde wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22, 23 en 26 juni 2000; Beraadslagende over de Voorjaarsnota;*

*Overwegende dat:*

- *de landinrichting Sint-Oedenrode 1ste fase (Zijtaart-Vessel) eind dit jaar haar beslag krijgt en de overige twee delen (Liempde/Nijnsel en Schijndel) de daarop volgende jaren;*
- *aan deze landinrichtingsvoorstellen 20 jaar gewerkt is met de inzichten van die tijd,*
- *de gemeenten in dit gebied geen adequate bestemmingsplannen hebben waarin cultuur-historische elementen en historische kavelgrenzen zijn opgenomen;*

*Voorts overwegende dat:*

- *de provincie Noord-Brabant het nieuwe reconstructiebeleid gaat voeren in dit gebied;*
- *eind dit jaar de rijksnota Belvédère in werking treedt;*

*Spreken hun bezorgdheid uit over het feit dat:*

- *het nieuwe beleid (reconstructie en Belvédère) niet in overeenstemming is met de bestemmingsplannen van de betreffende gemeenten;*
- *het gevaar zeer groot is dat hierdoor zeer veel belangrijke cultuurhistorische landschapselementen en historische kavelgrenzen zullen verdwijnen;*
- *dat deze vervolgens weer met zeer veel geld in het kader van de reconstructiewet en de rijksnota Belvédère teruggebracht dienen te worden terwijl ook veel waarden onherstelbaar verloren zullen gaan;*

*Dragen Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op:*

- *zo spoedig mogelijk met betreffende gemeenten in onderhandeling te gaan om alsnog te bewerkstelligen dat deze bovengenoemde cultuurhistorische elementen en kavelgrenzen*

*nog dit jaar middels aanpassing van bestemmingsplannen buitengebied, door opneming van een cultuurhistorische paragraaf en daarop afgestemde voorschriften en aanlegvergunningenstelsel, beschermd zullen worden;*

- *als vrijwillige medewerking van de gemeenten niet lukt gebruik te gaan maken van de aanwijzingsbevoegdheid die Gedeputeerde Staten hebben om gemeenten op te dragen hun bestemmingsplannen te herzien, zodat een ramp in dit waardevol cultuurlandschap voorkomen kan worden;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M3.

Door de leden Van Wijk, Verhoef-Bouwknegt, Van der Kallen en Schokker wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22, 23 en 26 juni 2000; Beraadslagende over de Voorjaarsnota;*

*Overwegende dat:*

- *bij het tracébesluit inzake de HSL-Zuid/A16 een ecoduct is voorzien tussen het Mastbos en de Rith om versnippering in de EHS te voorkomen;*
- *realisering van deze ecologische verbindingzone voorzien is in het vigerend streekplan van 1992;*
- *realisering van het ecoduct in principe ten laste komt van de beheerder van de rijksinfrastructuur, zijnde rijkswaterstaat;*
- *het niettemin van essentieel belang is voor de Gemeente Breda en de provincie Noord-Brabant dat het ecoduct wordt gerealiseerd;*
- *de landinrichtingscommissie AA of Weerijts haar plan heeft afgestemd op realisering van het ecoduct;*
- *zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten eerder hebben uitgesproken realisering van de EHS door het ecoduct van essentieel belang te vinden;*
- *de gemeente Breda financieel bij wil dragen aan realisering;*
- *er een tekort is van ongeveer 1,5 miljoen gulden;*

*Spreken uit:*

- *groot belang te hechten aan het zowel bestuurlijk als maatschappelijk gedragen besluit inzake*

*realisering van de EHS ter plekke door middel van een ecoduct;*

*Dragen Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op:*

*maximaal 1,5 miljoen gulden ter beschikking te stellen aan het projectbureau HSL-Zuid ter medefinanciering van het ecoduct over de HSL-Zuid/A16 en deze middelen te zoeken binnen de bestaande (verkeers)begroting (suggestie vanuit de GDU middelen);*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M4.

Door de leden Van Wijk, Verhoef-Bouwknegt, Van Langevelde en Van der Kallen wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22, 23 en 26 juni 2000; Beraadslagende over de Voorjaarsnota 2000;*

*Overwegende dat:*

- *de Provincie in grote mate verantwoordelijk is voor een goed functionerend regionaal netwerk van openbaar vervoerverbindingen;*
- *het aanbieden van gratis en/of gereduceerde vervoersbewijzen een manier is om mensen van het openbaar vervoer gebruik te laten maken;*

*Voorts overwegende dat:*

- *de autovrije zondag bedoeld is om mensen te laten nadenken over hun autogebruik en hen te stimuleren hun auto te laten staan ten gunste van het openbaar vervoer en de fiets;*
- *de autovrije zondag op 19 september 1999 een succes was en er op 24 september dit jaar weer een autovrije zondag is;*
- *tijdens de begrotingsbehandeling in november 1999 de Staten van Noord-Holland een motie met ongeveer onderstaand verzoek hebben aangenomen;*

*Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:*

- *in overleg met de Brabantse vervoersmaatschappijen en NS Reizigers te komen tot een provinciale openbaar-vervoer promotiedag, waarbij in de Provincie Noord-Brabant gratis of tegen gereduceerd tarief met de trein en bus kan worden gereisd;*
- *deze promotiedag zo mogelijk te houden op zondag 24 september aanstaande;*
- *hierover Provinciale Staten uiterlijk eind augustus te berichten;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M5.

Door de leden Van Wijk, Van der Kallen en Van den Berg wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22, 23 en 26 juni 2000; Beraadslagende over de Voorjaarsnota;*

*Overwegende dat:*

- *diverse bestaande en nieuw gekozen beleidsterreinen (sociaal beleid, ICT, duurzame energie, voortzetting GSB na 2001) op de rails staan waarvoor nu geen geld gereserveerd wordt in de Voorjaarsnota;*
- *onder post A01 een bedrag van 30 miljoen gulden gereserveerd staat voor projectkosten, voorfinancieringslasten en uitvoeringskosten van rijkswegen;*

*Besluiten de bestaande tekst onder A01 op blz 15 te schrappen en deze als volgt te veranderen:*

*“Er is nu ruimte om een stelpost te creëren voor projecten op diverse beleidsterreinen die een duurzame Brabantse samenleving dichterbij brengen. Wij denken daarbij aan: ICT, voortzetting GSB, sociaal beleid, duurzame energie. Voorstellen voor projecten zullen u te zijner tijd bereiken.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A1.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Allereerst wil ik, namens mijn fractie, een compliment maken voor de wijze van beantwoording. Die is uitvoerig en compleet. Het College heeft de bijdragen van de verschillende fracties ook serieus genomen. Dat het antwoord niet altijd naar onze zin was, staat daar los van. Voelden we ons bij vorige gelegenheden nog wel eens met een ‘kluitje in het riet gestuurd’, deze keer is dat gevoel bij onze fractie in elk geval niet aan de orde.

Verder wil ik een enkel woord wijden aan de beschouwingen van enkele andere fracties. Wij hebben ons verbaasd over de opstelling van die fracties die in het verleden, toen de bomen –financieel gezien - nog kleine struikjes waren en in elk geval niet tot in de hemel groeiden, maanden tot voorzichtigheid, maar die nu diezelfde zinnen gewoontegetrouw nog steeds van de harde schijf tevoorschijn toveren. Natuurlijk, ook de fractie van D66 vindt dat de Provincie op een verantwoorde manier met haar geld, dat immers gemeenschapsgeld is, moet omgaan. De fractie van D66 vindt ook dat wij de bijna heilige afspraak dat wij in 2050 een duurzaam Brabant voor ons nageslacht willen achterlaten, moeten nakomen. Als wij nu geen geld hiervoor beschikbaar stellen, wanneer dan wel? Deze vraag klemt temeer omdat het in de meeste gevallen gaat om investeringen die zijn gericht op duurzaamheid en waarvan de



resultaten pas op termijn zichtbaar zijn, maar waarmee nu wel heel dringend een aanvang genomen moet worden. Zoals wij in eerste termijn al hebben betoogd, zijn er op dit moment in de provinciale Begroting nauwelijks risico's te verwachten en is de reservepositie uitstekend. Waarom, in voor Brabant passende beeldspraak, zouden wij het volgevreten varken nog verder spekken? De fractie van D66 beoordeelt op dit punt het College positiever dan de eigen coalitiefracties, waarmee wij tevens met z'n allen, door de coalitiefracties vermoedelijk onbedoeld, een schitterend praktijkvoorbeeld van een dualistische bestuurscultuur op de planken zetten. Waarvan akte.

Nog pregnanter wordt dit dualisme zichtbaar bij het Ontwikkelingsfonds. Het College wil een oordeel van de Staten over de in de *Voorjaarsnota* gepresenteerde denklijn. De fractie van D66 heeft hierover in eerste termijn al haar mening uitgesproken. Deze komt er, kort gezegd, op neer dat wij de denklijn van het College ondersteunen, dat wij weliswaar van mening zijn dat het Ontwikkelingsfonds niet gebruikt mag worden voor vele, in financiële zin kleine projecten die ook uit de normale Begroting gefinancierd kunnen worden, maar dat voor het overige een discussie over de besteding van het fonds zinnig en gewenst is. Wat lezen wij tot onze verbazing in de beschouwingen van de andere fracties? De fractie van het CDA kan de denklijn van het College niet onderschrijven en wil ook geen discussie.

**De heer Melis (CDA):** Het gaat niet om een discussie, maar om een debat over dit onderwerp.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Wat is het verschil tussen een debat en een discussie?

**De heer Melis (CDA):** Er liggen op dit moment al ideeën van de fracties op tafel; daar ga je met elkaar over discussiëren.

**De heer Heijmans (SP):** Of misschien debatteren.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Het lijkt mij spijkers op laag water zoeken.

**De heer Melis (CDA):** Nee, debatteren kun je ook als brainstorming.

**Mevrouw Van Wijk (GroenLinks):** Wanneer gaan wij de discussie voeren, onder de koffie of met GS samen?

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Met de benen op tafel misschien, mijnheer Melis?

.....

**De voorzitter:** Mevrouw Verhoef gaat nu door met haar betoog.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Ik was gebleven bij de fractie van de Partij van de Arbeid, die in haar uitgebreide beschouwingen nog negatiever is en geen middelen aan het ontwikkelingsfonds wil onttrekken. Mevrouw Teunissen heeft dit gelukkig zojuist genuanceerd, maar ik heb het wel zo in de beschouwingen gelezen. De fractie van de VVD vraagt ten minste om een nadere onderbouwing. En het College? Het College lijkt ter wille van de lieve monistische vrede de weg van de terugtocht of in elk geval die van de vaagheid te zoeken, getuige de zin uit de memorie van antwoord die vrij vertaald luidt: de afspraak zou kunnen zijn om over bestedingsvoorstellen te discussiëren bij de *Najaarsnota 2000* of de *Voorjaarsnota 2001*. Wij willen graag duidelijkheid op dit punt. Op deze manier kan iedere fractie denken dat zij gelijk heeft gekregen en weet niemand meer precies wat de afspraak is. Wij vragen om die duidelijkheid en dienen straks een motie in.

Voor de betekenis van een integraal afweegmoment, zoals de *Voorjaarsnota* nu officieel heet, lijkt het College op twee gedachten te hinken. Aan de ene kant moeten de Staten nu wensen op tafel leggen, want zij mogen niet preluderen op de *Najaarsnota*. Aan de andere kant verschijnen in deze tijd nota's die ongetwijfeld forse financiële consequenties hebben,

maar waaraan een financiële paragraaf ontbreekt. Ik noem als voorbeeld de *Nota Provinciaal Sociaal Beleid*. De redenering van het College volgend zou hiervoor pas in 2002 geld beschikbaar zijn. Immers, wij kunnen er pas bij de *Voorjaarsnota 2001* over praten. Wij trekken zeer sterk de suggestie uit de memorie van antwoord in twijfel dat met projectenvolumes en steunfunctiesubsidies de eerste thema's, zijnde vrijwilligersbeleid en multi-etnische samenleving, gedurende anderhalf jaar te financieren zouden zijn. Wij dienen hierover samen met de fracties van GroenLinks en de SP een motie in.

Wij zijn blij met de mededeling dat het College het belang deelt dat veel fracties in deze Staten aan het werk van de COS'en hechten en dat het eventuele moties op dit punt afwacht. Natuurlijk hebben wij de motie klaar liggen die wij samen met de fracties van GroenLinks en PvdA zullen indienen.

De passage in de Memorie van Antwoord over duurzame energie vinden wij niet concreet genoeg en erg onbevredigend. Zoals wij in eerste termijn al opmerkten: er is, inclusief het bedrag uit deze *Voorjaarsnota*, in 2003 nog slechts een derde deel van het benodigde en afgesproken budget voorhanden. Op deze manier halen we de met het Rijk overeengekomen CO<sup>2</sup>-doelstelling absoluut niet! Het is opnieuw een voorbeeld van veel ambities, maar geen reserveringen, waardoor uitstel tot 2002 dreigt. Wij wagen het erop om over dit onderwerp opnieuw te 'preluderen' op de *Najaarsnota*. Wij dienen daartoe, samen met de fractie van GroenLinks een motie in.

Wij hebben in eerste termijn al laten weten het niet eens te zijn met de hoogte en de voorgenomen bestedingswijze van de post A01, Fonds rijksinfrastructuurprojecten. Wij hebben gezegd veeleer te denken aan projecten die een bijdrage leveren aan meer duurzame vormen van vervoer. Wij zullen daarom een motie indienen, waarin wij vragen voor iedere gulden die uit dat fonds geput wordt, ook een gulden voor (vormen van) openbaar vervoer ter beschikking te stellen. Wij dienen daartoe een motie in.

**De heer Hoes (VVD):** Er wordt zo dadelijk door onder andere D66 een veelheid van moties ingediend. Nu de moties niet worden voorgelezen, rijst de vraag wanneer wij erover kunnen debatteren. Moeten wij dat na de tweede termijn van het College doen, dan komen wij met de orde van de vergadering in een heel lastig parket. Wij kunnen over de moties nu niet echt met de indieners van gedachten wisselen.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Ik zit met het probleem dat ik maar tien minuten spreekijd heb en zes moties wil indienen.

**De heer Hoes (VVD):** U had wellicht kunnen bedenken dat u niet zes moties zou moeten indienen. Dat recht kan ik u evenwel niet ontzeggen.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Het ligt gezien de naam van onze partij toch voor de hand dat wij zes moties indienen.

**De heer Hoes (VVD):** Het lastige is dat wij niet echt kunnen discussiëren over de inhoud van de moties als u ze niet binnen uw spreekijd voorleest.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Ik begrijp dat wij straks, als alle moties op tafel liggen, alle ruimte krijgen voor discussie.

Dan nog een enkele opmerkingen over onze in eerste termijn uitgesproken zorg over de vertraging die is ontstaan bij het vervaardigen van de *Natuurnota*. Het College geeft toe dat ambtenaren die zich daarmee bezig hadden moeten houden, ingezet zijn voor de Reconstructie. Na de zomer wordt het Plan van aanpak aangeboden. Maar ook de werkzaamheden ten behoeve van de Reconstructie worden steeds veelomvattender. Wij hebben geen antwoord gekregen op de vraag hoe het College dit probleem structureel denkt op te lossen en ook geen toezegging gekregen, dat verdere vertragingen niet meer aan de orde zullen zijn. Daarom willen wij daarover toch via een motie, nr. 6, een uitspraak van de Staten vragen.

Ten slotte verzoeken wij het College en in het bijzonder onze voorzitter, in de Commissie een evaluatie van deze nieuwe werkwijze en tijdstip van het houden van algemene beschouwingen op de agenda te zetten en ook te bezien of de werkzaamheden in deze Staten zo geregeld kunnen worden - daarover moeten dan ook afspraken worden gemaakt - dat marathonsessies zoals wij die nu beleven niet meer kunnen voorkomen.

**De voorzitter:** Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, De Vaan, Gorter en Jeekel wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 juni 2000;  
Gehoord de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2000;*

*Overwegende dat:*

- *in 1997 het ‘Ontwikkelingsfonds 2050’ in het leven is geroepen;*
- *in de Najaarsnota 1997 de uitwerking van uitgangspunten, criteria en beheersaspecten is vastgelegd;*
- *het College, blijkens de Memorie van Antwoord, vasthoudt aan de uitgangspunten van het Fonds;*

*Tevens overwegende dat er in Brabant op dit moment haast gemaakt moet worden met duurzame investeringen, zoals die bij de instelling van het Fonds bedoeld zijn;  
Onderschrijven de wenselijkheid om op korte termijn een discussie te starten over de wijze en het tijdstip waarop besteding van het Ontwikkelingsfonds dient plaats te vinden;  
En verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om conform de suggestie uit de Memorie van Antwoord, die discussie te combineren met de Najaarsnota van dit jaar of anders met de Voorjaarsnota 2001;  
En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M6.

Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, De Vaan, mevrouw Van Wijk en mevrouw De Boer wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 juni 2000;  
Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2000;*

*Overwegende dat:*

- *de onlangs in twee Commissies behandelde nota Provinciaal Sociaal Beleid ‘Na denken: doen! Op weg naar een sociaal duurzaam Brabant’ geen financiële paragraaf bevat;*
- *het ambitieniveau van de nota - terecht - erg hoog is;*
- *in de Voorjaarsnota ten behoeve van het speerpunt vrijwilligers slechts éénmalig f 750.000,- is geraamd voor het jaar 2000 en voor het overige wordt aangegeven dat de financiële consequenties van de nota pas na de consultatiefase duidelijk zullen zijn;*
- *in de Memorie van Antwoord van het College van Gedeputeerde Staten op verschillende plaatsen wordt gesteld dat de Voorjaarsnota in de nieuwe werkwijze geldt als algemeen integraal afweegmoment;*
- *om die reden nu geld gereserveerd moet worden voor de uitvoering van de bovengenoemde nota Sociaal Beleid;*
- *wachten met geld reserveren tot het volgende algemene integrale afweegmoment een vertraging zal geven van een jaar in de uitvoering;*
- *zij een dergelijke vertraging niet verantwoord vinden;*

*Dragen het College op om:*

- *in de Najaarsnota 2000 een bedrag te ramen ten behoeve van de uitvoering van de nota Provinciaal Sociaal Beleid ‘Na denken: doen! Op weg naar een sociaal duurzaam Brabant’, waaruit in elk geval in 2001 geput kan worden teneinde na de consultatiefase direct te kunnen starten met een provinciaal sociaal beleid;*
- *voor de jaren na 2001 bij het volgende algemene integrale afweegmoment, zijnde de*

*Voorjaarsnota 2001, ervoor te zorgen dat er voldoende middelen zijn voor een goed en stevig provinciaal sociaal beleid, conform bovengenoemde nota;  
En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M7.

Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, De Vaan, mevrouw Van Wijk, Nelemans, Severijns en mevrouw Teunissen wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 juni 2000;  
Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2000;  
Overwegende dat:*

- *de Provincie Noord-Brabant sedert enige jaren nadrukkelijk een beleid voert dat gericht is op een duurzame toekomst;*
- *internationale samenwerking een wezenlijk onderdeel van een dergelijk beleid behoort te zijn;*
- *ook het College van Gedeputeerde Staten aan het begrip ‘mondiale duurzaamheid’ binnen de internationale samenwerking een belangrijke plaats toekent, getuige de onlangs verschenen notitie over Duurzame Energie;*
- *de COSSen bij hun bewustwordingsactiviteiten zich onder meer nadrukkelijk met dit thema bezig houden;*
- *in een tijd waarin er een vrije begrotingsruimte tot 2003 zal ontstaan van minimaal f 161 mln., het bovengenoemde partijen alleen al uit oogpunt van solidariteit alleszins redelijk voorkomt om voor bewustwordingsactiviteiten in het kader van internationale samenwerking een dubbeltje per inwoner per jaar ter beschikking stellen;*

*Vragen het College om in de Begroting 2001 een structureel bedrag te ramen voor het werk van de COSSen dat overeenkomt met f 0,10 per Brabantse inwoner per jaar. Dat bedrag dient grotendeels aan projecten besteed te worden, waaronder ook projecten in het kader van mondiale duurzaamheid;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M8.

Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, Gorter, De Vaan, Jeekel, mevrouw Van Wijk en Van den Berg wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 juni 2000;  
Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2000;  
Overwegende dat:*

- *de Provincie Noord-Brabant met het Rijk een ambitieuze CO<sub>2</sub>-doelstelling heeft vastgelegd;*
- *voor het realiseren van die doelstelling het uitvoeren van het Plan van Aanpak Duurzame Energie binnen de looptijd t/m 2003 een noodzakelijke voorwaarde is;*

*Constaterende dat:*

- *het College van Gedeputeerde Staten nu voor de komende vier jaar slechts een derde deel van de benodigde financiële middelen heeft gevonden voor de uitvoering van het Plan van Aanpak;*
- *voor de overige financiering wordt gekoerst op een niet uitgewerkt communicatietraject en op de toezegging van het College om aanvullende middelen te blijven zoeken;*

*Spreeken als hun mening uit dat:*

- *op deze manier de kans groot is dat de afgesproken Brabantse CO<sub>2</sub>-doelstelling niet op de afgesproken tijd wordt gerealiseerd;*
- *zij dat ongewenst vinden;*

*Vragen het College bij de Najaarsnota een bedrag te reserveren ten behoeve van duurzame energie voor de komende vier jaar, zodanig dat de doelstelling uit het Plan van Aanpak Duurzame Energie aan het eind van die periode gehaald kan worden of althans dichterbij zal zijn gekomen;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M9.

Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, Gorter, Jeekel en De Vaan wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 juni 2000;*

*Gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2000;*

*Overwegende dat:*

- onder post A01, Fonds rijksinfrastructuurprojecten, een bedrag geraamd wordt van f 30 mln als stelpost, verdeeld over de jaren 2000 t/m 2003;*
- die post blijkens de tekst bedoeld is voor projectkosten, voorfinancieringslasten en uitvoeringskosten voor rijksinfrastructuurprojecten;*
- het dus gaat om bestedingen die niet primair tot de verantwoordelijkheid van de Provincie behoren;*
- er dientengevolge een zorgvuldige afweging dient plaats te vinden van de wijze waarop die middelen het best ingezet kunnen worden;*

*Voorts overwegende dat er in de komende tijd erg veel geïnvesteerd zal moeten worden in projecten die een bijdrage leveren aan meer duurzame vormen van vervoer;*

*Vragen het College van Gedeputeerde Staten, tegenover elke gulden die uit het fonds geput zal worden voor wegeninfrastructuur, eveneens een gulden beschikbaar te stellen voor duurzame vormen van vervoer;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M10.

Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, Gorter, De Vaan, Jeekel, mevrouw Van Wijk en Van den Berg wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 juni 2000;*

*Gehoord de beraadslagingen over de Voorjaarsnota;*

*Overwegende dat:*

- het College en de Collegepartijen - getuige het Bestuursakkoord - terecht grote ambities hebben als het gaat om het beschermen, behouden en verbeteren van de Brabantse natuur;*
- het onlangs verschenen rapport ‘De toestand van de Brabantse natuur 2000’ laat zien dat het realiseren van die ambities nog heel ver achter de horizon ligt;*
- het opstellen van de Beleidsnota natuur, bos en landschap een vertraging heeft ondergaan;*

*Vragen het College de toezegging te doen, dat nog meer vertraging bij het opstellen van de Beleidsnota natuur, bos en landschap niet aan de orde zal zijn;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M11.

.....

**De heer Gorter (D66):** De gedeputeerde begon zijn verhaal met motie M10 en kwam vervolgens bij een andere motie terecht. In zijn reactie op motie M10 gaf hij aan dat voor

duurzame vormen van vervoer een ander potje beschikbaar is. Zegt hij daarmee impliciet dat het potje waar het hier om gaat, de f 30 mln., bedoeld is voor de wegeninfrastructuur? Als dat het geval is, zijn wij faliekant tegen een dergelijke besteding van het potje.

**De heer Boelhouwer (GS; VVD):** U geeft aan dat er ook sprake zou moeten zijn van infrastructuur voor het openbaar vervoer op het moment dat je die ook voor wegen aangeeft. Ik constateer dat u daarvoor in het geheel geen dekking noemt en zodoende een motie indient die f 30 mln. kost. Als u daarvoor geen dekking aangeeft, heeft u een probleem.

**De heer Gorter (D66):** U geeft aan dat er een stelpost van f 30 mln. is. In de Commissie hebben wij gesproken over de vraag waarvoor die is bedoeld. Genoemd zijn de A59 en helaas ook de A4. Een aantal fracties hebben gezegd dat het mogelijk zou moeten zijn uit dat potje voorfinanciering van duurzame vormen van openbaar vervoer te putten. Ik hoop uit uw woorden van zo-even niet te hoeven afleiden dat dit fonds daartoe niet de mogelijkheid biedt.

**De heer Boelhouwer (GS; PvdA):** Zoals u weet zullen de Commissie nog voorstellen bereiken voor de besteding van die f 30 mln. Het lijkt mij goed die voorstellen af te wachten alvorens er een oordeel over uit te spreken.....

.....

**De heer De Vaan (D66):** D66 ondersteunt deze motie (=m1, zie hieronder) van harte vanwege het doel. Ik verneem graag van de heer Hoes of zijn fractie het materieel eens is met de inhoud van de motie en of zij de motie vanwege de begrotingssystematiek wil splitsen. Als dat het geval is, is het huiswerk erg zinvol.

.....

**De voorzitter:** Door de leden Melis, Coonen en Janse de Jonge wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 juni 2000;*

*Overwegende dat:*

- *de Provincie Noord-Brabant met de aanschaf van het pand Waterstraat eigenaar zal worden van een onroerend goed;*
- *dit eigendom als zodanig gerekend moet worden tot het vermogen van de Provincie Noord-Brabant;*

*Voorts overwegende dat:*

- *bij handhaving van het huidige beleid met betrekking tot het stimuleringsbudget Musea honorering van initiatieven die daarvoor wel in aanmerking zouden kunnen komen onder meer door budgettaire beperkte mogelijkheden niet kunnen worden gehonoreerd;*

*Besluiten:*

*de financiering van de aanschaf van het pand Waterstraat alsnog ten laste te brengen van de algemene middelen en de daardoor vrijvallende ruimte binnen de begroting Cultuur toe te voegen aan het stimuleringsbudget Musea;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M1.

## **Gemeentelijke herindeling Stadsregio Eindhoven-Helmond; 22, 23 en 26 juni 2000**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Ik herinner mij een brief op poten die ik kreeg van burgemeester Welschen. Ik mis hem vandaag evenals in de Commissievergadering waarin wij over dit onderwerp spraken. Ik heb een vraag: vindt hij het onderwerp niet interessant meer of vindt hij ons niet interessant? Het lijkt mij aardig als het College hierop een antwoord kan geven.

Ik kom bij het onderwerp dat aan de orde is en beperk mij in dit eerste gedeelte tot het herindelingsvoorstel van GS. Na vandaag heeft het Rijk het voortouw voor de bestuurlijke organisatie in Zuidoost. Statenbreed zijn wij van mening dat er in Zuidoost iets moet gebeuren. Ik constateer dat een meerderheid van de Staten geen gebruik maakt van de enige mogelijkheid die de Provincie heeft, de wet ARHI. Het Rijk moet nu de problemen oplossen, en dat is niet gemakkelijk. Wellicht is het nog realiseerbaar, maar daarop kom ik in de tweede fase van ons debat terug.

**De heer Hoes (VVD):** U zegt dat er geen oplossing wordt gevonden voor de problemen. Kunt u mij de problemen aangeven?

**De heer De Vaan (D66):** Ik zou bijna zeggen: lees uw eigen initiatiefvoorstel. Daarin staat dat er problemen zijn.

**De heer Hoes (VVD):** Ik zoek nu de problemen waarvoor vanavond geen oplossing gevonden wordt.

**De heer De Vaan (D66):** Dan zijn wij al met het tweede deel van dit debat bezig. Er wordt vanavond geen oplossing gevonden voor een structuur waarbinnen besluiten kunnen worden genomen over ruimtelijke problemen, infrastructuur, huisvestingslocaties, industrielocaties en het milieu. De Staten geven daar geen structuur voor en laten het over aan overleg.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Ik heb geconstateerd dat de Staten geen voorstel zullen doen in het kader van de ARHI-procedure; ik neem aan dat u deze vaststelling deelt. Dat betekent dat die procedure na vandaag is afgerond. Na de ARHI-procedure is er iets anders mogelijk. Uit deze Staten is een voorstel voor samenwerking gekomen. Ik heb dat gelezen en ga er graag in de tweede ronde op in. Ik heb wel op twee essentiële punten gelezen dat het alleen realiseerbaar is door een beroep te doen op het Rijk. Wij dragen dus geen eindoplossing aan.

**De heer Van Eeten (GroenLinks):** Wat u zegt, is niet juist. Mijn fractie hoopt dat de Staten zullen uitspreken dat er in Zuidoost-Brabant geen herindeling moet plaatsvinden. Ook een besluit om niet her in te delen, is een besluit in het kader van de wet ARHI. Ik ben het dan ook absoluut oneens met uw stelling dat wij de problemen van ons afschuiven.

**De heer Van der Kallen (BOF):** De heer De Vaan zegt dat de Staten geen oplossing aandragen. De indieners van het initiatiefvoorstel geven echter de lijnen aan waarlangs een oplossing mogelijk is. Het is wel juist dat wij bij die oplossing de hulp van iemand anders nodig hebben.

**De heer De Vaan (D66):** Ik ben het er met de heer Van Eeten over eens dat wij geen voorstel doen in het kader van de ARHI-procedure. Die conclusie heb ik al getrokken. Het betekent dat wij geen gebruik maken van het enige echte wapen dat wij hebben, namelijk gemeentelijke herindeling.

**De heer Van Eeten (GroenLinks):** Ik denk dat u mij verkeerd verstaan hebt. Ik zei dat ook een besluit van de Staten om niet tot herindeling over te gaan, een besluit in het kader van

de Wet ARHI is. Ik zei dus het tegenovergestelde van wat u beweerde.

**De heer De Vaan (D66):** Ik ben het ermee eens dat het ook een besluit is, maar het betekent wel dat je dit wapen niet gebruikt om de problemen in Zuidoost op te lossen. Dat is wat ik beweer.

**Mevrouw Briene (CDA):** Er zijn andere wapenen.

**De heer Van Eeten (GroenLinks):** Een slecht wapen kun je beter niet gebruiken.

**De voorzitter:** De heer De Vaan zet zijn betoog voort.

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb pas één alinea gehad, voorzitter.

Wij hebben in het verleden geconstateerd dat de Provincies niet staan te trappelen om hun macht af te staan. Wij waren, geloof ik, de enigen in deze Staten die de stadsprovincie fervent hebben verdedigd. Verder constateer ik dat de randgemeenten tegen opheffing van hun gemeente zijn. Ik stel vast dat de randgemeenten groot zijn. Door de groei die deze gemeenten in de afgelopen twintig, dertig jaar hebben ondergaan, is de grootte ervan een politiek wapen geworden. Een derde mogelijkheid om zaken op te lossen, is een vierde laag. Op een of andere manier bestaat hierop een taboe. Toch kom ik er straks op terug omdat dit naar mijn mening de enige weg is waarlangs wij in Zuidoost eruit kunnen komen. Ik hoop dat ze in Den Haag pragmatisch zullen zijn en zich de oude wijsheid van de politicus De Koning herinneren dat, als het niet kan zoals het moet, het maar moet zoals het kan.

**De heer Hoës (VVD):** Mijn probleem zit niet bij het aantal bestuurslagen. Europa is er ook nog en verder kun je de WGR-gebieden als een bestuurslaag zien. Het initiatiefvoorstel gaat ook een beetje die kant op. Het gaat erom dat je voor de besluitvorming over een onderwerp een maximum stelt aan het aantal bestuurlijke niveaus dat erbij betrokken is. Als wij een stadsprovincie maken van de regio Eindhoven, breken wij te veel af van de huidige Provincie Noord-Brabant en van het gewicht dat de Provincie in Den Haag, Europa en elders heeft. Dat gaat een stap te ver. Bij een voorstel tot verregaande samenwerking vindt u de VVD aan uw zijde, als het maar niet leidt tot een stadsprovincie.

**De heer De Vaan (D66):** Ik wil straks wat suggesties doen om die vierde laag wat op te tuigen. Misschien kunnen wij dan tot een beter voorstel komen.

**De voorzitter:** Ik neem aan dat dit in uw volgende alinea staat.

**De heer De Vaan (D66):** Het staat in de papieren die ik op mijn tafel heb laten liggen omdat ik die straks pas nodig heb.

Bij de bespreking van de herindeling in Zuidoost zijn voor de fractie van D66 steeds twee vragen tegelijkertijd aan de orde. De eerste is hoe wij een goede oplossing vinden voor de bestuurlijke organisatie in dit gebied. De tweede is hoe wij de Gemeenten zodanig vormgeven dat zij zijn toegerust voor hun taak. Een goede oplossing voor het gebied hebben wij immer bepleit. Wij hebben indertijd ruime steun gegeven aan het voorstel van oud-gedeputeerde De Geus, die een proeve naar buiten heeft gebracht. Wij hebben vervolgens steun gegeven aan de stadsprovincies. Wij zijn realistisch genoeg om te constateren dat deze optie er niet is. Wij constateren dat GS nu denken, de regionale problemen via herindeling op te lossen. Als je dat model gebruikt, zou je op dit moment een herindeling moeten uitvoeren zoals in de jaren twintig van de vorige eeuw gebeurde. Dit betekent dat je de hele ring rond Eindhoven, met Nuenen, Son en Breugel, Best, Veldhoven, Waalre en Geldrop, zou moeten toevoegen aan Eindhoven. Dan voer je een herindeling uit die leidt tot een regionale structuur die sterk is en goed kan werken. Wij hebben deze mogelijkheid overwogen en beslist afgewezen.



**De heer Janse de Jonge (CDA):** Wat zijn de argumenten om er niet voor te zijn? Ik kan er wel een bedenken: je krijgt een grote stad met zoveel inwoners, zo'n 400.000, dat deze op zich onbestuurbaar wordt en weer deelraden nodig heeft. Is dit een van uw argumenten?

**De heer De Vaan (D66):** Ik ben het van harte met u eens. Wij hebben immer een autoriteit voor de regionale problemen in het stedelijke gebied bepleit. Daarnaast moet je het bestuur met de verzorgende taken zo dicht mogelijk bij de burgers brengen of laten. Wij zijn het dus met dat argument eens.

Ik constateer nogmaals dat in de stedelijke gebieden het wapen van de herindeling bot is geworden. Dit moeten wij goed beseffen, en ik roep ook de PvdA hiertoe op. Wij moeten dus andere wegen zoeken om het probleem op te lossen. Dat het bot is geworden, hebben wij gezien in Twente. Het herindelingsvoorstel daarvoor is afgewezen. Ik heb laatst een gesprek gehad over de ontwikkelingen in Antwerpen, waar wel een grootschalige herindeling is uitgevoerd en men nu druk bezig is om deze terug te draaien en te beperken tot de hoofdelementen. Ik kom straks terug op de regionale oplossing.

Ik ga nu over naar het voorstel van GS. De fractie van D66 heeft ingestemd met het in procedure brengen van wat vroeger de Houtskoolschets van GS heette. Eindhoven heeft, zolang er geen goede regionale structuur is, in onze ogen recht op ruimte voor woningen en industrie. Op basis van de uitkomsten van de procedure heeft de fractie van D66 in de Commissie uiteindelijk nee gezegd tegen dat plan. Eindhoven heeft over twintig jaar wellicht te weinig ruimte voor de bouw van 3000 woningen. Wij vinden het niet verantwoord om voor een zo beperkt probleem over twintig jaar op dit moment een gemeente met 40.000 inwoners op te heffen. Wij zeggen dus nee tegen het voorstel van GS.

**De heer Janse de Jonge (CDA):** U schetst een probleem dat niet zozeer voor de stad als wel voor de regio speelt. Als ik u goed interpreteer, bepleit u een regionale oplossing door het instellen van een regionaal bestuur met een zekere doorzettingsmacht. Hiermee komt u heel dicht in de buurt van het initiatiefvoorstel.

**De heer De Vaan (D66):** Ik had al het idee dat degenen die het initiatiefvoorstel hebben geschreven, hebben geluisterd naar de eerdere inbreng van D66. Dit wil niet zeggen dat wij het met het initiatiefvoorstel in de huidige vorm eens zijn.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Er is hier een euforie om tegen te zijn. Dit betreur ik. Het toppunt hiervan is een motie om tegen herindeling terzake van Veldhoven te zijn nadat de Staten hebben uitgesproken dat de herindeling niet doorgaat. Ik vind dat jammer. Wij staan hier voor een belangrijke beslissing voor Zuidoost. Daar moet een goede structuur komen. Vanuit deze optiek kiest de fractie van D66 voor het vinden van een goede oplossing. Wij hebben in eerste termijn geconcludeerd dat het voorstel van GS hiervoor naar onze mening niet geschikt is. Ik vraag de gedeputeerde in dit kader waarom hij niet heeft aangegeven dat het herindelingsvoorstel van GS een goede oplossing is voor de bestuurlijke organisatie in Zuidoost. Dat is toch in wezen waar het om gaat? Daarna gaat het om de vraag of de Gemeenten voldoende zijn toegerust voor hun taken.

Voorzitter, in het interruptiedebat, dat u afkapte, is het mij duidelijk geworden dat er binnen de coalitie een discrepantie is over de interpretatie van het Bestuursakkoord. Misschien kunnen wij dat bij een ander onderwerp nog eens bekijken.

## ***Initiatiefvoorstel betreffende de bestuurlijke organisatie in Zuidoost-Brabant; 22, 23 en 26 juni 2000***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Ik heb er behoefte aan, te beginnen met duidelijk het standpunt van de fractie van D66 te herhalen over datgene wat er in Zuidoost moet gebeuren. Al jaren pleiten wij voor een regionale aanpak; wij hebben dit jarenlang alleen gedaan en zijn nimmer van dat standpunt afgeweken. Bovendien hebben wij steeds gepleit voor het inzetten van alternatieve bestuursinstrumenten en de overdracht van taken van de Provincie naar de regio. Wij denken dat binnen het stedelijke gebied Zuidoost de ontwikkelingen zullen plaatsvinden; dit blijkt ook uit de voorbereiding van het nieuwe *Streekplan*. Dat is dan ook het gebied waarvoor een nieuw regionaal orgaan zou moeten werken. De fractie van D66 wil dat de bevoegdheden echt worden overgedragen, zodat het regionale orgaan echt kan werken en wij niet de nachtmerrie krijgen die wij hebben gehad met de Agglomeratieraad. Bij deze bevoegdheden gaat het om belangrijke taken op het gebied van de ruimtelijke ordening, de woningbouw, de industrie, het milieu en de infrastructuur. Voor zo'n belangrijke taak is het nodig dat de volksvertegenwoordigers die deze behartigen, rechtstreeks door de bevolking worden gekozen. Wij weten al jaren dat dit alleen te realiseren is door de wetgever. Wij zijn ook nooit tegen een vierde laag geweest. Wij hebben bovendien altijd gezegd dat dit geen vierde laag is omdat er geen laag tussen komt, maar er een apart deel via een apart orgaan wordt geregeld.

Wij zijn er blij om dat een groot aantal vertegenwoordigers in deze Staten komt met een regionale aanpak van de problemen. Wij zijn echter wat minder blij met het voorstel. Ik loop het op de hoofdpunten langs. In het voorstel staat: "*Meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar het centraal stedelijke gebied van de regio Zuidoost-Brabant*". Ik moet tot mijn spijt constateren dat de indieners geen consequentie hebben getrokken uit deze voor ons belangrijke zin. In het stedelijke gebied van Eindhoven en Helmond zullen de problemen ontstaan en daarvoor zal dus een regionaal bestuur moeten werken. Verder staat er in het voorstel: "*De Staten van Noord-Brabant doen een dringend beroep op de formele wetgever.*" Dit betekent dat de Staten het alleen niet kunnen oplossen. Ik citeer verder: "*De Staten van Noord-Brabant vragen (...) aan de formele wetgever om (...) het bestuur van de stadsregio specifieke bevoegdheden te geven (zgn. doorzettingmacht).*"

Het was boeiend om het woord 'stadsregio' daar aan te treffen. Wij vinden dat je, als je een bestuursorgaan dat soort bevoegdheden geeft, dit alleen kunt laten controleren door gekozen volksvertegenwoordigers. Ik bied u straks dan ook een amendement op dit punt aan, voorzitter.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Verhoef-Bouwknegt, Gorter en Jeekel worden de volgende amendementen voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
Sprekend over het initiatiefvoorstel Bestuurlijke organisatie Zuidoost;  
Overwegende:*

- *dat het regiobestuur belangrijke beleidsbevoegdheden krijgt en dat het regiobestuur ook moet beschikken over de zogenaamde doorzettingmacht;*
- *dat besturen met belangrijke bevoegdheden gecontroleerd moeten worden door direct gekozen volksvertegenwoordigers;*

*Besluiten, het ontwerpbesluit uit te breiden met de volgende tekst:*

*"Het regiobestuur moet uiterlijk in 2003 via directe verkiezingen worden samengesteld".*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nummer A1.

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
sprekend over het initiatiefvoorstel bestuurlijke organisatie Zuidoost;*

Overwegende:

- dat voor een goede behartiging van de beleidsverantwoordelijkheden op het gebied van Ruimtelijke Ordening (woningbouw, industrie en infrastructuur), grondbeleid, milieu en dergelijke een overdracht van taken aan het regiobestuur nodig is;
- dat het initiatiefvoorstel op dit punt kan worden verhelderd;

Besluiten, het ontwerpvoorstel uit te breiden met:

*“Besluiten aan het Rijk te vragen om bevoegdheden ter zake van Ruimtelijke Ordening (woningbouw, infrastructuur, industrie), milieu en dergelijke van de Gemeenten aan het regiobestuur over te dragen.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nummer A2.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter, ik wil graag een reactie geven, want nu ontstaat er een verkeerd beeld van een amendement van ons.

**De voorzitter:** Ga uw gang.

**De heer De Vaan (D66):** Wij hebben geconstateerd dat bij Paars 2 de stadsprovincie is afgeschoten. Ik heb in mijn inbreng gesproken van het stedelijke gebied, dat nader moet worden uitgewerkt in het streekplan. Voor dat gebied gaat onze voorkeur uit naar een andere oplossing voor de beleidsbeslissingen. Ik ga ervan uit dat voor de ruimtelijke ordening in dat gebied niet het rijtje Rijk, Provincie, Gemeente geldt, maar Rijk, Provincie, regiobestuur. Dan is er geen vierde laag. Ons voorstel voor rechtstreekse verkiezingen heeft geen enkele bijgedachte van een stadsprovincie.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Het is het democratisch recht van elk Statenlid om over elk voorstel mee te stemmen. En dus kan de PvdA-fractie rustig vóór amendement 1 stemmen. Daar ben ik overigens heel blij mee.

De fractie van D66 zou graag meegaan met een voorstel dat een regionale oplossing brengt, met name omdat wij weten dat in dit gebied in de toekomst beslissingen moeten worden genomen over belangrijke zaken. Om die reden hebben wij een tweetal amendementen ingediend. Het zal iedereen duidelijk zijn dat het amendement over de rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordigers voor ons een heel belangrijk amendement is. Immers, als je over de belangrijkste zaken die in een bestuurlijk orgaan spelen, de burgers niet meer kunt consulteren via rechtstreekse verkiezingen, wordt de democratie geweld aangedaan. Via interrupties heb ik zowel mevrouw Briene als de heer Hoes gevraagd waar de doorzettingmacht komt te liggen. Die komt te liggen bij het regiobestuur, ook bij belangrijke onderwerpen. Wij vinden dat de volksvertegenwoordigers die dat bestuur controleren, rechtstreeks gekozen moeten worden door de burgers.

**Mevrouw Van Wijk (GroenLinks):** Nu gaat de heer De Vaan weer te ver. Ten eerste staat dit helemaal niet in het voorstel en ten tweede hangt het af van de vraag wat welke Gemeenten samen aanpakken. Wat de heer De Vaan zegt, klopt niet. Als het gaat over taken die de Gemeenten en de Provincie behoren te doen, kun je niet bij voorbaat zeggen dat je een direct gekozen regiobestuur moet hebben.

**De heer Roovers (SP):** Sinds wanneer gaat het voor GroenLinks te ver dat wij praten over een democratische legitimatie?

**Mevrouw Van Wijk (GroenLinks):** Dat zeg ik helemaal niet. Ik zeg dat de Provincie en de Gemeenten gewoon hun zaken doen. Als er een regiobestuur komt, hangt het af van de taken en bevoegdheden. Eerst de inhoud en daarna de structuur, heb ik gezegd. Dat staat ook heel duidelijk in het initiatiefvoorstel. Afhankelijk van inhoud en structuur moet je bekijken of er getrapte verkiezingen moeten plaatsvinden. Die zijn overigens ook democratisch.

**De heer De Vaan (D66):** Ik neem aan dat ik hetzelfde voorstel heb gelezen als het voorstel dat mede door GroenLinks is ingediend. In dat voorstel staat dat aan de wetgever wordt gevraagd om aan het regiobestuur dat gevormd wordt, doorzettingsmacht te geven. Dit betekent dat de Gemeenten op belangrijke beleidspunten overruled kunnen worden. Dat is de betekenis van het woord. Ik constateer dat GroenLinks het blijkbaar niet belangrijk vindt om zo'n gewichtig besluit te laten controleren door rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordigers. Ik betreur dat.

Het model dat wij hebben bepleit, sluit vrij nauw aan bij het model dat in het initiatiefvoorstel wordt aangedragen, althans in de zin van de lagen. In het model dat wij voorstaan, gaat het om drie lagen, namelijk het Rijk, de Provincies en de Gemeenten en het Rijk, de Provincies en het regiobestuur. Het regiobestuur gaat dan over de essentiële vragen voor het betrokken gebied. In onze ogen gaat het in alle gevallen om drie lagen. Bovendien gaat het om de essentiële zaken voor het gebied. Om die reden hebben wij gevraagd om een democratische controle van het regiobestuur.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Wij vinden het een heel nuttig initiatief dat is genomen. Wij hebben eraan meegewerkt om het zodanig uit te bouwen dat het door een nog grotere groep in de Staten zou worden gesteund. Wij moeten na deze discussie echter concluderen dat de democratische glans van het voorstel af is. Wij vinden het onbegrijpelijk dat de fracties hier, die zelf gekozen zijn, de doorzettingsmacht niet willen laten controleren door gekozen vertegenwoordigers. Tegen die achtergrond rest ons om tegen het voorstel te zijn.

## ***Financiële afwikkeling renovatie provinciehuis en Initiatiefvoorstel betreffende onderzoek naar de oorzaken van overschrijding van de geraamde kosten voor de renovatie van het provinciehuis; 22, 23 en 26 juni 2000***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De teller voor de renovatie staat sinds kort op *f* 72 mln. Dat is een zeer grote overschrijding in vergelijking met het oorspronkelijke bedrag van *f* 58,5 mln. Eigenlijk ben ik het met de heer Meijer eens als hij begint met *f* 53 mln. Daar komt nog bij dat van ons als volksvertegenwoordigers op dit moment wordt gevraagd om aan de burgers uit te leggen waar de *f* 5,5 mln. is die te veel is uitgegeven. Ik ben het met de heer Augusteijn eens, dat het eigenlijk om *f* 8,5 mln. gaat, omdat de post onvoorzien van *f* 3 mln. feitelijk verdampt is in dit tekort. Daarbij moet ik ook nog uitleggen dat wij na een halfjaar nog niet weten waaraan het geld precies is uitgegeven. Bij de burgers is bekend dat provinciale molens langzaam draaien. Dit gaat echter wel heel erg langzaam. Er is ook nog een vergrotende trap bijgekomen. Het College vraagt ons een half miljoen om uit te zoeken hoe het gekomen is. Dat betekent dat het College er mensen van buiten voor nodig heeft om een stapel rekeningen uit te zoeken, te kijken wie ze heeft gestuurd en wie de opdracht heeft gegeven om het werk te doen. Een paar dagen geleden, toen op verzoek van de Commissie een overzicht is gestuurd van de verdeling van het miljoen, is er voor ons nog een overtreffende trap bijgekomen. Ik heb namelijk met verbazing gelezen dat van het miljoen *f* 300.000 is uitgegeven. Dat roept bij mij de vraag op hoe het College aankijkt tegen het budgetrecht van de Staten.

De besluitvorming over de renovatie in 1995 en het benodigde bedrag staan een aantal Statenleden nog helder voor de geest. Als Provinciale Staten begrepen wij niet dat *f* 58 mln. nodig was. Gedeputeerde Van Beek zei om ons gerust te stellen: het is een heel hoog bedrag maar het is echt nodig; u kunt ervan verzekerd zijn dat wij binnen dat bedrag blijven. Op dat moment was dat vertrouwenwekkend. De nieuwbouw die toen werd afgerond leek ook binnen het budget te blijven. Verder sprak Van Beek de geruststellende woorden dat hij ons geregeld op de hoogte zou houden en dat hij, mocht hij tekortkomen, voorstellen voor aanpassing van het budget zou doen. Het budget was voor hem naar zijn zeggen evenwel richtinggevend. Wij konden er volgens hem van op aan dat wij een voorbeeld zouden geven aan al die Gemeenten in Brabant die er almaar niet in slagen, projecten binnen de raming uit te voeren. Vergelijk ik die woorden met de werkelijkheid zoals wij die nu zien, dan wordt het mij een beetje grauw voor de ogen. Tussentijds hebben Gedeputeerde Staten een aantal verzoeken gedaan om extra middelen, onder meer voor verwarming en telecommunicatie. Op een aantal momenten zijn gelden gesuppleerd uit onderhoudsposten en in november 1998 is een extra budget beschikbaar gesteld voor de flexibele werkplekken. In die maand was er overigens ook een positief bericht. In een bijeenkomst van de Klankbordgroep zei de heer Van Vugt namelijk namens het College, dat het renovatieproject binnen de gestelde budgetten 'kan en zal worden uitgevoerd'. Ruim een jaar later zitten wij met een tekort van *f* 5,5 mln.

Voorzitter! U begrijpt dat het voor ons heel lastig is, er nu het zwijgen toe te doen. Bij mij als volksvertegenwoordiger komen vragen op. Wie let er in ons provinciehuis op de provinciale financiën? Wat is de waarde van een toezegging van het College of een lid van Gedeputeerde Staten? Hoe worden de bevoegdheden van Provinciale Staten in dezen gerespecteerd? De voorbeeldfunctie van de Provincie voor de gemeentelijke overheden laat ik dan maar liggen.

Wij gaan akkoord met de *f* 5,5 mln. In de Commissie heb ik ook heel nadrukkelijk gezegd, dat de aannemers niet de dupe mogen worden van onze ellende. Ik ga er wel van uit dat al het geld dat in de toekomst nog kan worden teruggewonnen in mindering wordt gebracht op dat bedrag. Met tegenzin stemmen wij in met de *f* 500.000 voor het uitzoeken van de administratieve warboel. Wij gaan echter niet akkoord met de *f* 1 mln.

Wij zijn heel blij met de Statenbrede instelling van de Commissie. Ik sluit mij aan bij de positieve woorden van mijn voorgangers en spreek de wens uit, dat deze Commissie haar

werk goed gaat doen. Het tempo is erop gericht dat er 1 december resultaat moet zijn. Ik hoop echter dat de Commissie eerder klaar zal zijn. Er zullen afwegingen moeten worden gemaakt tussen het belang van bestuurlijke zuiverheid en financiële aspecten. Wat mij betreft geeft de Commissie bij die afweging een aantal keren de zuiverheid van het bestuur meer prioriteit dan bepaalde financiële aspecten.

Iedereen vindt de middelen van de Commissie aan de krappe kant. De suggestie van de heer Meijer vind ik goed. Heeft de Commissie na de zomer meer zicht heeft kan zij bij ons komen voor eventuele aanvullende middelen.

Om onnodige problemen te voorkomen wil ik de Commissie een suggestie meegeven aangaande de deskundigen die zij gaat horen. Wellicht heeft de Commissie accountancy nodig. Ik raad haar aan die te zoeken bij een bureau waarmee wij tot op heden niet werken. Ten slotte verzoek ik de Commissie ook de uitgaven van de f 1 mln. erbij te betrekken. Wat ons betreft gaat het dan met name om de f 300.000 die is uitgegeven zonder dat er toestemming voor was en het bedrag voor arbo en veiligheid. Ik herinner aan de woorden van de heer Van Beek: het is zo duur omdat wij ervoor zorgen dat er een gebouw komt te staan dat aan de hoogste eisen van veiligheid en arbo zal voldoen. Toen ging het nog om f 58 mln. Ik begrijp dan niet dat er nog een gulden meer voor nodig is.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Bij de beantwoording van de heer Van Vugt kwam naar ik aanneem niet alleen bij mij het gevoel naar boven dat hij afstand nam van het probleem en dat hij het probleem wilde laten uitzoeken door de Commissie. Gedeputeerde Staten moeten de taken uitvoeren waarvoor zij zijn en de Rekeningcommissie moet datgene doen waarvoor zij na de behandeling van dit agendapunt opdracht krijgt. Zij moeten alleen samenwerken op die punten waar het uit efficiencyoverwegingen goed kan en de respectieve posities niet in gevaar komen.

Wat betreft de f 300.000 heb ik er het overzicht bijgepakt dat Gedeputeerde Staten ons een paar dagen geleden hebben gestuurd. Daarin komt de betaling voor van de budgetten onderhoud energie en onderhoud automatisering. Als de redenering van de gedeputeerde had geklopt had die f 300.000 niet gezeten bij de f 1 mln. maar in deze opsomming. Ik blijf daarom bij mijn opvatting dat het College geld heeft uitgegeven zonder daarvoor toestemming te hebben gekregen van de Staten. Ik kan wel akkoord gaan met het laten uitzoeken door de Rekeningcommissie. Wij hebben dan alle dingen bij elkaar.

Er is bij mij sprake van een probleem met betrekking tot het totale bedrag van f 7 mln. Ik ging er in eerste termijn van uit dat het was opgedeeld zoals in de Commissie was besproken. Tegen deze f 7 mln. kan ik alleen maar 'ja' of 'nee' zeggen. Ik heb in de Commissie uitdrukkelijk gezegd, dat ik akkoord ga met de f 5,5 mln. en de f 0,5 mln. Alles afwegende en uitgaande van de toezegging dat van de f 1 mln. niets wordt uitgegeven dan met instemming van de Commissie financiën stemt mijn fractie in met het voorstel.

## ***Wijziging structuur van bestuur en toezicht NV WBB; 23 maart 2001***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! D66 heeft in de Commissievergadering een voorbehoud gemaakt bij de voorgestelde statutenwijzigingen van het waterwinbedrijf de Brabantse Biesbosch. Dit voorbehoud had betrekking op de formulering van de doelstellingen, in het bijzonder het veiligstellen van de belangen van de Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant. Gedeputeerde Staten hebben aansluitend een Memorie van Antwoord uitgebracht. Uit contacten met de directeur van de WOB is mij gebleken, dat hij telefonisch kennis heeft genomen van deze Memorie van Antwoord en dat hij akkoord kan gaan met het gestelde daarin. Als D66 hadden wij graag een nog wat striktere waarborging gehad maar als de WOB zelf akkoord gaat, zwijgen wij en gaan wij akkoord met deze statutenwijziging.

## ***Eindrapport Rekeningcommissie Renovatie; 20 en 23 april 2001***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Enkele dagen terug vertelde ik aan wat vrienden wat er allemaal was misgegaan bij de renovatie van het provinciehuis. Zij vonden dat ik erg in mineur was en wisten niets beters te vertellen dan een wijsheid van een voetbalgoeroe, Johan Cruijff, aan te halen. Die heeft gezegd: elk nadeel heb z'n voordeel. Tot heden ben ik nog op zoek naar dat voordeel.

**De heer Hoes (VVD):** Ik denk dat wij met elkaar kunnen concluderen dat het geld in ieder geval goed besteed is. Wij zijn er wel beter van geworden.

**De heer De Vaan (D66):** U hebt het over de renovatie, maar ik heb het over het proces van de renovatie. Het gebouw staat er goed bij; daar zijn wij het over eens.

Ik wil net als de andere sprekers beginnen met een woord van dank voor het gedegen werk dat de Rekeningcommissie heeft afgeleverd. Wij zijn de leden ervan veel dank verschuldigd voor de vele uren vrije tijd die zij erin gestoken hebben. Voor ons is dit een reden om te benadrukken dat wij hiervoor mensen moeten hebben die vrijgesteld zijn, dus een rekeningkamer, omdat dit werk normaal gesproken niet door Statenleden kan worden gedaan.

Over de positie van het rapport wil ik heel duidelijk zijn. De fractie van D66 is van mening dat Provinciale Staten het rapport moeten overnemen. Ik dien hierover een amendement in namens de fracties van D66, de BOF, GroenLinks, de SP en SGP/ChristenUnie. Ik vraag u daarnaast, voorzitter, om de ervaringen met dit proces van de Rekeningcommissie apart te evalueren en de resultaten hiervan na behandeling in de Commissie te gebruiken voor de bestuurlijke vernieuwing van de Provincie.

Het besluit dat GS de Staten hebben voorgelegd, betreft drie onderdelen. Het eerste is de status van het rapport. Hierover heb ik al een mening gegeven. Het tweede is de verdediging van GS. Het derde is de aansprakelijkheid van Hevo. Ik stel de laatste twee punten achtereenvolgens aan de orde. Bij de verdediging van GS maak ik onderscheid in twee groepen. De eerste groep betreft de vraag wat er is nagelaten en wat er is misgegaan. De tweede betreft de verhouding tussen Provinciale Staten en GS. Ik begin met de eerste. Wij hebben al genoeg gesproken over de keuze voor het bureau Hevo en het feit dat er geen second opinion is gevraagd. Het is duidelijk dat dit een verantwoordelijkheid van GS is, dat GS dit in de Commissie hebben meegedeeld aan PS en dat PS voldoende vertrouwen hadden in GS om er geen opmerkingen bij te maken. Ik constateer dat GS in hun verdediging een aantal keren zeggen: dat weten wij niet; daar hadden wij Hevo voor ingehuurd. Als GS zo achteroverleunen, hebben zij een verkeerd contract met Hevo afgesloten. Als zij een contract met Hevo hadden afgesloten in de vorm van een turnkeyproject, hadden zij groot gelijk met die attitude. Dan hadden GS gewoon tegen Hevo kunnen zeggen: dat hebben wij afgesproken, zo veel geld is ervoor en het verschil is voor uw rekening. Dit heeft men niet gedaan. Men heeft een eigen verantwoordelijkheid genomen in het proces. Ik constateer dat men deze verantwoordelijkheid, in de zin van de plicht om de werkzaamheden van Hevo te controleren, niet heeft genomen. Ik vraag GS waarom niet.

**De heer Hoes (VVD):** Ik heb een klein aandachtspuntje voor u. Zou u in uw betoog goed willen opletten bij het gebruik van de woorden "zij" en "men"?

**De heer De Vaan (D66):** Op welk punt wilt u verduidelijking? Ik wil het goed doen.

**De heer Hoes (VVD):** Iedere keer dat u zo'n woord in uw tekst hebt staan, moet u goed bedenken of het juist is en of het niet een ander woord moet zijn. Wij zijn er namelijk bij geweest. Natuurlijk is er uiteindelijk iemand politiek verantwoordelijk.

**De heer De Vaan (D66):** "Wij" waren de leden van deze Staten in de Commissie financiën.



**De heer Hoes (VVD):** Nee, wij als Staten. GS vormen als dagelijks bestuur onze vooruitgeschoven post. Zij worden ervoor ingehuurd en hebben er de tijd voor om hier iedere dag het werk te doen, maar wij zijn er met elkaar verantwoordelijk voor.

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb gezegd dat wij als Provinciale Staten niet verantwoordelijk zijn voor de keuze van het bureau.

**De heer Hoes (VVD):** Hebt u het ooit ter discussie gesteld? Vertrouwen is goed, controle is beter.

**De heer De Vaan (D66):** Toen de gedeputeerde dit de Commissie aanreikte, was de mededeling dat Hevo was uitgekozen op grond van de goede ervaringen met Hevo bij de nieuwbouw. Als een gedeputeerde zoiets zegt, heb ik niet meteen wantrouwen.

**De heer Hoes (VVD):** Dan bent u wel verantwoordelijk.

**De heer De Vaan (D66):** Nee, ik ben niet verantwoordelijk, want ik heb die keuze niet gemaakt.

**De heer Melis (CDA):** Ik vraag mij af of ik elke keer dat ik interrumppeer, de indruk wek dat ik het College verdedig. Dat wil ik niet; ik houd mij bij het betoog dat ik in eerste termijn heb gehouden. Toch moet ik iets tegen u zeggen. U zegt dat je als Statenlid niet twijfelt als een gedeputeerde zegt dat Hevo wordt aangezocht.

**De heer De Vaan (D66):** Nee, ik heb gezegd dat GS ons hebben gezegd dat zij een goed bureau hebben gekozen, waarmee zij goede ervaringen hebben gehad.

**De heer Melis (CDA):** En vervolgens zei u: wie ben ik om hieraan te twijfelen als een gedeputeerde zoiets zegt? Onze fractie zit de overschrijding ook erg hoog. Telkenmale heb ik in onze fractie gezegd: vraag eens in de Commissie financiën of wij binnen het budget van de renovatie blijven. Mevrouw Jacobs, de heer Baken, de heer De Zwart hebben allemaal in de Commissie gezegd dat overschrijdingen niet mochten. Telkenmale heeft de gedeputeerde naar eer en geweten gezegd dat er geen overschrijdingen waren. Waarom hebt u daaraan wel getwijfeld?

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb op dat moment niet getwijfeld aan de informatie die hij ons gaf. Steeds hebben wij nadrukkelijk gevraagd naar de stand van zaken met het budget en verzekerden GS ons dat het oké was.

**De heer Melis (CDA):** Als een gedeputeerde zoiets zegt, is uw conclusie dus dat het zo is.

**De heer De Vaan (D66):** Dan neem ik aan dat GS ons de waarheid vertellen.

**De heer Melis (CDA):** Dat wilde ik weten.

**De heer Roovers (SP):** Welke mogelijkheden ziet de heer Melis voor een eenvoudig Statenlid om daar iets aan toe te voegen?

**De heer Melis (CDA):** Ik zie daar geen mogelijkheden voor.

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb, lezende het rapport van de Rekeningcommissie, geconstateerd dat GS voor een projectorganisatie hebben gekozen waarbij de normale controlemechanismen in het ambtelijke apparaat buiten werking zijn gesteld. De ambtelijke verantwoordelijkheid voor het budget en de coördinatie van de uitvoering zijn bij één persoon neergelegd. Ik hoor graag waarom men de normale controle binnen het ambtelijke apparaat terzijde heeft gelegd. Een volgende vraag is waarom GS geen structurele controle op de

werkzaamheden van Hevo heeft geregeld. Ik refereer aan mijn eerdere opmerking dat men in dat geval een turnkeycontract had moeten opstellen, waarbij de verantwoordelijkheid duidelijk aan de andere kant ligt. Verder constateer ik dat GS het mandaat van de bouwdirectie niet hebben bewaakt. Waarom niet? GS hebben ook geen controle uitgeoefend op het mandaat van de voorzitter van de Bouwcommissie. Ook hierbij is het de vraag: waarom niet? Het is misschien wat flauw, maar in dit geval wel wezenlijk om te vragen waarom er geen normaal archief is bijgehouden.

Ik kom bij de VTW's, de verzoeken tot meer- en minderwerk. De Provincie, naar ik aanneem in dit geval het College van GS, heeft tot een bedrag van ongeveer f 2,9 miljoen (€ 1,32 miljoen) aan VTW's getekend. Ik begrijp niet waarom men dan niet inziet dat dit hoger is dan de post onvoorzien. Hoe is het mogelijk dat Hevo ons zegt dat dit mogelijk is binnen het budget? Eenzelfde vraag heb ik over de verzoeken die van de Provincie zijn uitgegaan. Het is op zichzelf heel raar dat er heel veel verzoeken tot verbetering zijn gekomen van de Provincie, in plaats van GS, waarvan zij hadden moeten komen. Het gaat om 430 verzoeken tot een bedrag van f 3,4 miljoen (€ 1,54 miljoen). Hoe is het mogelijk dat de Provincie dit soort meerwerk opdraagt zonder enige controle uit te oefenen, zonder dat de vraag opkomt waaruit dit zal worden betaald?

**De heer Hoes (VVD):** Vindt u niet dat degene die het hele proces bewaakte, zijnde het externe bureau, aan de bel had moeten trekken? Dat had toch aan de gedeputeerde of de Commissaris moeten vragen wat er moest gebeuren met al die opdrachten en moeten zeggen dat wij daarmee in problemen zouden komen? Het is toch raar dat dit niet gebeurd is?

**De heer De Vaan (D66):** U weet blijkbaar wie de opdrachten heeft gegeven.

**De heer Hoes (VVD):** Nee, dat weet ik niet. Ook de Commissie weet het niet. Niemand weet het.

**De heer De Vaan (D66):** U suggereerde wat personen. Daarom was ik erg geïnteresseerd in uw mededelingen. Ik ben op dit moment in debat over de verantwoordelijkheid van GS. Op de aansprakelijkheid van Hevo kom ik in het tweede deel van mijn betoog. Op dit moment zeg ik dat de Provincie, dat ruime woord, opdrachten heeft gegeven en dat GS dit proces niet hebben bewaakt. Ik wil weten hoe dit mogelijk is geweest en of er niet een ambtenaar is geweest die een beetje overzicht had. Dan hadden GS, wetende dat er maar een post onvoorzien van iets meer dan een miljoen gulden was en er bovendien al f 2,9 miljoen (€ 1,32 miljoen) was uitgegeven, kunnen weten dat die post op was en men met een uitgave van f 3,4 miljoen (€ 1,54 miljoen) over het budget heen ging.

Via de verslagen van de bouwdirectie zijn signalen van aannemers over te late betaling voor VTW's bekend bij de Bouwcommissie, dus bij de Provincie. Waarom hebben GS niet hierop gereageerd?

Ik kom bij de relatie tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Ik heb net geconstateerd dat GS zonder toestemming van Provinciale Staten uitgaven hebben gedaan. Objectief moet worden vastgesteld dat het bij de verzoeken om verbeteringen om ten minste f 3,4 miljoen (€ 1,54 miljoen) gaat. Deze stonden niet in het bestek. Alles wat men extra heeft uitgegeven, ligt dus buiten de marges die men heeft gekregen voor deze operatie. Wij vragen om een degelijke verklaring hiervoor van GS. Hoe is het mogelijk dat GS deze onterechte handelwijze heeft gevolgd?

Een ander punt in de relatie tussen PS en GS betreft de bijeenkomst in november 1998 aan de Waterstraat. Toen vroegen GS extra budget voor het project 5B. De eerste reactie van vrijwel alle PS-leden was de vraag hoe het met het budget ging. De gedeputeerde, sprekende namens GS, zei dat er geen probleem was en dat de operatie binnen het budget bleef. Op basis van die informatie hebben PS later ertoe besloten, een extra budget voor 5B uit te trekken. Als wij toen hadden geweten dat wij al over het budget heen waren gegaan, weet ik nog niet of 5B was uitgevoerd. Ik constateer dat PS een besluit hebben genomen op

basis van onjuiste informatie. Ik acht GS hiervoor verantwoordelijk en tot nog toe heb ik hierover geen woord van GS gehoord.

**De heer Hoes (VVD):** Ik meen dat het uit de reconstructie duidelijk is geworden dat er op dat moment nog ruimte was om het te doen. Anders hadden wij het niet gedaan, denk ik. Wat wij niet beseft hebben, is dat er bij Hevo een overcapaciteit had moeten zijn om het extra werk aan te kunnen. Dat heeft waarschijnlijk iedereen onderschat. Ik heb wel het idee dat wij steeds de goede financiële informatie hebben gekregen, althans de informatie die het College beschikbaar had. Die was positief.

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter, ik denk dat de heer Hoes mijn vraag niet heeft begrepen. In het begin van mijn betoog heb ik opgemerkt dat ik vind dat GS de zaak niet goed gecontroleerd hebben. Verder heb ik geconstateerd dat achteraf is gebleken dat GS onjuiste informatie aan PS hebben gegeven en dat PS op basis hiervan een besluit hebben genomen. Ik heb nog niet eens een excuus hiervoor gehoord. Dat is toch onbestaanbaar? Na de reactie van GS zullen wij ons eindoordeel geven over de handelwijze van GS. Het moge duidelijk zijn dat wij een echte verantwoording verwachten. Wij willen niet dat GS zich verschuilen achter een verwijzing naar gebrekkige prestatie van een derde. Ik heb al gezegd dat wij het rapport van de Rekeningcommissie gedegen vinden. Ik vind het beschamend dat GS het afgedaan hebben met enkele A4'tjes. Ik vind dat men te achteloos is omgegaan met het rapport. Toen ik de reactie van GS had gelezen, ben ik teruggegaan naar de notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 14 december 1995. Ik heb drie citaten daaruit meegenomen:

“Wij - *dat zijn* GS - zijn van mening dat wij zowel ten aanzien van de hoogte van het krediet als ten aanzien van de budgettaire consequenties eenmaal taakstellende afspraken maken. (...) wij vinden dat wij deze afspraken op deze wijze met elkaar moeten maken. Wij vinden ook dat het te vaak is gebeurd dat overheden en bestuurders juist bij dit soort majeure projecten in de problemen raakten. Vanaf het allereerste begin hebben wij dan ook politiek en ambtelijk alle aandacht aan dit project gewijd om de zaak op een juiste manier vorm te geven. (...) De Staten kunnen ons houden aan toezeggingen, of deze nu zijn gedaan in de Commissie dan wel in de Staten.”

Ik herinner mij deze uitspraken nog als de dag van vandaag. Ik en andere Statenleden waren op dat punt erg onder de indruk van de gedeputeerde. Ik vraag GS, uitgaande van deze heroïsche uitspraken uit 1995 over hun opstelling, te antwoorden op de vragen die door het rapport van de Rekeningcommissie zijn opgeborreld.

Als laatste ga ik in op het derde lid van het concept-besluit dat GS ons voorleggen. Zij vragen de Staten om een bevestiging van de aansprakelijkstelling van Hevo. De fractie van D66 wil graag de belangen van de Provincie dienen. Na de besluitvorming van PS naar aanleiding van het rapport van de Rekeningcommissie zullen wij ons graag verdiepen in de aansprakelijkheid van Hevo. Een besluit hierover nu heeft naar ons gevoel een verkeerde uitstraling. Het zou bij de Brabantse burgers het idee kunnen wekken dat ze, de Staten, naar een derde buiten de Provincie wijzen om het falen van de Provincie te maskeren. Daar doen wij niet aan mee. Ik bied een amendement aan dat erop gericht is, over dit onderwerp nu geen besluit te nemen, maar de aansprakelijkstelling na behandeling in de Commissie in de volgende vergadering van Provinciale Staten aan de orde te stellen.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Van der Kallen, Cardinaals-Noz en Van Langevelde wordt het volgende amendement voorgesteld:

#### *Amendement 2*

*“Provinciale Staten, op 20 april 2001 in vergadering bijeen,  
Overwegende*

- *dat de Rekeningcommissie renovatie op ons verzoek een rapport heeft gemaakt over de overschrijding van de geraamde kosten voor de renovatie van het provinciehuis;*

- dat Provinciale Staten alleen over het onderhavige voorstel kunnen spreken indien zij een uitspraak doen over de status van het rapport;
- Besluiten het eerste deel van het concept-besluit (eerste liggende streepje) te wijzigen in: *Het eindrapport van de Rekeningcommissie renovatie over te nemen.*”

*Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderdeel uit van de beraadslaging.*

Door de leden De Vaan, Jeekel en Gorter wordt het volgende amendement voorgesteld:

### *Amendement 3*

*“Provinciale Staten, op 20 april 2001 in vergadering bijeen,*

*Overwegende*

- dat Provinciale Staten nog onvoldoende informatie hebben over de aansprakelijkstelling van Hevo;
- dat een bevestiging van de aansprakelijkstelling van Hevo nu bij de Brabanders de indruk zal wekken van het zoeken naar een externe zondebok voor interne provinciale problemen;

*Besluiten*

- 1. het derde onderdeel van het concept-besluit ter zake van renovatie uit het concept-besluit te schrappen;*
- 2. het onderwerp aansprakelijkstelling van Hevo na voorbereiding in de Commissie in de komende vergadering van Provinciale Staten aan de orde te stellen.”*

*Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderdeel uit van de beraadslaging.*

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Tijdens de lunch is ons gebleken dat de fractie van D66 niet de enige is die zich heeft gestoord aan de toonzetting van de verdediging door GS en in het bijzonder door de gedeputeerde. Wij vinden het jammer dat hij deze toonzetting heeft gekozen. Voor de feiten is echter de relatie tussen Provinciale Staten en het College van GS van belang.

Ik heb de gedeputeerde gevraagd om een reactie namens het College op de onjuiste informatie op basis waarvan wij besluiten hebben genomen over het project 5B-plus. Die reactie heb ik gemist. Ik heb in ieder geval gemist dat daarvoor excuses zijn aangeboden aan de Staten.

Verder heb ik in een interruptiedebat een discussie met de gedeputeerde gevoerd over de bestedingen aan extra wensen. De gedeputeerde haalde er een bedrag van *f* 2,6 miljoen (€ 1,18 miljoen) bij, dat in een van de bijlagen staat. Mij is verzekerd dat het niet ging om *f* 2,6 miljoen (€ 1,18 miljoen), maar om *f* 3,4 miljoen (€ 1,54 miljoen). Los van de vraag of het gaat om *f* 2,6 miljoen (€ 1,18 miljoen) dan wel *f* 3,4 miljoen (€ 1,54 miljoen), staan wij wel voor de situatie dat het College extra uitgaven heeft gedaan tot bedragen in deze orde van grootte. Hierop heb ik nog steeds geen adequate reactie gehad.

Dan het rapport van de Rekeningcommissie. Wij vinden het spijtig dat de coalitiepartijen op dit punt een slecht voorbeeld geven voor de toekomstige bestuursvernieuwing. Het had van visie getuigd, indien de Staten dit rapport hadden overgenomen en vervolgens de discussie hadden gevoerd met GS. Ik hoop dat de drie coalitiepartijen in de toekomst terugkomen van hun dwaling op dit punt.

Het moge duidelijk zijn dat wij amendement 1, van PvdA, CDA en VVD, niet zullen steunen. De redenen zullen in mijn betoog in eerste termijn, maar ook in mijn bijdrage in tweede termijn wel helder zijn geworden.

Wij handhaven uiteraard de amendementen 2 en 3.

Over de afweging van dit debat liggen twee moties voor, namelijk een motie van de SP en een motie van GroenLinks. De motie van de SP heb ik al gekregen, maar de motie van

GroenLinks heb ik tot nu toe alleen in concept gezien. Wij zullen nog een eindafweging maken, maar wij kunnen nu al constateren dat in de verdediging door GS is gebleken dat men onvoldoende controle heeft gehad op het proces en dat er middelen zijn uitgegeven zonder dat daarvoor toestemming was verleend. Wij denken dat dit het imago van de Provincie bij de burgers en de Gemeenten die wij moeten controleren, schaadt. Wij zullen naar alle waarschijnlijkheid de motie van GroenLinks steunen.

## **Principebesluit voorgenomen fusie NV WOB en NV WNWB; 18 mei 2001**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 is voor de fusie van WOB en WNWB (= NV Waterleidingmaatschappij West-Brabant). Wij zijn er blij om dat deze bedrijven na relatief korte tijd erin geslaagd zijn, dit fusievoorstel op tafel te leggen. De historie is echter wat anders, want die duurt al meer dan tien jaar. In dat opzicht kunnen wij het niet snel noemen.

De woordvoerder van de VVD sprak al over één watermaatschappij voor Brabant. De woordvoerder van de PvdA zei dat ook TWM erbij moet. Dit vuiltje is er nog steeds. Wij hebben een jaar of tien geleden, kijkend naar de regeling in de Waterleidingwet, gezegd dat TWM te klein is. Bovendien hebben wij moeten constateren dat TWM geen mogelijkheden heeft om in eigen gebied te werken met oppervlaktewater. Dit is uit andere beleidsoverwegingen een reden om TWM te laten opgaan in een grotere eenheid. Het overleg heeft erg lang geduurd en er is in wezen nog niets uit gekomen.

Ruim een jaar geleden heb ik namens D66 ingestemd met een voorstel in de Commissie financiën om wat rust te brengen in de gesprekken tussen WOB en TWM, zodat het daarna beter zou gaan. Niet lang daarna las ik in de krant dat de directeur van TWM eigenlijk het spel alleen gebruikte om uitstel van de fusie te bewerkstelligen. Ik had er achteraf dus veel spijt van dat ik ben meegegaan met het voorstel in de Commissie financiën.

Je zou logischerwijs verwachten dat ik nu met een motie zou komen waarin de Staten uitspreken dat TWM morgen moet opgaan in de Brabantse waterleidingmaatschappij. Als ik terugkijk naar de discussie in de Commissie, vind ik dit echter niet nodig. Vrijwel alle leden in de Commissie hebben uitgesproken dat TWM moet opgaan in deze maatschappij. Het heeft dus geen zin om dit in een motie uit te spreken, want dan zal het College zeggen dat het deze overneemt. De enige vraag die ik op dit punt heb, is hoever het ermee staat. Dit verneem ik graag van de gedeputeerde.

Over de werknemerscommissaris ben ik in verwarring. Ik weet dat in de Commissie de heer Van der Kallen namens de BOF heeft aangekondigd dat hij een motie hierover zal indienen. Deze motie is er nog niet. Er is nu wel een motie namens de drie Collegepartijen. Ons standpunt kan ik het beste nu reeds geven. Wij zijn ervoor dat die werknemerscommissaris er komt, maar wij zien niet in dat deze ten koste moet gaan van de commissarissen van de provincie. De statuten moeten op dit punt dus gewoon worden aangepast.

Recentelijk is in Oost-Nederland een grote fusie van waterleidingbedrijven aangekondigd. Dit wordt veruit het grootste bedrijf in Nederland. Ik heb in de Commissie al herhaaldelijk gezegd dat wij in het zuiden ook eens over onze provinciegrenzen heen moeten kijken. Wij zouden een waterleidingbedrijf voor Zuid-Nederland moeten maken. Ik vraag GS dan ook of een waterleidingbedrijf voor Brabant, Zeeland en Limburg een goede stap is, die nu gezet moet worden.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Voor de moties 1 en 2 sluit ik mij aan bij het betoog van de heer Meijer. Er is voldoende tijd en de provincie heeft voldoende gezag om de wijziging die in motie 1 wordt verwoord, te effectueren.

Ik hoor graag van de gedeputeerde welke inzet hij heeft in het gesprek eind deze maand met TWM. In mijn ogen moet dat zijn: ervoor zorgen dat TWM zo snel mogelijk opgaat in Brabant-water.

## ***Vaststelling Provinciale Jaarrekening 2000; 18 mei 2001***

**De heer Jeekel (D66):** Wij stemmen in met het Jaarverslag maar zijn niet tevreden. De relatie tussen begroting en rekening moet veel duidelijker in beeld worden gebracht en de relatie tussen doelen en Jaarrekening moet duidelijker zijn. Wij hebben met elkaar in dit huis een- en andermaal geconstateerd dat het nog steeds niet zover is. Voor het overige sluit ik mij kortheidshalve aan bij de opmerkingen van de heer Knoop (voor deze opmerkingen zie hieronder).

**De heer Knoop (CDA):** Voorzitter! Na de uitvoerige behandeling van de Jaarrekening in de Commissies geef ik een korte reactie in deze vergadering. Wij stemmen in met het voorstel, zoals wij ook in de Commissies hebben gedaan. Het wordt welhaast traditie dat wij hierbij opmerken dat wij een andere inhoud van het Jaarverslag voor ogen hebben. Wij denken dat de informatie meer moet worden gedoseerd, waardoor wordt voorkomen dat er 400 pagina's tekst voor het bestuur beschikbaar zijn. Vooral denken wij aan betere afstemming met de begroting. Laat nu eens zien of hetgeen wij in onze begroting voor ogen hadden ook werkelijk is bereikt. Ik zeg dat vooral in relatie tot de op handen zijnde veranderingen in de bestuurlijke verhoudingen, zoals de relatie tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Wij vragen het College, met de begroting 2002 als basis nog voor het einde van dit jaar nader uitgewerkte voorbeelden aan ons voor te leggen, waarbij deze gedachten vorm krijgen.

## **Verkoop provinciale aandelen Obragas Holding NV; 18 mei 2001**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 heeft immer een heldere opvatting over de voormalige nutsbedrijven uitgesproken. Wij vinden ten eerste dat de overheden deze nutsbedrijven zo snel mogelijk moeten verkopen. Ten tweede vinden wij dat de overheden zeggenschap moeten houden over de leidingen. Dit zijn geen elementen waarop je marktwerking kunt toepassen, want het is onmogelijk om een tweede en een derde net te leggen. Ten derde hebben wij gezegd dat wij deze bedrijven niet moeten lastigvallen met politieke commissarissen. Het laatste punt begint langzamerhand opgelost te raken; daar zal ik nu niet over uitweiden.

GS leggen ons een besluit voor om de aandelen te verkopen. Met die aandelen verkopen wij ook het leidingenbedrijf van Obragas. De fractie van D66 is tegen de verkoop van de leidingen. Dit wil overigens niet zeggen dat wij een andere oplossing dan eigendom niet willen overwegen, maar wij moeten vaststellen dat er nog geen regelgeving is die blijvend de zeggenschap over de leidingen neerlegt bij de overheid.

GS leggen een slecht besluit aan ons voor. Anderen voor mij hebben al gezegd dat dit besluit feitelijk niet zal worden uitgevoerd en ook niet kan worden uitgevoerd omdat het op gespannen voet staat met een motie van de Tweede Kamer. Ik vind dat wij geen besluit moeten nemen waarvan wij weten dat het niet wordt uitgevoerd. Ik kan het aan de burgers niet uitleggen dat wij besluiten nemen die niet uitgevoerd kunnen worden.

GS leggen een voorstel aan ons voor dat een slecht signaal inhoudt, hoewel het door de woordvoerder van de Partij van de Arbeid wat minder slecht is geworden. Ik heb in de Commissievergadering begrepen dat een meerderheid in de Staten ervoor was dat wij zeggenschap houden over de leidingen. Daar had ik de PvdA bij gerekend. Die zeggenschap wil ik op een paar punten verduidelijken. Wij vinden dat alle burgers in Brabant blijvend aangesloten moeten zijn. Wij vinden dat derde partijen toegang tot de leidingen moeten krijgen en dat hierover gewaakt kan worden. Wij vinden dat de winst die op het leidingnet gemaakt wordt, niet meer mag zijn dan de rente op staatsleningen. Wij hebben nog geen weg gezien om deze elementen via regelgeving te effectueren. Wat de Staten nu willen doen, is tegen de Minister en de Tweede Kamer zeggen: verkoopt u de leidingen maar. Hiermee ondergraven de Staten feitelijk het standpunt van degenen in de Tweede Kamer die voor zeggenschap over de leidingen hebben gepleit. Dit vind ik een slecht signaal uit Brabant.

**De heer Biskop (CDA):** Mag ik aannemen dat u vanwege die signaalwerking de motie zult ondersteunen?

**De heer De Vaan (D66):** Dat is niet nodig. Er is een helder besluit genomen in de Tweede Kamer en er is een procedure afgesproken. Ik wacht gewoon af wat daar uitkomt. Wij zijn het met de lijn die is uitgezet eens maar wij willen eerst nog wel het eindoordeel vernemen. Ik begrijp niet dat het argument van de positie van de Gemeenten wordt gebruikt. Bij de behandeling van dit onderwerp in de Commissie heb ik de directeur van Obragas, de heer Vlucht, gevraagd wat de waarde van het leidingnet is. Hij noemde daarvoor een bedrag van tussen de f 600 mln.

(€ 272 mln.) en de f 800 mln. (€ 363 mln.). Daarna heb ik hem gevraagd wat volgens de huidige gedachten bij DTe (Dienst Uitvoering en Toezicht energie) de opbrengst van een leidingnet mag zijn. Naar zijn zeggen was dat de rente op staatsleningen plus 2%. Worden de leidingen niet verkocht dan hebben de Gemeenten dezelfde opbrengst als zij nu krijgen voor verkoop.

**De heer Meijer (PvdA):** Ik herinner mij de vraag van de heer De Vaan en het antwoord van de heer Vlucht. De vraag is echter over welke waarde van het leidingnet wij het hebben: de investeringswaarde, de afschrijvingswaarde, de vervangingswaarde of de economische waarde. De economische waarde haalt bij lange na het genoemde bedrag niet. Daarin is het namelijk slechts een transportmiddel. Het is van groot belang nauwkeurig te definiëren over



welke waarde je spreekt. Die vraag heb ik de heer De Vaan niet horen stellen.

**De heer Heijmans (SP):** Ik voeg daaraan toe de maatschappelijke waarde van zo'n net. Het gaat om een voorziening die voor ons allen van groot belang is.

**De heer De Vaan (D66):** De heer Vlucht heeft gezegd dat het bedrag dat hij noemde betrekking had op de fiscale waarde. Dat is ook de waarde die wordt gebruikt voor de daaropvolgende berekeningen. Met het oog daarop is het duidelijk dat de Gemeenten met de rente op staatsleningen plus 2% ruim worden bediend. Het argument dat op dit punt wordt gebruikt begrijp ik dan ook niet.

De verkoop van de aandelen Obragas is feitelijk een vingeroefening voor wat wij nog voor ons hebben, de verkoop van de aandelen Essent. Ook dienaangaande hebben wij vastgesteld dat er geen reden is om aandelen in dat bedrijf te hebben. De sprekers voor mij hebben ook al verwezen naar de Nutsnota op dit punt. Bij de verkoop van Essent speelt het probleem van de leidingen heel sterk, veel sterker nog dan bij Obragas, omdat het om meer producten en veel meer burgers van Brabant gaat. Ik heb van Gedeputeerde Staten nog geen enkele notitie gezien waaruit blijkt dat men zich druk maakt over wat er moet gebeuren met die leidingen. Globaal zijn er drie opties. De eerste is dat wij de leidingen in een overheidsvennootschap houden. De tweede optie is dat de overheid de leidingen houdt maar die in een langjarige concessie aan een potentiële gebruiker geeft, met het recht op exploitatie ervan. De derde optie is dat de overheid de leidingen verkoopt en de positie van de toezichthouder verstevigt. Wij moeten vaststellen dat er nog geen regelgeving is die op dit punt deugt. De derde optie is dus heel moeilijk. Daar komt nog bij dat regelgeving die wij in Nederland maken altijd ondergeschikt is aan de regelgeving in de Europese Unie. Als wij praten over regelgeving praten wij over het beperken van het economische eigendomsrecht. Dat betekent dat de Europese Unie datgene wat wij bedenken in de toekomst best nog eens zou kunnen veranderen. Qua regelgeving lopen wij dus een groot risico. De twee opties die overblijven zijn derhalve een overheidsvennootschap en een concessie. Ik moet tot mijn spijt vaststellen dat Gedeputeerde Staten hebben nagelaten op dit punt iets te doen.

Ik constateer tot mijn verbazing dat in de brief van de heer Vlucht wordt gezegd dat RWE en ABN AMRO nu al bepalende invloed hebben op het dividend van het bedrijf. Ik had altijd gedacht dat tot de verkoop de statuten zouden worden nageleefd.

D66 is tegen dit voorstel en betreurt het dat Gedeputeerde Staten zo inactief is op het punt van het zoeken van oplossingen in het belang van de Brabantse burgers.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De heer Meijer dook in de geschiedenis en memoreerde een belangrijke Minister uit het vorige kabinet, de heer Wijers. Ik neem aan dat de heer Meijer ook nog weet dat de heer Wijers uitvoerde wat er is afgesproken binnen de Europese Unie, namelijk liberalisering en privatisering van de bedrijven. Verder is er afgesproken dat de netten toegankelijk moeten zijn voor derden. Er is nergens afgesproken dat de leidingen verkocht zouden moeten worden aan privéorganisaties. Dat is ook steeds mijn betoog geweest.

Ik vind dat de overheid geen bedrijven moet hebben of, als het moet, dan zo weinig mogelijk. Daarom heb ik vanaf het begin van de discussie gezegd dat wij onze nutsbedrijven moeten verkopen, maar onze leidingen moeten behouden.

Ik kom terug op het punt waarover de heer Heijmans begon. De belangrijkste zin uit het antwoord van de gedeputeerde vond ik dat het College met dit voorstel een standpunt wil afdwingen over het voornemen tot verkoop van Obragas. Ik vind dat met dit voorstel een oordeel wordt afgedwongen over de privatisering van het netwerk. Als dit de bedoeling van GS is, wat ik concludeer, is dat voor mij een extra reden om tegen dit voorstel te stemmen. Het is logisch dat ik motie 1 niet ondersteun. De indiener zal dit begrijpen, want het past niet bij de opvatting die ik heb betoogd.

Ook motie 2 wijzen wij af, omdat wij niet voor een bedrijf zijn. Wij zijn er alleen voor de belangen van de burgers, die een goede infrastructuur moeten hebben.

## ***Bekrchtiging geheimhouding op gedeelte van de stukken verkoop aandelen BBA; 26 en 27 juni 2001***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! D66 onderschrijft uw besluiten om de stukken gedurende het proces het predikaat vertrouwelijk mee te geven. Het tweede element dat ik aan de orde wil stellen is de handelwijze van de heer Roovers. Naar onze overtuiging heeft hij de Staten grote schade berokkend en - de heer Severijns heeft het in mooiere bewoordingen gezegd - de relatie tussen de Statenleden onderling en tussen Gedeputeerde Staten en de Statenleden geschaad. Daardoor heeft hij schade toegebracht aan het democratische proces in de Staten. Wij betreuren dat zeer. Ik wil met twee punten eindigen. Het eerste is een verzoek aan de heer Roovers en de SP om duidelijk te maken op welke manier zij de schade die zij hebben veroorzaakt willen herstellen. In de tweede plaats beaam ik hetgeen mijn collega Gorter gisteravond in de Commissie heeft gezegd. Dit proces heeft lang geduurd en er zijn veel dingen gebeurd in dat proces. Het lijkt ons goed dat er een grondige evaluatie plaatsvindt, opdat wij weten hoe wij een volgende keer zo'n proces moeten inzetten. Ik ben het graag met GroenLinks eens dat het dan niet meer zolang moet duren als ditmaal. Er zijn echter nog wel andere belangrijke punten.

## **Verkoop Aandelen BBA; 26 en 27 juni 2001**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! D66 heeft de afgelopen periode steeds duidelijk gemaakt voor verkoop van de BBA-aandelen van de Provincie te zijn, toe te willen werken naar een sterk vervoersbedrijf dat de klant centraal stelt, dat innoveert en een sterke positie op de OV-markt weet te veroveren en naar een overname die op sociaal verantwoorde wijze plaatsvindt. De Provincie moet niet sturen via aandeelhouderschap maar vanuit een onafhankelijke positie via concessieverlening. OV-bedrijven die de overeengekomen kwaliteitsslag niet kunnen waarmaken zullen de boot c.q. de bus gaan missen. De voorstellen die nu voor ons liggen voldoen aan de uitgangspunten voor verkoop. Wij zijn blij dat er ten langen leste overeenstemming is bereikt met de OR van de BBA. De inhoud van het memorandum biedt voldoende ruimte voor ondernemerschap en kwaliteitsverbetering. Die ruimte zal moeten worden benut. Ook wat D66 betreft mag er absoluut geen sprake zijn van uitholling van het voorzieningenniveau. Integendeel! Er moet echter wel ruimte zijn voor nieuwe oplossingen, voor verandering en voor creativiteit. Ten aanzien van een mogelijke opheffing van onrendabele lijnen zal wat ons betreft de stelregel moeten zijn: daar waar het openbaar vervoer aan de ene kant aan kwaliteit inboet zal het er aan de andere kant dubbel en dwars bij moeten komen. Hoe kan de Provincie dit als principe borgen? Wij zijn blij dat het College gisteren duidelijkheid heeft gegeven, dat de netto-opbrengst volledig beschikbaar komt voor het PVM-programma (= Personenvervoer Van Morgen). Deze gelden zijn hard nodig om als Provincie daadwerkelijk stimulansen te kunnen geven aan een beter openbaar vervoer. D66 vindt het van groot belang dat het openbaar vervoer uit de sfeer van armoedigheid, triestigheid en traagheid wordt gehaald. Het openbaar vervoer moet daadwerkelijk een aantrekkelijk perspectief krijgen. De BBA heeft na vandaag alle gelegenheid om de vernieuwing van het openbaar vervoer in een belangrijk deel van onze Provincie waar te maken. Het is aan de concessieverlener om dit proces niet alleen met aanvullende geldmiddelen te stimuleren maar ook nadrukkelijk de gewenste kwaliteitsslag te volgen en de concessiehouder daarop aan te spreken. Over vier jaar kunnen wij vanuit een ongebonden positie de balans opmaken met betrekking tot het dan door de BBA gerealiseerde kwaliteitsniveau.

Over de CDA-motie merk ik het volgende op. Het leek ons zo logisch dat het monitoren gaat gebeuren dat wij ervan uitgaan, dat het College straks volmondig zal zeggen dat het dit reeds van plan was. Tot slot spreken wij onze waardering uit voor degenen die tot nu toe sturing hebben gegeven aan het proces.

## Voorjaarsnota 2001; 26 en 27 juni 2001

**De voorzitter:** Door de leden Melis, Janse de Jonge, mw. Lamers, mw. Van Wijk, Van Eeten, De Vaan en Hoes worden de volgende moties voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 26 en 27 juni 2001; beraadslagend over de voorjaarsnota 2001; Overwegende dat in 1997 door Provinciale Staten de criteria zijn vastgesteld voor eventuele bestedingsvoorstellen uit het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050; Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:*

- *nu geen projecten ten laste van het fonds te brengen en consequent vast te houden aan de in 1997 geformuleerde criteria;*
- *alvorens met specifieke projecten ten laste van het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050 te komen deze eerst te toetsen bij (een Commissie uit) Provinciale Staten; en gaan over tot de orde van de dag.”*

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 26 en 27 juni 2001; beraadslagend over de Voorjaarsnota 2001; Overwegende dat:*

- *de Staten van Brabant besloten hebben via het project @Brabant de Provincie te laten uitgroeien tot een excellente ICT-Provincie;*
- *in principe projecten binnen @Brabant dienen te worden uitgevoerd op basis van reguliere middelen;*
- *voor bijzondere projecten de inzet van additionele middelen mogelijk is; als dekking hiervoor stellen wij voor het financiële resultaat van de meicirculaire;*

*Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten op zo kort mogelijke termijn met concrete voorstellen te komen waardoor de doelstellingen van @Brabant, met name participatie en ondersteuning van het onderwijs en ouderen, gerealiseerd kunnen worden; en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze moties voldoende worden ondersteund, maken zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen resp. de nummers M1 en M2.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden mw. Van den Akker-Kroes, mw. Lavrijssen, Severijns, mw. Cardinaals-Noz, Jeekel, Heijmans, Le Hane, Van der Kallen en Van Langevelde wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 27 juni 2001; gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2001; Overwegende dat:*

- *de Provincie Noord-Brabant een spreidingsplan ambulancevervoer heeft waarin aan de wettelijke aanrijtijd van 15 minuten wordt voldaan;*
- *dit spreidingsplan per 1 januari 2001 van kracht is geworden;*
- *de Provincie Noord-Brabant gedurende de eerste helft van 2001 het ambulancevervoer met ruim f 6 miljoen (€ 2,72 mln.) heeft voorgefinancierd;*

*Constaterende dat:*

- *het landelijk onderzoek door het RIVM van het ambulancevervoer nog niet gereed is;*
- *het Rijk tot op heden onvoldoende financiële middelen beschikbaar stelt;*
- *hierdoor het ambulancevervoer in de tweede helft van 2001 niet altijd binnen de wettelijke aanrijtijd van 15 minuten kan worden uitgevoerd;*
- *de terugbetaling van de voorfinanciering voor de eerste helft van 2001 door het Rijk hierdoor in gevaar komt;*

*Spreken als hun mening uit dat:*

- *de veiligheid van de burgers in Noord-Brabant in gevaar komt door het ontbreken van adequaat ambulancevervoer;*

- het Rijk primair verantwoordelijk is voor de financiering van het ambulancevervoer;
- het Rijk spoedig de benodigde financiële middelen beschikbaar moet stellen;

Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:

deze motie te zenden aan de Minister van VWS en de leden van de Tweede Kamer; en gaan over tot de orde van de dag.”

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M3.

.....

**De voorzitter:** Door de leden De Ridder, Van Schoonhoven, Stoffels, Van der Kallen, Van Langevelde, Roovers, Le Hane en Jeekel wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 27 juni 2001; behandelend Statenvoorstel 51/01 zijnde de Voorjaarsnota 2001;

Overwegende dat:

- het opwekken van duurzame energie maatschappelijk wenselijk is;
- het opwekken van duurzame energie milieuwinst oplevert;

Concluderend dat:

- in de Voorjaarsnota met betrekking tot de provinciale bijdrage aan het fonds duurzame energie alleen een pm-post is opgevoerd;
- het huidige fonds duurzame energie door het succesvolle verloop van de aanvragen voortijdig is uitgeput;

Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten, voor het fonds duurzame energie in de Najaarsnota 2001 substantiële aanvullende financiële voorstellen te doen; en gaan over tot de orde van de dag.”

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M4.

.....

**De voorzitter:** Door de leden mw. Van Wijk, Van der Kallen, Le Hane, Van Eeten, Van Langevelde en De Vaan wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten in vergadering bijeen op 27 juni 2001; behandelend de Voorjaarsnota 2001;

Overwegende dat:

- de Tweede Kamer naar verwachting dit jaar positief besluit over het Wetsvoorstel Dualisering Lokaal Bestuur;
- deze wet ook zal gaan gelden voor de provinciale overheid in maart 2003;
- Provinciale Staten ter voorbereiding daarop een aantal initiatieven in gang moeten gaan zetten;
- financiële middelen nodig zijn om de voorbereiding ter hand te nemen;

Spreken uit:

- bij de Najaarsnota f 500.000 (€ 225.000) vrij te willen maken voor initiatieven in het kader van dualisering provinciaal bestuur;
  - dragen Gedeputeerde Staten op hier zorg voor te dragen;
- en gaan over tot de orde van de dag.”

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M5.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Een paar weken geleden stond ik bij een bank in de rij. Voor mij was een oudere heer die wat geld van zijn rekening wilde halen. De mevrouw die hem bediende sprak zeer luid; daardoor kan ik dit verhaal hier ook vertellen. Hij vroeg om geld en de vrouw zei: dit is de laatste keer hier dat u dat krijgt. Hij sputterde wat tegen en wees erop dat hij voldoende geld op zijn rekening had staan. De dame achter de balie

bevestigde dat maar zei dat de bank had besloten dat dit soort kleine bedragen voortaan maar uit de muur moest worden gehaald. De man zei toen dat hij dat niet goed kon. In het tegenwoordige taalgebruik heet dit dat zijn knoppenvaardigheid niet zo groot was. De vrouw zei daarop nogmaals: en dit is de laatste keer. De spoorwegen zijn daarmee begonnen. Ik heb mensen met kaartautomaten zien worstelen op het station in Boxmeer. Nu komen de banken eraan en de rij van bedrijven die loketfuncties omzetten in automaten zal groter worden. Ik noem dit voorbeeld omdat het helder maakt dat de ouderen in onze samenleving bepaalde scholing nodig hebben om zich überhaupt te kunnen handhaven. Toen ik die mevrouw bezig zag, had ik in ieder geval één troostrijke gedachte, namelijk: uw bank zal in ieder geval uw functie overbodig maken. Al die mensen die door dergelijke ontwikkelingen overbodig worden zouden wij kunnen omscholen voor een functie in de zorg. Wij danken het College voor het feit dat het onze suggestie voor een project Langer zelfstandig wonen door ICT heeft overgenomen. Wij steunen de motie van het CDA terzake van ICT-middelen voor onderwijs. Wij denken dat door deze middelen de scholing van de jonge Brabanders op dit terrein goed zal zijn en dat zij daardoor goed geschoold de industrie in kunnen stappen. De ondernemers zelf hebben nog wel een ander probleem: men beschikt in Brabant in onvoldoende mate over breedbandontsluitingen voor internet. Wij hebben dat eerder in de Staten en in Commissies naar voren gebracht; ook de Kamers van Koophandel hebben er een brief over aan de Provincie geschreven. Afgelopen week heeft een Commissie onder voorzitterschap van oud-Minister van economische zaken Koos Andriessen het kabinet de nota Slim graafwerk aangeboden. Dat rapport, waarin staat waarom breedbandinternet nodig is, wil ik straks graag de gedeputeerde van economische zaken en coördinerend gedeputeerde voor ICT-beleid mevrouw Huijbregts aanbieden. Ik hoop dat zij na lezing ervan de eerder gedane suggestie om nog dit jaar een stimulerende bijeenkomst over Brabant breed breedband te organiseren zal nakomen. Wij realiseren ons dat stimulering van de industrie geld kost. In dit verband wijzen wij ook op de reserves in het fonds egalisatie dividend Essent. Enkele financiële bollebozen onder ons hebben uitgerekend dat er tegen het einde van deze bestuursperiode rond f 100 mln. (€ 45,38 mln.) in zal zitten, geld dat geen bestemming heeft. Ik denk dat deze berekening aardig klopt. Tenslotte maakt Essent grote winsten - wij krijgen dit jaar weer f 56 mln. (€ 25,41 mln.) van het bedrijf - en is de markt waarvoor het werkt geen vrije markt, zodat de kans erin zit dat het volgend jaar dezelfde winst zal maken als dit jaar. Wij zien dus geen reden voor het bestaan van dat fonds en willen de middelen voor belangrijke projecten gaan inzetten. Een daarvan is het stimuleren van de economie op het punt van ICT-beleid en dan met name de infrastructuur.

In eerste termijn zijn wij uitdrukkelijk op het combifonds ingegaan, met name op de verbreding van de taken. Gedeputeerde Staten zijn het eens met die gedachte en het lijkt ons zinnig om in de Commissie verder te praten over de doelstellingen van het fonds. Daarbij moet dan naar twee zaken worden gekeken. In de eerste plaats zou je wat betreft de taken een vergelijking kunnen maken met het grotestedenbeleid. In de tweede plaats ben ik bang dat er gezien de ambities onvoldoende middelen in het fonds zitten.

In het voortraject voor deze behandeling van de Voorjaarsnota is in Commissies en in de inbreng van de fracties uitdrukkelijk over de onderwerpen fte's, begrotingen en jaarverslagen gesproken. Gedeputeerde Staten besteden in hun Memorie van Antwoord heel wat woorden aan dat onderwerp. Als ik dat lees krijg ik de indruk dat het College van goede wil lijkt maar het nog niet overtuigd is. Uit de woorden van het CDA kreeg ik dezelfde indruk. De heer Melis heeft overigens een voorbehoud gemaakt dat wij nog niet kennen. Begrijp ik het goed, dan stemt de fractie straks in met de Voorjaarsnota met het voorbehoud dat niet de fte's worden gerealiseerd.

**De heer Melis (CDA):** Ik kan daarover meteen helderheid verschaffen. De CDA-fractie vraagt het College een aantal vacatures vast te houden tot het moment waarop wij in de Commissie aba over de vervulling ervan hebben gesproken. Is het College echter van mening dat aan het vervullen van bepaalde vacatures niet valt te ontkomen dan geven wij het daarvoor graag de ruimte.

**De heer De Vaan (D66):** Is het aan het College om te bepalen of aan het vervullen van bepaalde vacatures niet valt te ontkomen?

**De heer Melis (CDA):** Inderdaad.

**De heer De Vaan (D66):** In het door mij aangesneden onderwerp zitten een aantal factoren die problemen opleveren in dit huis. Wij weten allemaal dat wij Rijk zijn en dat er veel middelen komen maar wij houden geen rekening met de magere jaren die zich kunnen aandienen. Wij moeten geen structurele uitgaven voor de lange termijn doen. Gedeputeerde Staten stellen ons geregeld voor, hier en daar een fte'tje goed te keuren. Dat doen wij dan ook trouw. Als Provinciale Staten spreken wij echter nimmer over de totale personeelsbezetting. Naar aanleiding van de discussie in de Commissies hebben Gedeputeerde Staten een overzicht gemaakt van de verschuivingen die recent zijn doorgevoerd. Ik kwam in totaal op 56 fte's. Als Statenlid heb ik nimmer gehoord welke oude taken inmiddels zijn vervallen, noch welke efficiënter zouden kunnen worden uitgevoerd. De bevoegdheid wat betreft de begroting ligt bij de Staten maar de directeuren en Gedeputeerde Staten handelen buiten het begrotingsrecht van de Staten om.

Wijlen mevrouw Ien Dales heeft ons eens verteld dat onze ambtelijke organisatie jaarlijks een efficiencyvoordeel van 1% zou moeten hebben. Dit is nimmer bestreden in dit huis. Als ik dit omreken naar de totale bezetting, kom ik op een jaarlijks voordeel tussen tien en vijftien fte's. Ik neem aan dat dit voordeel herverdeeld wordt, maar de Staten weten niet waaraan het besteed wordt. Hiermee heb ik hetzelfde probleem: het gaat om het begrotingsrecht van de Staten. Deze handelwijze is voor ons dan ook moeilijk te verteren.

Beleidsnota's worden omgezet in begrotingen. Als ik zo'n begroting lees, vraag ik mij af wat wij met het geld willen bereiken. Wij constateren dat de goede productiecijfers er nog steeds aan ontbreken. Vervolgens klagen wij als Staten dat wij het verslag niet goed kunnen lezen omdat wij niet weten of wij het doel bereikt hebben. Als je niet weet wat je wilt bereiken, kun je immers niet zeggen of je er wel of niet gekomen bent. Het resultaat van het hele proces is: morrende Statenleden. Deze keer gaat het over de extra fte's; een andere keer gaat het over het Jaarverslag. Wij denken dat er een fundamentele aanpak van het probleem moet komen. Wij verzoeken het College om een notitie met een voorbereidingstraject zoals gebruikt is voor het afwegen van beleid, om te bezien of er in overleg met de Staten helderheid op dit punt kan worden bereikt.

De fractie van D66 steunt het College in het concept van Brabantstad. Edoch, velen, onder wie Brabanders, kennen Brabantstad niet. Zelfs de pc die de Provincie mij ter beschikking heeft gesteld, zegt mij elke keer als ik dit woord tik, dat het niet bestaat. Aan die onbekendheid moet het College wat doen.

Brabantstad heeft behoefte aan goed openbaar vervoer. Goed openbaar vervoer voor Brabantstad, waarbij ik denk aan spoorverbindingen tussen de woonconcentraties, kan een goede symboolwerking hebben. Verder is het openbaar vervoer tussen de woonconcentraties van groot belang voor de mobiliteit. Als wij dit willen bereiken, moet naar de mening van de fractie van D66 Brabant, niet alleen de Provincie maar ook de steden, een voorstel aan het Rijk doen waaruit blijkt dat wij het serieus menen. Andere Provincies zijn ons op dit punt al voorgegaan en hebben een voorstel met geld erbij neergelegd in Den Haag. Wij vinden dat het tijd wordt dat er in Den Haag een voorstel van de Provincie Noord-Brabant en de Brabantse steden komt te liggen voor Brabantstadspoor. Wij denken dat deze partners hiervoor f 100 miljoen ((€ 45,38 mln.) op tafel moet leggen en dat de Provincie de helft hiervan moet kunnen opbrengen. Hierover zal ik mede namens de fractie van GroenLinks een motie indienen.

Zoals onze fractie in eerste termijn heeft aangegeven, zijn er steeds meer nieuwe Brabanders en jonge Brabanders die zich niet vertegenwoordigd voelen door de bekende organisaties van het Brabantse middenveld. Wij hebben in onze inbreng een aantal voorbeelden hiervan genoemd. Wij vinden het een taak van de Provincie om ervoor te zorgen dat in de beleidsontwikkeling ook deze mensen worden bereikt. Anders wordt onze bevolking opgedeeld in een groep die wel en een groep die niet bij de beleidsontwikkeling

wordt betrokken. Wij vragen GS, hierover eens goed na te denken en met een concreet voorstel hiervoor te komen.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Gorter, mw. Van Wijk en mw. Van den Berg wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 27 juni 2001; behandelend de Voorjaarsnota 2001;*

*In overweging nemend:*

- *dat de kwaliteit van het openbaar vervoer in de Provincie Noord-Brabant niet aansluit bij de doelstelling van het provinciale beleid;*
- *dat een belangrijke voorwaarde voor het verder vormgeven van Brabantstad het hebben van een goed onderling netwerk van vervoersverbindingen is;*
- *dat Brabantstadspoor de ruggengraat moet gaan vormen van het nieuwe openbaarvervoersysteem in Brabant;*
- *dat realisatie niet mogelijk is zonder een forse Rijksbijdrage;*
- *dat Brabant in dezen moet concurreren met diverse vergelijkbare projecten in Nederland;*
- *dat enkele regio's zelf fundamentele bedragen reserveren ten behoeve van de realisatie en hiermede trachten het Rijk versneld tot realisatie te bewegen;*

*Besluiten:*

- *f 50 miljoen (€ 22,69 mln.) specifiek te reserveren ten behoeve van de realisatie van Brabantstadspoor;*
- *de Brabantse grote steden uit te nodigen om gezamenlijk een identiek bedrag beschikbaar te stellen ten behoeve van de realisatie van Brabantstadspoor;*
- *het Rijk uit te nodigen om op een zo kort mogelijke termijn de resterende financiële middelen beschikbaar te stellen ten behoeve van de realisatie van Brabantstadspoor; en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M7.

.....

**De heer De Vaan (D66):** In eerste termijn verwezen GS in verband met het egalisatiefonds naar het bestuursakkoord, maar daarin heb ik het niet kunnen vinden.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Daar hebt u gelijk in.

**De heer De Vaan (D66):** Waarom verwijst u er dan naar?

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Ook dat kan ik beantwoorden. Het is een verwijzing naar de discussie over het bestuursakkoord. In dat kader is de egalisatiereserve ingesteld. Naar de letter staat het echter niet in het bestuursakkoord. Daar hebt u het goed op nagelezen.

**De heer De Vaan (D66):** Ik weet dat er destijds over het egalisatiefonds is gesproken in de zin van onzekerheid over de opbrengsten van Essent. In de huidige situatie kunnen wij met z'n allen zeggen dat wij zekerheid hebben over het dividend tot en met 2002, 2003. Dan komt er mogelijk liberalisering voor de gebonden klanten. Het eerder ingenomen standpunt dat wij voor egalisatie moesten zorgen, blijkt dus achteraf niet nodig te zijn. Kunnen wij dan niet gewoon zeggen dat wij dit potje niet nodig hebben, en eens verstandig erover nadenken waaraan wij het wel kunnen besteden?

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Het laatste deel van de vraag van de heer De Vaan kan met ja worden beantwoord, maar het eerste deel niet. Je kunt wel denken dat je op dit moment kunt constateren dat wij het potje echt niet nodig hebben voor de rest van de periode, en de verwachting is inderdaad dat het niet nodig zal zijn, maar dit is afhankelijk van de hoogte van de winst van het bedrijf Essent en van het deel dat hiervan beschikbaar komt als dividend.



Daarover hebben wij geen zekerheid en om die reden willen wij de reserve aanhouden tot het eind van de periode, tot en met 2002.

**Mevrouw Van Wijk (GroenLinks):** De VVD-fractie wilde het geld dat in 2003 in ieder geval voor een gedeelte vrijkwam labelen voor asfalt. Wij hebben het geclaimd voor het BrabantStadSpoor. Ik leg het maar even vast.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Het belang van deze dag is dat alle wensen worden vastgelegd. Wij zullen ze straks allemaal op een rij zetten, ook deze.

**De heer De Vaan (D66):** Ik begrijp de logica in het betoog van de heer Van Vugt niet. Als leden van de Commissie financiën weten wij, dat de winsten van Essent uit de exploitatie van het net en van de gebonden klanten komen. Tot 1 januari 2003 gebeurt niets. Het patroon is dan dat Essent winst maakt en het voornemen heeft de winst met 15% te vergroten. Het staat in het Jaarverslag. Ik kan dan ook alleen maar concluderen dat wij in deze periode slechts geld overhouden. Ik vind het raar een pot zonder bestemming te maken en de inhoud te laten oplopen tot f 100 mln. (€ 45,38 mln.), terwijl wij nu een aantal zaken kunnen aanwijzen die nodig zijn, ook voor de industrie. Waarom houdt de gedeputeerde zo aan zijn redenatie vast?

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Ik deel de verwachting van de heer De Vaan dat de komende paar jaar de winst bij Essent zal aanhouden. Ik zeg niet dat die winst redelijk voorspelbaar is maar wij mogen ervan uitgaan dat er winst zal worden gemaakt gezien het feit dat het bedrijf voor een gesloten markt werkt. Nog niet helder is evenwel welk deel van die winst straks beschikbaar komt voor dividenden. Het is mogelijk dat een belangrijk deel van de winst beschikbaar moet zijn voor andere activiteiten binnen de onderneming. Die onzekerheid blijft. Winst is niet hetzelfde als het beschikbaar zijn van dividend.

**De heer De Vaan (D66):** De voorzitter van de raad van bestuur van Essent zei toen hij nog MEGA/PNEM zat: het wordt tijd dat wij onze aandeelhouders beter gaan belonen en dat zullen wij ook doen. Hij heeft die opvatting niet herroepen. Ik begrijp niet waar de heer Van Vugt zijn opvatting vandaan haalt.

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** Een uitspraak van de voorzitter van de raad van bestuur gedaan in de turbulente nutswereld kun je na twee jaar niet onder alle omstandigheden overeind houden. Er doen zich mogelijk andere ontwikkelingen voor die het bedrijf ertoe nopen uitgaven te doen op andere terreinen, zoals strategische aankopen elders. Dergelijke zaken zijn medebepalend voor de omvang van het dividend.

**De heer De Vaan (D66):** Ik constateer dat Gedeputeerde Staten geen goede argumenten hebben om dit fonds in stand te houden.

.....

**De heer Gorter (D66):** De gedeputeerde spreekt van een nationaal record ten aanzien van de opname in de MIT-procedure. Het is inderdaad snel gebeurd maar wij moeten wel beseffen dat met het indienen van het project door Brabant bepaald geen nationaal record is gevestigd. Anderen zijn ons voorgegaan. Hoe kunnen wij de doorstart die wij met de voorlopige opname in het MIT hebben gemaakt versterken en naar het Rijk terugbrengen? Natuurlijk moeten er heel veel vragen worden beantwoord. De essentie van de motie van D66 en GroenLinks is dat de Provincie er naast de activiteiten ook geld voor over heeft. Ons is vandaag een koffertje gegeven met heel veel informatie over de B5. Op blz. 13 van een rapport over interregionaal lees ik: "Doel van het initiatief is een voorstel te ontwikkelen dat het kabinet niet kan weigeren omdat het past in het beleid en omdat Brabant bereid is zelf risicodragend te participeren." Het is keurig opgeschreven. Woorden zijn echter niet voldoende. Er moeten ook daden worden gesteld.

**De heer Boelhouwer (GS; PvdA):** Ik heb eigenlijk van niemand in de Staten gehoord dat wij die bereidheid niet zouden opbrengen.

**De heer Gorter (D66):** Het gaat erom dat ook Gedeputeerde Staten de principiële bereidheid uitspreken hiervoor fundamenteel geld beschikbaar te stellen. Wij zien graag het prijskaartje maar wij horen het College graag de fundamentele bereidheid uitspreken.

**De heer Boelhouwer (GS; PvdA):** Op dit moment kun je er nog geen prijskaartje aanhangen.

**De heer Gorter (D66):** In hetzelfde koffertje zit een stuk waarin wordt gesproken van f 290 mln. (€ 131,60 mln.). Als wij globaal over f 100 mln. (€ 45,38 mln.) spreken zitten wij aardig in de goede richting.

**De heer Boelhouwer (GS; PvdA):** Het is vroeg om nu al een concreet bedrag te noemen dat wij daarvoor reserveren.

**De heer Gorter (D66):** Dan zal straks blijken dat wij te laat zijn. Dat zouden wij zeer betreuren.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Ik wil terug naar het vorige onderwerp. Een element in de discussie over BrabantStadSpoor is mij niet helder. Bij BrabantStadSpoor kun je drie stappen onderscheiden. De eerste stap is het antwoord op de vraag of je voor het idee bent. Daarop heeft iedereen ja gezegd. De tweede is dat je het bevordert en de bereidheid uitsprekt om geld ervoor uit te trekken. De derde is dat wij f 100 miljoen (€ 45,38 miljoen) op tafel leggen. Is het College nog bij stap 1 – het is een goed idee – of bij stap 2? Vindt het College het dus zo belangrijk dat het op termijn wil overwegen, er geld in te stoppen, zonder een bedrag te noemen?

## ***Fusie NV WOB-NV WNWB; 14 september 2001***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! D66 gaat akkoord met deze fusie, zoals wij eerder hebben aangegeven. Wij zijn overigens zeer verheugd over de nieuwe invulling die wordt gegeven aan de commissarissen voor deze NV.

Wij missen een heldere uitspraak over TWM (= Tilburgsche Waterleidingmaatschappij), de enige maatschappij in Brabant die meent dat zij niet moet meedoen met Brabant Water. Wij betreuren het zeer dat die maatschappij niet is opgenomen in de nieuwe organisatie. Wij roepen het College op alle middelen waarover het beschikt te gebruiken om te bevorderen dat TWM zo spoedig mogelijk deel gaat uitmaken van Brabant Water.

Blijkens het blad Waterspiegel is heel veel in ontwikkeling. Als Provincie moeten wij, gelet op de belangen die wij moeten vertegenwoordigen voor onze burgers, kijken hoe wij de watervoorziening voor onze Provincie en voor onze burgers veilig moeten stellen en wat de beste keuzen daarin zijn. Bovendien is in december 2000 een nieuwe kaderregeling van de Europese Unie met betrekking tot het water in werking getreden, een regeling die in 2003 moet worden geëffectueerd. Wij zouden graag een notitie van Gedeputeerde Staten ontvangen betreffende de manier waarop zij dat willen doen. Zoals bekend staan wij een verdere verbreding van Brabant Water voor. In de discussie over die notitie zullen wij dat standpunt naar voren brengen. Het gaat thans meer om de procedure.

## ***Begrotingsstukken; 9 november 2001***

**De heer De Vaan (D66): Voorzitter!** Wij krijgen de indruk dat er sprake is van tweede algemene beschouwingen dit jaar. Wij zullen ons eens erover beraden hoe wij de volgende Najaarsnota behandelen. Op dit moment speelt de fractie van D66 met de financiële man, zoals in de Commissie aba is afgesproken.

Voorzitter, u hebt mij toegestaan, twee extra punten aan de orde te stellen, die ik met concept-moties aan u heb aangereikt. De ene gaat over Essent en de andere over de rijksmonumenten. Ik begin met Essent en eindig met de rijksmonumenten.

De fractie van D66 maakt zich al geruime tijd zorgen over de prijzen die Essent rekent bij de burgers en de kleine ondernemers. Begin dit jaar ben ik hierover via Omroep Brabant in debat geweest met Essent. Wat mij hierbij opviel, was de mededeling dat Essent de huidige prijzen zou verlagen als het last zou hebben van concurrentie. Onze conclusie is dat Essent nu bewust te hoge prijzen vraagt. In de afgelopen jaren hebben PS tweemaal diepgaand over Essent en zijn voorgangers gesproken: bij de fusie van de PNEM met MEGA en bij de fusie van de PNEM/MEGA Groep en EDON. In beide gevallen hebben de Staten op voorstel van GS uitgesproken dat de provincie ervoor zal zorgen dat de burgers en de kleine ondernemers die nog lange tijd in een gedwongen situatie verkeren, niet de dupe worden van de besluiten van de provincie. Als Essent zelf toegeeft dat het te hoge prijzen vraagt in vergelijking met de marktsituatie, moeten wij constateren dat de burgers nu de dupe worden en dat wij dus wat moeten doen. Tijdens de bespreking van het jaarverslag van Essent zei de heer Biskop tegen het einde dat het voor de fractie van het CDA niet nodig is dat Essent zulke hoge winsten maakt. Mevrouw Cardinaals van GroenLinks sloot zich hierbij aan. Voor zover ik kan nagaan, hebben GS tot heden niets gedaan met de opmerkingen van de fracties van D66, het CDA en GroenLinks. Bovendien kan ik mij voorstellen dat ook andere fracties bezwaren hebben tegen de hoge prijzen van Essent. Wij staan als Brabant niet alleen.

Afgelopen woensdag is in de Staten van Drenthe een motie aangenomen waarin Gedeputeerde Staten opdracht wordt gegeven, te bekijken of er een energiebureau voor Drenthe kan komen. Dit zou ervoor moeten zorgen dat de Drentenaren in de toekomst tegen een redelijke prijs energie kunnen inkopen. Alles afwegende heb ik een motie gemaakt waarin deze elementen staan en die ik u straks mede namens de fracties van GroenLinks, de LB/BOF en ChristenUnie/SGP aanbied, voorzitter.

De provincie krijgt als dividend slechts een fractie van de winst die Essent maakt. De winst die Essent maakt, moet volgens de fractie van D66 voor een veel groter deel aan de aandeelhouders worden uitgekeerd. Bovendien zijn dit overheden, die met het geld goede zaken voor de burgers kunnen doen. Wil het College op korte termijn namens ons als aandeelhouder een gesprek met de raad van bestuur van Essent entameren om te bereiken dat een groter deel van de huidige winst naar Brabant en de andere aandeelhouders gaat? Ik sluit mij in verband met Omroep Brabant volledig aan bij de vraag van de heer Melis.

De fractie van D66 vindt dat GS met het belangrijke dossier van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting en de provinciale belasting achterovergeleund zitten toe te kijken. GS komen de afspraken met de Staten niet na. Deze luiden dat bij een belangrijk besluit eerst de Staten de hoofdrichting aangeven en dat er daarna naar oplossingen gezocht wordt. Bovendien vinden wij dat wij het verdwijnen van de belasting op de motorrijtuigen moeten aangrijpen om nieuwe belastingmogelijkheden voor de provincie te krijgen, waardoor Brabant beter op de kaart komt te staan voor zijn burgers. Wij vinden hierbij een paar elementen van belang, ten eerste dat er ten minste twee belastingmogelijkheden komen. Ten tweede moeten wij onze belasting vergroenen. Dit betekent concreet opcenten op gereden kilometers. Ten derde moeten de burgers weten dat wij belasting heffen. Er moet dus een envelop met daarop "Provincie Noord-Brabant" in de bus vallen, zodat men weet waar de centen heen gaan. Ik hoor graag de opvattingen van GS hierover. Wellicht is het zinvol, er kort daarna diepgaand over te spreken in de Commissie.

Over het Ontwikkelingsfonds 2050 komt het College met een notitie en een bespreking. Wij benadrukken nogmaals dat wij het element van de voorfinanciering heel belangrijk vinden. Wij bedoelen een solide voorfinanciering, waarbij de middelen dus gewoon terugkomen in

het fonds.

Het onderwerp @Brabant hebben wij uitgebreid aan de orde gesteld in de Commissie. Wij hebben geconstateerd dat er contact is opgenomen met het Land van Cuijk. Wij wachten de ontwikkelingen af. In de Commissievergadering hebben GS medegedeeld dat wij er niet bang voor hoeven te zijn dat er geen tweede ronde met middelen komt voor @Brabant. Ik had verwacht dat hierover een zin zou staan in de Memorie van Antwoord. Deze heb ik niet gevonden. Graag vraag ik het College, alsnog hiervoor te zorgen.

De fractie van D66 heeft het voorstel in verband met de Bestuursacademie Zuid-Nederland het meest droeve van de Najaarsnota genoemd. Wij hebben de laatste acht jaar ten minste drie maal nadrukkelijk gevraagd, de academie te verkopen aan Fontys of de Hogeschool Brabant. Hierop werd steeds afwijzend gereageerd. Nu ligt er een voorstel om haar op te heffen. Dit is pas gekomen nadat de schulden van de academie zo torenhoog waren dat er geen andere oplossing meer was. Wij hebben vervolgens aan GS gevraagd, een onderzoek te laten instellen door de Rekeningcommissie. GS zegden een notitie toe. Wij hebben een nietszeggende notitie gekregen. Ik neem maar aan dat er nog een echte notitie komt waarin staat wat er echt gebeurd is. Wat wel boeiend was, waren de bijlagen. Bij het antwoord op vraag 3 kun je lezen dat het bestuur eigenlijk zegt dat het heeft zitten slapen. Vervolgens zegt het dat het de verantwoordelijkheid hiervoor neemt. Toen heb ik bekeken of het zou vertrekken of op een of andere manier voor de centen zou zorgen, maar geen van beide is het geval. Wij vinden dit ongelooflijk en blijven dus bij onze opvatting dat de Rekeningcommissie snel aan het werk moet.

In BN De Stem van 1 november 2001 staat dat Roosendaal tachtig rijksmonumenten krijgt. In het artikel staat te lezen dat de Roosendaalse Monumentencommissie zeer verheugd is. De gemoedstoestand van deze Commissie zal in de nabije toekomst omslaan in ergernis en frustratie. Spoedig zal blijken dat er onvoldoende rijksmiddelen zijn om de monumenten tijdig te restaureren. De Commissie cos heeft in de afgelopen vergadering hiermee kennisgemaakt. Slechts 6% van de aanvragen kan worden gehonoreerd. Dit was, in mijn ervaring, een dieptepunt in die Commissie. De Commissie is van mening dat er snel meer middelen voor deze belangrijke monumenten moeten komen. De Commissie wil de Staten vragen, een uitspraak hierover te doen. Namens de woordvoerders in de Commissie bied ik u een motie hierover aan, voorzitter.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Van Langevelde, Cardinaals-Noz en Van der Kallen wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
op 9 november 2001 in vergadering bijeen,  
constaterende:*

- *dat Essent grote exploitatiewinsten maakt;*
  - *dat Essent deze winsten gemakkelijk kan maken omdat veel Brabantse burgers en veel Brabantse kleine bedrijven gedwongen zijn om elektriciteit en gas bij Essent af te nemen;*
- overwegende:*

- *dat Essent bij het bepalen van de verkoopprijzen aan burgers en kleine bedrijven uitgaat van de maximale bedragen die DTE toestaat voor het gebruik van het net en de prijzen voor energie;*
- *dat de rekening voor elektra en gas, afgezien van de (milieu)belastingen, aanzienlijk is gestegen;*

*dat Provinciale Staten herhaaldelijk hebben uitgesproken dat burgers en kleine bedrijven niet de dupe mogen worden van de fusies en het liberalisatieproces;  
van mening zijnde:*

- *dat het maatschappelijk onwenselijk is dat Essent, zolang het bedrijf in overheidshanden is, grote winsten maakt op de levering van elektra en gas aan burgers en kleine bedrijven;*
- *dat de provincie nog geen inhoud heeft gegeven aan haar opvatting dat burgers en kleine bedrijven niet de dupe mogen worden van de fusies en het liberaliserings- en privatiseringsproces;*

- dat de meeste burgers en de meeste kleine Brabantse bedrijven nog steeds in de positie zijn van gedwongen nering bij Essent;
- dat de overheden die aandelen hebben van Essent, een medeverantwoordelijkheid dragen voor het prijsbeleid van Essent;

spreken uit:

- dat Essent te veel winst maakt op de leveringen aan Brabantse burgers en Brabantse kleinverbruikers;
- dat het winstniveau voor de overheidsmonopolist in 1999 reeds aan de hoge kant was;
- dat de prijzen, behoudens de invloed van de milieubelasting, voor de Brabantse burgers en de Brabantse kleine bedrijven ten minst verlaagd kunnen worden naar het niveau van 1999;

verzoeken GS:

- bij de Raad van Bestuur van Essent erop aan te dringen, de prijzen voor de burgers en de kleine ondernemingen te verlagen;
  - om de collega-aandeelhouders te vragen, eenzelfde standpunt in te nemen en hun te vragen, gelijke stappen richting de Raad van Bestuur te zetten;
  - deze motie ter kennis te brengen van de collega-aandeelhouders van Essent, de Raad van Bestuur van Essent, de Minister van Economische Zaken en de Commissie voor Economische Zaken van de Tweede Kamer;
- en gaan over tot de orde van de dag.”

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M1.

Door de leden De Vaan, Üçerler, Van der Stoel, Boel, Pas, Roovers, Van der Kallen, Van Langevelde en Le Hane wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
op 9 november 2001 in vergadering bijeen,  
lettend op het belang van het behoud van monumenten in Noord-Brabant;  
constateren:*

- dat de budgetten van het Rijk voor restauratiesubsidies voor rijksmonumenten in Noord-Brabant in schril contrast staan met de in Noord-Brabant levende dringende behoeften aan

*het doen uitvoeren van restauraties;*

- dat de niet-budgethoudende gemeenten in Noord-Brabant voor het provinciale restauratie-uitvoeringsprogramma 2001-2006 gezamenlijk in totaal 479 restauratieprojecten voor rijkssubsidiëring hebben voorgedragen;
- dat de rijksbudgetten tot 2006 slechts ruimte bieden voor te verlenen subsidies ten behoeve van niet meer dan 27 (ca 6%) van de in totaal 479 voor rijkssubsidiëring voorgedragen projecten;
- dat dit patroon niet afwijkt van dat in voorafgaande jaren;
- dat vele monumenten in Noord-Brabant door het tekort aan rijksmiddelen voor restauraties toenemend in verval dreigen te geraken;
- dat de procedures voor de verwerving van rijkssubsidies onder gemeenten en monumenteneigenaren in Noord-Brabant tot grote frustraties leiden;
- dat de verantwoordelijkheid voor de hoogte van de restauratiebudgetten voor rijksmonumenten en voor de regelgeving voor de verdeling van die budgetten ligt bij het Rijk;

spreken uit:

- dat het Rijk onvoldoende middelen ter beschikking stelt voor het in stand houden van de monumenten in Noord-Brabant;
- dat het dringend gewenst is, de procedures voor de verwerving van de rijkssteun ten behoeve van restauraties te vereenvoudigen;

*doen een dringend beroep op het Rijk om de budgetten voor restauraties substantieel te*

verhogen en om de regelgeving met betrekking tot de restauratiesubsidies te herzien; in dit verband verwijzen we ook naar het VNG-voorstel voor een nieuw monumentenbeleid (Toekomst voor het Verleden);

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- deze motie aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen aan te bieden;
- een kopie van de motie ter kennis te brengen van de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen van de Tweede Kamer, de VNG, collega-provinciebesturen en het IPO;

en gaan over tot de orde van de dag.”

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M2.

.....

**De heer Van der Kallen (LB/BOF):** Ik vind het een buitengewoon goed systeem dat het alleen door de automobilist wordt gevormd. De VVD kiest nu partij voor één electorale doelgroep, namelijk de automobilist. Dat mag, want die vrijheid heeft de VVD. Net zo goed als mijn fractie de vrijheid heeft om een andere keuze te maken.

Ik was het niet helemaal met de heer De Vaan eens dat hij op het terrein van de provinciale belastingen een eigen enveloppe wil. Je moet proberen, de perceptiekosten laag te houden. Het meeliften op andere belastingsystemen, bijvoorbeeld in de vorm van opcenten op een kilometerheffing of OZB-opcenten, is dan helemaal niet verkeerd.

**De heer De Vaan (D66):** Hoe wil de heer Van der Kallen de mensen duidelijk maken hoe zij betrokken zijn bij het provinciale beleid? Daarbij spelen de centen in onze ogen een belangrijke rol.

**De heer Van der Kallen (LB/BOF):** Ik ben niet zo'n zelfkietelaar door te zeggen dat de burger per se moet weten wat wij allemaal doen. De Provincie doet goede zaken. Of dat wel of niet breed uitgemeten wordt, is helemaal niet belangrijk. Het is belangrijk dat wij die zaken dóén.

**De heer De Vaan (D66):** Ik geloof dat ik de heer Van der Kallen hoor zeggen dat hij alleen maar aan zichzelf denkt als hij over de Provincie nadenkt. Wij vinden het van groot belang om aan de burgers duidelijk te maken wat wij doen. Daarin steunen wij het College. Als wij aan de mensen duidelijk maken dat de centen die wij ophalen, in de Provincie blijven, krijgt dat een extra accent.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb GS verweten dat zij op dit punt niet de afspraak met PS zijn nagekomen om bij belangrijke zaken eerst Provinciale Staten de hoofdrichting te laten uitzetten. Ik begrijp uit uw reactie dat er een rapport van het IPO komt, waarna wij er verder over praten. Ons doel was dat wij vanuit Brabant zouden aangeven wat wij willen. Wij zijn blij met de twee punten die u noemde: eigen inkomsten en herkenbaarheid bij de burger. Ik krijg graag de toezegging dat wij, desnoods volgende week vrijdag, zullen praten over onze inbreng in die Commissie.

.....

**De heer Van Vugt (GS; VVD):** .....De fractie van de VVD en andere fracties hebben gevraagd wat er is gebeurd met de middelen die bij de Voorjaarsnota zijn ingezet voor de handhaving. Het lijkt mij goed dat wij in kleine kring in de Commissie milieu, waarin dit onderwerp aan de orde komt, eens bekijken wat er precies is gebeurd en welke andere accenten er gelegd moeten worden.

Voor het project A59 is er op dit moment geen ander risico dan dat er geld bij moet komen als blijkt dat de weg niet kan worden aangelegd voor de bedragen die er nu staan. Voordat hiertoe wordt besloten, zijn de Staten altijd in beeld. Er is dus geen sprake van een risico dat nu al bestaat, maar dat in de toekomst een rol kan spelen.

**De heer Severijns (PvdA):** Het College van GS heeft ons op die gedachte gebracht doordat het zo prominent in de Najaarsnota staat.

**De heer De Vaan (D66):** Wij hebben hetzelfde punt aan de orde gesteld in de vergadering van de Commissies aba en financiën, omdat wij ons er zorgen over maakten dat er als een duveltje uit een doosje een probleem tevoorschijn wordt getoverd. Toen heeft de gedeputeerde toegezegd, het in de eerstvolgende vergadering van de Commissie te bespreken, zodat de Staten inhoudelijk kunnen zien wat er aan de orde is. Ik krijg dit graag bevestigd, want ik hoor dit niet in het antwoord dat de gedeputeerde zojuist gaf.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Met genoegen heb ik gehoord dat het College van GS op twee punten enige helderheid heeft gegeven over de inzet met betrekking tot het belastingregime: eigen inkomsten en herkenbaar voor de burger. Ik hoop dat het College de andere punten die genoemd zijn, namelijk vergroening en meer dan één mogelijkheid, ook meeneemt in zijn gesprekken.

Wat de opmerkingen over de PPS en de A59 betreft scharen wij ons achter de interpretatie van de heer Severijns.

De Bestuursacademie Zuid-Nederland komt aan de orde in de Commissie aba. Ik heb gezegd dat de notitie die er nu ligt van GS, nietszeggend is. Wil het College er een stukje aan toevoegen over de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor deze zaak?

Namens de Commissie zeg ik dank voor het uitvoeren van de motie over de rijksmonumenten. Ik spreek ook dank uit voor de ambtelijke ondersteuning die ik gehad heb bij het opstellen van de motie.

Het College stelt voor, de zaak van Essent te bespreken in de Commissie, aangezien het voor het College te moeilijk is om er nu een mening over te hebben. Dat betreuren wij zeer, aangezien het iets is wat haast heeft. Wij vragen het College, deze zaak te bespreken in de Commissievergadering die volgende week plaatsvindt, want anders zijn wij toch wel erg laat. Afhankelijk van de verdere beraadslaging overwegen wij om de motie op te schorten.

De motie over het ziekenhuis St. Anna in Oss en het ziekenhuis St. Joseph in Veghel is ingetrokken. Wij merken wel op dat er in onze ogen goede ziekenhuisvoorzieningen moeten zijn en blijven voor Oss en Veghel.

Er ligt nog een vraag die door de heer Verheijen zou worden beantwoord. Dat was een vraag over de bodemsanering. Wij zouden het fijn vinden als de heer Verheijen de gelegenheid krijgt om die vraag te beantwoorden.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Gelet op de toezeggingen van het College en de opvattingen van de andere fracties, achten wij het raadzaam om de motie nu in te trekken. Wij hebben nadrukkelijk kennisgenomen van de mededeling van de gedeputeerde dat de verschuiving van de behandeling van november naar december geen invloed behoeft te hebben op het eventueel wijzigen van de tarieven van Essent in het volgende jaar.



## **Opheffing gemeenschappelijke regeling Bestuursacademie Zuid-Nederland; 7 december 2001**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Het is een trieste geschiedenis. Wij hebben daar in de Commissie voor algemeen bestuurlijke aangelegenheden al uitvoerig over gesproken. Wij hebben nu geen behoefte nog eens uitvoerig stil te staan bij de feiten. Die spreken voor zichzelf.

Wij gaan akkoord met de essentie van het besluit, namelijk het opheffen van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2001. In de Commissie hebben wij gepleit voor een onderzoek. Wij hebben gezegd dat het wat ons betreft volstrekt irrelevant is of de kosten van zo'n onderzoek wel of niet in verhouding staan tot de schade die de Provincie en de circa 150 Gemeenten nu lijden. Het gaat om het democratische proces. Dat dient zijn loop te hebben.

Volgens BN de Stem van 22 november jongstleden heeft wethouder Van Os van Breda op vragen van raadsleden in een commissievergadering gezegd dat er op dit moment geen aanwijzingen zijn voor bewezen frauduleuze handelingen. Als die twee woorden "frauduleuze handelingen", al is het in ontkennende zin, door iemand in de mond worden genomen, dan is het voor mijn fractie zonneklaar dat de democratisch gekozen volksvertegenwoordigers hun plicht dienen te doen en moeten aansturen op een onderzoek.

Dan iets over de Memorie van Antwoord. Wij vinden punt 2 van het herziene ontwerpbesluit te slap geformuleerd. Daar staat: "bij het bestuur van de Bestuursacademie Zuid-Nederland erop aan te dringen een extern onderzoek in te stellen naar de oorzaken die hebben geleid tot de nu ontstane situatie". In de tekst van de Memorie van Antwoord zelf staat "met klem aandringen op". Wij vragen het College het besluit in die zin aan te passen, zodat het wordt: "bij het bestuur van de Bestuursacademie Zuid-Nederland er met klem op aan te dringen een extern onderzoek in te stellen". Bovendien had het voor de hand gelegen - ik verval in herhaling, maar ik zeg het toch - als het College had gemeld in hoeverre er contact is geweest, of in hoeverre men van plan is contact te zoeken met de Gemeenten die ook een onderzoek willen. Wij kunnen ons voorstellen dat als je gezamenlijk druk uitoefent op het dagelijks bestuur van de BAZN - ik heb het nog niet eens over een meerderheid - dit meer gewicht in de schaal kan leggen. Wij hebben in de Commissie al gezegd dat onze fractie van mening is dat een dergelijk onderzoek de periode vanaf de voorgenomen fusie, dus vanaf 1992, moet beslaan. Dat wat betreft het extern onderzoek.

In het advies aan het College was echter ook sprake van een kort en krachtig intern onderzoek om inzicht te krijgen in de verantwoordelijkheidsvraag van bestuur en management. Ik citeer nu het advies: "Daarover hebben wij niets in de Memorie van Antwoord gelezen, of het zou moeten zijn dat de bijlagen 1 en 2, behorende bij de Memorie, als zodanig moeten worden gezien. In dat geval vinden wij dat onvoldoende." In de Commissie heb ik gezegd dat mijn fractie van mening is dat het College luchtigjes en gemakkelijk met deze materie omgaat. Wij waren daar toen verbaasd over. Na het lezen van de Memorie van Antwoord is die verbazing bijna verbijstering geworden. Wij hopen dat de gedeputeerde ons een afdoende verklaring kan geven voor het feit dat de inhoud van de Memorie van Antwoord niet een op een past bij het advies van de Commissie.

De notitie die het College de Staten toezegt over de deelname van de Provincie in privaatrechtelijke constructies en gemeenschappelijke regelingen zien wij met veel belangstelling tegemoet. Wij vinden dat een discussie over dit onderwerp zeer noodzakelijk is.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! In eerste termijn heb ik gezegd dat bij lezing van de Memorie van Antwoord mijn verbazing omsloeg in verbijstering. Door het antwoord van de gedeputeerde is die verbijstering alleen nog maar zeer vergroot. Ik kan niet begrijpen hoe de gedeputeerde aan de ene kant kan ontkennen dat het College lichtzinnig met deze materie is omgegaan en aan de andere kant zijn Memorie van Antwoord zo onzorgvuldig heeft geformuleerd dat het nu ineens nodig is allerlei toezeggingen, waarmee ik

overigens ingenomen ben, uit de hoed te toveren. Heeft het College er niet goed over nagedacht van te voren en had het, het gevoel van de Staten peilend in de Commissie aba, die toezeggingen niet reeds in de Memorie van Antwoord kunnen doen? Ik vind dit gedrag van het College een beetje droevig. Het College zet alles nog eens op papier. Voor ons is dat voorlopig voldoende. Wij willen wel meer maar wij zien dat dit politiek op het ogenblik niet haalbaar is. Wij zullen echter zeer alert blijven op deze zaak. Is het antwoord van het College in de notitie voor ons onvoldoende dan zullen wij ons alsnog beraden op hetgeen ons te doen staat.

## **6<sup>e</sup> Wijziging Jaarplan/Begroting 2002; 22 maart 2002**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De gedeputeerde spreekt over mogelijkheden om het beheer overeind te houden via het toezicht vanuit het juridisch eigenaarschap. Ik heb, de Nederlandse stukken lezend, wat dat betreft niets ontdekt wat anders is dan de wet van twee jaar geleden. Ik vraag dus nogmaals waar die meerwaarde in zit.

**Mevrouw Van den Berg (GroenLinks):** Voorzitter! Voor de duidelijkheid: het toezicht zit bij de DTe. Daar hebben wij als aandeelhouder niets over te zeggen. Het enige wat wij kunnen doen, is een papiertje uitgeven over wie het netwerk mag gebruiken. Het economisch recht hebben wij verkocht aan RWE. Daar gaat het om. Juridisch hebben wij eigenlijk niets meer te zeggen over wat RWE doet.

De heer *Hoes* (GS; VVD): Economisch niet, juridisch wel.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Dus bij het gewone beheer heeft de juridisch eigenaar geen enkele invloed. Er kan pas wat gebeuren als de DTe op basis van wettelijke regels iets moet doen. Dat betekent dat er met deze regeling niets verandert ten opzichte van de wet van twee jaar geleden en dus ook niet ten opzichte van de huidige wet. De invulling van de motie-Crone leidt dus tot geen enkele verbetering.

## **Verordening uitzonderingen Tijdelijke referendumwet; 22 maart 2002**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Het zal u niet verbazen dat ook de fractie van D66 in deze Provinciale Staten, net als indertijd de fractie van onze partij in de Tweede Kamer, blij is met de Tijdelijke Referendumwet (Trw). De manier waarop die wet tot stand is gekomen, verdient weliswaar niet de schoonheidsprijs. De fracties van D66 in de Tweede en de Eerste Kamer hebben voor een beter product geijverd, maar bestuurlijke vernieuwing schijnt in dit land alleen maar stapje voor stapje tot stand te kunnen komen. De ervaring van ruim 35 jaar heeft ons als D66 inmiddels geleerd dat na die kleine beginstapjes in veel gevallen meer, soms kleine en soms grote, stappen volgen. Op den duur zal het resultaat hetzelfde zijn, namelijk een fundamentele democratisering van de samenleving, maar dat kost tijd en er is ontzettend veel geduld voor nodig. Zo zal er ooit een gekozen burgemeester komen. Zo zal ooit, via een Grondwetswijziging, een correctief referendum wettelijk verankerd zijn. Wij vinden het dan ook van angsthazerij getuigen - de heer Van Eeten gebruikte hetzelfde woord, maar het staat echt in mijn tekst - de mogelijkheid tot uitzonderingen op deze wet maximaal te benutten. Het is typisch een houding van een provinciebestuur dat eigenlijk helemaal niets ziet in een referendum, maar het gaat nu eenmaal om een wet. Daarom moet het bestuur de mogelijkheid tot het houden van een referendum voor zijn inwoners toch regelen.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Dat lijkt mij een weinig zakelijke benadering. Ik vind dat het CDA als democratische partij moet uitgaan van het gegeven dat deze wet er nu eenmaal is. Dus moeten de uitzonderingen op hun merites worden beoordeeld. Men kan niet zeggen dat men eigenlijk tegen de wet is en dat men dus ook niets ziet in de uitzonderingen.

**Mevrouw Lamers (CDA):** De wet biedt de mogelijkheid van uitzonderingen. Waarom zouden wij daar geen optimaal gebruik van maken?

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Wij verschillen daarover van mening, maar het zou wel prettig zijn als het CDA dadelijk precies aangeeft wat men hiervan vindt.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Ik daag het CDA uit straks duidelijk aan te geven wat men van deze zaak vindt. Het gaat niet aan om daar in een interruptiedebat een paar zinnestjes aan te wijden. De grootste partij in deze Staten moet zeggen waar zij staat. Voorzitter! Ik ga verder. Ik zei zojuist dat het referendum in de ogen van veel politieke partijen, ook hier in de Staten, schade toebrengt. Vervolgens kwam ik te spreken over de desbetreffende opmerking van het CDA in de Commissie. Ik wijs voorts op de argumentatie in de Memorie van Antwoord. Die is op zichzelf al niet sterk, maar het wordt echt te bont als angst voor financiële claims als argument wordt genoemd om zoveel mogelijk uitzonderingen mogelijk te maken. Niet het principiële argument wordt gebruikt, zelfs geen argument op basis waarvan een zakelijke afweging wordt gemaakt van de verschillende belangen, maar uitgerekend het financiële argument. Als geld in de tijd van Thorbecke een argument zou zijn geweest, dan was er nooit een parlementaire democratie geweest. Onze fractie heeft met tevredenheid kennisgenomen van het feit dat de beide PvdA-gedeputeerden op dit punt in het College een minderheidsstandpunt hebben ingenomen.

## ***Afwikkeling renovatie; 24 mei 2002***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Vandaag drinken wij, althans in Provinciale Staten, de laatste slok van een glas met een bittere drank die heet: affaire renovatie. Ik had zeven minuten spreektijd aangevraagd, omdat ik dacht dat wij nog een discussie zouden voeren. Na de Commissievergadering is mij echter duidelijk geworden dat die er niet komt. Dus beperk ik mij tot een laatste stellingname. Die zal veel korter zijn.

In het debat op 20 april 2001 heeft D66 primair ingezet op de verantwoordelijkheid van GS. Wij hebben in die vergadering nauwelijks een negatieve opmerking richting HEVO gemaakt. Wij zijn dan ook blij dat GS het blazoen van HEVO weer wat schoner gaat maken. Verder zijn wij erg blij met het besluit een kunstwerk aan te schaffen. Wij stemmen in met de andere voorstellen. Daar kan men de nuanceverschillen in voelen.

D66 blijft echter wel achter met een katterig gevoel. Allereerst zitten wij met de onopgeloste vraag hoe de Provincie enkele miljoenen guldens kon uitgeven aan zogenaamde verbeteringen. Wij constateren wat dat betreft dat GS ons niet heeft kunnen vertellen hoe die opdrachten zijn gegeven en dat de Rekeningcommissie dat ook niet heeft kunnen vaststellen. Dat is en blijft treurig.

In de vergadering van april heeft GS duidelijk gemaakt waar de bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt. Men heeft daar zelf geen consequenties aan verbonden. Ook de coalitiepartijen hebben aan al die constatering geen consequenties verbonden. Als ik het goed inschat, dan gebeurt dat ook vandaag niet.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! In de richting van de heer Melis merk ik op dat ik inderdaad doelde op de motie die in het debat van april 2001 is ingediend. De fractie van het CDA heeft daar niet voor gestemd. Zij heeft daartegen gestemd. Dat bedoelde ik met het trekken van politieke consequenties. De heer Severijns stelde zojuist in zijn inbreng dat de toonzetting momenteel in alle teksten grondig is gewijzigd. Wij hebben geconstateerd dat GS in de vergadering van 20 april 2001 heeft aangegeven goed te hebben gestuurd, maar dat de buitenwacht het College verkeerde gegevens heeft aangereikt en dat daar de schuld ligt. Wij constateren, kijkend naar de verklaring, dat dit element feitelijk is teruggenomen. Er ligt nu dus een andere situatie dan waarvan op 20 april 2001 sprake was. Ik wil dadelijk nog iets zeggen over het gestelde in de verklaring. De coalitiepartijen constateren vandaag dat de grond onder de verdediging van 20 april 2001 van GS is weggevallen, maar daar verbindt men opnieuw geen politieke consequenties aan.

Ik kan niet nalaten een zin uit de persverklaring te citeren. Die luidt: "Partijen hebben weliswaar een verschillend beeld van hoe een aantal zaken is gelopen, maar zijn het erover eens dat een samenloop van zaken heeft geleid tot het niet tijdig signaleren van de omvang van de overschrijdingen." In de richting van de gedeputeerde merk ik op dat, als hij had geluisterd naar zijn landelijk voorzitter, hij wat meer jip- en janneketaal had gebruikt, want geen mens begrijpt deze zin in de persverklaring. Ik begrijp ook niet waarom die erin staat, tenzij die inderdaad is bedoeld als toedekking. Die discussie hebben wij echter zojuist gehad. Ik heb mijn betoog eigenlijk al per interruptie afgemaakt. D66 blijft zitten met het feit dat er geen politieke consequenties zijn getrokken. De politieke verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de coalitiepartijen.

## Voorjaarsnota 2002; 27 en 28 juni 2002

**De voorzitter:** Door de leden Van Pinxteren, Van der Stoel, Von Meijenfeldt, Van der Kallen, mw. Van den Berg, Gorter, Roovers, Van Langevelde en Le Hane wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 28 juni 2002,  
sprekend over de Voorjaarsnota 2002;  
overwegende*

- *dat sinds kort de gedachte van het tot stand brengen van een zgn. "Streekrekening" tot stand gekomen is;*
- *dat een dergelijke rekening de mogelijkheid geeft om ook anderen, waaronder particulieren, te laten participeren in de financiering van de plannen in een bepaalde streek;*
- *dat daarbij rentevoordelen en andere financiële voordelen te bereiken zijn;*
- *dat de provincie in de streek ook grote financiële uitgaven doet;*
- *dat het mogelijk laten lopen van deze uitgaven via de zgn. "Streekrekening" een multiplier effect kan hebben op de in te zetten financiering;*

*spreekt als haar mening uit*

- *dat onderzocht dient te worden of een dergelijke "Streekrekening" inderdaad de effecten zal hebben welke verondersteld worden;*

*verzoekt het College van Gedeputeerde Staten*

- *in contact te treden met de initiatiefnemers en bedenkers van de zgn. 'streekrekening';*
- *indien er positieve effecten te verwachten zijn in een of meerdere pilotgebieden gebruik te maken van deze mogelijkheden;*
- *het particulier vermogen hierbij maximaal te betrekken als mogelijke financieringsbron; en gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M3.

**De voorzitter:** Door de leden Van Pinxteren, Van der Stoel, mw. Van den Berg, Le Hane, Coonen, Van Langevelde, Van der Kallen, Roovers en De Vaan wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 28 juni 2002,  
sprekend over de Voorjaarsnota 2002;  
overwegende*

- *dat de Moerputtenbrug een rijksmonument is wat behouden moet blijven;*
- *dat de Moerputtenbrug in zijn huidige toestand een permanente bron van verontreiniging van de waterbodem is in zijn omgeving;*
- *dat de Moerputtenbrug een belangrijke schakel kan zijn in een langzaam verkeerroute (wandelaars en fietsers, zonder brom- dan wel snorfietsen) met een toeristische en educatieve waarde;*
- *dat de plannen rond de Moerputtenbrug in een dusdanig stadium zijn dat een realiseerbaar plan binnen afzienbare tijd te verwachten is;*
- *dat een aantal externe financieringsbronnen bereid zijn deze plannen mee te financieren;*
- *dat door de realisatie van de plannen ook een belangrijke milieuwinst te behalen is;*
- *dat in de Voorjaarsnota 2002 geen extra provinciale middelen zijn opgenomen om de realisatie van de plannen van staatsbosbeheer te ondersteunen;*
- *dat het budget ten behoeve van de sanering van waterbodems jaarlijks overschotten kent;*

*spreken uit*

- *dat de provincie Noord-Brabant samen met staatsbosbeheer komt tot een sluitende*

*financiering van de plannen rond de Moerputtenbrug. Hiertoe worden provinciale middelen gereserveerd tot een maximale hoogte van € 1.000.000,- ten laste van het budget sanering waterbodems.*

- *Onder voorwaarde dat over de Moerputtenbrug een langzaamverkeerverbinding gerealiseerd gaat worden. (Bij voorkeur voor zowel voet- als fietsverkeer); en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M4.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden mw. Van Opstal-Kalwij, mw. Van Breda, mw. De Boer, Van Eeten, Van der Kallen, Van Langevelde, Le Hane, De Vaan en mw. Van Oosterhout-van Bragt worden de volgende amendementen voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juli 2002; behandelend de Voorjaarsnota 2002; overwegende dat*

- *de huidige problematiek van tekorten aan gekwalificeerd personeel de komende jaren nog zal toenemen;*
- *gekwalificeerd personeel een beter perspectief op de arbeidsmarkt heeft;*
- *een grote groep kwetsbare leerlingen in de Basisberoepsgerichte Leerweg (BBL) in het VMBO niet diplomaerbaar is met het gewone BBL-diploma;*
- *de niet officiële “5<sup>e</sup> Leerweg” door middel van leerwerktrajecten aan kwetsbare leerlingen de mogelijkheid biedt een certificaat te behalen;*
- *17 scholen in Brabant een of andere vorm van “5<sup>e</sup> Leerweg” aanbieden;*
- *door middel van de “5<sup>e</sup> Leerweg” de aansluiting tussen (voorbereidend) beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt wordt verbeterd.*

*Besluiten de tekst op pagina 53 als volgt te wijzigen*

*na*

76      Sociaal beleid (01.01.12, 25.05.03)      PM

*toe te voegen*

- *middelen benodigd voor uitwerking van de beleidsregel 5e Leerweg      € 75.000,-”*

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juli 2002; behandelend de Voorjaarsnota 2002, overwegende dat*

- *de Brede School voor (voorbereidend) Beroepsonderwijs onder meer mogelijkheden biedt om:*
- *vroegtijdig schoolverlaten te beperken;*
- *sociale cohesie te bevorderen;*
- *de sociaal-culturele ontwikkeling van leerlingen te bevorderen;*
- *de aansluiting met de jeugdzorg te verbeteren.*
- *de Brede School voor voorgezet onderwijs/VMBO speerpunt is van provinciaal onderwijsbeleid;*
- *in Noord-Brabant nauwelijks Brede Scholen voor (voorbereidend) Beroepsonderwijs zijn gerealiseerd;*

*besluiten de tekst op pagina 53 als volgt te wijzigen:*

*na*

76      Sociaal beleid (01.01.12, 25.05.03)      PM

*toe te voegen*

- *Brede School voor (voorbereidend) Beroepsonderwijs      € 100.000,-”*

Aangezien deze amendementen voldoende worden ondersteund, maken ze onderwerp van beraadslaging uit. Ze krijgen de nrs. A1 en A2.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Van Oosterhout-van Bragt, mw. Van Opstal-Kalwij, mw. Van Breda, mw. De Boer, Van Eeten, Van der Kallen, Van Langevelde, Le Hane en De Vaan wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juni 2002;  
behandelend de Voorjaarsnota 2002;  
overwegende dat*

- *een grote groep kwetsbare leerlingen in de Basisberoepsgerichte Leerweg (BBL) in het VMBO niet diplomeerbaar is met het gewone BBL-diploma;*
  - *de niet officiële “5e Leerweg” aan kwetsbare leerlingen de mogelijkheid biedt een certificaat te behalen;*
  - *de officiële “5e Leerweg” aan kwetsbare leerlingen de mogelijkheid biedt een DIPLOMA te behalen;*
  - *17 scholen in Brabant een of andere vorm van een “5e Leerweg” aanbieden;*
- verzoeken het College van Gedeputeerde Staten*
- *bij de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen aan te dringen de “5e Leerweg” een officiële status te geven;*
  - *deze motie ter kennis te brengen van de Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in de Tweede Kamer;*
- en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M5.

**De voorzitter:** Door de leden Von Meijenfeldt, De Vaan en mw. Van Wijk wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juni 2002;  
behandelend de Voorjaarsnota 2002;*

*overwegende dat in het juni 2001 door Provinciale Staten van Noord-Brabant vastgestelde plan “Reconstructie aan zet” (Koepelplan) is aangegeven dat de provincie uiterlijk einde 2001 de volgende randvoorwaarden zal scheppen:*

- *verruiming aankoopbeleid DLG;*
- *(regionale) grond- en bedrijvenbanken*
- *voldoende middelen voor verwerving en beheer (van de EHS)*

*verzoeken het College van Gedeputeerde Staten te besluiten dat de Dienst Landelijk Gebied ten behoeve van de realisatie van de revitaliseringstoelen, zoals geformuleerd in “Reconstructie aan zet” en “Hand aan de ploeg”, in de gehele provincie grond- en bedrijven kan verwerven binnen de geldende beleidskader,;  
en gaat over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M6.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden Von Meijenfeldt, Van Pinxteren, Gorter, mw. Van Wijk en Smulders wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juni 2002;  
behandelend de Voorjaarsnota 2002;*

*overwegende dat zij kennis hebben genomen van de rapportage van Gedeputeerde Staten inzake de niet ontvangen Europese gelden voor het Plattelands ontwikkelingsbeleid;  
verzoeken de rekeningcommissie uit Provinciale Staten om de rapportage van*



*Gedeputeerde Staten nader te beoordelen en Provinciale Staten ter zake zo spoedig mogelijk te adviseren;  
en gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M8.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden Gorter, Roovers, Pladet, Reinders, mw. Van Klinken-Vermeulen, Van Langevelde, mw. Van Wijk en Le Hane wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 28 juni 2002;  
behandeling de Voorjaarsnota 2002;  
in overweging nemend:*

- *dat de kwaliteit van het openbaar vervoer in de provincie Noord-Brabant niet aansluit bij de doelstelling van het provinciale beleid;*
- *dat een belangrijke voorwaarde voor het verder vormgeven van Brabantstad het hebben van een goed onderling netwerk van vervoerverbindingen is,*
- *dat Brabantstadspoor de ruggengraat moet gaan vormen van het nieuwe openbaar vervoer systeem in Brabant;*
- *dat realisatie niet mogelijk is zonder een forse Rijksbijdrage;*
- *dat Brabant in deze moet concurreren met diverse vergelijkbare projecten in Nederland;*
- *dat enkele regio's zelf fundamentele bedragen reserveren ten behoeve van de realisatie van regiospoor en hiermede trachten het Rijk versneld tot realisatie te bewegen;*
- *dat de start van een nieuwe kabinetsperiode een bij uitstek geschikt moment is om de noodzaak van Brabantstadspoor te onderstrepen;*

*besluiten:*

- *20 mln euro te reserveren vanuit de onbenutte reserves en/of het ontwikkelingsfonds 2050, ten behoeve van de realisatie van Brabantstadspoor;*
  - *de Brabantse grote steden uit te nodigen om elk een identiek bedrag beschikbaar te stellen ten behoeve van de realisatie van Brabantstadspoor;*
  - *het Rijk uit te nodigen om op een zo kort mogelijke termijn de resterende financiële middelen beschikbaar te stellen ten behoeve van de realisatie van Brabantstadspoor;*
- en gaat over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M11.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Onze fractie wil deze tweede termijn toch wat sikkeneurig beginnen. Ik hoop dat wij iets minder sikkeneurig kunnen afsluiten. Die sikkeneurigheid betreft de kwaliteit van uw beantwoording. Daar hebben wij een geheel andere kijk op dan de CDA-fractie.

**De heer Melis (CDA):** Wij zijn coalitiepartner, dus dat scheelt.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Dat kleurt de blik, wilt u zeggen.

Wij vinden de beantwoording beneden de maat. Het is een technocratische brij van woorden, bovendien in slecht Nederlands gesteld, waarbij je na drie pagina's al de moed om verder te lezen opgeeft en na tien pagina's, als je dat al haalt, niet meer weet of je nog rechtop of ondersteboven staat. Dat geldt voor ons Statenleden, die toch wat gewend zijn. Hoe moet zo'n antwoord bij de Brabantse burger overkomen? Het is niet de eerste keer dat mijn fractie een warm pleidooi houdt voor begrijpelijk Nederlands. Als wij ernst willen maken met het dichten van de kloof tussen de Brabantse burger en de provinciale politiek, is dit een van de eerste zaken die moeten en ook heel gemakkelijk kunnen worden gerealiseerd.

Maar dat is het niet alleen. Bij analyse blijkt dat er meer aan de hand is met dit antwoord dan alleen het slechte Nederlands. Wij gebruiken graag een gedeelte van onze spreektijd om hier toch wat dieper op in te gaan. Het antwoord behelst 25 pagina's. Er is afgesproken dat de Staten drie à vier A4'tjes tekst aanleveren - alle fracties hebben zich daar min of meer aan gehouden - en dat GS daarop tien A4'tjes integrale reactie levert. Dat zijn er 25 geworden. De lengte van het antwoord is dus in strijd met alle afspraken die wij met elkaar hebben gemaakt. En het antwoord is volstrekt apolitiek. Het is een technocratisch antwoord met een heel sterk ambtelijk-bestuurlijk karakter, waar je alleen al om die reden als politiek orgaan geen kant mee uit kunt. Wat is de toegevoegde waarde van al die details, cijfertjes en antwoorden op vragen die niet eens gesteld zijn, als de Staten vervolgens een politiek antwoord moeten geven op de voorstellen van het College in de Voorjaarsnota? Waarvoor zijn de Staten als politiek orgaan bij deze manier van werken eigenlijk nog nodig? Sterker, al die onnodige details hebben de neiging datgene te verhullen wat GS werkelijk zou willen zeggen. Met andere woorden, die details staan de eigenlijke communicatie met de Staten in de weg over zaken waar het echt om gaat. Mijn fractie kan niet anders dan concluderen dat deze manier van antwoorden absoluut niet past in een provincie die op weg is naar het dualisme. In die zin is dat een gemiste kans.

Voorzitter! Wij willen van onze kant een poging doen om ons wel tot de hoofdlijnen te beperken en die zaken te noemen waar het echt om gaat. D66 vindt dat vandaag en in de komende tijd het debat zou moeten gaan over de volgende onderwerpen, te beginnen met de dualisering, geplaatst in het bredere kader van het aantrekkelijk maken van de politiek voor de Brabantse inwoner. Het is een geweldige klus waarvoor wij staan. In eerste termijn hebben wij gezegd dat wij tot nu toe niet erg onder de indruk waren van de vorderingen op dit punt. Gisteren is door de Staten de commissie VID ingesteld. Dat is in elk geval een stap in de goede richting.

Uw College is niet ingegaan op het concrete probleem dat wij in eerste termijn hebben aangesneden, namelijk dat de plannen bij het volgende integrale afweegmoment, in casu de Najaarsnota, nog niet zodanig zullen zijn gevorderd dat een concreet bedrag kan worden ingevuld. Bovendien moeten de Staten dat volgens de huidige theorie nu aangeven. Volgens onze fractie is in elk geval een groter bedrag dan genoemd in de komende tijd tot de verkiezingen heel hard nodig. De fractie van D66 wil hoe dan ook in maart volgend jaar een goede start kunnen maken met het dualisme. Dat kan alleen als wij de zaak nu voldoende stevig op de rails zetten. Wij dienen daarom een motie in over dit onderwerp.

Het debat moet de komende tijd ook gaan over zorg. De problemen op dat gebied zijn talrijk en het leeft bij de inwoners van Brabant. Als er op dat gebied iets niet goed gaat, raakt het in veel gevallen direct de kwaliteit van het leven van de mensen. Daarom moeten de Staten heel alert blijven op dit beleidsterrein. Gisteren hebben wij het gehad over jeugdzorg en is een aantal problemen in die sector de revue gepasseerd. Het is jammer dat de coalitiefracties het niet nodig vonden dat er een inhaalslag werd gemaakt ten behoeve van ICT in de jeugdzorg, terwijl twee van de drie fracties gisteren wel heel gemakkelijk 6 mln euro uit de hoge hoed toverden toen het ging over de tangenten. Dit geeft wel aan waar de prioriteiten liggen; het is voor ons onbegrijpelijk. Gisteren hebben wij ook gesproken over de problemen bij het ambulancevervoer. Er is een motie ingediend, die mede door onze fractie is ondertekend.

**De heer Melis (CDA):** U vindt het onbegrijpelijk dat het geld voor de tangenten wordt uitgetrokken. Heeft u die motie ondertekend?

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Ja zeker.

**De heer Melis (CDA):** Waarom ondertekent u iets wat onbegrijpelijk is?

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Wij vinden het onbegrijpelijk dat tot gisteren of eigenlijk tot vannacht u zonder blikken of blozen en zonder met de ogen te knippen zomaar 6 mln euro aan de tangenten wilde besteden, terwijl u een bedrag van 2 mln euro, waarmee

wij ontzettend veel zouden kunnen doen aan ICT in de jeugdzorg, volstrekt naast u neerlegt.

**De heer Melis (CDA):** Dat is appels met peren vergelijken. Het gaat erom dat u iets ondertekent wat u onbegrijpelijk vindt. U zegt nu dat wij dat vannacht verzonnen hebben.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Nee.

**De heer Melis (CDA):** Ik kijk naar het betoog van de heer Reinders in de Commissie en ik roep vier jaar lang dat Brabant moet kunnen ademen met een fysieke infrastructuur. Ik ben blij op het einde van deze periode dat wij erin slagen iets substantieels te doen.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Nee, dat is toch een misverstand. Natuurlijk vinden wij het niet onbegrijpelijk dat die tangenten nu gefinancierd worden in relatie met Brabantstadspoor. Daar kom ik nu over te spreken; anders ga ik te veel over mijn tijd heen. Wij vinden het prachtig dat de partijen gisteren heel laat of vanochtend heel vroeg tot een akkoord zijn gekomen. Op deze manier komt Brabantstadspoor eindelijk van de grond. Het is een lang gekoesterde wens van onze fractie. Er is nu geld gereserveerd. Het noorden, zo lazten wij gisteren in de krant, heeft een bedrag van 500 mln euro bij elkaar gesprokkeld met hetzelfde doel dat wij nu beogen: het Rijk laten zien dat het de regio ernst is. De motie daarover heeft GroenLinks net mede namens ons ingediend.

Zuinig ruimtegebruik behoort naar de mening van D66 de komende tijd ook een steeds terugkerend item te zijn in de discussies over onderwerpen op het gebied van ruimtelijke ordening. De komende tijd zal dat vooral spelen in de plannen met betrekking tot Moerdijkse Hoek. Wij hebben er in eerste termijn al veel over gezegd. Het College zegt onze suggesties te willen betrekken bij de invulling van het begrip 'duurzaamheid'. Wij nemen daar met tevredenheid kennis van.

Tegen de achtergrond van zuinig ruimtegebruik moet ook onze opstelling ten opzichte van glastuinbouw worden gezien. Wij zullen de ontwikkelingen op dat gebied scherp in de gaten houden en niet toestaan dat aan de afspraken gemorrelt wordt. Voor Moerdijkse Hoek geldt wat ons betreft: geen overloop vanuit het Westland.

Het laatste punt waarvan wij vinden dat het de komende tijd in het debat een rol moet spelen, is het natuur- en landschapsoffensief. Wij begrijpen de terughoudende opstelling van het College en het doorschuiven naar het bestuursakkoord niet goed. Natuurlijk bent u mede afhankelijk van het tempo van de Rijksfinanciering, zoals in het antwoord staat. Het klopt dat daarin op dit moment niet veel beweging zit. Maar waarom zijn er geen afspraken met het Rijk te maken om het Rijksdeel te financieren? Er wordt nu in het Brabants buitengebied allereerst grond aangeboden, dus nu moet er gehandeld worden. Ook daarover dienen wij een motie in.

Verder heb ik nog enkele punten die losstaan van het voorgaande betoog, maar die daarom niet minder belangrijk zijn, te beginnen met snel internet. Mijn fractiegenoot de heer De Vaan heeft in Brabantse dagbladen een lans gebroken voor snel internet op het platteland. Wij vinden dat een tweedeling niet goed kan in deze tijd van de stedelingen tegenover de inwoners van het platteland. Wij willen graag dat Gedeputeerde Staten in overleg treedt met de raad van bestuur van Essent om aan die ontwikkeling een halt toe te roepen.

Ten slotte noem ik het Europese Jaar van de Gehandicapten 2003. Er is geld nodig om een aantal activiteiten op te zetten in dat kader, zoals ontmoetingen van gehandicapten en niet-gehandicapten om van elkaar te kunnen leren. Ook wil men bijvoorbeeld een onderzoek doen naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen en daar zo nodig een stimulans aan geven. Er is becijferd dat men 100.000 euro nodig heeft. Wij vinden dat dit in een rijke provincie zoals Noord-Brabant geen probleem kan en mag zijn en dienen daarover een amendement in.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, mw. Verhoef-Bouwknegt en Gorter wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juni 2002; gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2002; overwegende dat*

- *in de Voorjaarsnota 2002 slechts 350.000,- euro staat geraamd voor ondersteuning van de fracties in het kader van de dualisering;*
- *GS hebben aangegeven dat eerst helder moet worden in welke mate PS hun rollen wensen te versterken en wat dat betekent voor de ondersteuning van PS voordat er sprake kan zijn van een hoger bedrag;*
- *GS zich voorstellen dat bij een volgend afweegmoment PS meer middelen kan claimen ten behoeve die van ondersteuning aan de hand van concrete plannen;*
- *het, gezien de huidige stand van zaken, onmogelijk is om bij de behandeling van de Najaarsnota die concrete plannen gereed te hebben;*
- *het toch van belang is om na de verkiezingen voor Provinciale Staten in 2003 snel en goed van start te kunnen gaan met het dualisme;*
- *daarvoor meer middelen noodzakelijk zijn;*

*verzoeken het College van GS*

- *reeds bij het volgende afweegmoment, de Najaarsnota 2002, eenzelfde bedrag te ramen als nu in de Voorjaarsnota staat opgenomen ten behoeve van ondersteuning PS in het kader van de dualisering;*
- en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M15.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, mw. Van den Berg, Van Langevelde, Von Meijenfeldt en mw. De Boer wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juni 2002; gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2002; overwegende dat*

- *voor de vernieuwing en intensivering van het natuur- en landschapsbeleid in de Voorjaarsnota een beperkt bedrag staat opgenomen;*
- *daarom een fasering in de uitvoering van de programma's noodzakelijk is;*
- *het College in de Voorjaarsnota aangeeft dat bij het volgend afwegingsmoment (het bestuursakkoord 2003-2007) naar een oplossing moet worden gezocht;*
- *er echter nu, op dit moment, ten gevolge van de sanering in de veeteelt en daarmee samenhangende reconstructie van het landelijk gebied, gronden te koop worden aangeboden;*
- *er daarom niet gewacht kan worden totdat er eventueel geld beschikbaar komt in het kader van het nieuwe bestuursakkoord, maar dat er nu gehandeld moet worden;*

*verzoeken het College van GS*

*in overleg te treden met het Rijk om na te gaan of ter zake van de aankoop van landbouwgronden afspraken kunnen worden gemaakt over voorfinanciering van de grondaankopen door de provincie;*  
*en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M16.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Van der Kallen, Van Langevelde, mw. Nijssen, Le Hane, mw. Van Opstal-Kalwij, Roovers, mw. Cardinaals-Noz en Biskop wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juni 2002; gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2002;*

overwegende dat

- dat Provinciale Staten eerder hebben uitgesproken dat Noord-Brabant een excellente ICT-provincie moet worden;
- dat KPN noch Essent in grote delen van het Brabantse platteland Snel Internet (zoals ADSL) aanbieden;
- dat het zusterbedrijf van Essent in Zeeland (Delta N.V.) aan alle bezitters van een abonnement op kabel de mogelijkheid van Snel Internet aanbiedt (via dochter Zeelandnet b.v.);
- dat - door het ontbreken van Snel Internet op het Brabantse platteland - de ouders van schoolgaande kinderen niet de mogelijkheid hebben om hen tijdens hun studie adequaat van Internet gebruik te laten maken;
- dat de bedrijven op het platteland niet de gelegenheid hebben om zich op een moderne wijze te ontwikkelen;
- dat de afwezigheid van Snel Internet remmend werkt bij de totstandkoming van vitale kleine kernen;

van mening zijnde

- dat kinderen op het Brabantse platteland gelijke ontwikkelingsmogelijkheid moeten kunnen hebben als de kinderen in de stedelijke gebieden;
- dat de bedrijven op het Brabantse platteland ook van moderne hulpmiddelen als Snel Internet gebruik moeten kunnen maken;

verzoeken Gedeputeerde Staten

om in overleg te treden met de Raad van Bestuur van Essent om te bevorderen dat Essent zijn kabel in heel Brabant geschikt maakt voor Snel Internet; en gaan over tot de orde van de dag.”

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M17.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Verhoef-Bouwknegt, mw. Lavrijssen en mw. Van Wijk wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 28 juni 2002;

gehoord hebbende de beraadslagingen over de Voorjaarsnota 2002;

overwegende dat

- door de Raad van Europa het jaar 2003 is uitgeroepen tot het Europees Jaar van de Gehandicapten;
- door de Raad is vastgesteld dat van volwaardig burgerschap voor gehandicapten nog onvoldoende sprake is en het daarom van belang is de positie van de gehandicapten te verbeteren door verandering van de beeldvorming;
- het om die reden van belang is dat er activiteiten in het kader van het Jaar van de Gehandicapten kunnen worden uitgevoerd;
- ook in het concept-plan VOJ het jaar genoemd wordt als actiepunten;
- er in het veld ideeën leven om o.a.:
- de activiteiten van de lokale gehandicaptenplatforms een extra stimulans te geven
- de toegankelijkheid van scholen en openbare gebouwen te stimuleren;
- de positie van gehandicapten op de arbeidsmarkt te verbeteren;
- voor de uitvoering van die activiteiten een bedrag nodig is van 100.000 euro;

vragen het College van GS

- een bedrag van 100.000 euro te ramen ten behoeve van activiteiten in het kader van het Europees Jaar van de Gehandicapten en te financieren uit de resterende ruimte in de Voorjaarsnota 2002 van 139.000 euro.”

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A3.

.....

**De heer Boelhouwer (GS; PvdA):** Mag ik de tekst van de motie, "de Brabantse grote steden uit te nodigen om elk een identiek bedrag beschikbaar te stellen ten behoeve van de realisatie van Brabantstadspoor", zo interpreteren dat het gaat om het plan dat wij moeten presenteren? De benaming 'Brabantstadspoor' is er, maar het ministerie heeft al aangegeven dat het de voorkeur geeft aan de benaming 'OV-netwerk Brabant'. Dat betekent dat je je kansen ten aanzien van de inrichting van stations en de wijze waarop andere vormen van openbaar vervoer en ook auto's hun plek kunnen vinden om de mensen vervolgens toegang naar het spoor te bieden maximaal moet benutten. Als je het niet goed aanpakt, heeft alleen en uitsluitend een station in een nieuwbouwwijk niet meer allure dan een bushalte in een weiland. Dat moeten wij ons heel goed realiseren.

**De heer Gorter (D66):** Het is de bedoeling van D66 om deze middelen te laten dienen als hefboom richting Rijk om meer gelden binnen te halen. Ik zou het teleurstellend vinden, als wij dit potje van 20 mln opmaken en vervolgens tegen het Rijk zeggen: het geld is nu op, wij moeten meer hebben. Het moet echt als hefboom dienen. In dat kader zullen wij ook de nadere projecten moeten bezien die worden ingevuld in het kader van het hoogwaardig openbaar vervoer.

.....

**De voorzitter:** Door de leden Van Pinxteren, Van der Stoel, Von Meijenfeldt, mw. Van den Berg, mw. Van Breda, Le Hane, Coonen, Van Langevelde, Van der Kallen, Roovers en De Vaan wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 28 juni 2002,  
sprekend over de Voorjaarsnota 2002;  
overwegende dat*

- *de Moerputtenbrug een rijksmonument is wat behouden moet blijven;*
- *de Moerputtenbrug in zijn huidige toestand een permanente bron van verontreiniging van de waterbodems is in zijn omgeving;*
- *de Moerputtenbrug een belangrijke schakel kan zijn in een langzaam verkeerroute (wandelaars en fietsers, zonder brom- dan wel snorfietsen) met een toeristische en educatieve waarde;*
- *de plannen rond de Moerputtenbrug in een dusdanig stadium zijn dat een realiseerbaar plan binnen afzienbare tijd te verwachten is;*
- *dat een aantal externe financieringsbronnen bereid zijn deze plannen mee te financieren;*
- *dat door de realisatie van de plannen ook een belangrijke milieuwinst te behalen is;*
- *dat in de Voorjaarsnota 2002 geen extra provinciale middelen zijn opgenomen om de realisatie van de plannen van staatsbosbeheer te ondersteunen;*
- *dat het budget ten behoeve van de sanering van waterbodems jaarlijks overschotten kent;*

*spreken uit*

- *dat de provincie Noord-Brabant samen met staatsbosbeheer komt tot een sluitende financiering van de plannen rond de Moerputtenbrug. Hiertoe worden provinciale middelen gereserveerd tot een maximale hoogte van 1.000.000,- euro bij het eerstkomende integrale afweegmoment.*
  - *Onder voorwaarde dat over de Moerputtenbrug een langzaamverkeerverbinding gerealiseerd gaat worden. (Bij voorkeur voor zowel voet- als fietsverkeer);*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M4A.

## ***Financiering stedelijke tangenten; 27 en 28 juni 2002***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! D66 vindt het belangrijk dat de provincie niet ad hoc reageert op verzoeken om financiële bijdragen van gemeenten maar dat een systematiek wordt ontwikkeld ter toetsing van die aanvragen. Bij de inhoud van de voorgestelde systematiek zetten wij echter grote vraagtekens. Een goede systematiek zou volgens ons zijn geweest het opstellen van een interne richtlijn hoe Provinciale Staten met dit soort aanvragen willen omgaan voor een vastgestelde periode en met afgesproken toetsingscriteria. Daaraan moet vervolgens een maximumbedrag worden gekoppeld dat de provincie in die periode beschikbaar wil stellen, waarna verzoeken om bijdragen op grond van dit maximumbedrag moeten worden gehonoreerd. De voorgestelde systematiek is echter puur als intern afwegingskader voorbereid maar feitelijk geheel gebaseerd op actuele verzoeken om bijdragen, verzoeken die impliciet meteen worden gehonoreerd. Het gaat zelfs zover dat gemeenten nog voor de vaststelling door Provinciale Staten hun tevredenheid uitspreken over de bereidheid tot medefinanciering van hun randweg en er zelfs kort voor de behandeling in de Staten nog iets extra's uit weten te halen. De gevolgen van de door Gedeputeerde Staten voorgestane systematiek zijn tweeledig. Ook al besluiten wij thans niet het tekort van € 16 mln. te dekken, in de toekomst is er voor Provinciale Staten feitelijk geen financiële weg terug. Bovendien hebben wij in het geheel geen zekerheid dat wij er met deze € 16 mln. voor de komende periode zijn. Andere gemeenten zullen de manier waarop Provinciale Staten omgaan met het interne toetsingskader graag projecteren op hun eigen voorstellen. Ook dan zal door de provincie bij vergelijkbare situaties eigenlijk niet anders kunnen worden gereageerd. Kortom, deze interne regeling resulteert in volstrekte onzekerheid over de financiële gevolgen voor de provincie. Het lijkt ons dan ook niet verstandig, niet akkoord te gaan met de voorgestelde systematiek. Overigens voelen wij ook niets voor een systematiek van verdelende rechtvaardigheid. De provincie moet meer zijn dan een simpel verdeelstation. Wat ons betreft is het bijdragen aan stedelijke infrastructuur maatwerk, afhankelijk van de aard van de problematiek, de financiële ruimte van de provincie en de mogelijkheden uit bijdragen aanvullende meerwaarde te halen, zoals excellente inpassing in of onder het landschap. Dat sluit ook een beetje aan bij de opmerkingen die de PvdA maakt. Wij zullen ook als provincie prioriteiten moeten en kunnen stellen. Wel willen wij een aantal richtinggevende uitspraken doen over de drie genoemde randwegen. Daarbij gaan wij ervan uit, dat de Staten thans niet beslissen over het reserveren van extra middelen buiten de reeds gereserveerde bedragen. Wat betreft de randweg Tilburg gaan wij akkoord met het oorspronkelijke voorstel maar wij wijzen erop dat het eventueel eerder beschikbaar stellen van de gelden voor de provincie niet kostenverhogend mag werken.

Wij zijn enthousiast over de uiteindelijk voor de randweg Den Bosch gekozen inpassing. Wij zijn ook blij met de Memorie van Antwoord waarin het college een opening biedt voor een ruimere financiële bijdrage en waarin het stelt dat het de financiering van het ecoduct in het overleg gaat betrekken. Wij hebben ook waardering voor de uitspraak van de gedeputeerde dat hij gaat kijken of er voor deze randweg extra middelen vanuit andere invalshoeken kunnen worden ingezet. Wij vinden het belangrijk dat deze gelden daadwerkelijk beschikbaar komen.

Wij gaan akkoord met de bijdrage die wordt voorgesteld voor de tunnel in Breda. In het huidige voorstel constateren wij veel creativiteit om randwegen snel te realiseren. Wij lopen in onze discussie over financiële bijdragen enkele jaren vooruit op de feitelijke stortingsdata. Wij kunnen het niet nalaten om de vergelijking te maken met BrabantStadsspoor. Ook hier gaat het om een majeur project van grote importantie voor de Brabantse mobiliteit. Hier komen wij echter voorsnog niet veel verder dan overigens noodzakelijk studiewerk. D66 vindt het belangrijk dat op heel korte termijn de provincie en de steden tot een wezenlijke financiële bijdrage besluiten teneinde daarmee het rijk te overtuigen van de noodzaak om snel met dit belangrijke project te beginnen. Het maken van afspraken met gemeenten over randwegen zal wat ons betreft moeten worden gekoppeld aan het maken van afspraken over de inzet van financiële middelen voor

Brabantstadsspoor. Wij komen morgen nader op dit onderwerp terug, onder andere in de vorm van een motie. Dat laat het college echter geheel vrij om er nu een reactie op te geven.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Het gaat vandaag om het vaststellen van een methodiek. Inmiddels beslissen wij echter over bedragen voor concrete wegen en besluiten wij zelfs dat op toekomstige integrale afweegmomenten bedragen beschikbaar moeten worden gesteld. Dat stelde onze fractie zich niet voor toen zij nadacht over het vaststellen van een interne methodiek voor het omgaan met huidige en toekomstige aanvragen. De gedeputeerde heeft weinig gezegd over toekomstige aanvragen maar die gaan er wel komen. De daarmee gepaard gaande bedragen zullen wij ook moeten betalen, gelet op de systematiek die blijkbaar door de meerderheid van de Staten zal worden vastgesteld. De Staten stellen straks een opneemregeling vast. Het gaat dan niet meer om een systematiek maar om adhoc besluitvorming over een aantal wegen die zich nu aandienen en verplichte adhoc besluitvorming over wegen die zich straks aandienen. Aan een dergelijke systematiek heeft mijn fractie in het geheel geen behoefte.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Wij hebben gisteravond aangegeven dat voor ons twee zaken bezwaarlijk waren in het eerdere voorstel van GS. Het betrof de grote mate van een opneemkarakter qua financiën. Het andere was de onevenwichtigheid ten aanzien van de investeringen voor randwegen en die voor vernieuwend openbaar vervoer. Met het gewijzigde amendement is er sprake van een aanzienlijke verbetering als het om de financiën gaat. Er is duidelijk sprake van minder open einden, want er zijn eindbedragen aan de orde. Over het vernieuwend openbaar vervoer hebben wij heldere afspraken gemaakt met CDA en VVD op het punt van investeringen voor openbaar vervoer. Dat komt in de loop van vandaag nog verder aan de orde. Alles plussend en minnend, stemt mijn fractie in met het amendement dat zojuist is ingediend (voor dit amendement zie hieronder).

.....  
Door de leden Reinders, mw. Weeterings-den Biesen, mw. Van Opstal-Kalwij, Pladet en Le Hane wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant;*

- *gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 23 april 2002;*
- *geleed het advies van de Commissie voor verkeer, vervoer en waterstaat, d.d. 30 mei 2002;*
- *geleed op de Memorie van Antwoord/Nota van Wijziging d.d. 18 juni 2002;*

*besluiten:*

1. *de in de notitie “Financiering stedelijke tangents” beschreven systematiek ter bepaling van de omvang in de aanleg van de stedelijke tangents in Noord-Brabant vast te stellen;*
2. *Gedeputeerde Staten te machtigen om de verzoeken van de gemeenten Tilburg, Breda en ’s-Hertogenbosch/Vught betreffende een financiële bijdrage van de provincie in de aanleg van respectievelijk de Noordwesttangent, de tunnel in de Westtangent en de aanleg van de Zuidwesttangent af te handelen op basis van een provinciale bijdrage van 1/3 in de subsidiabele kosten. Hierbij gelden de volgende maximumbedragen:  
Noordwesttangent Tilburg € 35.000.000,-  
Tunnel Westtangent Breda € 6.000.000,-  
Zuidwesttangent ’s-Hertogenbosch € 20.000.000,-*
3. *Voor de Lageheideweg te Valkenswaard nog “de 1/3 regeling” te laten gelden. Alle verdere toekomstige projecten te laten vallen onder de nieuwe systematiek;*
4. *De reserve “Complementair beleid” samen te voegen met de reserve “Infrastructuur/werken met derden” onder de naam reserve “Stedelijke tangents”;*
5. *In principe te kiezen voor financiering van de provinciale bijdragen aan stedelijke tangents door de kapitaallasten ten laste te brengen van de reserve Stedelijke tangents. Op enig integraal afweegmoment voor 2007 dient te worden besloten op welke wijze de reserve wordt ingevuld met een zodanig bedrag, dat aan de financiële verplichtingen aan de gemeenten Tilburg, Breda en ’s-Hertogenbosch/Vught kan worden*



*voldaan. De uiteindelijke omvang van het bedrag zal ten tijde van de besluitvorming worden bepaald op basis van de hoogte van de subsidiabele kosten op dat moment.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A1a.

## **Begrotingsstukken; 7 en 8 november 2002**

**De voorzitter:** Door de leden Coonen, Boel, De Vaan, Le Hane, Van Langevelde, Van de Stoel, Van Eeten, mw. De Boer en Van der Kallen wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 8 november 2002; beraadslagend over de begroting 2003 en de Najaarsnota 2002;*

*overwegende dat:*

- *het tekort op de begroting 2002-2004 van de Brabantse Museumstichting (op basis van de huidige formatie-omvang) E 57.071,-- bedraagt;*
- *het terugbrengen van de organisatie-omvang, gelet op de vorming van het Erfgoedhuis en de rol die de Brabantse Museumstichting hierin kan spelen, momenteel niet aan de orde is en de kosten die de Brabantse Museumstichting begroot reëel zijn;*
- *GS voorgesteld hebben de hoogte van de subsidie 2004 aan de Brabantse Museumstichting te bezien in het kader van het bedrijfsplan van het Erfgoedhuis en te betrekken bij het Bestuursakkoord 2003, en het tekort 2002 te dekken uit de middelen Voorjaarsnota 2002;*
- *in de vergadering van de commissie COS van 9 oktober 2002 ten aanzien van het voorstel van GS breed het standpunt werd gedeeld dat aan de Brabantse Museumstichting snel duidelijkheid verschaft dient te worden;*
- *structurele tekorten op de begroting van de Brabantse Museumstichting reeds vanaf de beleidsperiode 1997-2000 met tijdelijke middelen zijn opgelost, dat in dit kader de Brabantse Museumstichting hieraan terecht de verwachting kon ontlenen dat na deze beleidsperiode een definitieve oplossing geboden zou worden, en dat gelet op deze voorgeschiedenis een definitief besluit niet langer uitgesteld kan worden;*

*besluiten:*

- *aan de Brabantse Museumstichting, ten behoeve van de uitvoering van het beleidsplan, voor de jaren 2003 en 2004 een extra subsidie van € 57.071,-- op jaarbasis toe te kennen, en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien de motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M3.

.....

**De voorzitter:** Door de leden mw. Van Opstal-Kalwij, Severijns, Van Heeswijk, Gorter, mw. Schokker, Le Hane en Polderman wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 8 november 2002, inzake de Najaarsnota,.*

*overwegende dat:*

- *bij de afdeling Ruimtelijke Ordening een grote achterstand is ontstaan bij het beoordelen van de bestemmingsplannen,*

*zijn van mening dat:*

- *gemeenten en burgers (wettelijk) recht hebben op een snelle en adequate beoordeling van bestemmingsplannen,*

*spreken als hun mening uit dat:*

- *de formatie bij de afdeling Ruimtelijke Ordening met 2 fte's dient te worden uitgebreid voor de periode van 1 jaar (eenmalige investering van 150.000 euro), en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M4.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Van Opstal-Kalwij, Severijns, mw. Weeterings-den Biesen, Le Hane, Van Schoonhoven, Van Langevelde, Gorter en mw. De Boer wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 8 november 2002, sprekend over de Najaarsnota,*

gezien:

- de snel oplopende werkloosheid in onze Provincie;
- de structurele verandering van de economische structuur in onze Provincie door enerzijds een transitie naar een kenniseconomie en anderzijds tendensen als ontgroening, vergrijzing en verkleuring;
- de noodzaak om de samenwerking tussen lokale overheden en sociale partners te stimuleren;
- de rol en positie van de kennisinstellingen daarbij te versterken;
- de noodzaak om aan de coördinerende rol van de Provincie in het arbeidsmarktbeleid verder gestalte te geven;
- het schrijven van het Pact Brabant hierover aan het College van Gedeputeerde Staten d.d. 17 oktober 2002,

besluiten het College van GS te verzoeken:

- de samenwerking in het Pact Brabant met kracht verder vorm te geven;
- te bevorderen dat ook de onderwijsinstellingen deel gaan uitmaken van het overleg in het Pact Brabant, c.q. de vier RPA's;
- bij het volgende integrale afweegmoment voldoende extra middelen in te zetten voor de ondersteuning van de activiteiten in het Pact Brabant c.q. de vier RPA's;
- dienaangaande met het Pact Brabant c.q. de vier RPA's concrete plannen voor te bereiden voor de inzet van deze extra middelen, en gaan over tot de orde van de dag."

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit, Zij krijgt nr. M5.

.....

**De voorzitter:** Door de leden Severijns, mw. Van Breda, De Vaan, Coonen, mw. Angevaren, Van Langevelde, Le Hane, Van der Kallen, mw. De Boer en Van Eeten wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 8 november 2002, behandelend de Najaarsnota 2002,*

*overwegende:*

- de problematiek in de achterstandswijken van de grote en middelgrote steden in Brabant;
- de afspraak in het bestuursakkoord om te onderzoeken of er een sociale kaart van Brabant moet komen om inzicht te krijgen in de armoede en als instrument van het beleid;
- het feit dat voor 2003 géén bedrag is begroot bij begrotingspost 01309c "Uitgaven in het kader van het Grotestedenbeleid",

*besluiten:*

- bij begrotingspost 01309c een bedrag van 40.000 euro op te nemen ten behoeve van een inventarisatie van de problematiek en de (te ontwikkelen) instrumenten, waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande onderzoeksbronnen, en gaan over tot de orde van de dag."

Aangezien deze motie voldoende is ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M6.

.....

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Op dit moment is er geld genoeg, 150 mln euro vrije bestedingsruimte tot 2007. Het lijkt niet op te kunnen. Ik heb het dan nog niet over alle reservepotjes, zoals het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050 en de dividendreserve Essent. Toch zijn wij het eens met het voorzichtige financiële beleid van het College. Vergeleken met vorig jaar zijn er beduidend meer donkere wolken aan de horizon verschenen. Ze worden in de Najaarsnota opgesomd. Die opsomming lijkt ons een alleszins reëel beeld te geven. Hetzelfde geldt voor de Risicoparagraaf. Een voorzichtig financieel beleid dus. Ook de omstandigheid dat er in maart nieuwe Provinciale Staten komen en een nieuw college van Gedeputeerde Staten zijn eigen prioriteiten moet kunnen stellen in een

nieuw beleidsakkoord voor de volgende vier jaar, maakt dat wij de zuinige koers van het College in deze Najaarsnota ondersteunen. Dat alles neemt niet weg dat er onder aanvoering van fractievoorzitter Melis van het CDA een interessante discussie ontstond in de vergadering van de Commissies aba en financiën over de drie O's, onvermijdelijk, onuitstelbaar en onvoorzien. De heer Melis stelde de afspraak ter discussie die wij met elkaar hebben gemaakt dat er slechts een integraal afweegmoment is, namelijk bij de Voorjaarsnota en dat bij de Najaarsnota bestedingsvoorstellen altijd aan het criterium van de drie O's moeten voldoen. Het is jammer dat de heer Melis er zelf nu niet meer is. Ongetwijfeld zal de vice-fractievoorzitter van het CDA straks reageren op een en ander.

**De heer Reinders (CDA):** De heer Melis is er nog wel, weliswaar niet in deze Staten.

**De voorzitter:** Zijn geest waart rond.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Ik ben daar heel erg blij om. Misschien stelde de heer Melis die afspraak niet ter discussie, maar gaf hij aan voorstander te zijn van een wat ruimhartige interpretatie van de betekenis van de drie O's, wat in de praktijk eigenlijk op hetzelfde neerkomt. In elk geval ontstond er toen een levendige discussie in de Commissie tussen voor- en tegenstanders van een ietwat soepeler interpretatie van de tot nu toe gehanteerde begrotingsdiscipline. Om de positie van de fractie van D66 in die discussie aan te geven, wij scharen ons bij de voorstanders. Wij zijn van mening dat het niet aan de inwoners is uit te leggen dat wij voor een bepaald, door iedereen erkend probleem wel een financiële oplossing willen bieden, maar dat niet kunnen, vanwege door niemand begrepen afspraken die wij met onszelf hebben gemaakt. Wij moeten dan zeggen: "Inwoners van Brabant, wij als door u gekozen bestuurders zien uw probleem, vinden het zelfs een schrijnend probleem en vinden ook dat er iets aan moet worden gedaan. Wij hebben geld genoeg, maar u bent pas volgend jaar, aan het begin van de zomer aan de beurt, want dat zijn nu eenmaal de regels." Dat kan naar onze mening niet. Wij vinden dat het aan dit soort bijna primitieve bureaucratische regelgeving te wijten is dat de burgers politiek gezien op drift raken, of zich helemaal van de politiek afkeren, wat eigenlijk nog erger is. Wij steunen dan ook van harte de amendementen van het CDA over de palliatieve zorg en de Brabantse Museumstichting. Het eerste, omdat die inderdaad een schrijnend probleem is. Het tweede, omdat onze fractie daar in de Commissie cos ook al voor heeft gepleit. Voordat er achter de Collegetafel straks zeer terughoudend wordt gereageerd op die bestedingsvoorstellen moet de gedeputeerde van financiën ons toch nog een keer uitleggen in hoeverre de ontwikkeling van het bedrijventerrein Moerdijkse Hoek onvoorzien was. Verder heeft de heer Melis ook aangekaart - tot mijn verbazing heb ik hem daarover zojuist niet meer gehoord - dat hij voorstander was van het voorfinancieren van projecten waarover wel besluiten zijn genomen, maar die om budgettaire redenen op de lange baan zijn geschoven. Hij wil bepaalde projecten met provinciale middelen naar voren halen, als ik hem goed heb begrepen. Een interessante gedachte. De gedeputeerde heeft geantwoord dat het College de budgettaire consequenties daarvan zou bekijken. Wij wachten af, maar wij willen wel graag van het CDA weten aan welke projecten zij daarbij denkt. Hoe dan ook, de fractie van D66 moet de zekerheid hebben dat het echt om voorfinancieren gaat. Wat ons betreft moeten er harde garanties worden gegeven dat het geld daadwerkelijk terugkomt. Wij voelen er niets voor Rijkstaken in financiële zin op ons nek te nemen. Dan een paar kwesties die zijn overgebleven uit de commissievergaderingen. De gedeputeerde heeft toegezegd dat de huurprijs die de instellingen die het Erfgoedhuis vormen in een nieuw onderkomen moeten gaan betalen in de Commissie cos en dat de kwestie van de Rijksbezuiniging op het openbaar vervoer en de consequenties daarvan voor Brabant in de Commissie vww aan de orde zullen komen. Het laatste wordt in de Memorie van Antwoord herhaald. Wij houden de gedeputeerde daaraan. Wij maken ons grote zorgen over de grondaankopen ten behoeve van de EHS (Ecologische Hoofd Structuur) en de landinrichting. Er verschijnen steeds meer berichten in de pers dat de grondaankopen nagenoeg stilliggen ten gevolge van Rijksbezuinigingen. Het College gaat

daarop in in de Memorie van Antwoord. Het initiatief van de Staten bij de behandeling van de Voorjaarsnota om extra geld in te zetten ter voorfinanciering van Rijksaankopen was dan ook een initiatief waar onze fractie voor 100% achter stond. In de Commissie hebben wij gezegd dat het bedrag wat ons betreft hoger mag zijn, mede omdat de rente van 6% wat hoog is ingeschat. Wij blijven daarbij, maar hebben daar tot nu toe geen instemmende geluiden over gehoord, noch van het College, noch van de andere fracties. Wij overwegen om hierover in tweede termijn een motie in te dienen. Voor het overige wachten wij de door de gedeputeerde toegezegde notitie af en hopen intussen dat een nieuw kabinet dit soort bezuinigingen zal schrappen.

De problemen met de reconstructie noem ik apart. Er zijn op dit moment verschillende bedreigingen. In de eerste plaats natuurlijk de Rijksbezuinigingen. Onze staatssecretaris van Milieu heeft deze week in de Warande-lezing gezegd dat er geen geld beschikbaar is voor de reconstructie van het Brabants buitengebied. Als hij dat zegt, zal hij dat met pijn in zijn hart doen en zal het zeker waar zijn. Maar ook de vanwege het slechte economische klimaat terughoudende opstelling van de private partners in het kader van Ruimte voor Ruimte en de stroperigheid van de procedures spelen een rol. Wat betreft de gang van zaken met betrekking tot de ontwikkelingsmaatschappijen zal de Commissie rlg binnenkort worden geïnformeerd. Verder hopen wij met het College dat het Rijk begin 2003 in een dan te sluiten akkoord duidelijkheid zal bieden ten aanzien van de financiën. Wat ons betreft moet de reconstructie van het buitengebied doorgaan. Wij zijn dan ook blij met de motie van de drie coalitiepartijen. Het is alleen jammer dat zij deze kwestie onderling hebben geregeld en dat zij niet bij de oppositie te rade zijn gegaan. Wellicht hadden wij die motie ook willen ondertekenen.

De zorg die is uitgesproken over de achterstand wat betreft de zelfstandige projectprocedures in de ruimtelijke ordening delen wij. Wij hebben er zelfs vragen over gesteld een week of vier geleden. Het gaat met name om de woonzorgprojecten. Het gaat toch niet aan dat enerzijds vanuit de afdeling zorg wordt geprobeerd om die projecten te versnellen, terwijl er anderzijds een berg onafgewerkte projecten ontstaat bij het ruimtelijke-ordeningstraject. Wij hadden in de Commissie aangekondigd dat wij bij de Najaarsnota nog eens een poging zouden doen om ICT in de jeugdzorg van de grond te krijgen. Dat doen wij niet. Wij beraden ons daarop als het Beleidskader jeugd aan de orde is.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Als u het goed vindt, wil ik eerst even een woordje in de richting van de heer Van der Kallen richten. Wij hadden het over de interpretatie van de drie O's, waarvan hij niet begreep, waarom D66 in dat licht bekeken voor de volgende periode geld wil overhouden, opdat het nieuwe College zijn eigen prioriteiten kan stellen. Mijnheer Van der Kallen: ik denk dat u goed hebt begrepen dat wij wat de drie O's betreft voor een ruimhartige interpretatie zijn. Maar dat strijdt niet, zoals u dacht, met onze opvatting over het bewaren van geld voor de volgende bestuursperiode, want dat komt alleen maar voort uit onze democratische gezindheid, iets wat ik eigenlijk ook van u had verwacht, mijnheer Van der Kallen. In maart vragen wij de kiezers om nieuwe Provinciale Staten te kiezen. Dan moet er wat te kiezen zijn, en moeten de kiezers ook weten dat hun stem er wel degelijk toe doet. Immers, als dat beleid gewoon wordt voortgezet op de oude voet, is het volstrekt nutteloos dat de kiezer weer naar de stembus gaat. Tenzij de kiezer wil dat het oude beleid doorgaat! Maar daar moet je niet vanuit gaan.

Wij interpreterten het antwoord van de gedeputeerde over de EHS zo dat, als er grondaankopen in het kader van de EHS op het lijstje van voor te financieren projecten staan, er kan worden gepraat over de wens van D66 om daarvoor bij Voorjaarsnota 2003 meer middelen vrij te maken dan de huidige 10 mln euro in de Najaarsnota. In feite is dat immers een druppel op een gloeiende plaat.

**De heer Van Vugt (GS;VVD):** Wij hebben zelfs iets meer toegezegd: als datgene wat uit de Staten komt ertoe leidt dat wij eerder met voorstellen moeten komen, wachten wij zelfs niet tot aan de Voorjaarsnota.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** In mijn interruptie tijdens uw antwoord gaf ik al aan dat of ik het niet goed had verstaan, of dat u wat onduidelijk was geweest. Maar in ieder geval: dank voor uw antwoord.

**De heer Von Meijefeldt (PvdA):** Is het College ook bereid, eventueel hoger te gaan dan het bedrag dat eerder door de Staten is genoemd als voorfinancieringsmogelijkheid?

**De heer Van Vugt (GS;VVD):** Als wij niet hoger zouden gaan dan het eerder in de Najaarsnota genoemde bedrag, komen wij niet eens bij u. Dus wanneer wij bij u komen, mag u er rekening mee houden dat het gaat om een hoger bedrag. Anders hebben wij op dat moment niets te zoeken bij de Staten.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Ik heb in eerste instantie iets gezegd over de woonzorgprojecten, maar u wees daarbij op uw horloge, een teken dat ik moest afronden. Sinds twee jaar zijn er met veel enthousiasme heel veel woonzorgprojecten gestart door de Afdeling Zorg. Wij komen daarover volgende week in de Commissie voj te spreken in het kader van het Zorgprogramma. In dat Zorgprogramma wordt daarover erg enthousiast gedaan, maar ons bereiken nu berichten dat er op de Afdeling RO een heel stuwmeer aan projecten is, die daar, zo lijkt het althans, in een la terecht zijn gekomen. D66 heeft daarover vragen gesteld, waarop nog geen antwoord is ontvangen. Hierbij gaat het duidelijk om een ander probleem dan door de VVD-fractie is aangekaart, en wat in een motie is neergelegd. Het heeft waarschijnlijk eveneens te maken met de capaciteit op de Afdeling RO. Kan de gedeputeerde daarop ingaan?

In tweede termijn is een discussie ontstaan over het Streekplan. Wij herhalen, van mening te zijn dat dit een erg goed Streekplan is, dat onverkort moet worden gehandhaafd. De VVD-fractie weet dat van ons. Die onverkorte handhaving geldt zeker - en dat mag u in uw zak steken - zolang het Rijk niet in staat is, de eigen Vijfde Nota af te scheiden.

Wij zijn het eens met de fractie van GroenLinks dat ook in de volgende periode het sociaal beleid als een majeur project door moet gaan. Wat dat betreft, zullen onze beide fracties elkaar in de volgende periode wel weer vinden, en waarschijnlijk wel op meer punten.

De Partij van de Arbeid heeft haar motie M7 aangepast. Wij interpreteren die motie zo dat in het gevraagde overdrachtdossier meer projecten in de grote steden een plaats kunnen vinden, zodat op ordentelijke wijze een afweging kan plaatsvinden tussen die projecten. Als dat de juiste interpretatie is, kunnen wij daarmee akkoord gaan. Maar geen uitzonderingspositie voor Tilburg! De enige uitzondering die wij willen maken, is voor de zwemvoorziening in Eindhoven.

.....

**De voorzitter:** Door de leden Heijmans, mw. De Boer, mw. Verhoef-Bouwknegt, Van der Kallen, Van Eeten, Van Langevelde, Polderman, mw. Van Breda en mw. Lavrijssen wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 8 november 2002, beraadslagend over de Najaarsnota 2002,*

*overwegende dat:*

- *dak- en thuisloosheid een toenemend probleem is in vele Brabantse gemeenten;*
- *de oorzaak van dit probleem niet alleen een volkshuisvestelijke is;*
- *gezien de complexiteit van oorzaken en mogelijke oplossingen een initiërende, stimulerende en regisserende rol van de Provincie vereist is,*

*besluiten:*

*GS op te dragen met een opzet te komen voor een provinciaal actieplan tegen dak- en thuisloosheid, met als uitgangspunten:*

- *voorkomen dat mensen op straat terechtkomen;*
- *verantwoordelijkheid nemen voor mensen die op straat komen;*
- *een passende en menswaardige eigen plek geven aan iedereen;*
- *daklozen mogelijkheden bieden voor de weg terug, en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M8.

## ***Initiatiefvoorstel inzake instelling 'Status Aparte' voor de gemeente Baarle-Nassau; 6 december 2002***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Wij zijn natuurlijk verheugd over het feit dat Baarle-Nassau geholpen lijkt te gaan worden. Na een uitvoerige discussie in onze fractie gaat de meerderheid van de fractie akkoord met het gewijzigde initiatiefvoorstel. Toch zit het ons niet lekker dat andere gemeenten met weliswaar andersoortige maar toch ook grote problemen het nakijken hebben. De pijn zit voor onze fractie natuurlijk vooral in het tweede onderdeel van het besluit, het beschikbaar stellen van maximaal twee fte's. Wij zijn het met GroenLinks eens dat de positie van Baarle-Nassau heel bijzonder is. Rechtvaardigt dat echter ook een dergelijke ambtelijke en dus financiële inzet van de provincie? In de Commissie hebben wij gewezen op andere dorpen in onze provincie die het op dit moment ook erg moeilijk hebben en ten gevolge van Rijksmaatregelen of provinciale maatregelen met huizenhoge problemen te kampen hebben. Wij weten allemaal hoe zwaar bijvoorbeeld de reconstructie maatregelen drukken op de vaak beperkte ambtelijke capaciteit van een kleine gemeente. Dat is dan nog maar één voorbeeld! Wij willen daarom in dit debat erg graag de toezegging van het College, dat het een inventarisatie zal maken van plaatsen met gemeenteverstijgende problemen, dat het daarover in de Commissie rvl of de Commissie aba zal praten en dan afspraken zal maken over de manier waarop de provincie in die gevallen zou kunnen meedenken over en meehelpen aan het oplossen van die problemen.

**Mevrouw Van Wijk (GroenLinks):** U weet toch dat de provincie een ambtelijke pool heeft gemaakt voor die kleine reconstructiegemeenten? Dat is ook een vorm van ambtelijke inzet.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Dat is waar maar desondanks blijven de problemen in die kleine gemeenten erg groot.

**Mevrouw Briene (CDA):** Mevrouw Verhoef spreekt van een inventarisatie van gemeenteverstijgende problemen. Volgens mij spreken wij nu echter ook over landenverstijgende zaken.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** U hoeft mij er niet van te overtuigen dat de positie van Baarle-Nassau heel bijzonder is. Mijn stelling is alleen dat er gemeenten in Brabant zijn die met weliswaar andersoortige maar toch ook grote problemen te kampen hebben en dat de provincie daar eens naar zou moeten kijken. De klacht van die kleine gemeenten is heel vaak dat de provincie zich in veel gevallen niet naast hen maar tegenover hen opstelt. Daar zouden wij eens naar moeten kijken. Ik zeg daarmee niets over ambtelijke inzet of financiële hulp. Laten wij de problemen eens inventariseren en bezien hoe wij die kleine gemeenten zouden kunnen helpen.

**Mevrouw Briene (CDA):** Op zich is dat sympathiek maar wij hebben het wel over andere problemen. Die moeten wij op een andere manier aan de orde stellen. In Baarle-Nassau is sprake van een unieke situatie waarvoor een oplossing moet worden gecreëerd. Of gaat mevrouw Verhoef niet zover?

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Als u goed had geluisterd had u ook gehoord dat ik heb gezegd, dat de meerderheid van mijn fractie akkoord gaat met het gewijzigde initiatiefvoorstel.

.....

**De heer Boelhouwer (GS; PvdA):** De fractie van D66 vraagt of ik een overzicht kan toezeggen van alle gemeenten met een gemeenteverstijgende problematiek, maar dat is geen goede vraag. De herindeling in Brabant heeft ertoe geleid dat wij veel gemeenten hebben met een gemeenteverstijgende problematiek. Dat is in elk gebied van Brabant het geval. Dat is mede afgedekt door de manier waarop het Gemeentefonds is ingericht. Er zijn



allerlei parameters bedacht om daarin te voorzien. Het heeft geen zin hier een stroom van gemeenteverstijgende problematiek over te tafel te krijgen, waar wij vervolgens toch niet aan kunnen doen.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Het gaat niet over de problematiek van gemeenten, want die is er heel erg veel. Het gaat er juist om of de gemeenten de problematiek aan kunnen. Het gaat niet om veel gemeenten wat dat betreft. Ik denk dat het aantal gemeenten waar wij heel zorgvuldig naar moeten kijken op de vingers van een hand te tellen is. Als het College dat niet kan toezeggen, dan houden wij dat in ons achterhoofd. Dan zien wij wel verder.

## **Rapport Rekeningcommissie POP/D2 gelden; 21 februari 2003**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Het is niet erg origineel, maar ook van onze kant complimenten voor die leden van de Rekeningcommissie die met ijver en volharding hun aandeel hebben geleverd aan de totstandkoming van dit prima rapport. Jammer dat niet alle leden van de Commissie in de gelegenheid waren om eraan mee te werken. Daar blijkt eens te meer uit dat het voor Statenleden met volledige banen heel moeilijk is om zo intensief deel te nemen aan de werkzaamheden van de Staten. Deze vinden overigens soms ook op merkwaaardige tijden plaats.

Dit onderwerp in deze laatste echte Statenvergadering van de huidige periode is eigenlijk prachtig. Er wordt ondubbelzinnig aangetoond dat, als de Staten hun controlerende functie enthousiast en met doorzettingsvermogen uitoefenen, zij heel veel boven tafel kunnen krijgen. Zo moet het gaan, ook in de nieuwe bestuursperiode. Welke vorm in de nieuwe structuur het nieuwe controlerende orgaan ook gaat krijgen, een Noord-Brabantse Rekenkamer of een Brabantse afdeling van een provinciale Rekenkamer, het is van groot belang dat dit goed wordt opgezet en dat het vanaf het begin heel goed functioneert. In de toelichting bij dit agendapunt blijkt weer eens dat alle begin moeilijk is, ook het omgaan met dualisme. In de toelichting doet het College net alsof niet de Rekeningcommissie, maar het College zelf dit rapport aanbiedt. Dat is niet conform de feitelijke situatie. Het College heeft een notitie geschreven, bij wijze van commentaar, maar niet meer dan dat.

Wij hebben, ook nog wat onwennig, even moeten zoeken naar wat nu eigenlijk wordt voorgesteld en wat de Staten vandaag moeten besluiten. Dat blijkt op pagina 30 van het rapport te staan: de Rekeningcommissie adviseert Provinciale Staten deze aanbevelingen over te nemen. Onze fractie doet dat graag. Wij willen tevens extra nadruk leggen op aanbeveling 8: Provinciale Staten dienen over het opvolgen van deze aanbevelingen in het najaar van 2003 te worden geïnformeerd. Dat moet ook echt gebeuren. Eventuele financiële consequenties kunnen te groot zijn om er nog meer tijd overheen te laten gaan.

Ik heb er eigenlijk een hekel om achteraf het gelijk van onze fractie te halen, maar in deze laatste gewone Statenvergadering wil ik heel graag gezegd hebben dat het CDA en mijn fractie - het was niet alleen het CDA, mijnheer Biskop - het indertijd bij het rechte eind hadden toen zij zo hamerden op het gedegen en zorgvuldig omgaan met het onderwerp Europa, in alle opzichten. Het gaat in dit geval alleen om het goed managen van de mogelijkheden om Europese subsidies te verwerven, maar ook het uitoefenen van invloed en het tijdig op de hoogte zijn van wat er in Brussel speelt, vragen om vakkennis, expertise en een grote ervaring op dat terrein. Gelukkig is het College, gezien de toegevoegde notitie, en gezien de maatregelen die de afgelopen twee jaar zijn genomen, ook langzamerhand overtuigd van dat feit. Nog een opmerking. De heer Biskop zei in de Commissie dat hij de reactie van het College dapper vond. Ik heb daar naderhand nog eens over nagedacht. Is het dapper dat je je eigen fouten toegeeft? Of is dat alleen maar verstandig, sterker nog, alleen maar normaal en geheel volgens de spelregels in een duaal bestel? Ik geloof het laatste. Zo hoort het in de toekomst ook te functioneren. Als de Staten dat dapper vinden, geven ook de Staten er blijk van nog niet helemaal op de komende situatie te zijn voorbereid.

## ***Voorfinanciering; 21 februari 2003***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Ik ga op alle drie de onderdelen in. Ik begin met de grondaankopen EHS en de revitalisering van het landelijk gebied, het moeilijkste. Dit onderdeel is behandeld in de Commissie aba. Toen hebben wij aangegeven groot voorstander te zijn van dit onderdeel van het voorstel. Dat kan geen verwondering wekken, omdat onze fractie de initiatiefnemer was van motie M16 die bij de behandeling van de Voorjaarsnota is ingediend en die als bijlage aan het voorstel is toegevoegd. Die motie is door de fracties van PvdA, GroenLinks en ChristenUnie/SGP meeondertekend. De motie kreeg geen meerderheid in de Staten, maar wel brede steun. Het College heeft de motie overgenomen en daarnaar gehandeld. Bij de behandeling van de Najaarsnota afgelopen jaar is onze fractie nog een keer op de motie teruggekomen en heeft gedeputeerde Van Vugt toen in een interruptiedebatje heel duidelijke toezeggingen ontlokt. Het resultaat daarvan moeten wij vandaag beoordelen. Van de fractie van D66 komt dus een heel positief geluid. Wij geven het College zelfs een compliment voor dit onderdeel. Wat ons betreft hoeft er geen fasering te worden toegepast, al wordt dit in de Memorie van Antwoord wel als mogelijkheid geopperd.

Het moet ons van het hart dat wij niets begrijpen van de opstelling van het CDA. Het gaat het CDA, zoals alle fracties in deze Staten, om voortgang met de reconstructie, maar reconstructieprojecten zijn onlosmakelijk verbonden met aankopen EHS. Het is heel onlogisch om, zoals het CDA doet, een scheiding aan te brengen tussen enerzijds aankopen ten behoeve van de reconstructie en anderzijds aankopen ten behoeve van de EHS. Gedeputeerde Verheijen heeft daar in de Commissie een heel duidelijk betoog over gehouden. Ik kan mij niet indenken dat een goed luisteraar daar iets anders aan heeft overgehouden.

**De heer Van den Oord (CDA):** Als u goed naar mijn verhaal had geluisterd, dan had u gehoord dat ik heb gezegd dat er geen sprake is van strijdigheid op dat punt. De natuuraankopen hangen vaak een op een samen met het opkopen van bedrijven.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** U had het over een bedrijf dat midden in de EHS ligt.

**De heer Van den Oord (CDA):** Daar praten wij vandaag over. Het gaat alleen maar om bedrijven in de EHS.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Gedeputeerde Verheijen heeft in de Commissie aangegeven dat aankopen EHS direct verband houden met de reconstructie en dat daar niet direct een bedrijf aan te pas komt. De gedeputeerde kan dat straks misschien nog een keertje uitleggen.

**De heer Van den Oord (CDA):** Dat is het verschil tussen de prioriteitenstelling van het CDA en dat wat u aangeeft.

**De heer Von Meijfeldt (PvdA):** Kan de heer Van den Oord wat duidelijker zijn? Wil hij zeggen dat het CDA geen voorstander is van aankopen binnen de EHS, voor zover daar geen agrarische bedrijven mee zijn gemoeid? Dan is er duidelijkheid.

**De heer Van der Kallen (Leefbaar Brabant/BOF):** Dat zegt de heer Van den Oord steeds. Dat is zo helder als wat. Het CDA is gewoon de Boerenpartij die is teruggekeerd!

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** De motie over voorfinanciering was afkomstig van het CDA. Deze ging alleen over reconstructie. In de motie werd het College gevraagd met voorstellen te komen in het kader van de Voorjaarsnota 2003, maar uit de tekst van de motie bleek een grote bezorgdheid over de voortgang van de reconstructie. Het voorstel van het

College kan een grote impuls betekenen voor de revitalisering van het landelijk gebied, zelfs nog voor de Voorjaarsnota 2003, maar het CDA vraagt aan het College of het een onsje minder kan. Inmiddels hebben de partijen die deel uitmaken van de Provinciale Commissie Landelijk Gebied (PCLG) een dringend appèl op de Staten gedaan het voorstel van het College in zijn volle omvang te volgen. Het zijn niet de minste Brabantse organisaties die deel uitmaken van de PCLG. Ik kan mij niet voorstellen dat het CDA onder die druk zijn positie handhaaft. Als men dat wel doet, dan hoop ik dat de kiezers vandaag, maar ook op 11 maart wakker zijn.

Dan het infrastructuurproject Oostrand te Zevenbergen. Met dit onderdeel heeft mijn fractie de meeste moeite. Wij hadden in de Commissie de nodige vragen over de onderbouwing van dat onderdeel, maar wij vinden dat de gedeputeerde die onderbouwing nauwelijks heeft gegeven. Waarom juist dit project? In het meerjarenprogramma stond het voor 2007. Waren er geen andere projecten, ook urgent, die eveneens besteksgereed waren en die eerder dan in 2007 op de rol stonden? Ik kan mij voorstellen dat de andere gemeenten even moeten slikken als zij van deze voorkeursbehandeling van de gemeente Moerdijk horen. Wij hebben gesuggereerd dat de keuze voor dit project iets te maken zou kunnen hebben met Moerdijkse Hoek. Als dat het geval zou zijn, is dat in onze ogen helemaal geen schande. Waarom dan zo geheimzinnig gedaan en niet gewoon open gesproken over deze weg als onderdeel van een totaal en afgerond onderhandelingspakket, maar dan in een latere fase? Kortom, er zijn veel vragen. Wij willen graag van de gedeputeerde in deze Statenvergadering een duidelijker antwoord dan wij in de Commissie hebben gekregen.

Dan de restauratie rijksmonumenten en kanjermonumenten. Wat dit onderdeel betreft is voor ons de urgentie duidelijk. Plannen liggen gereed. De subsidiabele kosten zijn vastgesteld, maar het jaar van toekenning van de subsidie ligt nog niet vast. Toch is tijdige restauratie van groot belang in verband met de instandhouding van de monumenten. Wij steunen dit onderdeel dan ook van harte.

## ***Afscheid Statenleden die niet terugkeren in de nieuwe bestuursperiode; 19 maart 2003***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Het is een merkwaardige ervaring om zonder last- en ruggespraak hier te staan en te spreken namens de volksvertegenwoordigers van het CDA, de VVD, de PvdA, GroenLinks, D66, de SP, LeefbaarBrabant/BOF, de Verenigde Senioren Partij en de ChristenUnie/SGP. Ik heb deze schijnbaar onmogelijke taak toch met genoegen op me genomen. De verschillen tussen al die partijen zijn wel groot, maar er is een ding dat ze bindt, namelijk de zorg voor onze provincie. Ik hoop nu vanuit die zorg te spreken. Ik wil eerst stilstaan bij de onderlinge verhoudingen. Ik heb het niet over de laatste periode, maar ik bekijk het over een periode of drie, vier. Als ik dat doe, dan constateer ik een markante wijziging in de opstelling van de grootste partij in deze Staten. Ik kijk Jan Melis aan, want hij staat een beetje symbool voor die verandering. Ik kan alleen maar constateren dat de verhoudingen in de Staten sinds twee perioden toch zijn veranderd. De wat autoritaire bewindvoering bij het CDA is overgegaan in een gezellige en goede relatie met de andere partijen. Ik wil hem en in hem natuurlijk zijn partij daarvoor dankzeggen.

Applaus

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter, u heeft het ook al gezegd. Vandaag verliest Brabant 44 ervaren bestuurders. Ik kan mij niet herinneren dat er ooit zoveel bestuurders tegelijkertijd zijn vertrokken. Dat is overigens geen groot probleem, want na deze periode zijn er geen bestuurders meer nodig. Voor de goede luisteraars: Na deze periode hebben wij volksvertegenwoordigers en geen bestuurders meer. Bovendien nemen wij afscheid van het monisme. De overgang van het monisme naar het dualisme zorgt voor ingrijpende veranderingen. Ik kom daar nog op terug.

Wij, de vertrekkende Statenleden, zijn geen homogene groep. Een deel heeft er zelf voor gekozen en vertrekt uit vrije wil. Een deel vertrekt als gevolg van de interne partijdemocratie. Een laatste deel vertrekt vanwege de wil van de kiezer. Ik wens mijn collegae veel wijsheid toe bij de invulling van de halve werkweek die nu vrijkomt. Met genoegen heb ik vastgesteld dat vertrekkende leden reeds nieuwe taken in de gemeenschap op zich hebben genomen. Dat betekent dat ze in de praktijk uitvoering gaan geven aan beleid dat ze hier hebben vastgesteld, namelijk het sociaal beleid.

Onder het toezicht van de wijze vrouwen en mannen in de Commissie aba is ook het beeld van de provincie sterk veranderd. Wij hebben nu een complete en een vernieuwde huisstijl. Gelukkig heeft aba ervoor gezorgd dat de naam van onze provincie niet is gewijzigd en dat buiten de roodwitblauwe vlag nog wappert. Veroorloof mij echter op een punt kritiek te hebben als het gaat om de huisstijl. Ik heb het dan over het bekende gekleurde vlekje. Toen ik dat voor het eerst zag, dacht ik: Dat is een vaantje! Mijn fractievoorzitter riep mij echter onmiddellijk tot de orde en zei: Neen, het is een diamantje. Met mijn oude collegedictaat over kristallografie in de hand ben ik erachter gekomen dat de ontwerper wellicht het doel heeft gehad om de kristal van een diamant te tekenen. U begrijpt uit de wijze waarop ik het zeg, voorzitter, dat hij daar in mijn ogen niet erg in is geslaagd en dat ik er ook niet gelukkig mee ben. Ik heb het dan nog niet over het vlekje dat ontstaat als je het mooie briefpapier onder een zwartwitkopieerapparaat hebt gehad. Ik ben dus niet gelukkig met dat vlekje, maar het grootste probleem is dat ik niet de enige ben.

Overigens, de gedachte om de provincie te symboliseren met diamanten stond mij wel aan. Een daarvan, de belangrijkste mijns inziens, wil ik nu graag ten tonele voeren. Onze belangrijkste diamant is ons personeel. Uiteraard willen wij als Provinciale Staten dat het immer efficiënter werkt. Ik geloof dat een vroegere minister van Binnenlandse Zaken van PvdA-huize ooit heeft gezegd: Dat kunnen ze met 1% per jaar verbeteren. Verder willen wij natuurlijk dat ons personeel zich snel verandert en dat ze nieuwe taken op zich nemen. Dat heet Oud voor nieuw. Daarnaast ga ik hier weg met de gedachte dat een ieder van ons zich blijvend de hulp zal herinneren van de portiers en de bodes. Een ieder van ons houdt ook de

medewerkers van de catering in gedachten, want zij zorgden op de goeie momenten voor de spijzen en de lafenis. Elk van ons heeft ook regelmatig contact moeten leggen met de secretarissen en de ondersteuner van deze Staten, wanneer er weer dingen misgingen of wanneer hij of zij de administratie niet op orde had. Met dat "hij" bedoel ik speciaal mijzelf. Vrijwel iedereen heeft gebruik gemaakt van de diensten van de beleidsmedewerkers binnen dit gebouw. Last but not least: Wij weten dat alle besluiten die wij nemen alleen maar goed worden uitgevoerd dankzij de inzet van al die medewerkers. Namens alle vertrekkende Statenleden wil ik onze medewerkers en medewerksters hartelijk dankzeggen. Ik hoop, voorzitter, dat u die dank wilt overbrengen.

Ik kom nu op een wat merkwaardige alinea in mijn tekst. Telkens als ik ouders en hun kinderen met genoeg zien kijken naar de kleine minikinderboerderij bij mijn overbuurman in Beugen komt bij mij de gedachte op dat het tijd wordt voor het eerherstel van het varken. De zeug en de biggetjes in dat dierenverblijf krijgen de meeste aandacht van de passanten. Het varken heeft in de ontwikkelingsgolf van de economie en de landbouw in het bijzonder - ik heb die grotendeels mogen meemaken - een zeer belangrijke rol gespeeld. Eerst heeft het varken welvaart gebracht op de arme Brabantse zandgronden. Door toedoen van de mensen kwamen er wat te veel en het varken kreeg de schuld van alles. Het was een vies beest dat ons milieu verpestte. In de afgelopen tijd is er door de economische ontwikkeling, ziekten, Rijksbeleid en Europees beleid sprake geweest van een grote verandering. Het aantal dieren is teruggebracht tot wat mogelijk en wenselijk is. Het varken staat desondanks nog in een kwaad daglicht. Dit gezellige dier verdient beter. Zoals ik al zei, ik zie dagelijks dat het varken vreugde brengt bij kinderen en hun ouders. Ik zou de nieuwe GS willen uitdagen om in de komende periode te werken aan het eerherstel van het varken. Het zou prachtig zijn, indien de Brabantse beeldende kunstenaars zich ook zouden willen inspannen om het varken weer een eervolle plaats te geven, een plaats die het toekomt.

Als vertrekkend Statenlid ontkom ik er niet aan even terug te kijken naar de positie van de provincie. Bij de laatste verkiezingen voor de Staten was het opkomstpercentage weer aan de lage kant. Spoedig zullen allerlei lieden uit de losse pols gaan roepen dat de provincie kan worden opgeheven. Onze collegae die blijven en degenen die in deze zaal verder komen, zou ik willen zeggen: Luister niet te veel naar hen. Er is en er blijft behoefte aan een tussenbestuur tussen het Rijk en de gemeenten. Vanuit democratisch oogpunt is het wel noodzakelijk dat voldoende burgers zich bij de provincie betrokken voelen. Twee periodes geleden was de Bois le Duc-zaal nog maar net groot genoeg om de toeschouwers te herbergen die kwamen voor de commissievergaderingen over de herindeling. Het kan dus wel. We hebben ook al diverse keren onder elkaar gezegd dat het nodig is dat wij meer beleidsvelden krijgen, want waardoor ontstaat een meer directe relatie met de burgers. Ik hoop, voorzitter, dat u en onze opvolgers daarvoor een pleidooi zullen gaan houden bij het Rijk. Daarnaast zou ik nog een suggestie willen doen. De provincie is belast met jeugdzorg. In de jaren zeventig was ik secretaris van de Raad voor het jeugdbeleid in Limburg. Toen maakte de provincie Limburg, Brabant ook dacht ik, zich druk over jeugdbeleid. Met dat jeugdbeleid stond de provincie in die tijd heel dicht bij de mensen. Onze provincie is ook verantwoordelijk voor de planning van het vmbo. Ongeveer 60% van onze jeugdigen gebruikt dat onderwijs, dus dat is van wezenlijk belang. Naar mijn gevoel moet het mogelijk zijn om uit de mix van die elementen, zorg, jeugdzorg, jeugdbeleid en vmbo, een beleid te ontwikkelen dat de burgers aanspreekt.

Dan iets over de begrafenis van het monisme. Persoonlijk kijk ik met jaloezie naar onze opvolgers. Het wordt veel levendiger in de Staten. De debatten in de commissies en ook in de Staten zullen aan diepgang winnen. Ze zullen ook scherper en boeiender worden, met name voor de mensen op de publieke tribune. Bovendien, wie wil er niet op hoofdlijnen sturen? Ik heb overigens niet de illusie dat door de invoering van het duale stelsel de werklust van de Statenleden zal verminderen. Het blijft gewoon ruim 20 uur per week. Wij hebben allemaal ervaren dat wij, gewone volksvertegenwoordigers, veel kennis moeten hebben van details voordat wij de hoofdlijnen van een beleidsveld helder in beeld hebben. Daarna wordt het kiezen op hoofdlijnen gemakkelijker, tenzij de burgers van Brabant met verschillende wensen naar de Statenleden komen, want dan zullen zij weer veel tijd moeten

steken in het formuleren van compromissen. Ik deel uw zorg, voorzitter, als het gaat over het dualisme. Kijkend naar de ontwikkeling in gemeenten constateer ik dat raadsleden zich niet meer herkennen in het bestuur. Als het bestuur een besluit neemt dat hen onwelgevallig is, dan zeggen ze dat het een besluit van het bestuur is. Met andere woorden, het kan in deze zaal gebeuren dat de Statenleden zeggen: het bestuur neemt besluiten, het bestuur is verantwoordelijk. Dan ontstaat echter een grote afstand tussen bestuurders en volksvertegenwoordigers. Ik hoop dat dit niet zal gebeuren.

Ik heb van een element een stukje mogen ervaren. Dat betreft de Evaluatiecommissie. Ik heb moeten leren dat terugkijken boeiend is. Normaal doen wij dat als politici niet. Wij vinden dat onnatuurlijk. Wij kijken alleen maar vooruit. Als je terugkijkt, zeker met het oog op het dualisme, heb je echter grote kans dat je onder het mom van Oud voor nieuw weer geld vrijmaakt voor nieuwe dingen in de toekomst. Brabant is op weg naar een excellente ICT-provincie. Het project voor de scholen werpt goede resultaten af. In het onderwijsveld hoor je positieve geluiden over de provincie. Wij zijn allemaal trots op de complimenten van die kant. De provincie komt door dit project dichterbij de mensen in Brabant te staan. Nog een suggestie over ICT, voorzitter. Internet, en dus communicatie, krijgt dankzij draadloos internet in belangrijke gebouwen, zoals luchthavens, congresgebouwen, restaurants enzovoorts een nieuwe impuls. Ik spreek de hoop dat in deze zaal, maar ook op de eerste en tweede etage dezelfde voorzieningen worden aangebracht, zodat dit gebouw als een toonbeeld kan worden gebruikt voor de gebouwen in Brabant.

Ten slotte wend ik mij tot u, voorzitter. Wij vertrekkende Statenleden nemen vandaag ook afscheid van u. Wij hebben u ervaren als een goed bestuurder die oog heeft voor het kwetsbare, dus voor de medemens, het milieu en de natuur. Bovendien bent u iemand die oog heeft voor goede onderlinge verhoudingen. Ook vandaag hebt u de collega-Statenleden weer met vriendelijke woorden uitgewuifd. Graag zeg ik u namens de vertrekkende Statenleden daarvoor dank. Het belang dat u hecht aan goede onderlinge verhoudingen heeft er ook voor gezorgd dat een ruzie van twee periodes geleden is bijgelegd. Ik heb het dan over de openlijke ruzie die via de kranten werd gevoerd tussen de burgemeesters van de grote steden en de provincie. Dankzij uw inzet en vanuit de zojuist door mij geschetste attitude hebt u ervoor gezorgd dat de grote steden en de provincie gezamenlijk optrekken voor Brabant. Ik kan daarover maar een ding zeggen. Dat was klasse, voorzitter. Dank daarvoor.

Applaus

## **Bestuursakkoord en bepaling aantal zetels in Gedeputeerde Staten; 24 april 2003**

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Het akkoord waarover wij vandaag spreken, ziet D66 als een akkoord tussen de drie partijen die een gedeputeerde leveren. Het akkoord is blijkbaar tot stand gekomen in een goede sfeer en met bijzonder veel chemie. U weet dat dit in deze tijd gevaarlijke woorden zijn. Het is een bestuursakkoord op hoofdlijnen en zeer globaal van inhoud. Zo globaal dat er van alles niet in staat waarover wel opmerkingen gemaakt hadden kunnen worden. De scherpe kantjes zullen echter aan de orde komen bij de uitvoering. De partijen hebben de termen kwaliteit, uitvoering en meetbaarheid hoog in het vaandel staan. Als het hen daarom gaat, als het hen echt om die kwaliteit, uitvoering en meetbaarheid gaat, dan komt het aan op koersvastheid, maar ook op aanpassingsvermogen en vernieuwingsgezindheid. Juist deze vernieuwing wil D66 niet loslaten; wij hopen dus dat dit College niet alleen gaat uitvoeren, maar ook open staat voor aanpassingen van beleid, voor experimenten, voor het zoeken naar nieuwe oplossingen voor oude en nieuwe problemen.

Het globale karakter van dit akkoord zal bij de uitvoering tot veel discussie leiden. Een voorbeeld van zo'n algemene passage is de eerste zin van de inleiding van het akkoord: "Een optimale verhouding tussen economie, ecologie en sociaal-cultureel." Dat is een heel belangrijk uitgangspunt, maar de politiek zal inhoud moeten geven aan de term 'optimum': zonder die inhoud blijft het een tamelijk loze kreet! Het is dan immers weer niet meetbaar. Wij waren op zijn zachtst gezegd onaangenaam verrast door het besluit van het vorige College om de afwijkingen van het Streekplan niet meer door de Statencommissie te laten behandelen. Ten eerste is het niet netjes om zoiets er vlak voor het wisselen van de wacht doorheen te jagen. Ten tweede gaat het in tegen de nog niet zo lang geleden vastgestelde regels. Last but not least worden de spelregels van het dualisme misbruikt. Vooral de PvdA heeft hierin een speciale positie, want ik heb het idee dat 'dual' bij de PvdA betekent: twee, van twee walletjes eten. Dat is wat anders dan dualisme.

**De heer Severijns (PvdA):** Ik heb gezegd dat over het onderwerp dat mevrouw Lestrade nu aanhaalt in het bestuursakkoord geen afspraken zijn gemaakt. Zo'n beetje de eerste zin van het akkoord luidt dat het bestaande beleid, met name als het gaat om het Streekplan, overeind blijft en dat hetzelfde geldt voor de afspraken in dat kader. Dat heb ik aangegeven en dat heeft niemand tegengesproken.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik heb een andere opvatting over de manier waarop met deze regels wordt omgegaan. Het College geeft aan dat de spelregels anders zullen worden gehanteerd, maar de heer Severijns zegt nu iets anders namens zijn fractie. Vervolgens neemt hij dezelfde positie in als het gaat om Moerdijk. Ik vind dat een bijzondere opvatting van dualisme. Het lijkt mij spannend om de komende periode op die manier in te gaan.

**De heer Severijns (PvdA):** Even terug naar het oorspronkelijke onderwerp. U suggereert iets dat er niet is. Wij kunnen ook over Moerdijk praten, maar ik ga ervan uit dat u daar nog op terugkomt. U suggereert nu iets dat er niet is.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** U ondersteunt een verandering van de spelregels.

**De heer Severijns (PvdA):** Neen, dat doe ik niet. Ik heb gezegd dat ik vind dat het bestaande beleid met betrekking tot het afwijken van bestemmingsplannen moet worden gehandhaafd. U kunt misschien aan de andere partijen vragen of zij die mening ook zijn toegedaan, maar de positie van de PvdA is wat dat betreft heel helder.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Dubbel helder, dacht ik.



**De heer Heijmans (SP):** Wanneer is het voorstel tot die beleidswijziging aan de orde gesteld? Dat is toch gedaan door het zittende College? Daar is de PvdA toch ook in vertegenwoordigd?

**De heer Severijns (PvdA):** U suggereert dat er een besluit met die strekking is genomen, maar dat is niet gebeurd.

**De heer Heijmans (SP):** Ik begrijp dus dat wij het nergens over hebben.

**De heer Severijns (PvdA):** Ik denk dat u het inderdaad nergens over heeft.

**De heer Heijmans (SP):** Dan had u het in uw eerste termijn ook nergens over.

**De heer Severijns (PvdA):** Ik heb dat genoemd, omdat er een discussie over is geweest. GS hebben echter geen besluit genomen om voor het afwijken van bestemmingsplannen structureel een ander beleid te voeren dan wij in het verleden hebben afgesproken.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Het lijkt mij eerlijk gezegd een vrij onduidelijke situatie. Dan had de heer Severijns dit ook eerder kunnen zeggen. Ik geloof het niet zo, maar dat zien wij nog wel.

Wat bedoelen de toekomstige Collegepartijen met de opmerking dat in de landelijke gebieden ten minste gebouwd moet worden voor de opvang van de natuurlijke bevolkingsgroei? Waar wordt geacht een maximum te liggen? In het kader van meetbaarheid zijn zulke termen onduidelijk. Wij zijn bang dat niet altijd de juiste huizen voor de juiste doelgroep worden gebouwd. Er liggen nog veel plannen bij gemeenten in de la wat dat betreft.

Verder zijn de scherpe kantjes nadrukkelijk vermeden in dit hoofdstuk. Er wordt niets over glastuinbouw in Brabant gezegd, het locatiebeleid wordt gemeden en het beleid ten aanzien van de perifere detailhandel ontbreekt. Er is dus genoeg stof voor discussie tussen de partijen in de Staten.

D66 waardeert het zeer dat in de nota is aangegeven dat bij de afwegingen ten aanzien van de ruimtelijke ordening de kwalitatieve argumenten de doorslag geven. Wij discussiëren graag nader over het begrip kwaliteit.

**De heer Melis (CDA):** De constatering is juist dat in het akkoord op een aantal punten genoeg ruimte aanwezig is voor discussie. Dat willen wij ook graag. In het beleidsakkoord liggen de principiële punten vast. Op hoofdlijnen is duidelijk waar het om gaat, maar er kan wel over worden gediscussieerd in de Staten. Op basis van argumenten kan vervolgens tot besluitvorming worden gekomen. Ik vind die conclusie dus goed getrokken. Een complimentje daarvoor.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Dank. Ik ben benieuwd naar het volgende compliment. De revitalisering van het landelijk gebied. Het beleid ten aanzien van de revitalisering en de reconstructie kan wat D66 betreft worden voortgezet. Ook hier zal het begrip 'kwaliteit' centraal moeten staan.

Milieu, water en natuur. Wij gaan ervan uit dat het bestaande beleid wordt doorgezet. Wij vragen extra aandacht voor de aanpak van geluidshinder en het realiseren van stiltegebieden in Brabant.

Wat betreft verkeer en vervoer vragen wij ons af waarom de stedelijke randwegen als prioriteit worden genoemd. Dit zijn toch geen provinciale verantwoordelijkheden? Of is men van plan hogere bedragen beschikbaar te stellen dan de Staten hebben vastgesteld? D66 is geen voorstander van een noordelijke autosnelweg als ruit rond Eindhoven. De energie dient gericht te worden op de uitbouw van de westelijke en zuidelijke randweg. Wij

zullen ons verzetten tegen welke aantasting dan ook van het Dommeldal en de natuurgebieden daar vlakbij door wegeninfrastructuur.

Wij zijn blij met de opmerking over het Personenvervoer voor morgen. Dit programma verdient alle inzet. We zijn benieuwd naar de resultaten van de nieuwe proefprojecten. We gaan ervan uit dat klantgerichtheid hoog in het vaandel staat. Overigens missen wij in dit akkoord een stevige passage over de implementatie van BrabantStadspoor, maar wij gaan ervan uit dat dit wordt doorgezet.

Als het gaat om de toepassing van elektronica om de wegecapaciteit te verhogen, missen wij ambities in het bestuursakkoord. Te gemakkelijk wordt de oplossing gezocht in een uitbreiding van het aantal wegen. Het is een ideale manier om innovatie toe te passen in deze kennisintensieve provincie.

Het is terecht dat het versterken van de economie de hoogste prioriteit heeft gekregen. Ook deze prioriteit kan echter niet anders vorm en inhoud worden gegeven dan binnen de ecologische, economische en sociaal-culturele kaders van de Telos-driehoek.

Innovatie en stimulering van de kenniseconomie behoren veel aandacht te krijgen. We behoren in Brabant onze toepositie te handhaven. Dat gaat alleen met investeren in onderwijs en faciliteiten daarvoor. Alle bestuurslagen horen daarin mee en het liefst samen te werken. Dan denken wij ook aan de aansluiting van het vmbo op de arbeidsmarkt en de schoolverlaterproblematiek.

De tekst over Moerdijkse Hoek is binnen de coalitie blijkbaar grondig dichtgetimmerd, maar ik begrijp dat daar een duale discussie over loskomt. D66 handhaaft haar standpunt dat het bedrijventerrein Moerdijkse Hoek pas aan de orde kan zijn als er daadwerkelijk sprake is van een echt vernieuwend en in alle opzichten duurzaam bedrijventerrein. Tot nu toe hebben de diverse hapsnapvoorstellen ons niet kunnen overtuigen.

Bijzonder verheugd zijn wij over de passage dat de grote glastuinbouwlocatie in West-Brabant niet bedoeld is voor overloop vanuit het Westland. Daar hebben wij al jaren voor gepleit.

Dan de zorg. Ik heb een vraag over het projectbureau. Het valt op dat dit een concreet voorstel is in het verder nogal globale stuk. Vandaar mijn vraag: is dit een voorstel of loopt het onderzoek al? Is er behoefte aan? Reageert men hiermee op een vraag uit het veld? Er bestaat al veel uitwisseling en samenwerking in de regio. Gaat men daarmee verder?

**De heer Heijmans (SP):** Hier doet zich een probleem voor, want wie gaat er antwoorden op deze concrete vraag? Wie gaat de vragen in eerste termijn beantwoorden?

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik ga ervan uit dat de aanbieder van het bestuursakkoord de vragen beantwoordt, in het kader van het dualisme.

**De voorzitter:** De Staten zijn de baas.

**De heer Hoes (VVD):** Ik vind het een goed idee als de heer Rüpp, die het akkoord heeft aangeboden, de vragen beantwoordt.

**De heer Rüpp (CDA):** Dank u wel, mijnheer Hoes, maar dat doe ik dan met mijn eigen inkleuring.

**De heer Severijns (PvdA):** Zo nodig zullen wij corrigeren.

**De voorzitter:** Het kan ook zijn dat mevrouw Lestrade vragen stelt waarop geen antwoorden komen.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Dat lijkt mij sterk bij een zo goed ingewerkte partij.

**De heer Melis (CDA):** Ik kom tot de conclusie dat mevrouw Lestrade de eerste is die vragen stelt. Als het een beetje beperkt blijft, dan zal ik ze straks wel beantwoorden.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** In uw positie van fractievoorzitter?

**De heer Melis (CDA):** Ik constateer slechts dat de SP alleen maar heeft verteld wat niet goed is. Hetzelfde geldt voor GroenLinks.

**De heer Heijmans (SP):** Ik heb ontzettend veel vragen gesteld.

**De heer Melis (CDA):** Dat heb ik niet gemerkt. Hoe kun je nu vragen stellen over niks?

**De heer Heijmans (SP):** Ik heb heel vragen gesteld over veel zaken die niet in het bestuursakkoord staan. Dat zijn toch vragen?

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Iets over de jeugd. Daarover is het vanavond amper gegaan, maar het was een van de speerpunten van D66 tijdens de campagne. Als het over jeugd gaat, gebeuren er in de discussie altijd vreemde dingen. Eigenlijk houden wij in Nederland helemaal niet van jeugd. Jeugd is aardig zolang het van jezelf is en klein, maar zodra het een eigen mening heeft, voetbalt op straat, herrie maakt, hormonen krijgt en samen rondhangt om de gebeurtenissen van de dag door te spreken, is het een bedreigende groep. Het is pas weer hanteerbaar als het minstens 22 jaar is en ook dan nog niet altijd. En het is geen doelgroep waar de kiezers over het algemeen warm voor lopen. Zelf doen ze dat ook niet. Dus het is aan ons, politici, om ervoor te zorgen dat de structuren om hen heen toch goed georganiseerd worden. Daar wil D66 zich hard voor maken.

Wij zijn bezorgd over de huidige situatie in de jeugdzorg. De doorstroming in een keten loopt lang niet altijd gemakkelijk. Er is sprake van zorgmijdende jongeren, wachtlijsten, hoge werkdruk en onbekendheid met de doelgroep in de politiek. Ik heb het over de praktijk. De cijfers zijn wel bekend, maar het gaat ons om de daadwerkelijke kennis.

D66 maakt zich zorgen over het stijgend aantal abortussen en tienerzwangerschappen in Brabant, met name onder allochtone jongeren. Graag zagen wij dat de jeugdzorg in de preventieve sfeer de taak op zich neemt een voorlichtingsprogramma te organiseren voor de doelgroepen. Daarmee wordt alvast klandizie in de toekomst voorkomen.

Verder ziet D66 nog steeds een rol weggelegd voor residentiële zorg. Een te snelle grote afbouw kan later weer problemen met zich brengen. Er zijn nu eenmaal kinderen met een bepaalde problematiek, waardoor het voor kind en ouders beter is dat het kind in een dergelijke omgeving verblijft.

Over jeugdzorg wordt in het akkoord voornamelijk in kwantitatieve taal gesproken. Het wegwerken van wachtlijsten is inderdaad een belangrijke zaak, maar laten we niet voorbijgaan aan de kwalitatieve kanten van het probleem. De pleegzorgindicatie en plaatsing wordt gedaan door de bureaus Jeugdzorg. Dat vraagt veel integrale kennis. Die is in de korte tijd van het bestaan van deze bureaus nog onvoldoende opgebouwd. Bij de bureaus Jeugdzorg werken vooral hbo'ers. Die zijn niet altijd opgeleid voor signalering en diagnosticering. Het is dus niet altijd mogelijk adequate hulpverlening te leveren. Post-hbo-bijtscholing kan een extra hulpmiddel zijn ten behoeve van een goede aanpak van de knelpunten. Naast de Brabant Medical School is er misschien nog iets te regelen met de Fontys-hogeschole. Om de wachtlijsten weg te werken, is niet alleen kwantiteit, maar zeker ook kwaliteit nodig. De provincie kan een steunende en stimulerende rol op zich nemen. Dit probleem van nieuwe of vernieuwde organisaties die een ander soort werker nodig hebben dan de klassiek opgeleide persoon speelt in meer gevallen. Ik noem bijvoorbeeld de brede school waar ik straks op terug kom.

De provincie wil het huisartsentekort verminderen door zich onder andere in te zetten voor de Brabant Medical School, maar een goede kinderopvang draagt daar ook aan bij. De invoering van de Wet kinderopvang is opnieuw uitgesteld. Enig lobbywerk in Den Haag had

hier wellicht veel goeds gedaan. Ik onderschrijf het belang van lobbyen overigens, ook in Brussel.

Op het gebied van huisartsenposten kan de provincie een stimulerende rol spelen, in samenwerking met de gemeenten.

D66 en ICT (Informatie en Communicatie Technologie) waren in de voorbije periode en blijven in de toekomst nauw verbonden. We houden dan ook een pleidooi om alle technische mogelijkheden ten behoeve van de ontlasting van mantelzorg en professionele zorg te blijven onderzoeken, steunen en stimuleren.

Er wordt in het akkoord ook gesproken over de vitaliteit van de steden. Daarbij wordt de B5 genoemd. Wij hebben als lijsttrekkers een memorandum ontvangen van de voorzitter van de B5, die er overigens heel tactvol nog een extra smeekbede ten behoeve van zijn eigen stad bij had gedaan. Ongeveer tegelijkertijd verschenen er berichten dat het geld dat de provincie in de afgelopen periode in de steden had gestopt, was verdwenen als sneeuw voor de zon. Foetsie, weg, niet meer te herleiden naar gerealiseerde producten. Dat lijkt mij een verkeerde manier van omgaan met miljoenen. Ik zou ervoor willen pleiten dat de financiering wordt gebonden aan meetbare, afrekenbare doelen, waarbij bekendheid gegeven wordt aan datgene wat de provincie financiert. Als er een project van de grond komt dankzij de provincie, dan hoort dat luid en duidelijk over te komen en niet alleen met naamsvermelding onder de stippellijn.

Cultuur en sport. Een aantal plannen hebben wij via de pers kunnen vernemen. Aardig dat wij ze nu ook hier gepresenteerd krijgen. Het zwembad in Eindhoven stond ook op ons verlanglijstje, dus daar zijn we zeer tevreden mee.

Cultuur betekent in de optiek van D66 onder andere ook ICT. Het betekent multiculturele samenleving, het samen met elkaar verder gaan, genieten van cultuur en leren van elkaars cultuur. Ik heb het over musea die online bereikbaar zijn, over ouderen die via internet een boek uit de bibliotheek kunnen bestellen, over goed functionerende basisbibliotheken, over de brede school met een eigen site waarop de activiteiten worden bekendgemaakt.

Op het gebied van brede school kent de provincie de speerpunten sport en cultuur. Activiteiten op dit gebied kunnen alleen maar uitgewerkt worden met behulp van heel veel vrijwilligers. Het zal bekend zijn dat die niet dik gezaaid zijn. Ondanks de stimulerende maatregelen is het voor brede scholen buiten de grote steden vrijwel niet te doen hun activiteiten volop te laten plaatsvinden. Bovendien vindt ook hier het fenomeen plaats dat de brede school als nieuw instituut een ander soort werknemer nodig heeft: een mbo'er die in de eerste plaats thuis is in de kinderopvang en daarna ook in sport en of cultuur. Het gaat ons niet om de hoogopgeleide persoon van het conservatorium, want die wil een op een lesgeven. Hij of zij is vaak niet geschikt om kinderen op te vangen.

Dan de positionering van Brabant internationaal. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de partijen in hun akkoord beschreven hebben hoe zij de positionering van Brabant willen realiseren. Maar ook hier geldt dat, als men nieuwe werkwijzen wil hanteren, men moet investeren in personeel, via opleiding of inhuren. Echt lobbyen is vakwerk.

Dan iets over bestuur, organisatie en middelen. De partijen die zeggen dat ze zich willen toeleggen op een vermindering van het aantal commissies, adviesbureaus en beleidsnota's, minder ambtenaren en minder regels, hebben deze opvatting niet doorgevoerd met betrekking tot het College. Het gaat om maar liefst zeven mensen, terwijl wij dachten dat er maar vijf nodig zijn. De SP is nog royaal met zes. Het lijkt erop dat men de werkzaamheden van het CWI (Centrum Werk en Inkomen) naar zich toe heeft getrokken. Bovendien is men niet uitgegaan van de algemeen aanvaarde opvatting dat een bestuursorgaan op zijn minst een enigszins gemengde samenstelling hoort te kennen. Zolang de samenstelling van een groep mensen in omgekeerde vorm plaatsvindt, dus via het negatief van het origineel, alleen maar mannen, terwijl een 'positief' van alleen maar vrouwen verwondering opwekt, moet men zich realiseren dat het origineel niet geloofwaardig overkomt. Los van het feit dat het College, zoals dat wordt voorgesteld, voor een heleboel mensen niet geloofwaardig is, vraag ik me af hoe men dat verkocht krijgt bij de vrouwen in de diverse partijen. Het ligt niet aan de kwaliteit, want er zijn genoeg vrouwen die het werk van een gedeputeerde kunnen doen.

**De heer Severijns (PvdA):** Dat is een terecht punt, in die zin dat wij er als coalitiepartners niet in zijn geslaagd om een vrouw op een gedeputeerdenstoel te zetten. Ik vind het wel merkwaardig dat ik dat uit de mond van mevrouw Lestrade moet horen, want toen wij het hadden over de profielschets van de Commissaris van de Koningin, was zij het die het criterium van de vrouw niet wilde opnemen. Toen het ging om de bezetting van de vertrouwenscommissie trok zij zichzelf terug.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** In de PvdA was een speciale vrouwengroep aanwezig. Dat geldt ook voor het CDA, maar bij D66 is dat nooit het geval geweest. Desondanks zijn wij altijd de partij geweest met de meeste vrouwen in de diverse vertegenwoordigende organen. Zonder een speciaal beleid voor vrouwen lukt dat bij ons wel.

**De heer Severijns (PvdA):** Het gaat mij erom dat mevrouw Lestrade een heel belangrijke bijdrage had kunnen leveren aan de vrouwelijke inbreng in deze Statenperiode. Zij heeft er echter voor gekozen niet mee te doen in de vertrouwenscommissie.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Neen, het gaat mij om de kwaliteit bij het solliciteren. De PvdA moet gewoon zoeken naar vrouwen en dat wordt niet gedaan.

**De heer Severijns (PvdA):** Wij hebben inderdaad gekozen voor kwaliteit.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Daarmee wekt u de suggestie dat u die niet bij vrouwen kunt vinden. Dat neem ik u kwalijk, want dat is niet zo! Dat pleit niet voor de kwaliteit van uw fractie en van uw partij.

**Mevrouw Jetten-van Heeswijk (LB/BOF):** Voorzitter! Dit is een grote uitglijder. Dat moet de heer Severijns toegeven. Dat hij zijn vrouwen zo durft weg te zetten! Schande.

**De heer Severijns (PvdA):** Ik zeg alleen maar dat degenen die in staat waren geweest een goede bijdrage te leveren aan de vrouwelijke input in het provinciale bestuur op dat punt niet die consequentie hebben willen aanvaarden. Dan vind ik het merkwaardig dat die opmerking over de coalitiepartijen juist uit de mond van mevrouw Lestrade komt.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik dacht dat wij tegenwoordig gedeputeerden van buiten konden halen. Is er in de PvdA nergens een vrouw te vinden die gedeputeerde in Brabant wil worden?

**De heer Severijns (PvdA):** Het gaat om een mix van kwaliteit en beschikbaarheid.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Neen, het is een kwestie van niet zoeken. Dat doet de PvdA niet. Daar gaat het mij om.

**Mevrouw Jetten-van Heeswijk (LB/BOF):** Bravo.

**De voorzitter:** Mevrouw Lestrade kan haar betoog voortzetten.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Wat betreft het onderwerp organisatie vind ik, zoals eerder is aangegeven, dat men zich moet realiseren dat nieuwe tijden nieuwe systemen en nieuwe werkwijzen vragen. Dat geldt niet alleen voor de situatie in huis, maar ook voor de organisaties waarmee wordt samengewerkt. Het modebegrip 'integraal werken' is een ander woord voor een zeer overleg- en dus arbeidsintensief werkproces. D66 is in dat kader een voorstander van het organiseren van een Statenagenda of een vergelijkbaar werkpaper. Wij willen ons daar graag voor inzetten. Dat hebben wij samen met GroenLinks ook al gedaan.

Over de financiën hebben we nu geen opmerkingen. Die komen bij de Najaarsnota. Wij willen, mede namens GroenLinks, nog een motie indienen over de werkwijze van GS als het gaat om een uitwerking of verandering van het Streekplan, maar inmiddels is gebleken dat die dezelfde strekking heeft als de motie van de SP. Ik dien de motie toch in. Dan kunnen wij daarna nog bezien of deze moties in elkaar kunnen worden geschoven.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Houtepen-Kunnen en mw. Cardinaals-Noz wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 24 april 2003, behandelend het Bestuursakkoord 2003-2007.*

*In overweging nemend:*

- *dat ruimtelijke ordening een belangrijk en ook voor de burger herkenbaar beleidsterrein van de provincie is;*
- *dat het streekplan voor Noord-Brabant door PS is vastgesteld als een plan dat de hoofdlijnen van beleid schetst, dat flexibel in haar uitwerking kan zijn, dat ruimte biedt voor nieuwe inzichten;*
- *dat in de vorige Statenperiode afgesproken is, dat GS en PS samen optrekken bij het nader inhoud geven van de streekplanvisie;*
- *dat burgers en belangengroepen sterk geïnteresseerd zijn in de afwegingen welke de Staten(commis­sie) maken op het gebied van streekplanafwijkingen;*
- *de kwaliteit van de uiteindelijke afwegingen welke GS maken in geval van streekplanafwijkingen, wordt versterkt door een advies vanuit PS;*

*besluiten:*

- *dat alle door GS voorgenomen afwijkingen van het streekplan, evenals de streekplanuitwerkingen, ter advisering aan GS worden behandeld in de Statencommissie welke de ruimtelijke ordening behartigt,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M5.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Ik heb inmiddels begrepen dat de PvdA het daarmee eens is, dus dat is fijn.

D66 zal de uitvoering van dit bestuursakkoord positief kritisch volgen. Juist de globaliteit van dit akkoord zal ertoe leiden dat bij de uitwerking en uitvoering menig discussie gevoerd zal worden tussen de partijen in de Staten. Wij zullen deze discussie als niet-collegepartij stimuleren en van input voorzien in het kader van een dualistisch bestel.

## **Commissiestelsel bestuursperiode 2003-2007; 26 mei 2003**

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! D66 heeft uiteraard ook zwaar inhoudelijk gediscussieerd over het commissiestelsel. Wij zijn blij dat er vier commissies komen. Wij zijn ook blij dat het er naar uitziet dat via een amendement de mogelijkheid van burgerleden wordt toegevoegd. Gezien de werkzaamheden kan een burgerlid met name in de kleine fracties voor werkontlasting zorgen, wat de kwaliteit van het werk ten goede komt. Wij zijn dan ook blij dat een aantal fracties, om de woorden van de heer Melis te citeren, niet altijd proberen nieuwe dingen tegen te houden.

**De heer Melis (CDA):** U moet het verslag maar eens nalezen om te zien wat ik precies heb gezegd. Zoals u het nu zegt wekt het de indruk dat ik heb gezegd dat wij het vaker doen.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik heb opgeschreven wat u zei omdat ik het een leuke uitdrukking vond. U gaf aan dat u niet altijd nieuwe dingen wilde tegenhouden.

**De heer Melis (CDA):** Als u opschrijft wat ik zeg, kunt u nog veel opschrijven.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Dat is ook het doel van verslaglegging. Ik was heel blij met uw uitspraak en ik complimenteer u daarmee. U zou dat eigenlijk op prijs moeten stellen. Wij vinden het ook prettig dat op vrijdag wordt vergaderd. Dat stimuleert de voorzitters om de vergadertechniek van de Statenleden bij te stellen. Wij kunnen ons ook voorstellen dat met het oog op de toegankelijkheid vergaderingen op locatie plaatsvinden.

Wij zijn zo zeer voorstander van het continueren van de commissie Moerdijkse Hoek dat wij zelfs een voorzitter voor die commissie willen kandideren. Daarmee heb ik de vraag van de heer Melis mijns inziens voldoende beantwoord.

Wat betreft de andere ad-hoccommissies delen wij het standpunt van VVD en GroenLinks, die aangaven er voorzichtig mee te zijn, omdat wij anders weer een vloed van commissies krijgen. Dat was niet de bedoeling bij de indeling van de werkzaamheden.

Voor de afvaardiging naar het IPO stelt D66 namens de kleine fracties mevrouw Lestrade kandidaat.

Wij zien met belangstelling uit naar het amendement inzake het aantal burgerleden. Ik ben ook blij dat de VVD met een breed gebaar ruimhartig toestaat dat er burgerleden komen.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden Hellegers, Heijmans, Hoogendoorn, Van Hezik, Leunisse, Luteijn en mw. Jetten wordt het volgende amendement voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,*

*gezien het voorstel van het presidium voor het commissiestelsel in de bestuursperiode 2003-2007 (statenvoorstel 40/03);*

*Ad 1:*

*Commissie voor economie en mobiliteit (em) te wijzigen in:*

*Commissie voor economie, mobiliteit en grote stedenbeleid (emg).*

*Commissie voor zorg en welzijn te wijzigen in:*

*Commissie voor zorg, welzijn en cultuur (zwc).*

*Toelichting: het amendement beoogt, mede gezien de raakvlakken, het integraal grotestedenbeleid, inclusief Brabantstad, onderdeel uit te laten maken van genoemde commissie. Gelet op de themagerichtheid wordt tevens beoogd gericht tot uitdrukking te brengen dat cultuur onderdeel is van de commissie zorg, welzijn en cultuur."*

*De voorzitter.* Dit amendement krijgt nr. A1.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden Heijmans, Van Hezik, mw. Lestrade-Brouwer, Leunisse, Luteijn en mw. Jetten wordt het volgende amendement voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,*

*gezien het voorstel van het presidium voor het commissiestelsel in de bestuursperiode 2003-2007 (statenvoorstel 40/03);*

overwegende:

- dat informateur F.C.H.Slangen in zijn advies over de coalitieonderhandelingen de mogelijkheid voor inzet burgers in commissies heeft geadviseerd;
- dat in het Bestuursakkoord wordt uitgesproken dat het duale stelsel met kracht ter hand wordt genomen;
- dat in het duale stelsel de nieuwe rollen van statenleden op verschillende wijze worden ondersteund en dat ook burgerleden een vorm van ondersteuning opleveren;
- dat de volksvertegenwoordigende rol van statenleden, met name bij kleine fracties, in het gedrang kan komen als ondersteuning door burgerleden in vaste commissies niet mogelijk is;
- dat burgerleden in vaste commissies zich kunnen ontwikkelen om in aanstaande bestuursperiodes actief als volksvertegenwoordiger te participeren;
- dat burgerleden in commissies van vele gemeenteraden en zelfs van diverse provincies uitstekend functioneren;
- dat het voor een goede voorbereiding van de vergaderingen van Provinciale Staten door de commissies van belang is dat alle fracties deel kunnen nemen aan de werkzaamheden van alle commissies;
- dat burgerleden als lijstvolgelingen op de kandidatenlijst van een politieke partij dienen te staan;
- dat na een jaar een evaluatie plaatsvindt van het functioneren van burgerleden;

besluiten:

1. aan lid 4 van het besluit toe te voegen:

*Alle fracties kunnen maximaal één lid niet zijnde statenlid aanwijzen als lid van een commissie. Deze persoon dient de lijstvolgeling te zijn op de kandidatenlijst voor de verkiezing van de leden van provinciale Staten van 11 maart 2003 en dient aan dezelfde toelatingsvereisten te voldoen als de leden van Provinciale Staten;*

2. het presidium te machtigen de toelating van deze leden te beoordelen en nadere besluiten te nemen over de rechten en plichten van deze leden (vergoedingen, kosten, melding nevenfuncties etc.)."

**De voorzitter:** Dit amendement krijgt nr. A2.

.....

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! De reden waarom D66 het amendement niet heeft ondertekend (= a1), was omdat de sociale aspecten binnen het grotestedenbeleid onze inziens niet voldoende naar voren kwamen. Wij zouden graag de geruststelling ontvangen van degenen die dit op deze wijze benoemd willen zien dat de sociale aspecten wel degelijk ruimhartig worden behartigd via het grotestedenbeleid.



## Voorjaarsnota 2003; 4 juli 2003

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Als een aantal van de coalitiepartijen zoveel kritiek heeft op de Voorjaarsnota, vraag ik mij af wat ons moet overhalen om er wel mee akkoord te gaan. Ik herhaal een aantal woorden van de fractievoorzitter van het CDA; woorden die ik een warm hart toedraag: het College drukt de zaken erdoor, de drie O's geven aan dat het een onuitstaanbare Voorjaarsnota zou kunnen worden, het Combifonds is zeer belangrijk en de drie afspraken, onder andere over het zwembad, zouden uit de restanten van 2002 en niet met nieuw geld moeten worden gefinancierd.

Er is een "rush" gehouden op de 173.000.000 euro die vrij besteedbaar zou zijn. Het probleem voor ons is dat de financiële verdeling daarin niet helder is. In het bestuursakkoord is een 25%-verdeling afgesproken voor ecologisch kapitaal, sociaal-cultureel kapitaal en economisch kapitaal. Er zou nog 25% over zijn voor de revitalisering. Zoals u zich herinnert, zijn wij niet akkoord gegaan met het bestuursakkoord. Daarmee bestendigt u de scheefgroei waarop de SP toen ook al heeft gewezen. Ik neem aan dat u zich het plaatje herinnert waarin staat aangegeven dat wij een scheefgroei hebben: 38% ecologisch kapitaal, 51% economisch en 35% sociaal en cultureel kapitaal. Door de gelijke verdeling bestendigt u deze scheefgroei, tenzij u er een output aan verbindt. Maar daarover heb ik u niet gehoord. Wij onderschrijven de opmerkingen over de rommelige toestand rondom de Voorjaarsnota. De memories van antwoorden kwamen zo laat dat er geen discussie meer over mogelijk was. Ook wij hadden het voorbeeld van de landbouw- en meetapparatuur genomen. Bij brief van 2 juli voerde u dit punt als overig knelpunt aan, maar in de nota van wijziging van 24 juni gaf u aan dat het onmiddellijk vastgelegd moest worden binnen de vrije ruimte. Ons is de urgentie daarvan niet duidelijk.

Dat betekent niet dat wij vinden dat er geen goede punten in de Voorjaarsnota staan. Die zijn er wel degelijk, bijvoorbeeld de aankopen in het kader van de Ecologische hoofdstructuur. Maar wij kunnen ons in het geheel niet vinden in de Voorjaarsnota, omdat de onderbouwing naar ons idee niet voldoende is. D66 zal er niet mee akkoord gaan. Dat staat los van het feit dat wij iedere keer opnieuw de zaak op zijn merites zullen bekijken. Wat betreft milieuhandhaving. Wij vinden dat een belangrijk punt. Dat geldt ook voor de campagne Provincie in de buurt. Er zijn allerlei zaken waarover wij nog eens willen spreken, maar het basale punt is dat wij de verdeling van het geld volgens de structuur die u voorstaat niet helder vinden. Met de andere opmerkingen doet dat D66 ertoe besluiten om tegen deze Voorjaarsnota te stemmen.

.....  
**De voorzitter:** Door de leden Luteijn, Van Baggum, Van Boxtel, mw. Houtepen-Kunnen, mw. Jetten, Pas en mw. Van Opstal-Kalwij wordt het volgende amendement voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,*

*gezien het Statenvoorstel tot besluitvorming over financiële consequenties die voortvloeien uit de Voorjaarsnota (Statenvoorstel 49/03 A);*

*overwegende:*

- *dat de uitgaven in het kader van het Combifonds 2003 reeds zijn gedaan ten behoeve van de in 2002 ingediende projecten;*
- *dat deze succesvolle provinciale regeling projecten ondersteunt in het kader van wonen/zorg en leefbaarheid in stad en platteland wat statenbreed als zeer wenselijk wordt ervaren;*
- *dat er uit de vorige tranche (2002) circa 20 projecten voldoen aan de voorwaarden van het Combifonds, maar om budgettaire redenen niet kunnen worden afgewikkeld;*
- *dat er eind 2002 in de Commissie VOJ al opmerkingen zijn gemaakt om zo mogelijk extra middelen vrij te maken om genoemde projecten financieel te ondersteunen;*
- *dat er in de begroting 2003 ook na de vaststelling van de extra uitgaven in de Voorjaarsnota nog voldoende financiële ruimte is om eenmalig een dotatie aan het Combifonds te doen;*

*besluiten:*

1. *om in aanvulling op de Voorjaarsnota 2003 eenmalig maximaal € 1.000.000,- toe te*

*voegen aan het Combifonds maatschappelijke voorzieningen om de projecten die vanwege financiële redenen niet zijn gehonoreerd alsnog in behandeling te nemen, waarbij als financiële dekking een deel van de beschikbare begrotingsruimte 2003 wordt ingezet;*

2. *de begroting 2003 te wijzigen. "*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A1.

.....

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! D66 vindt het jammer dat het College zich zo tegenstribbelend moet overgeven aan een amendement waarvan wij hadden gehoopt dat het er volledig achter kon staan. Wij kunnen ons vinden in de geprikkeldheid van het CDA over deze opstelling en vragen ons af wat dit zal betekenen voor de discussie over de vraag waar wij het geld vandaan halen voor de eerste drie onderwerpen. Ik denk dat daarover hetzelfde gekibbel zal plaatsvinden.

Wat de tangenten betreft, gaat D66 ervan uit dat de afspraken die over de koppeling zijn gemaakt zullen worden gehandhaafd en dat dit punt niet apart hoeft te worden genoemd. Wij zijn altijd een voorstander geweest van het grote zwembad, ook met het oog op de breedtesport. Het zal u bekend zijn dat er in Eindhoven veel allochtone jongeren zijn, die een grote achterstand hebben op het gebied van zwemles. Als er verdrinkingsgevallen van kleine kinderen zijn, zijn het vaak allochtone kinderen.

## **Vaststelling provinciale Jaarrekening 2002; 4 juli 2003**

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Het jaarverslag 2002 is het laatste monistisch samengestelde verslag. Toen ik hier binnenkwam, kwam het monisme tot uiting in de positie van de gedeputeerden, die hier nog steeds volgens het monistische systeem zitten.

**De voorzitter:** Er staat nergens in de wet dat het niet zo kan.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Nee, maar ik kan mij voorstellen dat wij er als Presidium of als Staten over gaan filosoferen. Ik meen dat wij er al eerder over gesproken hadden dat deze stoelen ook heel aardig waren en dat wij de gedeputeerden konden uitnodigen achter het spreekgestoelte. Maar daar zullen wij wellicht nog verder over discussiëren. Dat lijkt mij wel aardig, want het geeft ook een fysieke vertaling van het dualisme.

**De heer Melis (CDA):** Er zijn wel belangrijkere onderwerpen om over te discussiëren dan de stoelen van de gedeputeerden.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik geef het alleen maar aan. De discussie wordt uitgelokt. Ik maak de opmerking en u hoeft er niet op te reageren.

**De heer Melis (CDA):** Dat doe ik altijd bij u, maar dat weet u.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik voel mij vereerd. D66 gaat ervan uit dat de Staten het advies van de Rekeningcommissie in zijn totaliteit overnemen en dat het daarmee als het ware een opdracht vormt aan Gedeputeerde Staten. Wij willen er de nadruk op leggen dat er een discrepantie is opgetreden tussen het voorgenomen beleid en de uitvoering, zoals diverse partijen al eerder hebben aangegeven. De oplopende onderbesteding was in 2000 3.800.000 euro, in 2001 7.800.000 euro en in 2002 10.400.000 euro. Wij vinden dat een punt van zorg, zoals ook staat vermeld in de conclusies van de Rekeningcommissie. Het kan een inhaligheidstoets waard zijn, maar het is aan GS om te kijken naar de claims van de diverse afdelingen.

## **Afscheid Commissaris der Koningin, de heer mr. F.J.M. Houben; 19 september 2003**

**De heer Gorter (D66):** Meneer de Commissaris, Ereburger van Brabant, onze voorzitter! Natuurlijk zouden alle 79 Statenleden u graag toespreken bij dit afscheid, want praten doen wij graag! Om er geen meerdaagse van te maken, is evenwel besloten het aantal sprekers te beperken tot twee: de vice-voorzitter en het langstzittende Statenlid.

Min of meer tot mijn verrassing bleek ik dat te zijn. In maart dit jaar sprak Jan de Vaan ons nog toe, als langstzittend Statenlid met 17 dienstjaren. Als afsluiting van de periode daarvoor was het Willie Vos met ruim 25 jaren. Daarmee vergeleken zijn mijn 9 jaren slechts bescheiden in aantal. Dat zegt overigens wel iets over de huidige doorloopsnelheid van het statenlidmaatschap.

Geen enkel nu zittend Statenlid heeft uw installatie in 1987 meegemaakt.

U was gewoon altijd dé Commissaris en ónze voorzitter. En u zat immer op een speciale stoel te midden van de Staten.

U hebt in uw periode als Commissaris vele Statenleden zien aan- en aftreden.

En wat hebben zij veel woorden tot u als voorzitter gericht! Een heel grove berekening leverde mij op dat u zo'n 1000 uren naar hen geluisterd hebt. Ik heb het dan alleen over Statenbijeenkomsten en niet over de Commissievergaderingen en andere bijeenkomsten. En voor een zeer groot deel was het echt actief luisteren wat u deed! Dat vind ik knap.

Er is veel veranderd in die jaren. Het woordgebruik werd minder wollig, besloten vergaderingen verdwenen nagenoeg. U kreeg een beeldscherm voor u, waarop u snel kon zien wie de spreekknop indrukte; helaas bleken Statenleden echter wel eens van stoel te wisselen..... Er kon elektronisch gestemd worden.

En het dualisme deed voorzichtig zijn entree.

Wat echter nimmer veranderde, was de politieke samenstelling van GS. Déze vorm van duurzaamheid viel niet bij alle fracties even goed.

Wat ook in al die jaren bleef, waren de te soms te lange Statenvergaderingen. Om de inbreng van de fracties iets te bekorten, stelde u soms de koffiepauzes maar uit, in de verwachting dat de drang naar de gevulde koek groter zou zijn dan de behoefte om de mond te vullen met wóórden. En soms bleek dat te werken!

Als ik een omschrijving zou moeten geven van de Brabantse Commissaris, dan komen vooral de woorden 'respect' en 'waardering' op. Wat dat betreft sluit ik aan bij de woorden van Jan Melis.

Waardering voor de wijze waarop u in brede zin het Brabantse belang naar voren wist te brengen. Voor de wijze waarop u de noodzaak van een duurzame toekomst voor Brabant met gezag onderstreepte, bij het tot stand komen van het Brabant Manifest, maar ook in de aanloopperiode naar het streekplan, waarover het laatste woord nog niet is gezegd, mijnheer Melis. Duurzaamheid, niet uit een hobby, maar uit een diepgevoelde verantwoordelijkheid voor datgene wat wij doorgeven aan toekomstige generaties.

En respect voor de manier waarop u optrad: zeer aanwezig, maar op een prettige wijze.

Die aanwezigheid is onlangs nog versterkt door het toch tamelijk unieke feit dat u zich als Commissaris per brief tot Provinciale Staten richtte en daarin uw zorgen uitsprak over de wijze van bouwen in de dorpen.

Respect ook voor de wijze waarop u de Statenvergadering voorzat: voor u als voorzitter van Provinciale Staten was er geen sprake van oppositie en collegesteunende partijen: iedereen kwam aan z'n trekken tijdens de vergaderingen en er was alle ruimte voor discussie.

En waar er wel eens binnen fracties gemopperd werd over het optreden van een gedeputeerde, kan ik mij niet herinneren, noch voorstellen, dat dat gemopper ooit uw optreden betrof.

Als Commissaris der Koningin had u te maken met veel en uiteenlopende groeperingen. Daar wist u goed te luisteren, maar u slaagde er ook in om hen te bereiken. Ik herinner me nog goed uw redevoeringen tijdens een aantal protestbijeenkomsten voor het provinciehuis over de streekplannen en de gevolgen voor de boeren. De boeren wilden met gezag hun

mening onderstrepen, met veel getoeter en protest. Ik herinner mij uw krachtige en heldere taal, waar veel de woorden WIJ en SAMEN in voorkwamen en waar alleen nog maar applaus op kon volgen.

Ook in Brussel was u vaak actief, niet alleen bovengronds bij de Europese Unie, als leider van Brabantse delegaties, maar ook ondergronds, om aldaar .....de riolen te inspecteren. Wat zéker beklijft, is het beeld van de Commissaris op de fiets. Afgelopen dinsdag nog in de Meierij; pakweg 40 kilometers waren het toen. Maar ook jaren terug, toen er nog regelmatig smogwaarschuwingen waren en u het goede voorbeeld gaf door met de fiets naar het werk te gaan. En het heeft, geloof ik, geholpen, want smogwaarschuwingen zijn er niet veel meer geweest nadien!

En wat wij ons ook goed zullen blijven herinneren, dat zijn de jaarlijkse kerstbijeenkomsten. Nieuwe Statenleden hebben dit fenomeen nog niet mogen meemaken, maar dit jaarlijkse hoogtepunt werd, naast een opwekkende toespraak van de Commissaris, zelfs gelardeerd met een bescheiden glaasje wijn.

Uw voorganger, de heer Van Agt, gaf bij zijn afscheid als Commissaris in Brabant aan een ultiem doel te hebben: zijn carrière ooit nog eens te beëindigen als burgemeester van de gemeente Esch.

Dat was voor hem niet weggelegd, want vóórdát deze droom in vervulling kon gaan, was de gemeente Esch verdwenen.

Maar wat Van Agt misschien niet eens had dúrven dromen, hebt u bereikt: de ultieme titel "Goudmerel van Brabant"!

Ik wens u toe dat uw persoonlijke toekomstplannen in vervulling mogen gaan.

En dat u nu vaker met uw vrouw mee zult gaan, in plaats van andersom al die jaren.

Maar ook dat de vele energie die u hebt ten goede mag blijven komen aan een duurzame toekomst van Brabant.

Namens alle Statenleden, en in navolging van de dankwoorden van de heer Melis, zeg ik u, mijnheer de Commissaris, heel hartelijk dank voor de manier waarop u ónze Commissaris en ónze voorzitter hebt willen zijn.

Bij een afscheid hoort een cadeau en graag wil ik u namens de Staten een cadeau aanbieden.

Het is wel een bijzonder iets geworden. Het doel van dit presentje is namelijk om u op het rechte te pad te houden; om u het goede spoor te laten volgen!

Volgens mij had u daar als Commissaris geen enkel probleem mee.

Maar voor de komende levensfase is dit wellicht een zeer handig cadeau!

Heel veel plezier ermee en denk nog eens aan ons als achter de verre einder het gewenste doel wordt bereikt. Dank u wel!

(Applaus)

*De heer Gorter overhandigt de heer Houben het Statencadeau.*

(Applaus)

### ***Vragenuurtje; 3 oktober 2003***

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik wijs er met nadruk op dat wij tijdens de bespreking van het Bestuursakkoord hebben gewezen op het feit dat door de verdeling met 25% over de driehoek de onderbedeling van de sociaal-culturele pijler toen al aan de orde was. Het instemmen met het Bestuursakkoord, zoals dat toen voorlag, hield een bestending van die onderbesteding in. Toen was al duidelijk dat deze bezuinigingen eraan kwamen. Wij onderschrijven de extra aandacht waar nu om wordt gevraagd, maar wij hebben als enige partij tegen het Bestuursakkoord gestemd, in verband met deze problematiek.

## ***Najaarsnota 2003; 6 en 7 november 2003***

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! De menulijst voor multiculti Brabant, één van de meest intensief vergrijzende populaties in Europa, de problematiek op het gebied van veterinaire ziekten, omschakeling van agrarische bedrijvigheid naar onder andere landschapsbeheer, één van de belangrijkste centra van kenniseconomie, een belangrijke rol in het transport tussen Randstad, Roergebied en Antwerpse ruit, maar daarbij ook een taak op het gebied van groen en rust, de langste jeugdzorgwachlijsten in Nederland, prachtige oude stadjes en dorpsbeelden verpakt in nietszeggende nieuwbouw, complexe regelgeving als in die stadjes gebouwd moet worden, schitterende natuurgebieden waaraan steeds weer wordt geknobbeld. Brabant lijkt op een te vol fonduebord, waarop het voedsel over de randen van het eigen vakje heenloopt. Als je niet voorzichtig met het bord manoeuvreert, krijg je een onsmakelijk geheel, waarvan niemand meer wil eten. Daarmee wil ik maar zeggen dat de problemen, kansen en taken waarvoor Brabant staat veel vergen aan bestuurskunst- en kunde. Bestuurskunst in de zin van visionaire beelden ontwikkelen op lange termijn, en niet toegeven aan de waan van de dag, bestuurskunde in de zin van technisch goed besturen, zorgen dat omstandigheden en regels hanteerbaar, handhaafbaar en goed op orde zijn. Er zijn veel taken, en de kans is groot dat de aandacht versnipperd raakt. Zo'n versnippering kan leiden tot verrommeling, letterlijk en figuurlijk. Kijken we bijvoorbeeld naar het duurzaamheidsbeleid, dan zien we dat daarvoor diverse instituten en programma's aan het werk zijn. D66 stelt voor, deze instituten en programma's te combineren tot één duurzame denktank, om met dezelfde input meer rendement op het gebied van duurzaamheidsdenken en -uitvoering te halen. Hierover zullen wij een motie indienen.

Letterlijke verrommeling zien wij als het gaat om de vormgeving van Brabant. Wat is de werkelijke maatschappelijke meerwaarde van zichtlocaties van bedrijventerreinen? Vaak slecht in het landschap ingepast, vertonen ze hoogstens op korte termijn schoonheid. D66 vindt dat bedrijventerreinen in het bijzonder buiten de stedelijke gebieden ingepakt moeten worden in het groen. Wij vinden ook dat het College weer de draad moet oppakken waar het project Ontwerpen aan Brabant geëindigd is. Iedereen, inwoners, bedrijven en bezoekers, is gebaat bij een interessant en mooi ogend Brabants landschap. Wij vragen van het College visie en lef op dit gebied. Het gevaar van verdere verrommeling speelt in het buitengebied, met name waar het gaat om de locaties van en voor de concentratiegebieden intensieve veehouderij. Er is al de vraag gesteld of deze plekken nog wel nodig zijn, gezien de ontbrekende gelden voor verplaatsing van bedrijven bij natuurgebieden en de komende andere regelgeving. Dit brengt een oude D66-suggestie opnieuw tot leven, namelijk het plan om te komen tot een bundeling van niet-grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten op agrarische bedrijventerreinen. Deze vorm van bundeling leidt daadwerkelijk tot minder ruimtebeslag en kwaliteitsverbetering. Zowel op het punt van de vormgeving van Brabant, als in het verlengde daarvan een pilot met betrekking tot agrarische bedrijventerreinen, zullen wij een motie indienen.

Denkend aan Brabant zien wij steeds meer snelwegen door het landschap gaan. Aanhakend op het vormgeven van Brabant wil D66 nogmaals benadrukken dat wij als het gaat om de ruit rond Eindhoven tegen aanpassing van het Dommeldal zijn. Als er al een ruit moet worden aangelegd - D66 kiest in eerste instantie voor een lichte uitbouw van de noordstructuur - zouden College en Staten het aan zichzelf en Brabant verplicht zijn, voor kwaliteit van landschap en vormgeving van Brabant te kiezen. Dan komt het inderdaad dure alternatief van een ondergrondse oplossing om de hoek kijken, wat betekent dat visionaire bestuurskunst wordt gevraagd met het oog op toekomstige generaties.

Verder inspelend op mobiliteit willen wij nog ingaan op het volgende. In het verleden is op initiatief van D66 door de Staten een bedrag gereserveerd voor de aanleg van Brabant Stadsspoor, een verbinding tussen de B5. De Staten hebben het College uitgenodigd, de B5-gemeenten te verzoeken, elk eveneens 20 mln euro beschikbaar te stellen voor Brabantspoor. Wat is het resultaat van de acties van het College? Bedoeld was, met een fundamentele Brabantse inbreng het Rijk te bewegen, versneld te investeren in

Brabantspoor. Door versnippering van uitgaven dreigt de hefboomwerking richting Rijk nu verloren te gaan. Aanvullend willen wij een pleidooi houden voor het aansluiten van de grote Brabantse steden op het NS-nachtspoor. Wat doet het College daaraan?

Terugkomend op de rol die de provincie volgens ons hoort te spelen, merk ik het volgende op. In de komende periode wordt sterk de aandacht gelegd op het uitvoerende en technocratische karakter van de werkzaamheden. D66 vindt dat de rol van de provincie ondersteunend, versterkend en initiatiefnemend moet zijn. Met de taskforce wonen, zorg en reconstructie heeft de provincie voorzichtig dit pad betreden, maar er zijn meer mogelijkheden. De woningbouw in kleine kernen, de realisatie van de grote bouwlocaties, de vrijkomende monumentale gebouwen in het buitengebied, de koppeling op het gebied van WoZoCoprojecten (WoZoCo = Woon Zorg Complex) met duurzame en energiezuinige bouw, het zijn terreinen waarop de provincie kansen moet pakken om probleemoplossend actief te zijn. Wij horen graag van het College, welke mogelijkheden het hiertoe ziet. Op die manier wordt het sociaal-maatschappelijke en ecologische kapitaal van Brabant versterkt, zodat meer evenwicht kan worden bereikt binnen de Telos-driehoek, een punt waarop ook D66 steeds terugkomt.

In deze periode wordt veel aandacht gegeven aan een nieuwe dualistische wijze van besturen. Tot op heden beschouwen wij dit als een oefentraject, waarop nog veel beginnersfouten worden gemaakt. Als Staten zullen wij ervoor moeten zorgdragen dat de programmabegroting beter van kwaliteit wordt, bij voorkeur na benchmarking met andere provincies. Los van de door GS en Staten onderschreven kritiekpunten die de Beleids-evaluatiecommissie al heeft genoemd, is bijvoorbeeld Omroep Brabant nergens te bekennen. Het gaat dan toch om een bedrag van zo'n 5 mln euro per jaar. Het feit dat dat niet in de programmabegroting staat, betekent ook dat de doelstellingen die erbij horen, nergens worden vermeld. Dat houdt in dat daarover geen verantwoording kan worden afgelegd. In de productenraming staat onder het planproduct multimediale informatievoorziening wel een bedrag, maar daar gaan wij niet echt over. Overigens moet ons van het hart dat wij de hoeveelheid boeken met cijfers wel erg groot vinden bij deze begroting.

Wij willen graag een voorstel aan de Staten doen om in het komend jaar te praten over de toekomst van het bestuur van de waterschappen. De huidige structuur vinden wij onvoldoende democratisch, zodat deze een andere opzet vereist.

**De heer Melis (CDA):** Wij hebben voorgesteld om alles wat met water te maken heeft, in het kader van de beleidsevaluatie in zijn totaliteit mee te nemen. Denkt u dat dat samen kan gaan met uw voorstel?

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Wellicht wordt het een groot onderwerp, maar in principe moet dat wel kunnen.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Houtepen-Kunnen en Gorter wordt de volgende motie ingediend:

*"De Staten van Brabant, in vergadering bijeen op 7 november 2003,*

*Overwegende dat:*

- *er in Brabant nog diverse nieuwe bedrijventerreinen moeten worden aangelegd;*
- *deze terreinen zo weinig mogelijk visuele hinder mogen opleveren;*
- *het aanzicht van een bedrijventerrein niet leidt tot verrijking van het landschap.*

*Spreken uit dat:*

- *het gewenst is dat bedrijventerreinen buiten de stedelijke gebieden gerealiseerd worden met een omzoming door groen aan alle zijden;*
- *dat bedrijventerreinen binnen de stedelijke gebieden bij voorkeur gerealiseerd worden met een omzoming door groen aan alle zijden.*

*Vragen GS:*

- *om deze inpassing actief bij de gemeenten te bevorderen;*



- en met voorstellen te komen om dit uitgangspunt in het streekplan op te nemen, en gaan over tot de orde van de dag."

De motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M9.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Houtepen-Kunnen en Gorter wordt de volgende motie voorgesteld:

*"De Staten van Brabant, in vergadering bijeen op 7 november 2003,*

*Overwegende dat:*

- *er in Brabant diverse instellingen, organisaties en programma's zijn op het gebied van duurzaamheid;*
- *deze organisaties, instellingen en programma's allen (tenminste deels) door de Provincie worden gefinancierd;*
- *de werkzaamheden van deze organisaties, instellingen en programma's elkaar deels raken dan wel overlappen;*
- *men op de diverse werkterreinen ook nu al vaak met elkaar contact heeft.*

*Stellen vast dat:*

- *deze werkwijze een versnippering van middelen en mensen teweegbrengt;*
- *met gezamenlijke inzet en input meer output gerealiseerd kan worden op het gebied van duurzaamheidsbeleid.*

*Spreken uit dat:*

- *het gewenst is te komen tot het organiseren van één Duurzame Denktank waarbinnen al deze organisaties, instellingen en programma's kunnen samenwerken.*

*Vragen GS:*

- *met voorstellen te komen een dergelijke organisatie te realiseren, en gaan over tot de orde van de dag."*

De motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M10.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Houtepen-Kunnen en Gorter wordt de volgende motie voorgesteld:

*"De Staten van Brabant, in vergadering bijeen op 7 november 2003;*

*Overwegende dat:*

- *het project Ontwerpen aan Brabant in de aanloop naar het vastgestelde streekplan veel nieuwe inzichten heeft opgeleverd;*
- *ontwerpen aan Brabant een lange termijn zaak is;*
- *de ruimtelijke kwaliteit van Brabant voortdurende aandacht vraagt.*

*Stellen vast dat:*

- *ruimtelijke streefbeelden een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het versterken van regionale ruimtelijke kwaliteit en identiteit.*

*Verzoeken GS:*

- *"Ontwerpen aan Brabant" nieuw leven in te blazen en daarmee een brabantbrede benadering te kiezen, en gaan over tot de orde van de dag."*

De motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M11.

**De voorzitter:** Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Houtepen-Kunnen en Gorter wordt de volgende motie voorgesteld:

*"De Staten van Brabant, in vergadering bijeen op 7 november 2003,*

*Overwegende dat:*

- *herplaatsing van intensieve agrarische bedrijvigheid, inplaatsing van niet-grondgebonden*

*agrarische activiteiten en gerelateerde activiteiten een beslag doet op de ruimte in het buitengebied.*

*Stellen vast dat:*

- *het gewenst is om het ruimtebeslag zo beperkt mogelijk te houden;*
- *spreiding van activiteiten ruimtelijk gezien ongewenst is;*
- *en concentratie van deze activiteiten op een bedrijventerrein een goede inpassing mogelijk maakt.*

*Vragen GS:*

- *om het concept agrarische bedrijventerreinen uit te werken;*
- *te onderzoeken op welke locaties dit concept tot meerwaarden kan leiden;*
- *met voorstellen te komen om dit concept in het streekplan op te nemen, en gaan over tot de orde van de dag."*

De motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M12.

.....  
**De heer Gorter (D66):** De zorg die wij hebben geprobeerd neer te leggen in de motie, is voortgekomen uit het feit dat het in Brabant niet goed gaat met de aanleg van bedrijventerreinen. Om te beginnen gaat het moeizaam om bedrijventerreinen aan te leggen, maar als ze worden aangelegd, zien wij dat ze een presentatie hebben waarvan de eigenaar vindt dat dat er leuk uitziet, terwijl de omgeving het helemaal niet zo mooi vindt. Het zal een grote krachtsinspanning vereisen om ervoor te zorgen dat die omslag daadwerkelijk in het landschap wordt geëffectueerd. Een sympathiebetuiging voor deze motie is op zichzelf aardig, maar over de diepgewortelde ongerustheid over hoe wij in Brabant zaken realiseren, hoor ik de gedeputeerde graag.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Wij hebben afgesproken, en mijn fractie staat daarachter, dat er nog nieuwe bedrijventerreinen moeten worden aangelegd in Brabant. Maar als zij moeten worden aangelegd, vereist het veel meer zorgvuldigheid om het daadwerkelijk niet meer te laten zijn zoals het nu gebeurt. Ik noem als voorbeeld de A59, het gebied tussen Den Bosch en Made, wat een aaneenschakeling is van bedrijventerreinen, de één nieuw, de ander oud, maar het geheel oogt volgens ons niet. Het vereist een relatief kleine inspanning om die bedrijventerreinen veel beter in te passen, zodat er een mooi gebied ontstaat, ook voor de toekomst, dus ook duurzaamheid.

.....  
**De heer Rüpp (GS;CDA):** .....Waarvoor wij moeten waken, is dat we allerlei extra toetsen gaan toevoegen die de realisering daarvan, ook in financiële zin, zouden kunnen bemoeilijken. Dat wil niet zeggen dat je niet naar kwaliteit moet streven, maar dat je de kwaliteit overeind moet houden. Op het moment dat je daar aparte toetsingskaders naast gaat leggen, wordt dat moeilijker, en daaraan hebben wij op dit moment geen behoefte.

**De heer Gorter (D66):** Het gaat inderdaad om het begrip "kwaliteit": hoe beoordelen wij het aanzicht van een bedrijventerrein. Is dat een hoge kwaliteit, en zeggen we dan dat Brabant booming is, of zeggen wij vanuit de duurzaamheidgedachte dat zo'n bedrijventerrein niet helemaal zo zichtbaar hoeft te zijn, als het maar verrekt goed functioneert. Laten we het dan inpakken vanaf de zichtmomenten die wij hebben.

**De heer Rüpp (GS;CDA):** Dan wilt u een specifieke discussie hebben over de vraag, of je wel of geen zichtlocaties wilt ontwikkelen langs doorgaande wegen. Wat u nu aanreikt, is natuurlijk een totaal andere discussie dan wat er in motie staat.

**De heer Gorter (D66):** Nee, er staat in "pak ze in met groen, duurzaam en mooi, om het niet te laten zien". Een motie moet kort en helder zijn.

.....

**De voorzitter:** Door de leden mw. Lamers, Leunisse, mw. Jetten, mw. Lestrade-Brouwer, Pas en Heijmans wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant; in vergadering bijeen op 7 november 2003,*

*Beraadslagend over:*

- *Programmabegroting (inclusief productenraming en bijlagenboek) en de Uitwerking Bestuursakkoord 2003-2007, i.h.b. de paragrafen betreffende cultuur en cultuurhistorie.*

*Overwegende dat:*

- *het kerkenfonds niet is opgericht om monumenten die al voorkomen op de Rijksmonumentenlijst of een officiële gemeentelijke monumentenlijst te ondersteunen;*
- *er een scheiding zou moeten worden gemaakt tussen de zgn "kanjers" en andere rijks- en gemeentelijke monumenten enerzijds en beeldbepalende kerken (CHW-kaart) anderzijds;*
- *er in een vorige bestuursperiode serieuze verwachtingen zijn gewekt door het college van GS om steun te verlenen aan beeldbepalende kerken;*
- *PS van mening zijn dat beeldbepalende kerken een belangrijke functie hebben met het oog op de vitaliteit van dorpen en wijken in grote steden;*
- *Gedeputeerde Staten een investeringssubsidie moeten kunnen verlenen in de kosten van restauratie van deze kerkgebouwen;*
- *er voldoende middelen aanwezig moeten zijn om aan verzoeken m.b.t. restauratie van bedoelde gebouwen te voldoen.*

*Verzoeken:*

- *het College van GS om nog voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2004 een plan van aanpak te presenteren waarin duidelijk prioriteit gegeven wordt aan de oorspronkelijke doelstelling van het kerkenfonds, en gaan over tot de orde van de dag."*

De motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M13.

.....  
**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Ik kan iets rustiger praten dan in mijn eerste termijn, dat scheelt weer in ademnood!

Onze tweede termijn bestaat voornamelijk uit het reageren op de ingediende moties, waarbij wij willen aangeven dat wij de drie moties van de PvdA zullen volgen. Het valt mij iedere keer op dat mensen, als het gaat over kapitaal, doen alsof dat input is, terwijl het eigenlijk output is: het heeft niets te maken met de hoeveelheid die ergens in wordt gestopt. Het is iedere keer weer heel moeilijk om de output mee te nemen. Ik heb ooit eens gevraagd, daarin een opbrengstverhouding te berekenen, maar dat is heel slecht aan te geven. Wij vertalen die motie niet zodanig dat de input helemaal gelijkwaardig moet zijn, maar dat de output gelijkwaardig moet zijn. Zoals gezegd, volgen wij ook de andere twee moties van de PvdA. In tegenstelling tot veel partijen zullen wij de motie van de VVD over het veiligheidsbeleid niet volgen. Wij vinden een integrale benadering boven een nieuwe programmalijn handiger. Wij zijn niet enthousiast over het iedere keer weer ontwikkelen van nieuwe programmalijnen, en wij zouden graag zien dat de integrale benadering wordt gehandhaafd, waarbij het gaat om onderdelen van het sociaal beleid, wonen, werken, leefomgeving en justitie.

**Mevrouw Steffens-van Nieuwenhuizen (VVD):** Onder welk programma wilt u nieuw beleid onderbrengen?

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Als je de nadruk wilt leggen op veiligheidsbeleid, zien wij dat in alle nieuwe vormen van beleid terugkomen als aandachtspunt, maar niet als een aparte programmalijn. We hebben al een stuk of tien programmalijnen, en als je een aparte programmalijn veiligheid organiseert, haal je juist het integrale beleid dat je op diverse fronten wilt voeren, weer weg.

**Mevrouw Steffens-van Nieuwenhuizen (VVD):** Wij zien het veiligheidsaspect van het algemeen bestuur niet zo direct terug! Het is geen integraal thema dat op ieder beleidsterrein

terugkomt.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik sta wel achter de aandacht die u wilt geven aan de sociale veiligheid, hoewel ik er ook van overtuigd ben dat, hoe meer aandacht eraan gegeven wordt, hoe onveiliger mensen zich vaak voelen. Dat heeft met persaandacht te maken, waardoor de zaken worden opgeklopt.

**Mevrouw Steffens-van Nieuwenhuizen (VVD):** Dat moet u dan maar eens gaan uitleggen aan mensen die met die problemen worstelen!

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Dat doe ik ook wel eens. Hoe meer rapporten daarover verschijnen, hoe onrustiger men wordt, terwijl de daadwerkelijke onveiligheid niet veel groter wordt. Ik erken wel dat het gevoel bestaat, maar de vraag is of het gevoel terecht is. Daarover zijn genoeg rapporten verschenen. Ik begrijp dat er aandacht aan wordt gegeven, dat doen wij ook, maar ik wil de overdreven aandacht ook onder de aandacht van de Staten brengen.

**Mevrouw Steffens-van Nieuwenhuizen (VVD):** U hebt natuurlijk gelijk dat er een verschil kan zijn tussen de daadwerkelijke veiligheid en de gevoelens van veiligheid. De VVD vindt dat ook de gevoelens van onveiligheid van burgers zeer serieus moeten worden genomen. Je mag niet zeggen: laat maar zitten, want in werkelijkheid valt het wel mee. Burgers moet je serieus nemen in al hun gevoelens.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Je moet burgers wel serieus nemen in al hun gevoelens, maar het moet wel gebaseerd zijn op daadwerkelijke gegevens. Als mensen bepaalde gevoelens koesteren op basis van een niet-reële situatie, heeft het weinig zin om ze daarin te volgen. Dan is het beter om aan te geven dat de gevoelens onterecht zijn.

**Mevrouw Steffens-van Nieuwenhuizen (VVD):** Dat zou een project zijn! Daarmee zouden die gevoelens kunnen worden weggenomen.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** U weet waarschijnlijk net zo goed als ik dat er genoeg studies zijn die dat aangeven. Ik ontken absoluut niet het gevoel van onveiligheid dat bij veel burgers leeft, een gevoel dat in veel gevallen terecht is, maar het is lang niet altijd terecht. Het gaat mij erom dat ik dat wel onder de aandacht wil brengen, en dat overdreven aandacht ook niet goed is. Wij zijn niet voor een aparte programmalijn, en dat heeft hiermee te maken. Wij zien aspecten van het algemeen bestuur graag terugkomen als het om sociale veiligheid gaat, en dan in diverse beleidsthema's, maar niet als één aparte programmalijn.

**Mevrouw Steffens-van Nieuwenhuizen (VVD):** Ik denk niet dat wij hierover nader tot elkaar komen. Het lijkt mij niet zinvol om hierover verder te discussiëren.

**De voorzitter:** Maar het was wel een mooi duel!

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Ik ga door naar de duurzaamheidsprogramma's van GroenLinks. Met dezelfde argumentatie als bij de vorige motie zijn wij ook niet voor deze motie. Ik spring even over naar onze eigen duurzame denktank, die daaraan gerelateerd is. Daarbij wil ik aangeven dat het onze bedoeling was, het meer dan een praatplatform te laten zijn. Dit zeg ik tegen de gedeputeerde, maar uiteraard ook tegen de Staten. De gezamenlijkheid in een platform is wat vrijblijvender, en onze insteek was juist om daar wat meer output uit te laten komen, door daadwerkelijk meer samenwerking tot stand te brengen, zodat er meer productie kan worden geleverd. Wij handhaven daarom onze motie op dit punt.

Wij steunen de moties M6 en M7 van GroenLinks niet. Over de sociale effectentoets moet een discussie plaatsvinden, want als het is toegezegd, moet dat worden gerealiseerd.

Daarmee gaan wij wel akkoord. Het ontwikkelen daarvan zou een taak voor Telos zijn.

**De heer Van Hezik (GroenLinks):** Ik heb net aangegeven dat GroenLinks bereid is, de motie over het Sociaal Fonds terug te trekken, op voorwaarde dat het thema armoede één van onze prioritaire thema's wordt. Ik ben heel benieuwd hoe D66 daarover denkt.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** D66 is daar voor, maar dan wel uitgaande van wat de provincie op dat terrein kan betekenen. Dat is erg onduidelijk weergegeven in uw motie over het Sociaal Fonds. De taak van de provincie op het gebied van armoedebeleid is niet het ondersteunen van mensen in nooddrufelige omstandigheden.

**De heer Van Hezik (GroenLinks):** Zo is het niet bedoeld.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Dat zou duidelijker moeten worden omschreven. Het kan niet zo zijn dat een ambtenaar hier een dergelijk fonds beheert. Ik ga door naar onze eigen moties M9 en M11. Het was onze bedoeling, een discussie op gang te brengen over de vormgeving van Brabant; wij vragen aandacht voor de kwaliteit daarvan. Wij hebben namelijk het gevoel dat dat niet voldoende tot zijn recht komt, en dat er verslonzing en verrommeling optreden. Wij willen graag meer inzet van de Staten op dit gebied.

**De heer Lankhaar (CDA):** U hebt uit de tweede termijn van de heer Melis begrepen dat wij best bereid zijn, dat debat aan te gaan, maar dat wij ons absoluut niet kunnen vinden in uw overwegingen. Die gaan namelijk veel verder dan wat dat debat kan opleveren. Als u de motie intrekt en hiermee zegt, binnen de Staten een debat te willen aangaan over de verloedering van het buitengebied, waarbij u waarschijnlijk voornamelijk de industrieterreinen bedoelt....

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ja, voornamelijk de bedrijventerreinen en de aandacht voor de vormgeving daarvan.

**De heer Lankhaar (CDA):** Wij zijn graag bereid, daarover in debat te gaan, maar niet op grond van de overwegingen die u hebt neergelegd.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer:** Als wij de toezegging van de Staten krijgen om dit debat aan te gaan, trekken wij de moties M9 en M11 in.

**De heer Lankhaar (CDA):** Wij kunnen dat wel toezeggen.

**De heer Severijns (PvdA):** Net als de Partij van de Arbeid.

**De voorzitter:** Aangezien de moties-Lestrade-Brouwer c.s (M9 en M11) zijn ingetrokken, maken zij geen onderwerp meer uit van de beraadslaging.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Onze motie M12 trekken wij ook in vanwege de toezegging van de gedeputeerde om met een voorstel te komen.

**De voorzitter:** Aangezien de motie-Lestrade-Brouwer c.s. (M12) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp meer uit van de beraadslaging.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik kom nog even terug op wat de heer Melis aangaf over de vraag, in welk kader de discussie over water moet worden geplaatst. Ik ben het niet met hem eens als hij aangeeft dat dat in het kader van de beleidsevaluatie moet gebeuren. Ik heb het gevoel dat er zoveel zaken in die richting worden geschoven, dat het hele budget opgaat aan ex ante onderzoeken. Op zich is dat een prima methode om iets te onderzoeken, maar ik heb het gevoel dat het bij het water gaat om kaderstellende zaken, in welk kader dat

moet worden besproken.

**De heer Melis (CDA):** Er zijn al zoveel kaderstellende zaken. U vraagt zich af, welke zaken prioriteit krijgen in de beleidsevaluatie. Binnenkort hebben we in de Commissie bm een discussie over de prioriteit voor beleidsevaluatieonderwerpen. Dat punt hoort daarbij. De meerderheid moet dan maar bepalen, welke onderwerpen welke prioriteit hebben. Je moet het wel via een beleidsevaluatie doen, want dan kun je alles meenemen en daar eens rustig over brainstormen.

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Als het in een bepaalde setting wordt geformuleerd, zou dat eventueel kunnen.

**De heer Van Hezik (GroenLinks):** Ik vind water een prima thema om als prioritair thema aan te wijzen. Ik wil daar echter ook graag zaken in hebben als het leveren van blauwe diensten. In de Commissie hebben we aangegeven dat we eens moeten discussiëren over groene en blauwe diensten. Blauwe diensten zijn nieuw, en die wil ik er ook in hebben.

## ***Financiële situatie PSW arbeidsmarktadvies; 5 december 2003***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Wij juichen de wijzigingen op het eerdere concept toe. Het is prima dat die zijn verwerkt op deze wijze.

Nog twee suggesties. Een betreft de peildata in de verslaglegging. In het laatste verslag was sprake van grote verschillen; een verschil soms van een maand. De suggestie is om met elkaar af te spreken dat wij als peildatum nemen het ultimo van het desbetreffende kwartaal. De tweede suggestie betreft het moment waarop de Staten de kwartaalrapportages onder ogen krijgen. Ik stel voor om dat uiterlijk een maand na afsluiting van het kwartaal te doen, zodat wij altijd op de hoogte zijn van de actuele situatie. Deze opmerking heeft ook betrekking op het volgende agendapunt.

.....

**De heer Rüpp (GS;CDA):** Voorzitter! Ik zal uit beleefdheid niet zeggen dat ik mevrouw Jetten de Oudere nu ga beantwoorden, laat staan dat ik spreek over mevrouw Catho de Jongere. Het antwoord op de gestelde vragen komt binnenkort naar mevrouw Jetten toe. Wij hebben er verder al vaker over gediscussieerd. Ik ga er nu verder niet op in. Laten wij eerst de antwoorden op de vragen maar afwachten.

De rapportages zijn als kwartaalrapportages opgevoerd. Wij laten dat ook zo. Ik ben het ermee eens om dat per ultimo van het kwartaal te doen. Dan krijg je ook een overzichtelijk en helder ritme. Wij proberen een en ander binnen een maand bij de Staten af te leveren, maar dat is ook afhankelijk van de rapportage die wij weer krijgen. Het kan dus wel eens zes weken worden. Ik neem de inspanningsverplichting op me om, als wij de rapportage toegestuurd hebben gekregen, die zo snel mogelijk naar de Staten te sturen, zodat zij er kennis van kunnen nemen.

**De heer Gorter (D66):** Dat is mij net iets te mager. De inspanningsverplichting komt erop neer dat de Staten de rapportage krijgen toegestuurd, zo snel mogelijk nadat het College die heeft ontvangen. Ik zou dit graag willen zien gekoppeld aan een maximale termijn van een maand, nadat het kwartaal is verstreken. Dat lijkt mij de juiste inspanningsverplichting.

## **Jaarprogramma 2004 van de Commissie voor Beleidsevaluatie; 5 december 2003**

**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Voorzitter! Ook ik spreek graag vanaf mijn plaats. Het betoog dat ik wilde voeren, is dankzij de surprise van het CDA wat aangepast. Het is plezierig om te horen dat het CDA, na redelijk nadenkwerk, tot een verstandig besluit is gekomen. Het CDA heeft als 'voorwaarde' gesteld dat er zo weinig mogelijk met externen moet worden gewerkt. Ik hoor daarop graag wat toelichting van het CDA, omdat volgens D66 onderzoek, met name door externen verricht, wat neutraler is, en omdat van ambtenaren niet altijd kan worden verlangd om het eigen falen, als het daarop neerkomt, onder de aandacht te brengen.

Verder wil ik graag helderheid over de uitspraak van het CDA om tevoren kennis te willen nemen van de onderzoeksopdracht, waar de SP aangeeft, de opdrachtformulering in Commissieverband te willen beoordelen. Wellicht kan de heer Nelissen uitleggen wat de bedoeling daarvan is, zodat we hier goed weten waarover wij praten.

D66 gaat, zoals al eerder aangegeven, akkoord met de prioritering. Het enige wat wij ons zouden kunnen voorstellen waarin wij zouden kunnen meegaan, is de omdraaiing van jeugdzorg en toetsing bestemmingsplannen, omdat het invullen van de jeugdzorg wordt uitgesteld. Voor de rest lijkt het ons van belang, nummer 1 vooral nummer 1 te houden.

.....  
**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik ben ervan overtuigd dat de betrokkenheid van ambtenaren bij het inventariserende traject van de Commissie beleidsevaluatie heel duidelijk aan de orde is, maar het gaat met name om de onderzoeksopdracht, in de zin van de effectmeting van het geheel. Dat is een stap te ver.

.....  
**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Ik wil iets opmerken over de betrokkenheid van externe advies- of onderzoeksbureaus in dit kader. De SP legt er in andere gremia de nadruk op dat opdrachten die worden verleend vaak naar de opdrachtgever worden toegeschreven. Dat is een rol die nu in wezen wordt gelegd bij mensen die die rol niet moeten vervullen. Ik vind dat de inventariserende krachten van het ambtelijk apparaat moeten worden gebruikt, ook gelet op de efficiency, maar de onderzoeksrol hoort niet te liggen bij ambtenaren. Dat kan wel het geval zijn als het om ons werk gaat. Dat is wat anders. Ambtenaren kunnen heel goed aangeven of wij onze taak goed verrichten en of wij onze opdrachten goed formuleren. Het uitwerken van een en ander moet niet door ambtenaren gebeuren.

.....  
**Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66):** Wij stemmen in met het gewijzigde amendement, met name vanwege de splitsing tussen de derde en de vierde prioriteit. Ik denk met de heer Dörr dat de Commissie beleidsevaluatie er waarschijnlijk zelf ook wel toe gekomen was, gezien de invulling van de taken. Het is ook goed de rol van de Staten en de samenwerking met de Commissie beleidsevaluatie duidelijk te maken door dit amendement.

Dan nog iets over de externe organisaties. Het wil er bij mij niet in dat je een organisatie als PS lean en mean kunt houden door een zo klein mogelijk apparaat, efficiencytoepassing en minder mensen, en vervolgens ook nog kunt overladen met allerlei opdrachten. Dat is onmogelijk. Sommige taken komen er bovenop. Daarvoor moet je externen inhuren. Dat is op een gegeven moment goedkoper dan zelf extra mensen aantrekken of overwerk.



# Hoofdstuk 2 *Ruimte*

*Ruimte en milieu*

*Economie en mobiliteit*

*Grote stedenbeleid*

*Moerdijkse hoek*

## **Garantstelling Moerdijk; 15 oktober 1999**

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Achter de garantstelling voor Moerdijk gaat het vraagstuk van bestuurlijke zuiverheid schuil. Het gaat hier om de vraag hoe de Provincie omgaat met twee verschillende rollen. De Provincie is voor Moerdijk minstens maker van het streekplan en de streekplanwijziging en bij dit voorstel garantsteller voor het risico dat de gemeente Moerdijk kan lopen.

Onze positie in verband met de garantstelling is als volgt:

Wij erkennen het probleem dat speculatie kan optreden in een situatie waarin de Gemeente Moerdijk gronden onder voorkeursrecht aangeboden krijgt, maar deze niet kan aankopen. Dit vraagt overigens om betere nationale wetgeving en niet, zoals GroenLinks vroeg, om een provinciale nota.

Wij zien in de allereerste, niet-officiële reactie van de Gemeente Moerdijk dat de provinciale garantstelling geen echte oplossing voor dit probleem geeft.

Wij erkennen met de formele reactie van de Gemeente Moerdijk dat het halve ei van een beperkte garantstelling beter is dan de lege dop van helemaal niets. De Gemeente aanvaardt de garantstelling, zo luidt de tekst. Het kan bijna niet zuiniger.

Wij zien dat de Provincie een relatief zwaar commitment aangaat voor iets wat in planologische zin nog eigenlijk slechts een zoeklocatie is. Hiervan gaat zeker een symbolisch effect op de ruimtelijke besluitvorming uit.

Vanuit antispeculatiemotief is de garantstelling te billijken, maar dit financiële commitment kan de uiteindelijke besluitvorming in de ruimtelijke hoek direct beïnvloeden. De heer Sandberg bracht al naar voren dat wij dit allemaal niet willen. Wij hebben dit uitgesproken in de eerste commissievergadering over dit onderwerp. Wat doen Gedeputeerde Staten hiermee? In het ontwerpbesluit nemen zij een zin op, die luidt:

“Aan deze garantstelling kunnen geen gevolgen worden verbonden betreffende de besluitvorming van de Provincie in het kader van haar taak op basis van de Wet Ruimtelijke Ordening”.

Wat Gedeputeerde Staten hiermee eigenlijk zeggen, is dat, als wij nu maar uitspreken dat het niet kan, het ook werkelijk niet kan. Dit vindt onze fractie bezijden de werkelijkheid. De werkelijkheid is dat de Provincie met deze garantstelling gewoon een belang, zij het een klein belang, krijgt bij besluitvorming waardoor Moerdijk 2 mogelijk wordt. De burgers zullen het ook zo zien. Het beeld kan ontstaan dat de Provincie sluipenderwijs naar een besluit toewerkt.

**De heer Van der Kallen (BOF):** Ik denk eerder dat de partijen die dit zeggen, die suggestie wekken. Meent u nu in ernst dat de Provincie, met haar huidige kapitaal en overschotten, door een garantie van f 1,1 mln. af te geven, een voorschot op de besluitvorming neemt? Dat zal de bevolking toch niet denken? Als de bevolking dat denkt, komt het door dit soort uitspraken. U bezoedelt uw eigen nest.

**De heer Jeekel (D66):** Het gaat helemaal niet om verdenkingen. Ik bekijk het puur analytisch. Het gaat om de nuchtere constatering dat de Provincie door een dergelijke stap een klein belang krijgt bij besluitvorming waardoor Moerdijk 2 mogelijk wordt. Ik zeg niet dat de Provincie dat wil.

**De heer Meijer (PvdA):** Ik vind dat u hiermee onze medeoverheden, de gemeenten, in een bepaalde hoek zet. Bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen zijn zij nooit in een andere positie dan deze, namelijk de positie dat zij enerzijds op het planologische spoor werken en anderzijds, willen zij dat ooit waarmaken, met grondbeleid bezig moeten zijn. Ik kan mij uit een vorig leven herinneren dat wij van het provinciebestuur brieven kregen waarin vrijwel de zin stond die nu in het ontwerpbesluit is opgenomen, namelijk dat met het goedkeuren van een grondaankoop niet wordt vooruitgelopen op de planologische beslissing. Dit vinden wij een gewone praktijk in de gemeenten. Als Provincie moeten wij geen grondbeleid voeren en hierin niet zo actief zijn als de gemeenten. Voordat wij dit zouden doen, moeten wij er eerst

eens over praten. Wij moeten echter geen koudwatervrees hebben om dezelfde integere afweging te maken als zeventig andere organisaties in deze provincie.

**De heer Jeekel (D66):** Het gaat niet om koudwatervrees, maar om het duidelijk onderscheiden van twee rollen. Ik heb net al gezegd dat wij op grond van antispeculatie de garantstelling kunnen billijken. Als je het heel zuiver bekijkt, wat wij hier naar mijn mening moeten doen, zie je echter twee rollen van de Provincie. Hierover bestaat wat twijfel in de streek. Door de garantstelling is er invloed op de ruimtelijke besluitvorming mogelijk. Het College ontkent dit ook niet, maar ik vind dat het dit niet handig oplost met die ene zin in het ontwerpbesluit. Ik zou dat beeld geheel willen wegnemen, wat niet helemaal mogelijk is met de tekst van Gedeputeerde Staten. Naar onze mening is hiervoor een duidelijke uitspraak van de Staten nodig, vooral van de coalitiefracties in deze Staten. Als zij uitspreken en vastleggen dat zij de garantstelling niet in hun eindafweging over Moerdijk betrekken, wordt de garantstelling voor mijn fractie acceptabel. Daarom heb ik de eer, de Staten een motie voor te leggen. Ik zou hierop graag eerst de reactie van de fracties vernemen en daarna de reactie van Gedeputeerde Staten.

**De voorzitter:** Door de leden Jeekel, De Vaan, Verhoef-Bouwknegt en Gorter wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 15 oktober 1999;*

*Gehoord hebbend de beraadslaging over de Garantstelling Moerdijk;*

*Overwegende dat*

*het provinciaal bestuur door de garantstelling belangen krijgt bij een besluitvorming waardoor Moerdijk 2 mogelijk wordt;*

*Voorts overwegende dat*

*de provinciale eindafweging inzake Moerdijk 2 moet voldoen aan de hoogste eisen van bestuurlijke zuiverheid;*

*Spreken uit dat*

*Moerdijk 2 nog steeds niet meer en niet minder is dan een zoeklocatie in de ruimtelijke lijn;*

*Spreken tevens uit dat*

*in de besluitvorming in het kader van de Wet RO de belangen welke de Provincie krijgt door de garantstelling geen enkele rol in de afweging zullen spelen en zullen mogen spelen,*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer II.

.....

**De heer Van der Wielen (CDA):**.....In de motie wordt uitgesproken dat inzake Moerdijk 2 de hoogste eisen van bestuurlijke zuiverheid moeten worden gesteld. De fractie van het CDA hecht eraan dat wij deze altijd stellen. Ik wil niet zeggen dat dit voorstel ruikt naar onzuiverheid, maar zo kan men de motie wel lezen. Het handelen tot nu toe in deze zaak vinden wij zuiver. Dat het gaat om een zoeklocatie in de ruimtelijke lijn hebben wij al dertig keer uitgesproken, of veertig keer. Onder “spreken tevens uit” staat het aspect waarmee ik zojuist begon. Wij hebben er zelf in de Commissie naar gevraagd. Nader commentaar lijkt mij overbodig. Het moge duidelijk zijn dat wij het niet eens zijn met deze motie.

**De heer Jeekel (D66):** U gaf zelf al aan dat wij helemaal niet zover uit elkaar staan. Ik heb in de tweede commissievergadering al gewezen op de tekst in het ontwerpbesluit dat er geen gevolgen kunnen worden verbonden aan de besluitvorming van de Provincie. Daar staat ontzettend weinig. Natuurlijk kan elke organisatie in het land vinden dat het ene besluit wel iets met het andere te maken heeft. Dit kun je niet met taal wegdefiniëren. Het gaat erom dat wij als Statenfracties hier uitspreken dat wij het spel zo zuiver mogelijk willen houden. Het ontwerpbesluit met die formulering is daar maar matig behulpzaam bij.

.....

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! De gedeputeerde had het over “volledige transparantie”. De heer Van Harten gebruikte dit begrip een aantal malen. Ik denk dat het besluit dat wij nu moeten nemen, met een koppeling met de ruimtelijke lijn, niet volledig transparant is. De gedeputeerde gaf een uitgebreide exegese van het woord “vooruitlopen”. Hij had twee betekenissen nodig om er goed uit te komen. Onze fractie wil een zo groot mogelijke zuiverheid. Het gaat daarbij helemaal niet om de hoogte van het bedrag. Het gaat om het uit elkaar houden van rollen.

Wat doe je bij een zo groot mogelijke zuiverheid? Je kijkt dan naar datgene wat er in het ergste geval kan gebeuren. En wat kan er in het ergste geval gebeuren? Tegen de heer Van der Wielen zeg ik dat wij ook dat hebben gedeeld in de eerste commissievergadering. Het kan namelijk gebeuren dat er iets van een slagschaduw valt over de ruimtelijke besluitvorming. Als wij dat niet willen, bekijken wij vervolgens of de tekst van het voorstel van GS adequaat is. Onze fractie vindt de tekst van het voorstel niet adequaat. Daarom zeggen wij: wij moeten een stap extra zetten en wij moeten ook Provinciale Staten er nadrukkelijk bij betrekken. Ook GroenLinks heeft dat aangegeven.

Veel fracties zeggen: eigenlijk ben je wat te scherp-slijperig. Collega Meijer zei: zo gaan wij niet met elkaar om. Dat zijn heel grote woorden. Net als de heer Van Harten hecht ik aan een zo groot mogelijke zuiverheid en transparantie.

.....  
**De heer Jeekel (D66):** Wat de heer Meijer zei, zei de heer Sandberg eigenlijk ook. Hij had het over Tien voor taal. Kortom, er bestaat het gevoel dat D66 met deze motie wat te scherp-slijperig is. Ik erken dat de meeste coalitiefracties ondertussen zowel in de eerste commissievergadering als in de tweede commissievergadering en in de Staten een aantal uitspraken hebben gedaan die wat ons betreft precies het goede signaal geven. De heer Meijer zei: de spanning blijft. Dat betekent dat de transparantie er niet helemaal is en dat er een lastig overlapgebied is tussen de regisseursrol en de planologische rol. De heer Sandberg zei: wij hebben wel voldoende aan datgene wat Gedeputeerde Staten hebben opgeschreven, maar wij erkennen het probleem. Ik blijf ervan overtuigd dat de motie die wij hebben ingediend, beter is. Dit betekent dat het betere blijkbaar de vijand is van het redelijk goede dat wij met elkaar onderschrijven. Gelet op de meningsvorming die ik heb gehoord, en omdat ik geen behoefte heb aan een weggestemde motie, zal ik de motie intrekken.

Aangezien de motie van GroenLinks is ingetrokken, resteert de motie van de SP. Wij hebben in eerste termijn al aangegeven dat wij het besluitvormingsproces zo zuiver mogelijk willen houden. Zeker de besluitvorming in het kader van het ruimtelijke ordeningstraject willen wij geheel onbeïnvloed houden. Wij willen dus absoluut geen sluipende besluitvorming. Dat willen wij absoluut zien te voorkomen. Wij staan niet onwelwillend tegenover een ad-hoccommissie uit de Staten. Die commissie moet wel toekomstgericht zijn. Zij moet met name richtlijnen opstellen voor toekomstige besluitvorming, in de volle breedte van het traject. Noodzakelijk is het echter niet. Daarom zullen wij uiteindelijk niet voor de motie stemmen.

**Brief d.d. 9 december 1999 van het Overlegorgaan Nationaal Park  
De Biesbosch inzake boorvergunning NAM in de Biesbosch, 21  
januari 2000**

**De voorzitter:** Door de leden De Boer, Van Schoonhoven, Van der Kallen, Verhoef-Bouwknegt, Teunissen, Le Hane en Van Langevelde wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 15 oktober 1999;  
spreken uit dat zij het toestaan van proefboringen door de NAM in nationaal park de  
Biesbosch afkeuren;  
en dragen GS op deze motie ter kennis te brengen van minister Jorritsma en de Tweede  
Kamer."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van  
beraadslaging uit.

.....

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Voor ons zijn voldoende feiten bekend. De heer Hoes wilde nog meer onderzoeksmateriaal verzamelen en een dossiertje vormen. Als je een signaal wilt geven, moet dat tijdig zijn, want anders verliest het zijn werking. Wij hebben het dan niet over de gang naar de rechter. Daar hebben wij inderdaad nog even tijd voor. Daarvoor moeten wij natuurlijk een dossier aanleggen, want daar moet je met feiten komen. Een signaal moeten wij echter nu geven of helemaal niet meer geven. Ook al zouden niet alle feiten precies op een rijtje staan, er zijn wel voldoende feiten bekend om nu, liefst Statenbreed, te zeggen dat in het Nationaal Park De Biesbosch proefboringen niet worden toegestaan. Je merkt dat er in Noord-Brabant een breed verzet van de bevolking tegen proefboringen in de Biesbosch is. De Staten zouden geen knip voor de neus waard zijn als wij dit zo lieten gaan.

## **Partiële herziening Streekplan Noord-Brabant, 21 januari 2000**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! In de Commissievergadering van 20 september jl. is de fractie van D66 in beginsel akkoord gegaan met het in gang zetten van de voorbereidingsprocedure Groote Wielen, onder uitdrukkelijke vermelding dat bij een mogelijke daadwerkelijk realisatie het bekende stappenplan voor bouwlocaties gaat worden gevolgd. Het plan Groote Wielen bevat een overcapaciteit, althans binnen de komende planperiode, en wel van ca. 700 woningen. Hiermee voetstoots akkoord gaan zou een slecht signaal zijn naar al de Gemeenten die nauwgezet plannen, dan wel stevige taal van de Provincie te horen hebben gekregen bij dreigende planoverschrijding. Het College gaat ook niet voetstoots akkoord met de in de planperiode niet noodzakelijke uitbreiding van ca. 700 woningen. Wij juichen dat toe.

D66 wil nogmaals de noodzaak van een stappenplanbenadering bij stedelijke uitbreiding benadrukken, zoals overigens ook de PPC wederom heeft gedaan. Dit betekent dat zo mogelijk eerst wordt gebouwd binnen bestaand stedelijk gebied, bij voorkeur op herstructureringslocaties. Ontbreken daar voldoende mogelijkheden en zijn herstructureringslocaties binnen de overige locaties in de directe stedelijke omgeving afwezig, dan is uitbreiding mogelijk. In het algemeen vindt de fractie van D66, dat het zoekgebied om te bouwen op herstructureringslocaties breed moet zijn. Tijdelijk gaat het om het afwegen tussen aantasting van open landschappen, grenzend aan het stedelijk gebied, versus meerwaarden van herstructurering in de omliggende kernen. Dit thema zullen wij zeker inbrengen in discussies over het nieuwe Streekplan.

Van overcapaciteit in een uitbreidingsgebied gaat geen stimulerende werking uit naar aanpak van immer moeilijker herstructureringen. Deze herstructureringen staan bij D66 zoals gezegd voorop. Ondanks de goede voorbeelden van herstructurering in het bestaande stedelijke gebied van Den Bosch acht mijn fractie het noodzakelijk, dat de Provincie het tempo van uitbreiding van De Groote Wielen, in het bijzonder ten aanzien van de overcapaciteit in de planperiode, daadwerkelijk in de hand heeft. De toekomstige fasering van De Groote Wielen zou er onzes inziens als volgt uit moeten zien. Omdat wij spreken over de planperiode tot 2010 ben ik zo vrij om de denklijnen uit de discussienota streekplanherziening mee te nemen.

1. Bouwen binnen de bestaande bebouwing van de steden Den Bosch, Waalwijk en Oss, bij voorkeur op herstructureringslocaties.
2. Bouwen binnen de bestaande bebouwing van de overige kernen binnen het gebied Waalwijk, Den Bosch, Oss.

Wij doelen dan op een andersoortige benadering dan de VVD zojuist heeft uitgesproken, namelijk dat er ruimte moet zijn binnen dat gebied. Wij vinden dat er specifieke ruimte moet worden gezocht binnen de stappen die ik net aangegeven heb.

3. Een afweging van de kwaliteiten van de restcapaciteiten van de uitbreidingslocaties in genoemde stedelijke zone die er op dat moment zijn, mogelijk leidend tot een volledige afbouw van De Groote Wielen op dat moment.

Heeft het College ook een dergelijke afweging voor ogen? Heeft het effectieve instrumenten om een dergelijke afweging daadwerkelijk op De Groote Wielen van toepassing te laten zijn? Voorts hebben wij de volgende kanttekeningen bij de voorgenomen uitbreiding.

Is volgens het College in deze wijk sprake van stedelijke verschijningsvormen welke zich daadwerkelijk anders manifesteren dan een kern van geringere omvang? Ware het niet beter geweest om een zeker mix te maken van de kwaliteiten van Haverleij en Groote Wielen? Is het College bereid om te bevorderen dat een kwalitatief hoogwaardig vervoer in een vroegtijdig stadium daadwerkelijk wordt gerealiseerd en zo nodig te bezien of een financiële bijdrage van de Provincie mogelijk is? Wij juichen toe dat de opzet van De Groote Wielen zodanig is, dat het niet-autoverkeer gestimuleerd wordt. Tevens vinden wij het een goede zaak dat wonen en werken in de wijk bijeengebracht worden. Ten slotte onderschrijven wij volledig het PPC-advies van 6 januari jongstleden.

Wij wachten de reactie van het College af en zullen ons definitieve standpunt in tweede termijn verwoorden.

.....

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Het is te fijn te horen dat wij geen bananenrepubliek zijn. Was het wel zo, dan zaten wij hier niet als democraten bijeen. In de discussie staat eigenlijk de faseerbaarheid centraal. Faseerbaarheid en temporisering liggen hier dicht bij elkaar. Met faseerbaarheid wordt in de ruimtelijke sfeer waarschijnlijk bedoeld dat er duidelijke planonderdelen moeten zijn die een eigen geheel vormen. Wij spreken meer over temporisering op de plaatsen waar dat nodig is. Als wij monitoren, moeten wij ook kunnen temporiseren. Anders heeft monitoren geen zin. Onze bijdrage in eerste termijn ging vooral over de vraag hoe je goed locaties kunt afwegen waar op basis van monitoring en feitelijke ontwikkelingen binnen herstructureringsgebieden een zekere temporisering nodig is. Gelet op de planperiode en het vermoeden dat een breder afwegingskader in ruimtelijke zin aan de orde zal zijn - ik denk aan het gebied Waalwijk-Den Bosch-Oss - is het mogelijk dat een aantal op zich niet faseerbare uitbreidingslocaties, zoals Waalwijk-west, onderling moeten worden afgewogen, met als resultaat een zekere temporisering binnen de verschillende locaties. Het is ook mogelijk, en dat is nog gewenster, dat andere herstructureringslocaties aan de orde komen. Wellicht wil de Gedeputeerde daar nog even kort op ingaan. Onze fractie onderschrijft het voorstel en de grote lijnen. Wij gaan ervan uit dat de heer Boelhouwer goed heeft geluisterd naar het verhaal over de ontsluiting via openbaar vervoer. Wij zullen er in een andere Commissie ongetwijfeld op terugkomen.

## **Reorganisatie drinkwatervoorziening, 25 februari 2000**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De afgelopen jaren hebben wij in deze zaal en in commissies regelmatig moeten spreken over plannen van de Kruikenzeikers. Het ging er meestal over dat ze meer grondgebied wilden hebben bij de herindeling, meer ruimte om te bouwen, meer industrieterrein, meer wegen, enz. Dat kennen we allemaal. Het waren boeiende discussies. Kijk ik nu even naar de discussie over de Tilburgsche Waterleiding Maatschappij, dan herken ik ze niet meer. Ze zeggen eigenlijk alleen nog: we willen niks veranderen, we willen ook geen verbeteringen. Tegen deze achtergrond zal men zich kunnen voorstellen dat de fractie van D66 het standpunt van het College volgt, dat niet moet worden ingegaan op het verzoek van de TWM en dat wij gewoon ons eerder vastgestelde plan moeten uitvoeren.

In de Commissie is de suggestie gedaan, de onteigeningsprocedure te beëindigen of op te schorten. Daar is onduidelijkheid over. Onze fractie ziet geen reden om dit te doen. Er zijn wat ons betreft geen positieve signalen om het wél te doen. Bovendien moeten wij vaststellen dat, als je erop ingaat, dit gezien kan worden als een terechtwijzing van de WOB, in die zin dat de WOB haar huiswerk niet goed heeft gedaan. Bij het laatste sluiten wij ons niet aan. Wij stellen vast dat de WOB het provinciale beleid, dat hier is vastgesteld, goed heeft uitgevoerd. Het bedrijf van Eindhoven, Den Bosch en Helmond en kleinere bedrijven, zoals van Mierlo en Waalre, zijn allemaal in goed overleg opgegaan in de WOB. De enige uitzondering in dat rijtje is de TWM. Wij kunnen niet anders dan vaststellen dat dit komt doordat de TWM het zelf niet wil. De TWM wil gewoon zelfstandig blijven. Ik vind dat je in zo'n situatie geen snier kunt maken in de richting van de WOB.

In de toelichting op het voorstel wijst het College op een discussie, gevoerd in de Commissie Financiën. Van de desbetreffende zin gaat de suggestie uit dat er uitgebreid gesproken is over de watersector en de toekomst ervan. Ik moet zeggen dat dit in onze ogen niet het geval is. De fractie van D66 stelt het zeer op prijs om inderdaad eens uitgebreid te spreken over de watersector. In dat opzicht ben ik blij met de interventie van de heer Stoffels, die ook in die richting ging. Wij moeten bekijken hoe wij kunnen waarborgen dat wij op de langere termijn grote hoeveelheden drinkwater kunnen maken van oppervlaktewater. De vraag is of je daarbij voldoende hebt aan de Maas dan wel of je daarbij de Rijn of de Waal moet betrekken. Het is dus de vraag wat je moet doen om goed water te krijgen voor de volksgezondheid en om leveringsgaranties zeker te stellen. Wij vragen ons ook af hoe je ervoor kunt zorgen dat je een sterk bedrijf krijgt dat kan meedoen in de markt van industriewater. Er is nog een ander punt dat bij ons leeft. Wij hebben in de energiesector de ervaring met de liberalisering vanuit Brussel gehad. Wij waren er in Nederland niet op voorbereid en wij hebben allemaal de gevolgen ervaren. Niemand kan uitsluiten dat dit ook gebeurt met het water. Als wij over de watersector spreken, zouden wij ook hieraan moeten denken.

Tot slot. In mijn regionale dagblad, *De Gelderlander*, heb ik heel wat artikelen moeten lezen over de voetbalclub Vitesse en de Nuon. De commotie was zo groot dat men er ook in de landelijke bladen over kon lezen. Het kwam zelfs op de TV. Ons herinnerden deze berichten aan onze inbreng in de Staten, waarbij wij wilden spreken over de relatie tussen de Provincie en voormalige nutsbedrijven. Ons standpunt hierover is de Staten bekend. Ik hoop dat anderen er nu ook spoedig hun mening over geven. Het bracht ons overigens wel tot een verdere stap. Wij denken dat de tijd rijp is om onze aandelen in Essent te gaan verkopen. Het extra geld kunnen wij dan goed gebruiken om ons klaar te maken voor Brabant 2050.



## ***Hoofdlijnen Provinciale Uitgangspunten Nota Reconstructie Zandgronden Noord-Brabant, 24 maart 2000***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Het is niet zomaar een agendapunt dat wij vandaag behandelen. Het gaat om een onderwerp waarvoor de fracties van D66 in de afgelopen vijftien jaar diverse malen gepleit hebben: een forse vermindering van de intensieve veehouderij met als doel de milieubelasting daadwerkelijk te verminderen, een resterende landbouwsector die past binnen de doelstellingen van duurzaamheid en die economisch gezien toekomst heeft, alsmede een vernieuwende kijk op de inrichting van het buitengebied dat in Brabant als het meest versteend van Nederland kan worden beschouwd. Wij juichen het toe dat de Reconstructie thans daadwerkelijk vorm krijgt. Krimp van de intensieve veehouderij is een absolute noodzaak om de aanslag op het milieu te verminderen en een meer verantwoorde wijze van landbouwproductie te bewerkstelligen. Wij vinden dat de ambitieniveaus hoog gelegd moeten worden en dat er haast gemaakt moet worden met de voortgang. Het is te betreuren dat de afspraken die met het Rijk zijn gemaakt, onder het ambitieniveau van Brabant blijven. Vooral een aanscherping van de normen in de plafondgebieden vinden wij gewenst. De woordvoester van de PvdA heeft er al over gesproken. Wij onderstrepen de noodzaak van integrale zonering van het landelijke gebied en het belang om in de partiële herziening van het streekplan de provinciale denkbeelden over zonering duidelijk vorm te geven.

D66 waardeert het zeer dat Brabant vooroploopt bij het ontwikkelen van een verantwoorde toekomstvisie op het buitengebied en via een interactief proces is gekomen tot de huidige vastgestelde uitgangspunten. Er lijkt in de maatschappij een breed draagvlak te bestaan voor de benadering die in de PUN naar voren komt. Dit brede draagvlak is een extra stimulans voor het provinciale bestuur om de uitgangspunten van de PUN op een daadkrachtige wijze te vertalen in concrete voorstellen en uitvoeringsmaatregelen. De eerste concrete besluiten hebben wij reeds volgende week aan de orde. D66 kan instemmen met de hoofdlijnen van de PUN. Wel plaatsen wij een aantal voor ons essentiële kanttekeningen. Deze kanttekeningen vormen voor ons tevens het toetsingskader in de beoordeling van de vervolgvorstellen, onder andere voor aanpassing van het streekplan.

Het thema van de vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en de nieuwe economische dragers van het platteland is ook in de volgende vergadering aan de orde. Vandaag merk ik op dat wij zeer zorgvuldig geformuleerd willen hebben wat de Provincie ziet als nieuwe economische dragers die op een verantwoorde wijze passen binnen de door de Staten gewenste structuur van het buitengebied, inclusief dorpsgemeenschappen. D66 wil absoluut voorkomen dat er door een ruime interpretatie van wat mogelijk moet zijn, problemen in het buitengebied ontstaan op het gebied van ongewenst ruimtegebruik, verkeersafwikkeling, milieueffecten en oneerlijke concurrentie, die vervolgens over tien, twintig jaren nopen tot een vernieuwde aanpak van het buitengebied, maar dan met een andere benadering. Het gaat ons dus om een duurzame ontwikkeling. Het zal de uitdaging moeten zijn om het platteland voorop te laten lopen op het gebied van milieuvriendelijk produceren, of het nu agrarisch of anderszins is, op een schaal die past bij de ruimtelijke structuur van dat buitengebied. Wij achten het zeer gewenst dat de Provincie in dezen op korte termijn een beleid vaststelt. Wij zien overigens sloop van voormalige bedrijfsgebouwen niet primair als kapitaalvernietiging, maar juist als een instrument om waarde toe te voegen aan het buitengebied. Zoals ik al zei, is het Brabantse buitengebied het meest versteende van Nederland. Sloop hoeft in onze visie dus niet tot een minimum te worden beperkt. Wij pleiten voor een heldere omschrijving van begrippen zoals kernrandzones en bebouwingsclusters. In de praktijk ontstaan over dit soort begrippen al snel forse interpretatieverschillen, zeker met Gemeenten.

Bijzondere aandacht vraagt D66 voor de verdichtingsgebieden. In Brabant zouden enkele verdichtingsgebieden moeten worden aangewezen, aldus de stukken die wij hebben gekregen. In deze gebieden moeten in grote dichtheden relatief forse intensieveveeteeltbedrijven kunnen worden geconcentreerd. In de Memorie van Antwoord

staat dat een verdichtingsgebied alleen toegestaan is als zo'n gebied de krimp in een reconstructiegebied bevordert en extra milieuwinst oplevert. Ons lijkt het bijzonder moeilijk te objectiveren wanneer verdichtingsgebieden daadwerkelijk meerwaarde opleveren, zeker wanneer het milieuverlies binnen de verdichtingsgebieden in de afweging betrokken wordt. D66 zet grote vraagtekens bij de noodzaak en de meerwaarde van verdichtingsgebieden. De kans is onzes inziens groot dat het gebieden worden met een monofunctioneel karakter en van een kwaliteit die wij elders volstrekt onacceptabel achten. Het zal ook bijzonder moeilijk worden, draagvlak te vinden voor de selectie van dit soort gebieden, die ik maar kortweg *opofferingsgebieden* zou willen noemen. Als het werkelijk nodig is dat er in Brabant enkele locaties worden gevonden waar intensieve agrarische bedrijvigheid geconcentreerd wordt teneinde andere gebieden van ongewenste situaties te bevrijden, waarom kiezen wij er dan niet voor, deze locaties in omvang zo beperkt mogelijk te houden door de intensiteit van deze locaties heel hoog te laten zijn?

Hiermee kom ik bij een begrip dat in de PUN niet meer is terug te vinden, namelijk agrarische bedrijventerreinen. De VROM-raad heeft in zijn advies aan de Regering gepleit voor dergelijke terreinen, waarop intensieve, niet grondgebonden agrarische bedrijvigheid een weg kan vinden. Een groot deel van de intensieve agrarische bedrijvigheid is niet meer grondgebonden. Naar de mening van D66 moet het mogelijk zijn, voor deze terreinen op logistiek aantrekkelijke plaatsen geschikte locaties te vinden, die goed in het landschap ingepast worden, omringd door groengordels. Wij denken dat gemeenten makkelijker ertoe te bewegen zullen zijn, dergelijke terreinen te ontwikkelen dan een omvangrijk gebied als verdichtingsgebied aan te wijzen. Wij dringen bij het College erop aan, het fenomeen van agrarische bedrijventerreinen uitdrukkelijk bij de uitwerking van de PUN te betrekken. Vooralsnog verleent D66 geen steun aan het uitgangspunt in de PUN, verdichtingsgebieden tot ontwikkeling te brengen.

De uitgangspunten voor het grondbeleid spreken ons bijzonder aan. Wij pleiten voor een actief op de grondmarkt opererende overheid, die met dit instrument daadwerkelijk kan sturen en hiermee haar eigen beleid vorm kan geven. De noodzaak van het binnen afzienbare termijn realiseren van een duurzame ontwikkeling van het platteland is voldoende reden om het thema grondpolitiek op deze wijze weer stevig op onze kaart te zetten. Voor vele ondernemers en gezinnen die werkzaam zijn in de landbouwsector, zijn de gevolgen van het gerichte beleid van Rijk en Provincie ingrijpend. Enerzijds biedt het beleid kansen aan ondernemers om verlost te worden van stropen om de nek. Anderzijds zal voor velen het afscheid moeilijk te accepteren zijn. Het moment van afscheid is echter niet slecht. Velen zullen in deze tijd van hoog conjunctuur de weg naar de arbeidsmarkt weten te vinden. Wij verwachten van de Gemeenten en de brancheorganisaties dat zij inspelen op de knelpunten die in dit verband dreigen te ontstaan. Wij verwachten van de Provincie dat zij dit proces goed volgt en zo nodig met voorstellen voor aanvullend beleid komt.

In de beide pilotprojecten in Brabant is veel ervaring opgedaan met het aanloopproces naar de herstructurering van het landelijke gebied. Wij hebben veel waardering voor de organisaties die deze kar getrokken hebben. Uitbreiding van het aantal pilots achten wij niet zinvol. Het gaat nu om het in den brede effectueren van de maatregelen. Overigens tekenen wij hierbij aan dat het effectueren van het beleid in de pilots weliswaar op een bijzondere inzet van Rijk en Provincie mag rekenen, maar dat maatregelen in de pilots niet mogen leiden tot situaties die wij naar verwachting elders liever niet zien of elders niet kunnen waarmaken. Wij komen hierop maandag in de Commissie RVL terug.

Wij onderstrepen de noodzaak om ook in West-Brabant een gebiedsgerichte benadering te hanteren. In West-Brabant is de noodzaak tot plattelandsvernieuwing zeker aanwezig en er lijkt voldoende draagvlak in die regio te bestaan voor een gezamenlijke aanpak. In de Memorie van Antwoord staat dat begrensde bos- en natuurgebieden in principe worden aangewezen als extensiveringsgebieden. Waarom zijn de woorden "*in principe*" hiertussen gevoegd?

In de tekst staat dat er een flexibele zone van 250 meter rond kwetsbare natuurgebieden gehanteerd wordt. Graag zien wij dat er gesproken wordt van: minimaal 250 meter. Ook wij zijn gerustgesteld als gedeputeerde Van Geel in de Staten herhaalt wat hij in de Commissie

naar voren heeft gebracht, namelijk dat er hoogstens enkele meters afgeweken mag worden in de richting van natuurgebieden.

Concluderend merkt de fractie van D66 op dat zij in grote lijnen kan instemmen met de uitgangspunten van de PUN. Wij zijn ook blij met de PUN en horen graag een reactie op onze inbreng, in het bijzonder over agrarische bedrijventerreinen in relatie tot verdichtingsgebieden.

.....  
**De heer Van Geel (GS; CDA):** ..... Als de heer Gorter het uitlegt zoals ik het uitleg, hebben wij volledige overeenstemming bereikt. Het is dus niet de bedoeling dat wij ergens in het stedelijke of het landelijke gebied een soort agrarisch bedrijventerrein creëren, zoals wij wellicht voor projectlocaties voor de tuinbouw gaan doen. Dit zouden wij in Brabant niet moeten willen. Deze discussie krijgt misschien definitief een afronding bij het streekplan.

**De heer Gorter (D66):** Wij hebben niet de intentie, als doel op zich agrarische bedrijventerreinen aan te leggen. Als verdichtingsgebieden een kwaliteitsniveau krijgen dat wij niet wensen, kan het echter handiger zijn om nog een stapje verder te gaan in de concentratie en die gebieden gericht de noodzakelijke omgevingskwaliteit te geven. Dat is de gedachte van D66. Wij hopen deze in de verdere discussie over dit thema nog goed te kunnen inbrengen.

**De heer Van Geel (GS; CDA):** Als u het zo formuleert, staan wij misschien dichter bij elkaar dan het lijkt. Het gaat er juist om dat die locaties alleen maatschappelijk aanvaardbaar zijn als wordt voldaan aan de randvoorwaarden die wij eigenlijk ook aan een terrein voor veehouderij stellen. Je kunt in bepaalde concentraties niet willekeurig een bedrijf toevoegen. Je moet naar de ruimtelijke kwaliteiten van zo'n cluster in zijn geheel kijken. Het lijkt mij dat er voldoende bouwstenen zijn voor een afrondende discussie.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Met het College kijken wij graag vooruit. De komende tijd komt aan de orde wat de nieuwe economische dragers voor het platteland zijn. Op een moment dat wij uitdrukkelijk met het thema bezig zijn moeten wij vaststellen, welke economische dragers wij willen op het platteland. Het onderwerp komt de volgende week een beetje aan de orde, in het kader van de sloop. Het komt ongetwijfeld aan de orde in de discussies over het nieuwe streekplan. Wij hechten eraan dat op korte termijn in de Commissie in ieder geval aan de orde komt wat wij ons ervan voorstellen. De VVD heeft een richting aangegeven waarin best een interessante discussie mogelijk zal zijn. Wij blijven het gevoel houden dat de verdichtingsgebieden gebieden worden waar een kwaliteit dreigt te ontstaan die D66 niet wil. Met de teksten die er nu liggen hebben wij die kwaliteit onvoldoende in de hand. Een toetsingscriterium is onder andere dat er milieuwinst moet zijn. Hoe krijgt het proces vorm? Worden er gebieden aangeduid waar in beginsel verdichting kan plaatsvinden? Wordt dan op het niveau van een individuele bedrijfsverplaatsing vastgesteld of er milieuwinst plaatsvindt? Dat zal op zo'n moment ongetwijfeld het geval zijn, maar wat is het effect voor zo'n gebied na verloop van tijd? Kunnen wij dan nog zeggen dat het gebied de kwaliteit heeft die wij in Brabant willen of moeten wij dan constateren dat het dat eigenlijk niet is, maar dat dit wel elders een stukje winst heeft opgeleverd? Wij vinden dat ook dit soort gebieden in Brabant een duurzame structuur moet hebben. Wij hebben niet het gevoel dat het begrip "*agrarische bedrijventerreinen*" goed uitgedacht is. Wij vragen de aandacht van het College voor dat aspect. Mocht men nog twijfels hebben over onze opvattingen over biologische landbouw in perspectiefgebieden, dan nu onze de cri de coeur dat wij die heel graag willen.

**De heer Van Pinxteren (VVD):** Ik denk dat het de bedoeling is dat de Reconstructiecommissies samen met de mensen uit het gebied, die het gebied goed kennen, van gedachten wisselen en aangeven wat wel of niet mogelijk is. Zij zullen moeten vaststellen wat mogelijk is binnen de uitgangspunten van de Nota. Ik denk dat de Staten te ver gaan als zij alles spijkerhard dichttimmeren. Dan komt er nergens iets van de grond. Laat

de streek discussiëren; laat de commissies discussiëren! Of is de heer Gorter nog steeds van mening dat wij hier alles moeten bepalen?

**De heer Gorter (D66):** Heeft de heer Van Pinxteren het nu over de relatie tussen verdichtingsgebieden en eventuele agrarische bedrijventerreinen of over nieuwe economische dragers?

**De heer Van Pinxteren (VVD):** Ik heb het over de verdichtingsgebieden en de agrarische bedrijventerreinen. Er zijn een aantal uitgangspunten vastgesteld. Wij hebben met elkaar afgesproken dat wij binnen die uitgangspunten de regio de ruimte geven om met plannen te komen en de kaarten grotendeels zelf mee te ontwikkelen. De heer Gorter wil nu weer een heleboel beperkingen.

**De heer Gorter (D66):** Fijn dat u mij dan de gelegenheid geeft om nog even iets te verduidelijken. Het begrip "*agrarische bedrijventerreinen*" komt niet voor in de discussiestukken over de PUN, althans voor zover zij onze fractie hebben bereikt. Wij verzoeken om dat thema alsnog op de agenda te zetten. Ik vind het verder prima als er op lokaal niveau afwegingen plaatsvinden met als doel, de milieuwinst te bereiken die in de Notitie wordt aangeduid. Wij vragen ons in de huidige fase af of wij überhaupt in staat zijn om gebieden te ontwikkelen die in de toekomst duurzaam zullen blijven. Die zorg willen wij uitspreken.

**De heer Van Pinxteren (VVD):** Het komt niet exact in de PUN voor, maar wel in alle stukken eromheen. Het onderwerp komt heel duidelijk naar voren.

**De heer Gorter (D66):** Absoluut niet!

**De heer Van Pinxteren (VVD):** Het LEI (= Landbouw Economisch Instituut) heeft er zelfs een nota van 30, 40 pagina's over doen verschijnen. Die hebben wij ook gekregen.

**De voorzitter:** Ik denk dat het punt voldoende duidelijk is.

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Ik heb al eerder aangegeven dat mijn fractie in grote lijnen de richting van de PUN ondersteunt. Wij zien nog heel interessante discussies over nadere invullingen tegemoet. Wij beschouwen het stuk van vandaag niet als een package deal waar geen ruimte in zit voor nadere uitwerking en voor inbreng van de fracties. Wij danken het College voor zijn antwoord tot nu toe.

## **Provinciaal Milieubeleidsplan 4, 24 maart 2000**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De volgende, vrij geciteerde reactie van gedeputeerde Verheijen in de Commissievergadering galmt nog na in mijn hoofd: *“Ik ben er trots op dat het Milieubeleidsplan een technocratisch stuk is.”* Hij zei dit nadat onder andere de fractie van D66 op het technocratische karakter van het plan had gewezen en gezegd had dat wij op grond van dit plan eigenlijk niet goed kunnen overleggen met de burgers in Brabant. In de Commissie heeft de gedeputeerde toegezegd, van het beleidsplan, nadat het hier is vastgesteld, een goed leesbare, populaire versie te maken. Dit lijkt mij een goede zaak. Dan heeft echter het eerste deel waar het om gaat, namelijk het contact met de burger van ons als volksvertegenwoordigers, geen vorm gekregen.

In dit kader wend ik mij tot u, voorzitter. Wij vragen als D66 wat u denkt van de procedure die gevolgd is en van het karakter dat deze Nota heeft gekregen. Bent u met ons van mening dat wij, willen wij een goed contact opbouwen met de burgers in Brabant, ervoor moeten zorgen dat wij over onze beleidsvoorbereiding met hen kunnen overleggen en deze met hen kunnen afstemmen? Bent u met ons van mening dat een technocratisch stuk hierbij niet past? Wij zijn van mening dat, als de provincie niet hiervoor zorgt, alle mooie communicatie die zij maakt, niet ertoe zal leiden dat burgers bij een volgende verkiezing gaan stemmen, en dat is toch wat wij wensen. Als laatste wil ik natuurlijk aan u vragen, als u het met onze conclusies eens bent, wat u eraan gaat doen.

Ik kom bij de Nota. Er is al door bijna al mijn voorgangers gezegd dat er heel veel goeds in de nota zit als je door het technocratische element heen bent gebeten. Ook ik spreek dit namens de fractie van D66 graag uit. Om die reden steunen wij de Nota dan ook.

In de Nota zocht ik eerst naar de doelstelling van het beleid. Deze vond ik verwoord in de samenvatting. Daar staat over duurzame ontwikkeling:

*“Hieronder wordt verstaan een ontwikkeling die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien”.*

Wij onderschrijven deze doelstelling van harte en verwachten dat bij de verschillende beleidsonderdelen eerst een beschrijving wordt gegeven van de autonome ontwikkeling, vervolgens een toets wordt aangelegd en daarna de te nemen maatregelen worden genoemd. Wij hebben die toetsingsmomenten gemist. Wij hebben een beetje het idee dat deze mooie doelstelling vooral een prachtig tableau is dat je boven een ingang hangt, en alleen een ideaal is om na te streven en niet om echt te bereiken.

Ik wil op twee onderdelen nader ingaan, ten eerste op de landbouw. In de Commissie heb ik gevraagd de behandeling van dit punt aan te houden, omdat het op dat moment al duidelijk was dat er een ontwikkeling uit Den Haag zat aan te komen. Nu de plannen van Minister Brinkhorst wat duidelijker worden, mogen wij aannemen dat hiervan een positieve invloed uitgaat op het milieu in Brabant; dit hoor ik ook van andere sprekers in deze zaal. In onze gedachte moet je dat eerst weten om te kunnen vaststellen wat je als Brabant eraan moet toevoegen om ons milieu er nog beter uit te laten zien.

Het tweede onderdeel is de industrie. Het College stelt dat de milieubelasting per productie-eenheid is afgenomen en constateert dat het minder slecht gaat, en dat is dus goed, althans volgens onze begrippen hier. Vervolgens geeft het College aan dat door de toeneming van de industriële productie de absolute milieubelasting onvoldoende is afgenomen. Op sommige aspecten is de milieubelasting zelfs toegenomen. Vervolgens lees ik:

*“De betrokken partijen zien het als een opgave om een duurzame ontwikkeling tot stand te brengen, gekenmerkt door het stimuleren van verdere economische groei (...) en het verder verminderen van milieubelastende emissies”.*

Ik constateer dat dit in het voorafgaande niet gelukt is. Achter deze zinsnede zit een louter technisch-positivistisch denken, namelijk de stelling dat je elk milieuprobleem technisch kunt oplossen. Wij achten dit voornamelijk een onbewezen stelling en horen graag van het College hoe het dit wil realiseren.

In de Commissie hebben wij enige onvrede over deze Nota laten blijken. Dit heeft geen betrekking op de Statenleden die erbij betrokken waren in de klankbordgroep. Dit heeft zeker

ook geen betrekking op de verschillende organisaties die erbij betrokken zijn. Dat interactieve proces dat eerdere sprekers hebben geschetst, heeft daadwerkelijk plaatsgevonden. Toch blijft er onvrede hangen. Allereerst heeft deze te maken met het technocratische karakter dat ik in het begin van mijn betoog noemde. Een tweede punt is dat het met de Nota in de hand heel lastig is om duidelijk te krijgen wat wij als provincie nu doen. De Provincie moet opereren binnen internationale afspraken over CO<sub>2</sub>-uitstoot en dergelijke, binnen Europese directieven, bijvoorbeeld over het nitraatbeleid, en binnen nationale regels. Wij willen graag weten en makkelijk kunnen vertellen wat wij als Provincie daarbovenop doen om het voor onze burgers nog beter te maken. Al lezende krijg ik dikwijls het gevoel dat wij een heel ijverig filiaal van het Rijk zijn dat de regels van het Rijk uitvoert. Dit veroorzaakt de onvrede dat wij er zelf weinig aan toevoegen.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Ik ben er blij om dat u die opmerking van mij opneemt. Bij het lezen van de Nota kwam sterk de indruk van het filiaal van het Rijk naar voren. Ik heb dit niet alleen in uw richting geschoven, maar erbij gezegd dat wij Statenleden betrokken zijn geweest bij het maken van de Nota. Dit heb ik in de Commissie gezegd en ik herhaal het hier. Wat ik wilde benadrukken, is dat wij voor onszelf moeten nagaan wat wij in Brabant willen verbeteren of wat wij beter willen hebben dan Limburg, of Gelderland, of noemt u maar op. Dat soort dingen mis ik, althans kan ik niet makkelijk uit de Nota halen. Hiermee kom ik terug op mijn eerste opmerking: door het technocratische karakter van het plan kan ik niet goed communiceren met mijn burgers.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Ik dacht dat GroenLinks wel gevoelens voor de motie had, maar dan negatieve gevoelens.

Mijn opmerkingen over de beleidsvoorbereiding waren eigenlijk gericht aan uw adres, mijnheer de voorzitter. Ik moet begrijpen dat ik die terug zal vinden tijdens de bijeenkomst van de Staten in mei. Dan praten wij over ons functioneren tegenover de Brabantse burgers. De gedeputeerde sprak over garen dat op de klos moest komen toen hij aantrad. Ik vraag mij af of er nu minder papier wordt geproduceerd dan toen. Hij moet dat maar eens nakijken. Ik vind het jammer dat hij ook nu niet ingaat op mijn suggestie om de paragraaf landbouw te bekijken nadat de goede plannen van Minister Brinkhorst zijn gerealiseerd. Wat doet hij als die een groot succes zijn? Gaat hij dan drie jaar achterover leunen, omdat wij niets meer zouden hoeven te doen?

Misschien is mijn opmerking over de industrie wat academisch overgekomen, maar zo was zij niet bedoeld. Ik heb duidelijk de indruk dat wij in het compartiment industrie te veel denken in technische oplossingen en nimmer toegeven aan de gedachte dat sommige dingen gewoon niet meer moeten. Ik vraag daar aandacht voor. Misschien moeten wij vanuit Brabant het rijksbeleid op dat punt beïnvloeden.

## **Ruimte voor Ruimte; 31 maart 2000**

**De voorzitter:** Door de leden Geene, Van der Kallen, Van Wijk, Le Hane, Verhoeven, Roovers, Gorter, Duives-Cahuzak en Langevelde wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 31 maart 2000;*

*Overwegende dat:*

- *een ruimteregeling positief kan bijdragen aan het realiseren van de sociaal-economische, milieu- en ruimtelijke doelstellingen voor het landelijk gebied;*
- *deze regeling hoge eisen stelt aan de inrichting van het bestuurlijk proces, aan de transparantie en aan de handhaving van het beleid;*
- *nu zich de historische kans voordoet voor een duurzame herinrichting van het platteland;*
- *daarom duidelijkheid noodzakelijk is over de voorwaarden voor de uitvoering van het proces;*

*Spreken uit dat in het kader van het project Ruimte voor Ruimte:*

- *als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de extra woningen in deze regeling niet op de locaties van de te slopen stallen (voor zover gelegen buiten de kernrandzones) worden gebouwd;*
- *ambachtelijke en aanverwante activiteiten en niet aan het buitengebied gelieerde functies in stallen en uitsluitend in de kernrandzones een plaats kunnen krijgen, overigens voor zover deze activiteiten naar aard, schaal en milieuhinder passen in de kernrandzones;*
- *voor handhaving in dit kader extra-inspanningen noodzakelijk zijn;*

*Nodigen het College uit om in het kader van de voorbereiding van de partiële herziening van het streekplan deze uitgangspunten op te nemen en verder uit te werken;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

*Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit; zij krijgt de letter A.*

.....

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Het principe “Ruimte voor Ruimte” spreekt de fractie van D66 bijzonder aan. Vanuit een gestapelde problematiek is met behulp van veel inzet en creativiteit een aanzet gegeven tot tastbare verbeteringen. Wij kunnen spreken van een belangrijke stap voorwaarts naar een kwalitatief hoogwaardiger buitengebied. Dat betekent winst voor Brabant.

Graag gaan wij kort in op de deelbesluiten uit het Statenvoorstel. Over het afsprakenkader heeft onze fractie in de vorige Statenvergadering reeds opgemerkt dat weliswaar het ambitieniveau hoger had mogen liggen, doch dat wij al met al met de voorstellen kunnen instemmen.

Wat het ruimtelijk kader betreft vragen wij de nadrukkelijke aandacht van het College voor een duidelijke definiëring van begrippen. Het is ook uitdrukkelijk in de Commissie aan de orde geweest. Het gaat dan over begrippen, zoals bebouwingsclusters, rommelzones, opknappzones en lintbebouwing. Er zijn er nog veel meer en er zullen ook nog nieuwe komen. Al deze begrippen dienen helder geformuleerd te worden, teneinde de communicatie over hetgeen wel of niet wenselijk is in dergelijke gebieden, zuiver te houden, ook richting Gemeenten en burgers.

Onder II.2 van het conceptbesluit zijn in de tekst de woorden “*en de voorkeur uit te spreken*” gehanteerd. Wij vinden dat deze tekst onvoldoende duidelijkheid biedt over de gewenste activiteiten op genoemde locaties. Dit wordt ook tot uitdrukking gebracht in de breed gedragen motie van het CDA. Het lijkt de fracties van D66 en GroenLinks zuiver, de voorliggende tekst van het conceptbesluit op dit punt te amenderen. Wij dienen hierover dadelijk dan ook een amendement in.

De fractie van D66 is van mening dat het in de periode tot een streekplanherziening voor eenieder volstrekt duidelijk moet zijn dat het huidige streekplan vigerend is, inclusief het beleid ten aanzien van activiteiten die in het buitengebied acceptabel zijn. Er mag geen schemerbeleid gaan ontstaan in deze tussenliggende periode. In de komende weken zien wij

graag concreet uitgewerkt wat wel en wat niet acceptabel is in voormalige agrarische bedrijfsgebouwen en overige bedrijfsopstallen in het buitengebied. Wij kunnen instemmen met het daarover gestelde in de inmiddels breed gedragen motie van het CDA.

Dan de op te richten ontwikkelingsmaatschappij. Onze fractie heeft niet het gevoel dat ons alle contouren zijn gepresenteerd. Wij gaan ermee akkoord dat de eerste gedachten over een ontwikkelingsmaatschappij verder worden uitgewerkt en dat de Staten daar middels een begeleidingsgroep bij betrokken worden. Bij zo'n ontwikkelingsmaatschappij zijn voor ons de sleutelwoorden "daadkracht" en "financiële beheersbaarheid". Wij juichen het toe als deze ontwikkelingsmaatschappij als instrument gebruikt gaat worden om de glastuinbouw op ongewenste locaties te verplaatsen, zeker als dit ertoe leidt dat de nieuwbouwlocaties daarmee primair voor Brabantse agrariërs beschikbaar zouden kunnen komen. Met de voorgestelde financiële dekking van de eerste tranche kunnen wij, gelet op de door ons voorgestane daadkracht, geheel instemmen.

Wij zijn blij met de mededeling in de Commissie dat door het College specifieke aandacht wordt gegeven aan de fysieke verschijningsvorm van de 3000 nieuw te bouwen woningen. Wij hopen dat in de vormgeving van de nieuwbouw niet het uitgangspunt gekozen wordt van een burgerbebouwing met een romantisch agrarisch sausje, maar dat ook hier een weg ingeslagen kan worden naar een architectuur die past bij het nieuw vorm en functie te geven buitengebied. Wij willen graag bij de bevindingen betrokken worden.

Ten slotte. Er wordt door de besluitvorming vandaag een belangrijke weg ingeslagen. Deze weg loopt vooralsnog in de goede richting. Er zullen echter nog vele en belangrijke keuzemomenten zijn. Wij gaan ervan uit dat het College de Staten tijdig betreft bij deze keuzemomenten.

**De voorzitter:** Door de leden Gorter, mevrouw Verhoef-Bouwknegt, Schokker en Jeekel wordt het volgende amendement ingediend:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 31 maart 2000,*

- *Gezien het ontwerpbesluit Ruimte voor Ruimte en het deelbesluit Ruimtelijk kader;*
- *Gelet op de noodzaak om duidelijkheid te bieden over de nieuwbouwlocaties in het kader van het Ruimte-voor-ruimtebeleid;*

*Besluiten:*

*het tekstonderdeel II.2 "... en de voorkeur uit te spreken van ..." te wijzigen in: "... en als uitgangspunt te hanteren voor ...".*

*En gaan over tot de orde van de dag."*

*Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nummer 1.*

.....

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Uit de notulen zal blijken dat de woorden dank en blij veelvuldig zijn gevallen. Ik spreek ze bij dezen ook nog maar een keer impliciet uit. De gedeputeerde is ingegaan op de ontwikkelingsmaatschappij en de mogelijke verbreding van de taakstelling en heeft daarbij het woord glastuinbouw angstvallig vermeden. Ik wil het toch naar voren brengen, te meer omdat de gedeputeerde via de pers al de nodige uitlatingen hierover heeft gedaan. Wij zouden het in ieder geval toejuichen als ook dat aspect erbij werd betrokken.

Een fysieke verbreding van de ontwikkelingsmaatschappij waarbij ook andere Provincies worden betrokken, lijkt ons in beginsel een goede gedachte die het verdient te worden uitgewerkt. Voorwaarde is dan wel dat het een meerwaarde heeft voor Brabant. De opmerkingen over de handhaving stemmen ons zeer tevreden. Op nadere voorstellen in die richting zullen wij in beginsel positief reageren. Wij zijn blij dat wij met de gezamenlijk motie een belangrijk stuk duidelijkheid hebben kunnen bieden. Als de motie in stemming komt kunnen wij dat met ons allen onderstrepen.

Het is goed dat er Beeldkwaliteitsplannen komen. Op dit moment zegt dat nog niets over de



kwaliteit van de plannen en de insteek van die plannen. Wij benadrukken dat zo'n groot aantal woningen in het buitengebied, aansluitend aan de kernen, een unieke kans biedt om in die tranche een stuk vernieuwing te brengen dat past bij het buitengebied dat ons voor de toekomst voor ogen staat. wij moeten dus minder omkijken en meer vooruitkijken.

Ik begrijp dat het College de intentie van motie B overneemt. Wij staan daar ook achter. Ik weet niet precies wat ik aanmoet met de motie van de SP, nu de heer Polderman zegt dat de uitleg die de gedeputeerde eraan geeft hem tevreden stelt maar die uitleg afwijkt van de tekst van de motie. Wij sluiten ons aan bij datgene wat de gedeputeerde leest in de motie. Wij zijn tevreden dat ons amendement ieders instemming zal hebben.

## **Beleidsnota Bouwen op (zee)zand, 28 april 2000**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Ik begrijp de verwarring bij mevrouw De Groot over de titel, want ook ik heb er moeite mee om de titel uit te spreken. Heet de nota nu *Bouwen op zeezand respectievelijk zand* of *Bouwen op zand respectievelijk zeezand*? Dit maakt in de spreektaal wel wat uit.

Wij hebben de indruk dat de nota een beter en duurzamer beheer van de Brabantse bodem een stapje dichterbij brengt. Om die reden ondersteunen wij de nota graag. Ik verleen graag ook steun aan de opmerking van mevrouw De Groot over betere handhaving op dit terrein. Dit heeft de gedeputeerde al dikwijls gehoord, maar misschien wil hij het nog eens extra tot zich laten doordringen.

Ik wil stilstaan bij twee woorden in de nota. In de samenvatting staat een zin die net al geciteerd is: "*Wij zullen in beginsel geen ophoogzandwinning op land meer toestaan.*"

Net is er gesproken over het vervolg hierop, namelijk de maatschappelijk gewenste functie. Daar hoor ik straks het antwoord wel op. Mij gaat het nu om de woorden *in beginsel*. Als een ambtenaar deze gebruikt, is het meestal de bedoeling om openingen voor zichzelf te maken om te kunnen afwijken. Het is een goed katholiek beginsel dat je het goede wilt, maar meestal wat zondigt. Ik hoor graag waarom deze woorden er staan. Als zij geen zin hebben, vraag ik de gedeputeerde ze eruit te halen.

Ook over de term *functioneel ontgronden* moet er helderheid komen. De ene benadering is dat je alleen ontgrondt op plaatsen waar dit functioneel is. Als je naar de heer Van Pinxteren luistert, kun je zo diep ontgronden als uit bedrijfsmatig oogpunt zinvol is. De tweede, veel restrictievere benadering is dat je alleen functioneel ontgrondt waar dit de bodem verbetert. De fractie van D66 staat de tweede optie voor en hoort graag de reactie van de gedeputeerde hierop.

Over dat functionele ontgronden gaat de gedeputeerde overleggen met allerlei organisaties. Ik neem aan dat hij de resultaten van dit overleg terugkoppelt naar de Commissie.

In de nota staat dat zij primair gaat over ophoogzand. Ik hoop dat wij spoedig ook over beton- en metselzand zullen spreken. Het college mag ervan uitgaan dat wij dat onderwerp op dezelfde wijze zullen benaderen als het ophoogzand.

## ***Richtlijnen MER Projectvestiging Glastuinbouw West-Brabant, 28 april 2000***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 stemt niet in met de voorgestelde richtlijnen voor de MER over een projectvestiging voor glastuinbouw in West-Brabant. De reden hiervoor is niet gelegen in het feit dat de fractie van D66 geen glastuinbouwlocatie in West-Brabant wenst, maar dat in de hoofdlijnen van de richtlijnen is opgenomen dat bij de MER betrokken dient te worden het verzoek van de minister om een structureel deel van 250 ha van de voor herstructurering bedoelde gronden te benutten voor de opvang van glastelers uit het Westland. De fractie van D66 is het hiermee absoluut niet eens, om twee redenen. Een eventuele locatie in het westen van Brabant is hard nodig voor de herstructurering van de in Brabant gevestigde glastuinbouwbedrijven. Het aantal gemeenten in Brabant dat bereid is tot het ontwikkelen van glastuinbouwgebieden, is zeer beperkt, in ieder geval veel beperkter dan in de nota Glastuinbouw is aangegeven. Ik wijs op de standpunten van onder andere Dongen, Gilze en Rijen, Oosterhout en Heusden. De fractie van D66 wil voorkomen dat het proces van verplaatsing van bedrijven uit ongewenste locaties hierdoor gefrustreerd wordt. In deze moeilijke situatie past het absoluut niet om ruimte te zoeken voor bedrijven van buiten de provincie. Een eventuele overloop zoals door de minister wordt gewenst, achten wij voor Brabant ongewenst. Een toch al niet erg kansrijke sector legt dan nog meer claims op de te schaarse locaties. Locaties zijn elders in Nederland, zoals bij Emmen, in Zeeland en in de Flevopolders, aanmerkelijk ruimer voorhanden. Wij dringen bij het college erop aan, nu echt aan de minister duidelijk te maken dat hij niet hoeft te rekenen op de geplande overloop naar Brabant en dat het noodzakelijk is, elders in Nederland aanvullende locaties te zoeken. Gebeurt het laatste niet, dan blijft er impliciet druk op de Brabantse locaties staan. Overigens is de fractie van D66 van mening dat een overloop uit het Westland ook een bedreiging kan vormen voor de vestiging van economisch sterkere sectoren. Wij hebben een voorkeur voor ruimtereservering ten behoeve van deze sterkere sectoren. Voorzitter, wij hebben ons standpunt in een motie verwoord, die ik u gaarne aanreik.

**De voorzitter:** Door de leden Gorter, Verhoef-Bouwknegt en De Vaan wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 28 april 2000;*

*gezien het voorstel tot vaststelling van de richtlijnen MER projectvestiging glastuinbouw West-Brabant;*

*gelet op de noodzaak om voldoende ruimte te reserveren voor de herstructurering van in Brabant gevestigde glastuinbouwbedrijven;*

*stellen vast dat:*

- een eventuele grootschalige locatie voor glastuinbouw in West-Brabant bedoeld is voor de herstructurering van thans in Brabant gevestigde glastuinbouwbedrijven;*
- zij op geen enkele wijze medewerking willen verlenen aan een overloop van glastuinbouwbedrijven uit het Westland naar West-Brabant;*

*nodigen het college uit:*

*om de minister van VROM kenbaar te maken dat er in Noord-Brabant geen locaties zullen worden onderzocht die (mede) bedoeld zijn voor de verplaatsing van glastuinbouwbedrijven uit het Westland;*

*en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien de motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 doet in tweede termijn nog enkele constatering.

- Als er elders in Nederland geen extra ruimte voor glastuinbouw komt, zal er druk vanuit het Westland op Brabantse locaties blijven komen, of wij het willen of niet. Dit betekent dat de minister, en in het verlengde hiervan de heer Bukman, thans duidelijk gemaakt moet worden dat er niet gerekend hoeft te worden op Brabantse locaties.
- Als er elders in Nederland geen extra ruimte komt, staat de Brabantse tuinder zwak ten opzichte van de Westlander, zoals ook de fractie van de VVD in tweede termijn naar voren bracht.
- De gedeputeerde is niet ingegaan op het gegeven dat veel gemeenten waar wij in de nota Glastuinbouw concentratiegebieden hadden gedacht, geen medewerking zullen verlenen.
- Het is thans het moment om de minister duidelijk te maken wat de situatie is. Wij moeten onszelf niet voor de gek houden en eigenlijk ook de minister niet.

## **Brabant uitgelijnd, hoofdlijnen van ruimtelijk beleid; 22, 23 en 26 juni 2000**

**De voorzitter:** Door de leden mevrouw Van den Berg, mevrouw Van Wijk en Jeekel wordt de volgende motie ingediend:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2000, Behandelend het Statenvoorstel 40/00 A Brabant Uitgelijnd, hoofdlijnen van ruimtelijk beleid, Overwegende dat:*

- *voor de uitvoering het gewenste ruimtelijke beleid het huidig planologisch en grondbeleidsinstrumentarium te kort schieten;*
- *nieuwe aanvullende middelen nodig zijn om de ruimtelijke ordeningsopgave samen met partijen op een adequate wijze waar te kunnen maken;*

*Spreken uit dat:*

- *een onderzoek nodig is op welke wijze grondbeleid kan bijdragen aan het realiseren van provinciale planologische doelen;*

*Besluiten:*

- *het College van Gedeputeerde Staten op te dragen een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden van een provinciaal grondbeleid en deze uitkomsten aan Provinciale Staten ter besluitvorming voor te leggen;*

*En gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit; zij krijgt nr. 1.

.....

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Ook wij leveren graag een bijdrage aan het redden van deze wereld. Vandaar de volgende tekst.

De fractie van D66 heeft veel waardering voor het proces tot nu toe. De gevolgde communicatielijns geeft ons beter inzicht in het maatschappelijk draagvlak van ontwikkelingsmodellen. Het is niet alleen een waardevol proces, maar ook een leuk proces. D66 heeft een uitvoerige discussie met de eigen achterban gevoerd. De lijn die hieruit naar voren is gekomen, is: geen grenzen aan de groei, wel groeien binnen grenzen en met een duurzaam perspectief. Wij willen waardevolle zaken consequent beschermen en versterken. Wij vinden het van groot belang dat Brabant zelf koers geeft aan zijn ontwikkeling. Externe druk zoals door krapte in de Randstad en door een uitdijend Antwerpen moet niet leiden tot een bij voorbaat faciliterend Brabant. Waar Brabant in de gelegenheid is ontwikkelingen te sturen of ongewenste ontwikkelingen te weren, zal dit nadrukkelijk moeten gebeuren, ook via het instrument van de ruimtelijke ordening.

In de nota *Brabant Contrastrijk* is een driehoek opgenomen waarin ecologie, economie en sociaal-culturele aspecten in een gezamenlijk evenwicht de duurzaamheidskoers dienen aan te geven. Het vinden van een verantwoord evenwicht is als een rode draad in de nota opgenomen. De fractie van D66 heeft grote moeite met de kritiek van het bedrijfsleven dat de balans, ook in de afgelopen jaren, is doorgeslagen ten koste van de economische ontwikkeling. In het bijzonder het tekort aan bedrijfsterreinen zou deze onbalans onderstrepen. Wij vinden dit geen hoopvol signaal voor een breed draagvlak voor een duurzame ontwikkeling. Wat wij signaleren, is een langdurige en nog steeds manifeste achteruitgang van de Brabantse natuur. Wat wij ook zien, is een verstening van grote delen van Brabant, waarvan de kwaliteit vaak beneden peil is. Een voorbeeld is het rommelige karakter van het gebied rond de A59. De bedrijventerreinen van Made en Oosterhout groeien aan elkaar. In plaats van kerktorens zien wij aluminium blokkendozen. Brabant verliest in zijn verschijningsvorm identiteit, zowel naar buiten toe als binnen de deelregio's. Dit betreuren wij zeer. Hoe lang nog moeten wij geacht worden, het zicht op bedrijventerreinen mooi te vinden, mooier zelfs dan een bos? In de gevallen dat bedrijventerreinen zich fraai presenteren, heeft de fraaiheid toch vaak slechts een tijdelijk karakter. Laten wij

bedrijventerreinen inpakken met groen en buitenlandse investeerders tonen hoe goed wij werk en landschap kunnen combineren. De hoogwaardige en vernieuwende inbreng van Nederland op de wereldtentoonstelling is veelzeggend.

D66 wil dat er in de voorbereidingsperiode tot het nieuwe streekplan een visie wordt ontwikkeld op wat er mooi is in Brabant. Wat mag gezien worden en hoe willen wij het laten zien? Wij hebben het dan eigenlijk over het ontwikkelen van beeldkwaliteitsplannen voor de verschillende soorten gebieden van Brabant. Het streekplan krijgt hiermee een waardetoeename doordat het richting gaat geven aan de derde dimensie. De fractie van D66 pleit ervoor, te gaan werken aan beeldkwaliteitsplannen. Graag horen wij de visie van het college op dit voorstel. Een en ander sluit aan op het pleidooi van de Provinciale planologische commissie voor een onafhankelijke toetsing van ontwerp kwaliteit. Overigens, waar vinden wij al het werk van architecten terug, die heel pregnante visies hebben gegeven op ruimtelijke inrichtingsmogelijkheden voor een aantal gebieden in Brabant?

In de discussiebijeenkomsten is regelmatig de vraag aan de orde geweest of Brabant vol is. Vol is vooral een gevoelszaak. Wij wonen in een van de drukstbevolkte gebieden van Europa en binnen Nederland is de dichtheid van de bebouwing relatief hoog in Brabant.

Natuurgebieden krijgen steeds meer het karakter van parken tussen steden. Brabant is niet vol, maar bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten zullen wij hetzelfde moeten doen als degene die een wat krappe woning gaat inrichten: niet te veel meubelen plaatsen, zuinig zijn op de mooie hoekjes en oude rommel snel verwijderen. Dan kan een prima kwaliteit bereikt worden. In Brabant moeten wij dus niet alle activiteiten bij voorbaat toelaten. Wij moeten verouderde locaties een nieuwe toekomst geven door te slopen en slim met de hierbij vrijkomende ruimte om te gaan. Wij zullen de groene hoofdstructuur moeten koesteren als ware het ons eigen achtertuinje.

De fractie van D66 wil zeker kritisch kijken naar de relatie tussen economische groei en feitelijk ruimtegebruik. De hoogwaardige ruimte in Brabant is te schaars voor het faciliteren van activiteiten die maar een beperkte meerwaarde voor Brabant opleveren. Wij ondersteunen het pleidooi van de Provinciale planologische commissie om een visie te ontwikkelen op de gewenste economische structuur van Brabant, via een portfolioanalyse. Wij willen dat in de komende planperiode zeer veel energie wordt gestoken in het geven van nieuwe kwaliteiten aan woon- en werkgebieden. Waar dit verantwoord is, dient er verdicht te worden, onder meer door de hoogte en de diepte in te gaan en zo nodig gerelateerde activiteiten te stapelen. Daarnaast zal er verdunning moeten plaatsvinden, onder andere in naoorlogse wijken. Waar het milieu- en verkeerstechnisch verantwoord is, dienen werken en wonen meer gecombineerd te worden. Nieuwe activiteiten zullen in de stedelijke regio's steeds meer ingebed moeten worden vanuit de verschijningsvorm Brabant parklandschap. Herstructurering zal ook een thema moeten zijn voor de kleine kernen in Brabant. Hiermee kan op kleinere schaal veel kwaliteit en ruimte gewonnen worden. De fractie van D66 steunt de benadering dat uitdijende bebouwing vooral via groene contouren wordt voorkomen. Wij beseffen dat het neerleggen van duurzame groene contouren minder makkelijk en zeker minder snel te realiseren is dan het haast met een potloodstreep aanduiden van rode contouren. Toch zijn wij het er met het college over eens dat een stevige groene contour uiteindelijk veel meer bescherming biedt. Wij zijn het dus niet eens met de gedachte uitgesproken door mevrouw Spermon dat een groene contour minder hard is dan een rode.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Dat heb ik niet gezegd. Ik heb juist gezegd dat de groene contouren, de groene parels, voor ons van groot belang zijn en dat zij vooral betrokken moeten worden om de gebieden van de Vogel- en Habitatrictlijn en om de netto EHS-gebieden.

**De heer Gorter (D66):** U pleit dus voor stevige, harde groene contouren.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Voor de gebieden die ik noemde.

**De heer Gorter (D66):** Wij willen verder gaan dan alleen de door u genoemde parels. Wij

zien veel meer parels in Brabant, die wij graag allemaal beschermen.

De fractie van D66 vindt de Groene Hoofdstructuur van wezenlijk belang voor de kwaliteit van het bestaan in Brabant. Wij vinden dat open landschappen en gebieden met rust uitdrukkelijk gekoesterd moeten worden. Juist in onze Provincie met haar zeer uitgewaaierde bebouwing, moeten wij heel voorzichtig omgaan met gebieden waar niet onmiddellijk een stad, dorp of snelweg gezien of gehoord kan worden. Wij vinden dat deze gebieden als zodanig vastgelegd en beschermd moeten worden. Ziet het college een kans hiertoe? Het opnieuw definiëren van de GHS mag er op geen enkele manier toe leiden dat de totale omvang van de huidige GHS beperkter wordt. Integendeel, de fractie van D66 pleit voor uitbreiding. Ook nieuw groen verdient naar onze mening planologische bescherming. Het onderscheid tussen stedelijke zones en landelijk gebied vinden wij goed. Het is een manier om gebieden met gemiddeld hoge dichtheden te scheiden van gebieden met lage dichtheden. Dit draagt bij aan een contrastrijker Brabant en het gaat vervlakking tegen. Wij achten de globale aanduiding van stedelijke gebieden acceptabel. Het gaat hierbij om gebieden die vanuit de ruimtelijke ordening als specifiek vorm te geven zone beschouwd dienen te worden. Het legt anderen geen automatisch kader op voor te vormen samenwerking. Wij willen graag dat alle fracties, inclusief die van het CDA, duidelijkheid bieden over de gewenstheid van dit model. Het is een wezenlijk onderdeel van de uit te zetten koers.

Wij willen dat er stevig ingezet gaat worden op de kwaliteit van de deelgebieden binnen de stedelijke regio's. Glastuinbouwconcentratiegebieden passen door hun verschijningsvorm in beginsel niet in de stedelijke regio's. Bovendien beperken zij de flexibiliteit en de gelegenheid voor het opvangen van echte stedelijke functies.

De specifieke regio's van Brabant zijn in *Brabant Contrastrijk* stevig neergezet. Nu is het thema binnen het streekplan min of meer verlaten. Wij vinden het belangrijk dat er vanuit de ruimtelijke ordening een bijdrage geleverd wordt aan het behouden en het versterken van de regio's. Hoe denkt het college dit te bereiken?

Voor de *IJzeren Rijn* sluit ik mij aan bij de beide voorgaande sprekers.

De koers die met *Brabant Uitgelijnd* voorgestaan wordt, heeft in grote lijnen onze instemming. Wij vinden het belangrijk dat er op deze koers voortgeborduurd wordt. Wij vinden het van groot belang dat, voor zover het juridisch verantwoord is, vanaf vandaag alle dagelijkse beleidsbeslissingen genomen worden in het licht van deze koers. Te vaak wordt er akkoord gegaan met zaken die haaks staan op het gewenste beleid, vaak met de opmerking dat het echt de laatste keer of echt de laatste uitbreidingsmogelijkheid is, of dat we er al zo lang mee bezig zijn dat we wel ja moeten zeggen. Wij verzoeken het College, de door de fractie van D66 gemaakte opmerkingen uitdrukkelijk te betrekken bij de verdere opmaat naar het streekplan.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Ik dank het College voor de reactie in eerste termijn. Over het antwoord over de *IJzeren Rijn* zijn wij tevreden.

Ook zeggen wij dank voor de duidelijkheid over het vooruitlopen op het beleid. De opmerking van onze fractie was mede gericht tot onszelf als Statenleden: wij moeten niet altijd teruggrijpen op verwachtingen die mogelijk gewekt zijn, maar wat standvastiger zijn in de lijn die wij nu vaststellen.

Wij hebben gevraagd naar de visie van het College op het werken met beeldkwaliteitsplannen. Hierop krijgen wij graag alsnog antwoord. Ook hebben wij gevraagd naar al het werk dat door architecten verricht is, dat te maken heeft met het eigene van delen van Brabant en mogelijke ontwikkelingsrichtingen daarvoor. Wat is hiermee precies gebeurd? Verder hebben wij gevraagd of het College de wenselijkheid inziet van het definiëren van open landschappen en gebieden met rust. Is daar daadwerkelijk een kans op? Ten slotte is er een opmerking die ik ook in de commissie heb gemaakt, maar die ook toen niet is beantwoord. Glastuinbouwconcentraties passen ons inziens niet in stedelijke regio's. Toen wij de Nota *Glastuinbouw* vaststelden, was er nog geen sprake van stedelijke regio's. Moet de positie van de glastuinbouwconcentraties nu niet in een ander licht worden gezien?

.....

**De voorzitter:** Door de leden Van den Berg, Van Wijk en Gorter wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 22 juni 2000;  
Behandelend het Statenvoorstel 40/00 A, Brabant uitgelijnd, hoofdlijnen van ruimtelijk beleid;  
Overwegende dat:  
- voor de realisering van groene contouren rondom de Brabantse steden een duidelijk instrumentarium nodig is;  
- het principe ‘rood betaalt voor groen’ in de Provincie nog niet is uitgekristalliseerd;  
Spreken uit dat een onderzoek nodig is naar het principe ‘rood betaalt voor groen’, welke kan bijdragen aan het realiseren van provinciale planologische doelen;  
Besluiten, het College van Gedeputeerde Staten op te dragen, een onderzoek uit te voeren naar het principe ‘rood betaalt voor groen’ op provinciale schaal en deze uitkomsten aan Provinciale Staten ter besluitvorming voor te leggen;  
En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit; zij krijgt nummer II.



## **Nota Nutsvoorzieningen, 22, 23 en 26 juni 2000**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! D66 heeft zich al jaren verzet tegen het fenomeen politieke commissarissen en met deze nota gaan zij verdwijnen. Het College maakt ons dus erg blij met de nota. Het proces waarmee de nota tot stand is gebracht is door de deelnemers als goed ervaren. Ik neem de opmerkingen van de heer Biskop graag over. In het geheel van het proces heb ik een paar keer aandacht gevraagd voor de wegen en pijpleidingen die in en onder Brabant lopen. In onze ogen behoren die ook tot de nutsvoorzieningen. Het is mij tot heden niet gelukt om die in de Nota te krijgen. Ik doe opnieuw een poging om GS te bewegen, in de nabije toekomst twee paragrafen aan de Nota toe te voegen, over wegen en pijpleidingen.

In de Commissie heeft D66 al gezegd dat wij instemmen met de Nota. Ik kan mij beperken tot een paar resterende punten, allereerst Essent. Ik vind het jammer dat ik moeite heb moeten doen om een stuk te pakken te krijgen dat van belang is voor deze behandeling. De meeste vorige sprekers hebben het ook al genoemd. Ik bedoel de *Nota Essent op weg naar privatisering*. Alleen via een verzoek op grond van artikel 26 hebben wij de Nota kunnen krijgen. Ik hoop dat wij informatie de volgende keer ongevraagd en sneller krijgen. Essent geeft in de Nota aan dat het gaat privatiseren. De vraag of het wel of niet moet wordt niet meer gesteld. Men gaat het doen. Men heeft een paar modellen ontwikkeld om later over te spreken. In die modellen wordt gekeken wat voor de onderneming het belangrijkste is. Ik denk dat dit vanuit Essent gezien het verstandigst is. Het betekent ook, dat wij vanuit onze positie van aandeelhouder moeten kijken wat voor ons van belang is. De positie van de Provincie zal mede bepalend zijn voor het tijdstip waarop wij de aandelen gaan verkopen.

Ik wil de gedeputeerde nog een compliment maken voor de minieme wijziging waarmee hij het CDA over de streep heeft getrokken. Hij heeft daardoor een veel breder draagvlak in de Staten gekregen.

De heer Stoffels sprak over een miljard of zes. Ik heb alleen een rekensom gemaakt over de kabel, die volgens de geruchten door Essent verkocht zal worden. Dat zou alleen al tussen 3 en 4,5 mld. opleveren. Ons deel is dan ruim een miljard. Dat zijn ongelofelijk grote bedragen. Tegen die achtergrond hebben wij in de Commissie verwezen naar Ceteco en Zuid-Holland. Is het wel verantwoord dat wij deze aandelen in bezit houden? Los van de politieke stellingname vraag ik GS of zij bestuurlijk, bij de Minister van Binnenlandse Zaken, willen nagaan of hij het verantwoord acht dat de Provincie zo'n aandelenpakket houdt. Willen zij ook vragen naar de situatie die ontstaat rond 1 januari 2003?

D66 is voor het behoud van het nutsprincipe in de watersector. De WAVIN (= Water en Vinyl, een kunststofverwerkend bedrijf te Zwolle) heeft een paar keer in het blad *Waterspiegel* ons de kaart van Europa laten zien. Daarop is te zien dat behoudens in Zweden en Nederland overal een proces van privatisering gaande is. Ik ben van die ontwikkeling geschrokken.

Waar zijn wij mee bezig? Winnen wij dat wel? Het geldt niet alleen voor de oude Europese landen in de Europese Unie maar ook voor de landen die er nieuw bijkomen, zoals Hongarije, Tsjechië en Roemenië. Daar is hetzelfde proces gaande. Tegen die achtergrond moet je je afvragen of het Nederlandse parlement wel voldoende kracht heeft om de watersector te blijven beschouwen als nutssector. Ik heb wel wat twijfels of dat zal lukken, te meer daar wij binnenkort met dat probleem geconfronteerd worden. NUON heeft water, en een flinke hoeveelheid. NUON wordt eind 2002, begin 2003 een private onderneming. Op dat moment zal de Nederlandse regering haar tanden moeten laten zien. Dat betekent dat NUON naar de Europese Unie zal gaan en zal vragen om bescherming tegen dat kwade Nederland. In het voor NUON slechtste geval zal Nederland aandelen moeten kopen. Ik vraag mij in alle ernst af of de Nederlandse regering de miljarden bij elkaar zal kunnen sprokkelen om het waterdeel van NUON te kopen. Ik vrees dat in dat scenario water via de Europese weg geprivatiseerd gaat worden. Tegen die achtergrond vraag ik het College, een tweesporenbeleid te volgen. Op het ene spoor moet het zich zo sterk mogelijk maken voor water als publieke zaak. Op het andere spoor moet het een zodanige organisatie tot stand brengen dat wij, mocht het ooit nog mis lopen, een goed bedrijf hebben, dat niet wordt opgeslokt door de omgeving. Dat wil zeggen dat wij een bedrijf moeten krijgen dat een kwart

tot een derde van de consumenten in Zuid-Nederland kan bedienen en bovendien de garantie geeft, dat wij altijd water uit oppervlaktewater, zowel van de Maas als van de Waal, kunnen maken. Met deze uitspraak maak ik de oversteek naar Gelderland. Uiteraard zal de nieuwe maatschappij ook niet-drinkwater moeten gaan verkopen. Zijn GS bereid, voor de komende tijd een scenario te maken vanuit het perspectief van het veiligstellen van onze ondernemingen, die gelukkig nu publiek zijn?

## ***Partiële herziening streekplan in verband met Ruimte voor Ruimte, 22, 23 en 26 juni 2000***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 is blij met de gewijzigde ontwerptekst. De tekst is verhelderd en enkele begrippen zijn duidelijker opgenomen. Een onduidelijk begrip als rafelrand is terecht uit de tekst gelaten. Wat ook weggelaten is, is een eerder opgenomen richtinggevende tekst over de omvang van kavels en de inhoud van woningen. Wij stemmen hiermee in omdat de kwaliteitseis voorop dient te staan. Toch vinden wij de huidige resterende tekst onder 12.II wel erg summier. Daar staat dat de Provincie geen eisen stelt aan de inhoud en de oppervlakte van de te bouwen woning. De fractie van D66 pleit ervoor, hieraan de volgende tekst toe te voegen:

De feitelijke omvang van kavel en woning is vooral afhankelijk van de meerwaarden die door de nieuwbouw ontstaan op gebied van aansluiting bij de omliggende bebouwing, overgang naar het open landschap en toepassing van doelstellingen vanuit het gemeentelijke volkshuisvestingsplan.

Met GroenLinks dienen wij een amendement hierover in.

Wij vinden het in 1998 gedefinieerde begrip 'bebouwingscluster' onvoldoende helder. De huidige omschrijving is: een vlakvormige verzameling van gebouwen bij een kruispunt van wegen in het buitengebied. Dit kan heel veel zijn. Wij vinden dat eventuele nieuwbouw binnen een bebouwingscluster uitsluitend mogelijk is binnen de clusters waarvan het daadwerkelijk gewenst is ze te behouden of te versterken. Voor sommige clusters is juist een uitsterfconstructie gewenst. Wij verzoeken het College, in de tekst duidelijk te maken dat niet iedere bebouwingscluster in aanmerking komt voor eventuele toevoeging van bebouwing. In een amendement doen wij met GroenLinks een voorstel voor een definitie van bebouwingscluster. Verder doen wij bij amendement een poging om het begrip 'kernrandzone' helder te formuleren, ook dit samen met GroenLinks.

Wij ondersteunen het voorstel van de fractie van de VVD om het ijkmoment februari 2000 aan te houden. Wij ondersteunen uitdrukkelijk het in de ontwerpnota neergelegde interimbeleid dat de Provincie ertoe in staat stelt, ongewenste ontwikkelingen te voorkomen en gewenste te stimuleren.

De fractie van D66 wil, gelet op de vele ingebouwde onzekerheden, het proces op de voet kunnen blijven volgen. Ten slotte verzoeken wij het College, snel met een identieke regeling voor de glastuinbouw te komen.

**De voorzitter:** Door de leden Gorter, Verhoef-Bouwknegt en Schokker worden de volgende amendementen voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2000;*

*Gezien de ontwerptekst partiële herziening streekplan in verband met Ruimte voor ruimte;*

*Gelet op de noodzaak:*

- *om eventuele nieuwbouw binnen een bebouwingscluster uitsluitend te laten plaatsvinden binnen clusters waarvan het gewenst is deze te behouden of te versterken (voor sommige clusters is het gewenst een uitsterfconstructie te hanteren);*
- *om het begrip bebouwingscluster helder te definiëren;*

**Besluiten:**

*het tekstonderdeel 12.II definitie bebouwingscluster: "een vlakvormige verzameling van gebouwen bij een kruispunt van wegen in het buitengebied" te wijzigen in:*

*bebouwingscluster: een compacte en vlakvormige verzameling van gebouwen op goed bereikbare locaties in het buitengebied en van een zodanige kwaliteit dat het gewenst is deze te behouden of te versterken middels beperkte nieuwbouw van woningen."*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit; het krijgt nummer 1.

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2000;  
Gezien de ontwerptekst partiële herziening streekplan in verband met Ruimte voor ruimte;  
Gelet op de noodzaak om de omvang van een eventuele nieuwbouwkavel en de inhoud van  
de te realiseren woning afhankelijk te stellen van de te realiseren kwalitatieve meerwaarde;  
Besluiten:*

*aan het tekstonderdeel 12.II toelichting sloop: na de tekst “Aan de te bouwen woning ...  
oppervlakte” de volgende tekst toe te voegen:*

*De feitelijke omvang van de kavel en de inhoud van de woning is vooral afhankelijk van de  
meerwaarden die door de nieuwbouw ontstaan op het gebied van aansluiting bij de  
omliggende bebouwing, overgang naar het open landschap en toepassing van doelstellingen  
vanuit het gemeentelijke volkshuisvestingsplan.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit; het krijgt nummer 2.

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 juni 2000;  
Gezien de ontwerptekst partiële herziening streekplan in verband met Ruimte voor ruimte;  
Gelet op de noodzaak om:*

- de nieuwbouw in de kernrandzones daadwerkelijk aan te laten sluiten aan de bestaande  
bebouwing teneinde versnippering en restruimten tegen te gaan;*
- het begrip kernrandzone helder te definiëren;*

*Besluiten:*

*het tekstonderdeel in de toelichting 7.12b 2 definitie van de kernrandzone “Een gedeelte van  
het buitengebied dat grenst aan de bebouwde kom, met daarin relatief veel bebouwing, die  
over het algemeen op korte afstand van elkaar ligt” te wijzigen in:*

*“Het gedeelte van het buitengebied dat de rand vormt van een stad of dorp, met daarin  
bebouwing die op maximaal 100 meter van elkaar ligt, waarbinnen de open ruimtes opgevuld  
kunnen worden middels nieuwbouw zodat er sprake is van een planologische afronding.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderdeel uit van de beraadslaging; het krijgt nummer 3.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Wij stellen vast dat ook de gedeputeerde van mening is dat een aantal definities niet afdoende is geformuleerd. Wij achten het niet juist dat er in de Streekplantekst een onduidelijkheid komt te staan die vervolgens in een handleiding wordt verduidelijkt. Wij hechten er dus aan dat er in september goede definities opgenomen worden in de dan vast te stellen streekplantekst. Ik heb begrepen dat GS al bezig is met het opstellen van betere definities. Het lijkt mij goed dat deze in augustus in de Commissie komen en dat wij in de Statenvergadering van september de juist definities kunnen vastleggen. De teksten die wij in de amendementen hebben opgenomen, beschouwen wij als suggesties uit de Staten voor de uiteindelijke definities.

## ***Financiering Ruimte voor Ruimte; 15 september 2000***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 vindt het voor de kwaliteit van het buitengebied van groot belang dat de ruimte-voor-ruimteregeling een succes wordt. Wij hebben veel waardering voor het innovatieve proces dat tot op heden is gevolgd. Wij zijn het eens met de voorstellen die het College ons thans voorlegt. De financiële risico's voor de Provincie – daar gaat het vooral om – achten wij aanvaardbaar. Over de planologische aanvaardbaarheid van de te ontwikkelen locaties willen wij graag een nadere discussie voeren in de Commissie rvl nadat de PPC (= Provinciale Planologische Commissie) selectiecriteria hiervoor heeft aangedragen. Wanneer voeren wij deze discussie, zodat wij als Staten wezenlijke invloed kunnen hebben op de feitelijke locatiekeuze? Dit is voor D66 een heel belangrijk punt.

Als gevolg van de sloop zullen zeer omvangrijke hoeveelheden asbest vrijkomen. De ruimte-voor-ruimteregeling houdt ons inziens een specifieke verantwoordelijkheid van de Provincie in voor het op de juiste wijze saneren van het asbest. Ervaart ook het College dit zo? Wij zijn blij als de door de heer Verhoeven genoemde groene opstallen met rode daken, waarvan het groen meestal verdwenen is en de daken ook niet rood meer zijn, daadwerkelijk verdwijnen. Wij wachten de uiteindelijke overeenkomst met de ontwikkelingsmaatschappij ter vaststelling af.

## **Vervroegde aanleg van het gedeelte Rosmalen-Geffen van Rijksweg 59 op basis van een PPS-constructie; 15 september 2000**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 onderschrijft de noodzaak van spoedige realisatie van dit weggedeelte als autosnelweg. Niemand is gediend met het langer dan nodig in stand houden van een dergelijke gevaarlijke flessenhals. Het sluipverkeer in het omliggende gebied levert veel hinder op voor de bewoners. Belangrijk is voorts dat de realisatie geen nieuwe doorsnijding in het gebied betekent maar een relatief beperkte aanpassing. Wij gaan dan ook akkoord met het voorstel tot voorfinancieerig van deze aanleg. Wij zien het als een adhocbesluit en niet als een eerste in een grotere reeks, zoals wellicht door de VVD gewenst. Of deze voorfinancieringsconstructie lukt, is met name afhankelijk van de marktpartijen. Wij zijn niet bij voorbaat optimistisch over de slaagkansen binnen de aangegeven financiële mogelijkheden, mede gelet op de overspannen situatie op de bouwmarkt. De fractie zal in ieder geval niet een situatie accepteren waarbij voorfinanciering alleen lukt als op de uitvoering wordt bezuinigd, dus minder voor hetzelfde geld. Wij doelen niet op besparingen door het slimmer uitvoeren van zaken maar op besparingen die leiden tot een lagere verkeersveiligheid, een lagere belevingswaarde van de onmiddellijke omgeving van de weg en het bieden van minder hoogwaardige faciliteiten ten behoeve van het kruisende of het langzame verkeer. De fractie van D66 rekent op eenzelfde enthousiasme bij het College als het in de toekomst mocht gaan over de voorfinanciering van infrastructuur ten behoeve van het openbaar vervoer, zoals een light-railproject.

## ***Vaststelling partiële herziening Streekplan Noord-Brabant in het kader van Ruimte voor ruimte en interimbeleid; 13 oktober 2000***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 vindt het belangrijk dat vandaag de voorgestelde partiële herziening wordt vastgesteld teneinde *Ruimte voor ruimte* en het interimbeleid in het Streekplan op te nemen. Wij hechten eraan om opnieuw te benadrukken – wij vinden het eigenlijk spijtig dat dit moet – dat wij er zeer ongelukkig mee zijn dat de begrippen kernrandzone en bebouwingscluster niet eenduidig zijn toegelicht. In de huidige fase, waarin Gemeenten bezig zijn om geschikte locaties te inventariseren, is het bijzonder te betreuren dat er nog niet is overgegaan tot begripsuitwerking. Ook de fractie van de PvdA heeft zojuist hierop gewezen; zij heeft gezegd dat er geen huis wordt gebouwd voordat die begrippen duidelijk zijn. Een huis bouwen kost drie jaren en het voorspel is nu begonnen. Ik vind dat er in deze fase duidelijkheid aan de Gemeenten geboden moet worden over wat er mogelijk en onmogelijk is.

Wij hebben niet de indruk dat dit onderwerp inmiddels bij de PPC is aangekaart. De in de laatste Commissievergadering gedane toezegging van de gedeputeerde dat de Commissie over twee maanden de voorstellen van de PPC kan bespreken, is niet in het Commissieverslag terug te vinden. Daarom stellen wij de volgende vraag: stelt het College de Commissie rvl/lrg in de gelegenheid om in de maand december 2000 op basis van het PPC-advies nadere invulling te geven aan de genoemde begrippen?

Ook wij weten dat Minister Brinkhorst op zoek is naar een proeflocatie voor een agrarisch bedrijventerrein met hoge dichtheid, zoals het in NRC Handelsblad is genoemd. Wij zijn voorstanders van een dergelijke proef, temeer omdat de fractie van D66 in het kader van de discussie over verdichtingsgebieden een voorkeur heeft uitgesproken voor verdichtingslocaties om eventuele visuele ellende gericht te kunnen aanpakken. Wij zijn voorstander van het nemen van een dergelijke proef in Brabant.

## **Vervoerplan Provinciehuis; 13 oktober 2000**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Zoals u weet is D66 sterk voorstander van een strikte scheiding tussen kerk en staat. Wij zullen dan ook geen dominees aanhalen. Wij vonden het verhaal van ds. Gremdaat overigens heel aardig.

De fractie van D66 waardeert het feit dat thans, na een uitvoerige voorbereiding, een ontwerp-Vervoerplan voor ons ligt. Wij vinden het van groot belang dat de Provincie een voortrekkersrol en een voorbeeldfunctie vervult. Deze rol past geheel bij de uitgangspunten zoals deze door de Staten in het PVVP zijn vastgesteld. Mevrouw Van Klinken heeft nog eens uiteengezet wat precies de bedoeling was van het PVVP. Het sturend parkeerbeleid is een belangrijk element uit het PVVP. Uit de toenmalige discussie is duidelijk naar voren gekomen, dat niet alle partijen het nut van een sturend parkeerbeleid inzien. Feit is echter dat het PVVP vastgesteld beleid is. Onze fractie kon instemmen met het plan zoals het is besproken in de Commissie, zij het met uitzondering van het deel waarin Statenleden als een bijzondere doelgroep werden gezien. Wij vinden het een grote omissie dat het huidige plan thans niet voorziet in de invoering van betaald parkeren. Daarmee schaden wij onze voorbeeldfunctie als Provincie. Wij vinden het onterecht dat Statenleden als een bijzondere doelgroep worden gezien. Daarmee schaden wij het draagvlak onder de andere gebruikers van het Provinciehuis. Het resultaat is thans een concept-vervoerplan dat onvolledig is. Het is om deze reden dat wij mede-indiener zijn van het door de PvdA aangekondigde amendement. Tevens dienen wij tezamen met GroenLinks een motie in waarin wij het College uitnodigen om uiterlijk een half jaar na de inwerkingtreding van het Vervoerplan betaald parkeren in te voeren op de locatie provinciehuis. Overigens overwegen wij hoofdelijke stemming te vragen.

**De voorzitter:** Door de leden Gorter, De Vaan, Jeekel, Van Wijk en Schoonhoven wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 13 oktober 2000;  
Behandelend het aangepaste ontwerpvervoerplan Provinciehuis;  
Gelet op de noodzaak om ten spoedigste betaald parkeren in te voeren op de locatie provinciehuis;  
Besluiten, het College van Gedeputeerde Staten uit te nodigen om uiterlijk op 1 augustus 2001 (een half jaar na inwerkingtreding van het Vervoerplan) betaald parkeren te hebben ingevoerd;  
En gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer MI.

.....

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De gedeputeerde noemt de motie van D66 en GroenLinks niet handig. Dit vind ik een zwaar beladen term, zeker gezien de argumenten om de motie in te dienen. Het belangrijkste argument is de signaalwerking van het provinciaal bestuur naar iedereen met wie wij in gesprek zijn en in de toekomst in dringende mate in gesprek zijn. Dat zijn de bedrijventerreinen van de toekomst. Dat zijn al die bedrijven die verzoeken om uitleg van hun parkeerlocaties, onder andere in centra van steden. Dat zijn de winkelcentra waarmee wij in de slag willen en waarvoor in Midden-Brabant een proefproject is aangemerkt. Nu probeert de Provincie het eerst met een omtrekkende beweging; deze term is misschien ook minder handig, maar beschrijft wel mijn gevoel. Met die omtrekkende beweging wil de Provincie voorkomen dat zij het moeilijkste deel, het invoeren van betaald parkeren, aan de orde moet stellen. Wat is dan makkelijker om het een tijdje uit te stellen? Dat is ook politiek handig en makkelijk. Wij pleiten ervoor, de koe bij de horens te vatten en dit instrument, waarvan het belang is vastgelegd in het PVVP, daadwerkelijk nu in te voeren. Wij handhaven dus de motie.



## **Meerjarenprogramma Verkeer, vervoer en infrastructuur 2001-2005; 10 november 2000**

**De heer De Vaan (D66):** Mijnheer de voorzitter! De VVD heeft opnieuw de discussie geopend over de opcenten. Uit de toelichting van de heer Hoes kon ik het ook begrijpen, want hij sprak over zijn stokpaardje. Volgens mij is het een gemobiliseerd paard: een automobiel. Ik denk dat de VVD daar een erg groot voorstander van is, maar onvoldoende inziet dat het verkeer in Brabant vastloopt als wij alleen op die lijn doorgaan. Wij hebben gehoord dat de partijen die het collegeakkoord hebben getekend, met name zeggen 'wij moeten ons aan de afspraken houden'. Dat moeten ze natuurlijk, maar daarnaast vind ik dat het om inhoudelijke argumenten gaat. Als je denkt over mobiliteit in de toekomst, moeten wij kijken naar nieuwe middelen van vervoer. Daarbij is Brabant lightrail een heel goede oplossing. De voorzitter heeft dat ook bepleit toen de parlementariërs hier waren. Wij denken dat wij als Brabant daar ook een bijdrage aan moeten leveren. Vandaar dat wij de Staten in dit kader middels een motie zullen vragen om het geld dat wij extra krijgen, daar alvast in te stoppen. Uiteraard moet dat fonds nog veel groter worden, want anders kunnen wij het er niet van betalen. Dat is heel duidelijk.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Ik ben het graag met de heer Melis eens dat er veel meer geld voor moet komen. Wellicht zijn daar op korte termijn heel goede mogelijkheden voor. Op dat moment wil ik die graag met de heer Melis bespreken.

De heer Melis heeft aangegeven dat hij de meeropbrengst wil gebruiken voor de zorgsector en de maatschappij. Als mijn fractievoorzitter, mevrouw Verhoef, hier had kunnen staan, dan had zij met warme belangstelling naar de heer Melis geluisterd.

**De heer Melis (CDA):** U toch ook?

**De heer De Vaan (D66):** Ik vond het passend, haar op dit moment op te voeren. Uiteraard is er ook bij ons grote belangstelling voor de zorgsector. Wij willen er toch een element aan toevoegen. De heer Severijns heeft het genoemd, toen het ging over kansarme groepen. De heer Melis sprak over vrijwilligers. Onze fractie maakt zich zorgen over de samenhang in onze maatschappij. Wij praten in ons jargon dan over het begrip 'sociaal beleid'. Ik zou aan de discussie het element van het sociaal beleid willen toevoegen. Ik vraag het College, bij de afweging dit element mee te wegen.

Wij hebben met interesse gekeken naar het voorstel over het ambulancevervoer. Wij steunen het College daarin. Een aantal punten is ons echter nog niet duidelijk. Dan heb ik het met name over de relatie tussen voorfinanciering en de afspraken met het Rijk. Is het inderdaad voorfinanciering? Wij vinden het goed dat het College dit bespreekt in de Commissie voj. Wel vragen wij om de financieel-technische zaken aan de orde te stellen in de Commissie financiën, omdat dat de plek is waar die zaken thuishoren.

Ik ben overigens blij met de woorden van de heer Melis en anderen over de push die de ICT moet krijgen. Het begin van het debat van vandaag is toch een opsteker. Overigens, dat was ook het studium generale dat wij gehad hebben. Ik zeg het College daar dank voor, want ik denk dat het voor velen een eye-opener is geweest. Wij hebben er vertrouwen in dat de ICT een goede toekomst kan krijgen in Brabant. Wij gaan ervan uit dat de uitspraken die hierover in de Commissie aba zijn gedaan door de partijen, voldoende ruimte geven om op korte termijn met projecten te starten.

Ik kom bij Moerdijkse Hoek. De Memorie van Antwoord die het College heeft uitgebracht naar aanleiding van de behandeling in de Commissie aba – ik had bijna het gevoel: naar aanleiding van mijn vragen in de Commissie aba – heeft mij minder duidelijkheid gegeven dan de Commissievergadering had opgeleverd. Daarom moet ik er nu op terugkomen. Het College schrijft bijvoorbeeld dat de Stichting Moerdijkse Hoek beschouwd kan worden als de private initiatiefnemer en dat de stichting op dit moment een haalbaarheidsonderzoek instelt. Het private plan dient planologisch te worden afgewogen, staat er ook nog in. De fractie van

D66 heeft nadrukkelijk in de Commissie aba gevraagd om de positie van de Provincie in dit proces helder te krijgen. Wij moeten onze petten duidelijk scheiden. Wij moeten ook helderheid krijgen om goed te kunnen afwegen. Ik geef een voorbeeld. Wij hebben gezegd dat het een industrieterrein moet worden met duurzaamheid. Ik wil wel eens zien hoe de stichting dat gaat invullen. Welke eisen stelt de stichting aan het terrein en aan degenen die op het terrein gaan werken om de duurzaamheid te garanderen? Het is nu niet de plek om die technische discussie te voeren. Daarom stel ik het College twee vragen. Wil het College de hele zaak van Moerdijkse Hoek in de Commissies rolt en eza aan de orde stellen, zodat er helderheid kan worden gegeven over de rollen die de Provincie hierin speelt? Wil het College pas echt gaan handelen nadat de Commissies hebben gezegd dat zij het eens zijn met de plannen van het College? Ik heb in de Commissie gevraagd waarom wij dat geld geven. Wij zouden het toch ook gewoon kunnen uitleenen? Op die vraag heb ik tot nu toe nog geen antwoord gehad.

Ten slotte de nutsbedrijven. De heer Hoes had het erover dat hij visionair zou worden, toen hij de bedragen had gelezen die de nutssector kan opleveren. Die bedragen zijn in de krant gekomen nadat Essent het plan heeft gegeven voor de privatisering van het bedrijf. Daarbij ging het om een bedrag van f 5 mld. Bij ons in de fractie is dat aanleiding geweest om ons af te vragen wat wij in Brabant moeten doen als wij f 5 mld. krijgen. Het komt niet vandaag of morgen, maar het komt er toch een keer aan. Toen hebben wij gezegd: met dit soort bedragen moeten wij ervoor zorgen dat wij in Brabant een paar grote majeure projecten van de grond tillen. Tegelijkertijd zien wij nu gebeuren dat de nutssector tussentijds al met grote bedragen in onze richting komt, bijvoorbeeld met de verkoop van Obragas, maar ook met het toenemen van het dividend. Als ik het verhaal van Essent goed begrijp, moeten wij er toch rekening mee houden dat het dividend in een paar jaar tijd alleen al voor Brabant structureel met zo'n f 100 mln. omhoog gaat.

**De heer Melis (CDA):** De heer De Vaan zegt nu heel gemakkelijk: als die f 5 mld. er komt, moeten wij grote majeure projecten hebben om het geld te kunnen uitgeven. Ik denk dat je er ook over moet discussiëren of het per se aan die grote projecten uitgegeven moet worden. De miljarden kunnen ook op de bank gezet worden – ik zeg het even simpel – om daardoor inkomsten te krijgen. Op die manier kun je de bevolking minder lasten laten betalen. De heer De Vaan zegt al heel snel dat het projecten moeten worden.

**De heer Roovers (SP):** Wat denkt de heer De Vaan van het majeure project 'behoud nutsbedrijf'.

**De heer De Vaan (D66):** Over dat project heeft een ander al voor ons beslist. Wij zullen dat bedrijf niet behouden. Wij komen binnen afzienbare tijd in de positie dat de overheid tegen ons zegt dat wij aandelen in dit soort bedrijven niet moeten houden. Dat kan een paar jaar duren, maar dat is naar mijn mening wel de richting waarin het zal gaan.

Ik ga nog even in op de opmerking van de heer Melis. Als er grote bedragen vrijkomen, moet je echt serieus bekijken of je daarvoor in Brabant iets structureels tot stand kunt brengen. Wij hebben daar wel wat gedachten over, maar die spreken wij op dit moment niet uit. Wij willen eerst bekijken of wij een discussie kunnen krijgen over de vraag of de Staten dat willen. Daarom dien ik een motie in waarin gevraagd wordt om in het voorjaar een korte notitie voor te leggen over de vraag wat wij op termijn gaan doen met de opbrengsten uit de nutssector. Als wij daarover niet nadenken, verdwijnt bij het toenemende dividend de facto f 1,5 mld. aan investeringsmogelijkheden, als je de rente op het dividend omrekent naar investeringen. Ik zal hierover dus een motie overhandigen. Ik bied ook een motie aan over de opcenten.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Gorter, mevrouw Van den Berg en mevrouw Van Wijk worden volgende twee moties voorgesteld:

*Motie D*

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 10 november 2000,  
behandelende de Najaarsnota 2000;*

*Overwegende:*

- *dat de inkomsten als gevolg van de heffing motorrijtuigenbelasting toenemen;*
- *dat het met het oog op de afremming van de groei van het autoverkeer ongewenst is om deze belasting neerwaarts bij te stellen;*
- *dat de toenemende inkomsten ingezet dienen te worden voor een verbetering van de mobiliteit;*
- *dat het van groot belang is dat er in Brabant lightrailverbindingen tussen de grote steden worden gerealiseerd (zoals onlangs bepleit bij leden van de Eerste en de Tweede Kamer);*

*Nodigen GS uit om de toenemende inkomsten als gevolg van de opcenten motorrijtuigenbelasting te reserveren voor een bijdrage aan de realisatie van lightrail in de provincie Noord-Brabant;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

#### *Motie E*

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
op vrijdag 10 november 2000 in vergadering bijeen,  
Overwegende dat de opbrengst uit nutsbedrijven in de komende jaren sterk zal stijgen, of uit een verhoging van het dividend, of uit verkoop van aandelen, bijvoorbeeld Obragas, respectievelijk uit een combinatie van beide;*

*Van mening zijnde:*

- *dat de Provincie door deze extra opbrengst uit de nutsbedrijven de mogelijkheid krijgt om enkele majeure projecten in Brabant uit te voeren en dat de Provincie deze mogelijkheid moet gebruiken;*
- *dat bij het aanwijzen van dergelijke majeure projecten zeer zorgvuldig moet worden gewerkt;*
- *dat Provinciale Staten bij het aanwijzen van grote projecten een keuze moeten kunnen maken;*
- *dat voor het ontwikkelen van deze majeure projecten een speciale denktank in het leven moet worden geroepen;*

*Verzoeken GS om begin 2001 een aanzet hiertoe aan PS aan te reiken;*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

*Aangezien deze moties voldoende worden ondersteund, maken zij onderwerp van beraadslaging uit.*

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Wij zijn tevreden over het antwoord dat wij gekregen hebben op onze motie over de opbrengsten uit de nutsbedrijven. Wij zijn van mening dat wij de Staten er nog wel van kunnen overtuigen dat wij er heel wijze mensen bij nodig hebben. Die denktank zullen wij later dus nog wel ter discussie krijgen. Gelet op de toezegging die is gedaan, trekken wij motie E nu in.

Motie D gaat over de opcenten. Zoals ik in mijn interruptie al zei, zijn wij het eens met het technische betoog van de gedeputeerde. Het gaat er ons om, ook vanuit de eigen verantwoordelijkheid van de Provincie bereid te zijn om middelen in te zetten voor dit soort belangrijke infrastructuur. Wij weten allen dat de realisatie van lightrail formeel een rijkstaak is. Er zullen echter best aanvullende zaken nodig zijn. Wij zijn van oordeel dat wij daarvoor in onze eigen begroting reserveringen zullen moeten doen. Uit het antwoord heb ik begrepen dat het College erover gaat nadenken. Dat nadenken wachten wij even af en daarom trekken wij nu motie D in.

Wat Moerdijkse Hoek betreft zijn wij tevreden met het antwoord dat dit onderwerp wordt besproken in de Commissies rvl en eza.

Op het punt van het ambulancevervoer volgen wij de opstelling van het College.

Ten slotte heb ik nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het sociaal beleid. Ik heb begrepen dat de Partij van de Arbeid het ICT-gebeuren eraan wil koppelen. Ik benadruk nogmaals dat wij het sociaal beleid heel belangrijk vinden voor de samenhang van de maatschappij in Brabant. Wij wachten hieromtrent voorstellen in het kader van de Voorjaarsnota af.

**Vaststelling uitvoeringsprogramma 2000 (2<sup>e</sup> ronde) van de  
Stimuleringsregeling Verkeer en Vervoer en vaststelling  
bijbehorende prioriteitenlijst; 10 november 2000**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 hecht een groot belang aan vervoermanagement, zoals wij al in de Commissie hebben benadrukt. De thans geformuleerde taakstelling van het VCC achten wij echter teleurstellend beperkt. Het gaat om 20 bedrijven per jaar die met vervoermanagement aan de slag zouden kunnen gaan. In de Commissie hebben wij de suggestie gedaan, het VCC veel meer te betrekken bij de vestiging van nieuwe bedrijven op bedrijfsterreinen. Op zo'n moment staan bedrijven voor een reële keuze hoe zij met hun vervoer willen omgaan. Dan kan het VCC daarop inspelen. Wij hebben onze wens nog niet kunnen terugvinden in de stukken die ons hebben bereikt. Wij vragen het College uitdrukkelijk, in de contacten met het VCC juist hierop in te zetten, teneinde de productiviteit te realiseren die wij met z'n allen graag zien.

## ***Vergunning proefboringen in de Biesbosch; 8 december 2000***

**De voorzitter:** Door de leden Van den Berg, De Vaan, Roovers, Lavrijssen, Severijns en Van Langevelde wordt de volgende motie voorgesteld:

### *Motie 1*

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
in vergadering bijeen op 8 december 2000;  
gelezen het besluit van de Minister van Economische Zaken een vergunning te verlenen om  
proefboringen in het belangrijke natuurgebied de Biesbosch toe te staan;  
overwegende dat:*

- de vaste Kamercommissie op 6 december 2000 zich in meerderheid heeft uitgesproken tegen dit besluit van de Minister van Economische Zaken en de regering tot op heden nog geen duidelijkheid heeft verschaft of zij deze meerderheidsopvatting respecteert;*
- de verwachting echter gewettigd is dat de regering binnenkort met een standpunt komt;*
- Provinciale Staten zich reeds tegen alle mogelijke gasboringen in, onder of via de aangrenzende gebieden van het belangrijke natuurgebied de Biesbosch hebben uitgesproken;*

*de huidige situatie verlangt dat de Provincie Noord-Brabant duidelijk haar standpunt tegen elke mogelijke vorm van boren in de Biesbosch uitspreekt en de instrumenten die ter beschikking zijn zal aanwenden om de Biesbosch te vrijwaren van gasboringen;*

*Spreken uit dat het natuurgebied de Biesbosch voor de Provincie Noord-Brabant van groot belang is en Provinciale Staten tegen het besluit van de Minister van Economische Zaken om proefboringen in de Biesbosch toe te staan zijn en eisen dat in de toekomst het natuurgebied gevrijwaard blijft van alle mogelijke gasboringen;*

*En verzoeken het College van Gedeputeerde Staten, dit standpunt, voorafgaand aan het debat in de Tweede Kamer van aanstaande donderdag 14 december 2000, over te brengen aan de Minister van Economische Zaken en aan de leden van de Tweede Kamer;  
En gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien de motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Wij kiezen een principiële benadering bij dit probleem. In het Westen leven wij in een grote economische welvaart. Wij hebben die mede bereikt door het uitnutten van de bodem. Om ons heen zien wij dat gebieden als de Alpen worden uitgenut om daar de skisport voor een economisch doel te gebruiken. Tegelijkertijd vragen wij aan arme landen om hun natuurgebieden te beschermen. Wij geven die landen daar af en toe wat geld voor. Als die vragen aan arme landen gesteld worden vanuit het Westen, schaam ik mij daar af en toe bij. Tegen deze achtergrond zijn wij van mening dat wij heel principieel moeten zijn op het punt van de Biesbosch. Wij weten niet of er echte schade zal ontstaan door het boren. Wij weten wel zeker dat de Biesbosch een van de mooie natuurgebieden in Nederland en Brabant is. Daarom vinden wij dat wij dat gebied optimaal moeten beschermen. Wij mogen daarin geen risico lopen. Tegen die achtergrond zijn wij tegen welke boring dan ook in dat gebied zelve of vanaf de zijkant van het gebied. Ik schaam mij dan in het vervolg ietsje minder wanneer onze regering op andere landen een beroep doet om hun prachtige gebieden voor ons welzijn te bewaren. Wij steunen dus de ingediende motie.

## ***Verzoek van de heer Roovers om namens de SP-fractie Gedeputeerde Staten te interpellieren over de verkoop van de aandelen BBA; 19 januari 2001***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 heeft behoefte aan een debat. Die behoefte hebben wij allemaal, want wij maken ons allemaal zorgen over de voortgang van het proces. Wij hechten immers veel belang aan het onderwerp dat aan de orde is en dat betekent dat wij een inhoudelijk goed debat met elkaar willen voeren. Voor een inhoudelijk goed debat heb je goede informatie nodig, zeker van de Ondernemingsraad van het desbetreffende bedrijf. Op dit moment hebben wij die informatie als fractie van D66 niet. Het enige is datgene wat vanmorgen is gezegd. Wij willen een goed en een scherp debat kunnen voeren. Dat betekent dat wij informatie van de Ondernemingsraad over het proces nodig hebben. Wij hebben ook informatie nodig van het College over het voorstel dat aan de orde is, alsmede informatie over de bedrijven. Dat alles is nodig voor de noodzakelijke scherpste van het debat. Zouden wij nu een debat voeren, dan zouden wij dat doen in een mistige situatie. GroenLinks heeft gewezen op mist maar ook hier is mist aanwezig. Het heeft geen zin in deze situatie het debat aan te gaan, want dan blijven wij op een niveau met elkaar praten waarop wij niet verder kunnen komen. Wij pleiten er als D66 voor om op heel korte termijn, uiterlijk 16 februari maar zonodig eerder, het werkelijke debat aan te gaan aan de hand van alle informatie die nodig is om het debat goed te voeren.

**Mevrouw Van Wijk (GroenLinks):** Ik neem aan dat D66, met het begrip democraten in zijn naam, het democratisch recht van minderheden erkent. De heer Gorter zegt dat het moment om een allesomvattend debat te voeren nog niet is aangebroken. Daarom gaat het echter ook niet. Gelet op de vragen die de SP noemt in haar interpellatieverzoek vraagt die fractie niet om een dergelijk debat. Zij wil een aantal zaken nu helder krijgen. Het zou jammer zijn indien D66 dat op dit moment niet wilde.

**De heer Gorter (D66):** Gelet op het belang van de Ondernemingsraad bij een dergelijk debat en de informatie die nodig is voor een goed debat moeten wij zo'n debat op dit moment niet willen voeren. Wij praten dan over iets waarover wij niet kunnen praten omdat wij de benodigde informatie niet hebben. Voeren wij thans een dergelijk debat, dan doen wij ook de Ondernemingsraad tekort. Ik pleit er namens mijn fractie dus voor, dat debat op heel korte termijn te voeren, zij het op basis van de informatie die nodig is voor zo'n debat.

**De heer Roovers (SP):** Het staat D66 natuurlijk vrij om zelf het initiatief te nemen om bij partijen die in dit proces een belangrijke rol spelen informatie te vragen. Die fractie hoeft niet te wachten tot die informatie eenzijdig door Gedeputeerde Staten op tafel wordt gelegd. De partijen in de Staten zouden er verstandig aan doen zelf op onderzoek uit te gaan en zelf aan te kloppen bij de mensen die deze zaak aangaat. De heer Gorter weet ook dat de aandeelhouders op 21 december het besluit hebben genomen, met één partner door te gaan. Dat is een wezenlijk besluit. Daaraan ging evenwel een negatief advies van de Ondernemingsraad vooraf. Ik begrijp niet dat de heer Gorter die signalen niet serieus neemt.

**De heer Gorter (D66):** Wij nemen alle signalen serieus maar wij willen wel een debat voeren op basis van werkelijk aanwezige informatie. Ik stel vast dat de Ondernemingsraad nog niet het initiatief heeft genomen om andere partijen in de Staten dan de SP te informeren. Daar kun je ook vraagtekens bij zetten.

**De heer Roovers (SP):** Komt de heer Gorter dan tot de conclusie dat het besluit van Gedeputeerde Staten om CGEA als enige aandeelhouder mee te nemen in het verdere traject van de verkoop van de aandelen op basis van onvolledige gegevens is genomen?

**De heer Gorter (D66):** Wij gaan ervan uit dat wij op korte termijn juist dat debat met elkaar

gaan voeren op basis van de beschikbare informatie. Wij kunnen wel proberen het debat te rekken maar dan krijgen wij de zeepbel die wij als partijen nu juist niet willen.



## **Trajectnota/MER VERA (goederenspoorverbinding Roosendaal-Antwerpen); 19 januari 2001**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 is er blij om dat de reactie op de trajectnota zeer breed gedragen wordt. Hiermee geven de Gemeenten en de Staten aan dat het onacceptabel is dat nieuwe infrastructuur gerealiseerd wordt op een wijze die forse aanslagen op het leefmilieu doet. Dit leefmilieu staat in onze Provincie, zeker in West-Brabant, onder forse druk. De fractie van D66 vindt dat vervoer over spoor krachtig gestimuleerd moet worden. Wij beseffen wel dat intensiever gebruik leidt tot meer hinder. De enige goede oplossing is enerzijds het verder stimuleren van vervoer over water tussen Rotterdam en Antwerpen en anderzijds de aanleg van een primaire goederenspoorroute door West-Brabant. Deze dient buiten de woongebieden om te lopen en deels onder de grond te liggen. Dan kan er ingespeeld worden op nieuwe technieken, op volledige automatisering, en kan hoge efficiëntie bereikt worden. Het gebruik van deze technieken in plaats van terug te vallen op technieken die honderd jaar geleden bedacht zijn, overigens in een samenleving met nog maar heel weinig mensen, betekent een daadwerkelijke vernieuwing van vervoerssystemen. Voor dit soort oplossingen zullen wij als maatschappij geld over moeten hebben, dat voor een belangrijk deel gegenereerd wordt in beide mainports. Hebben wij dit geld er niet voor over, dan gaat de groei in de wereldhavens ten koste van West-Brabant. Dit vindt de fractie van D66 onacceptabel. West-Brabant dient een hoogwaardig achterland of, zo u wilt, voorland te zijn. Dat is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wij zijn het eens met de voorstellen die in het aanvullende Statenstuk zijn opgenomen. De PKB-procedure sluit logisch aan bij het feitelijke belang van de route en dwingt tot een integrale benadering bij de tracévoorbereiding. Ten slotte benadrukken wij dat het kader dat Gemeenten en Provincie in deze reactie stellen aan infrastructuur en leefmilieu, ook het kwalitatieve kader zal moeten zijn voor aanpassingen aan gemeentelijke en provinciale wegen.

## ***Partiële herziening Streekplan Noord-Brabant; 16 februari 2001***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 stemt in met de partiële herziening. Graag gaan wij nog in op de motie over de noordwesttangent.

Naar onze mening moet zo'n motie thans niet aan de orde zijn. In het uitwerkingsplan zit een groot aantal elementen waarvan de verwezenlijking vanuit provinciale optiek van groot belang is. Ik noem het tracé van een interregiospoor, de spoorverbinding naar het terrein Spinder, de aanleg van een vernieuwend milieutechnisch bedrijventerrein en het door voorfinanciering naar voren halen van de realisatie van het station Reeshof. Het verbaast ons dat in het kader van de vaststelling van een ruimtelijk plan, waarover wij nu immers spreken, een element eruit wordt gehaald en bij motie aanzetten worden gedaan voor een samenwerking. De Gemeente Tilburg zal graag willen samenwerken, zeker onder de conditie van een financiële bijdrage. Vijf december is echter al geweest en ook Valentijnsdag hebben wij inmiddels achter de rug. Wij kunnen ons wel voorstellen dat de Provincie het signaal afgeeft dat zij ertoe bereid is, mee te denken over en mee te werken aan bovenlokale projecten die ook in de provinciale optiek van groot belang zijn. Wij steunen de motie niet, maar steunen dit signaal graag.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Ik wil de heer Van Lith ook een vraag stellen. In de praktijk zien wij dat sommige dingen gemakkelijk gaan. Relatief gemakkelijk gaat het aanleggen van een rondweg, maar relatief moeilijk gaat het aanleggen van een spoorverbinding en een regiospoor. De vraag is waar wij als Provincie op willen inzetten. Het lijkt mij zinvol dat wij met name financiële steun en smeermiddelen geven voor de moeizame projecten waar wij met zijn allen aan moeten trekken. Een relatief gemakkelijk project als de noordwesttangent kan in principe worden gedragen door de uitbreiding van de woonwijk en de uitbreiding van het bedrijventerrein Vossenbergh. Waarom leggen de indieners van de motie zoveel prioriteit bij deze weg, een relatief gemakkelijk te realiseren constructie?

.....  
**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Enkelvoudig Programmeringsdocument: wat verzinnen wij met elkaar toch een vreselijke termen! De zaak waarom het gaat is voor onze fractie wel belangrijk. Wat gebeurt, samenwerking in het zuiden rond Europese stimuleringsprogramma's, vinden wij wel zeer positief. Wij vragen voor één punt aandacht. Er komen drie convenanten, waaronder een tussen de zuidelijke Provincies waarin de samenwerking, de secretariaatsvoering, de eigen provinciale routes in de richting van Brussel en de aansprakelijkheid worden geregeld. Er zijn voor ons twee redenen om te pleiten voor inschakeling van de Staten bij juist dit convenant. De eerste is meer principiële van aard. Wij vinden het, gelet op het monistisch stelsel waarin wij nog zitten, heel belangrijk om als Staten betrokken te zijn bij cruciale uitwerkingen van de zuidelijke alliantie. Het is zonde als die zuidelijke alliantie vooral een zaak van Gedeputeerde Staten wordt. In de tweede plaats vinden wij het eigenlijk een lastig convenant. Juridisch en technisch goed regelen dat wanneer zich onregelmatigheden voordoen in Limburg en Zeeland daarvan niets op Brabant als bewindvoerder voor dit EPD afstraalt qua aansprakelijkheid is niet eenvoudig. Wij hebben daarom met GroenLinks in de Commissie aangegeven dat het ons verstandig voorkomt juist dit convenant breder te bespreken. Wij weten natuurlijk dat de meerderheid van de Staten daar niet voor voelt. Daarvan maken wij geen halszaak. Wij zullen heus voor het voorstel stemmen maar wij willen dit wel aangetekend hebben.

## **Mond- en klauwzeer; 23 maart 2001**

**De heer Gorter (D66):** Wij ondersteunen ook van harte deze motie (zie hieronder). Doordat zij Statenbreed wordt gekregen wint zij aan kracht. Die steun zal Minister Brinkhorst hard nodig hebben in Brussel. Het is goed dat dit gebeurt en ook goed dat onder andere de dingen die de heer Geene noemt in de loop van andere processen impliciet aan de orde komen. Wij moeten daar nu niet uitgebreid over praten - dat lukt ook niet - maar wij willen dat op termijn graag doen. Ik denk bijvoorbeeld aan het gesleep met dieren.

**De voorzitter:** Door de leden Von Meijenfeldt, Roovers, Van Langevelde, Verhoeven, mw. Van Wijk, Van der Kallen, Geene, Gorter en Le Hane wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 maart 2001, brengen hun innige medeleven tot uiting met alle landbouwbedrijven, loon- en transportbedrijven, zuivelbedrijven, slachterijen en verwerkers, distributeurs en allen die anderszins worden getroffen door de ernstige veeziekte mond- en klauwzeer. Met name gaan hun gedachten uit naar de boerengezinnen die rechtstreeks met de gevolgen van deze ziekte te maken hebben.*

*Provinciale Staten van Noord-Brabant spreken hierbij hun ernstige bezorgdheid uit over de uitbraak van de veeziekte in Nederland en de omvang die de ziekte inmiddels heeft bereikt. Door de ziekte wordt naast menselijk leed en emotionele schade ook aanzienlijke financiële schade veroorzaakt, die naar het zich laat aanzien in de provincie Noord-Brabant tot vele honderden miljoenen guldens kan oplopen. Verontrusting bestaat bij Provinciale Staten om een mogelijke verdere verspreiding van mond- en klauwzeer onder de vele veebedrijven die in Noord-Brabant zijn gevestigd.*

*Provinciale Staten van Noord-Brabant roepen de Nederlandse regering op om met de grootst mogelijke spoed maatregelen te nemen die deze zeer besmettelijke ziekte op een maatschappelijk verantwoorde wijze, anno 2001, met succes kunnen bestrijden, met inachtneming van de huidige kennis en mogelijkheden tot bestrijding, mede in relatie tot het welzijn van dieren en van ethische overwegingen. Naar de mening van Provinciale Staten dient daartoe thans te worden overgegaan tot noodvaccinaties (ringvaccinaties).*

*Provinciale Staten vragen de regering voorts alles in het werk te stellen om bovenstaande maatregelen ook in Europees verband door te laten voeren.*

*Zij verzoeken Gedeputeerde Staten deze motie ter kennis te brengen van de regering en de Europese Commissie,*

*en gaan over tot de orde van de dag.”*

## **Streekplanproject Moerdijkse Hoek; 23 maart 2001**

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Waarover hebben wij het als wij vandaag over Moerdijkse Hoek praten? Het SEOB heeft het wat ons betreft voortreffelijk verwoord: Over de goedkeuring voor de start van het planningsproces in het kader van de ruimtelijke ordening. Over niets meer, zo voegt het eraan toe, maar ook niets minder. Wij doen het mede omdat Gedeputeerde Staten in het ontwerp-streekplan afwillen van de aanduiding zoeklocatie en haar willen vervangen door een actievare bestemming. Zijn wij echter klaar om een dergelijk besluit te nemen? Er zijn, zo schrijft het SEOB, nog een groot aantal fundamentele vragen te beantwoorden. Er is nog weinig zicht op de effecten van een dergelijk grootschalig terrein en de gemeente waar het allemaal moet gebeuren heeft zich kortgeleden tegen realisatie uitgesproken. Dat is het droeve resultaat van een voorbereidingsproces van drie jaar, een proces dat eigenlijk alleen een aantal nogal abstracte documenten heeft opgeleverd. Het CDA heeft in de gecombineerde Commissievergadering aangedrongen op een evaluatie van het proces tot nu toe. Mijn fractie wil dat graag ondersteunen. Het oogt allemaal een beetje knullig. Wel valt op dat de laatste tijd meer vaart in het voorbereidingsproces zit, waarschijnlijk vanwege de druk die wordt gevoeld vanuit de streekplanvoorbereiding en de bredere aandacht die het in Gedeputeerde Staten op dit moment krijgt. Wat wij zien is dat de Staten in een tijdperk een besluit moeten nemen zonder dat er echt goed zicht is op de mogelijkheid om te bereiken wat wij wilden, namelijk het vernieuwende duurzame bedrijventerrein. Met een dergelijke voorbereiding hadden wij nu echt een verantwoord besluit kunnen nemen en wij vinden dat zelf wat moeilijk te accepteren.

Voorzitter, wij willen met u terug naar het begin van het proces. Wat moest Moerdijkse Hoek worden? Een duurzaam en vernieuwend bedrijventerrein, een terrein met uitstraling waar geëxperimenteerd zou worden met nieuwe vormen van inrichting, beheer en energieaanwending; dat was de bedoeling. Juist wegens dat vernieuwende heeft mijn fractie tot nu toe zeker iets in Moerdijkse Hoek gezien. In het ontwerpbesluit zien wij van deze fundamentele benadering weinig terug. Centraal lijkt nu het grootschalige te staan. Het duurzame en vernieuwende staat op de tweede plaats en lijkt een aanvulling. Wij dienen een amendement in om in het ontwerpbesluit onder het eerste gedachtestreepje de woorden *grootschalig en vernieuwend duurzaam* te vervangen door: primair vernieuwend en duurzaam en voorts grootschalig. Hiermee willen wij de intentie gestand doen die de Staten hadden. Onze tekst doet beter recht aan de vastgelegde en afgesproken opzet van het project.

Nu weten wij dat men binnen GS wel degelijk bezig is met de vraag hoe je bij uitgifte en vergunningverlening zodanige eisen en voorwaarden kunt opnemen, dat je bedrijven kunt werven die weinig met duurzaamheid hebben, en de overige bedrijven kunt inspireren tot vernieuwende investeringen. Gedeputeerde Van Geel heeft in de Commissie gezegd dat het noodzakelijk is om het uitgifte- en vergunningenstelsel juridisch te verankeren. Dit deel van zijn betoog troffen wij niet aan in het Commissieverslag en ook niet in de begeleidende tekst. Wij krijgen daar graag een uitleg over. Wat wij positief beoordelen, is de wens om een actief grondbeleid vorm te geven. Wij zien dit als randvoorwaarde voor het bereiken van een duurzaam Moerdijkse Hoek.

Dit deel afsluitend concluderen wij dat wij in de beantwoording willen horen dat duurzaamheid en vernieuwing nog steeds in de kern van het project Moerdijkse Hoek zitten, en niet vooral de functie van kijkgroen krijgen. Nogmaals, wij vinden de verwoording van het ontwerpbesluit op dit punt niet krachtig genoeg.

Het lijkt erop dat GS de Staten een dubbelbesluit voorleggen. Met de uitspraak dat GS aan de slag kunnen gaan met het planningsproces in de ruimtelijke lijn, lijken zij ons ook te willen laten uitspreken dat nut en noodzaak van Moerdijkse Hoek voldoende zijn aangetoond. Dit staat in de laatste overweging voorafgaand aan het besluit. Deze uitspraak zullen GS echter van D66 niet horen. Met het SEOB, de FNV, de streek en de heer Van der Wielen van het CDA vinden wij dat er fundamentele vragen nog onbeantwoord zijn. Om hoeveel en welke werkgelegenheid gaat het? Hoe zit het met de gebondenheid van bedrijven aan diep vaarwater? Ook vroeg de heer Van der Wielen om nadere gegevens over de economische

motieven. Het gaat ook om vragen die wij hebben gesteld inzake de arbeidsvoorziening in relatie tot de bevolkingsontwikkeling. De heer Van der Wielen had het over de wedstrijd ETIN-RBA. Verder gaat het om een exactere schets van de bedrijven die slechts op Moerdijkse Hoek een plek zouden kunnen vinden. Dit zijn allemaal vragen met een nut-en-noodzaakarakter. Deze kun je, zoals het College nu doet, een plaats geven onder de ruimtelijke-uitwerkingsvragen, maar dat wringt een beetje. Die vragen vormen ook een kern in de op dit moment nog te geringe acceptatie van het grote project Moerdijkse Hoek. Met het SEOB acht mijn fractie het van groot belang om ruim de tijd te nemen voor het beantwoorden van juist die fundamentele vragen om Moerdijkse Hoek in het bredere langetermijnperspectief van duurzame ontwikkeling in West-Brabant te plaatsen. Wij snappen eigenlijk niet goed wat er gebeurd is bij de voorbereiding van de Memorie van Antwoord en het nieuwe ontwerp-besluit. Met het GS-lid Van Geel waren wij in de Commissie zo ver, dat het aangetoond zijn van nut en noodzaak direct werd gevolgd door: om de start van het planningsproces in de ruimtelijke lijn te kunnen goedkeuren. In de laatste overweging is dit weggefallen. Daarin staat slechts dat nut en noodzaak van de ontwikkeling van een grootschalig bedrijventerrein in voldoende mate vaststaan. De clausule die het GS-

lid Van Geel erin bracht en die ons zeer aansprak, is weg. Graag krijgen wij uitgelegd wat er precies gebeurd is.

Overigens hoeven van onze fractie de Staten helemaal niet iets uit te spreken over nut en noodzaak. Ik geef de volgende redenering. 1. Wij gaan een aantal zinnige onderzoeken doen, die eigenlijk allang gedaan hadden moeten zijn. 2. Wij aanvaarden dat er nu maar eens begonnen moet worden met een ruimtelijk planningsproces. 3. De resultaten van al die nuttige onderzoeken komen tijdens dat proces beschikbaar. 4. Wij besluiten finaal over nut, noodzaak en ontwerp van Moerdijkse Hoek aan het einde van dat proces, zoals ook GS schrijven. Ons advies aan GS en de andere fracties is om de laatste overweging voor het besluit gewoon te schrappen. Zij is niet behulpzaam en waarschijnlijk contraproductief voor het proces dat nu in West-Brabant moet plaatsvinden. Zij is ook echt overbodig. Wij hebben hiervoor een amendement opgesteld, dat heel simpel inhoudt dat de vijfde overweging wordt geschrapt. Als er toch een uitspraak over nut en noodzaak wordt gedaan, laten wij deze dan in elk geval clausuleren op de wijze waarop GS-lid Van Geel dit in de Commissie heeft gedaan.

**De heer Van Schoonhoven (GroenLinks):** Als ik u goed beluister, wilt u een 'go-no-go'-moment later dit jaar. Wanneer? Hoeveel tijd geeft u het College?

**De heer Jeekel (D66):** Wij beginnen nu met een ruimtelijk planningsproces. Tijdens dat proces krijgen wij de resultaten van onderzoek met een nut-en-noodzaakarakter; ik heb er vijf genoemd. Deze resultaten zullen dat proces beïnvloeden. Op het moment dat het proces afgerond is, ligt er een ontwerp en een antwoord op al die nut-en-noodzaakvragen. Dan is voor ons het 'go-no-go'-moment en hebben wij hier met elkaar de echte discussie over nut en noodzaak. Hiervoor hoeven wij nu helemaal geen halve en wringende uitspraken te doen. Wij hadden liever gezien dat de onderzoeken en de start van het planningsproces op elkaar waren gevolgd, maar wij aanvaarden dat er sprake is van een lastige tijdsklem. Dan moet het maar op deze manier.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Ik wil u een zinnetje uit de brief van het SEOB voorhouden:

"Bijgevolg hoeven er naar onze waarneming geen principiële blokkades voor de Moerdijkse Hoek te blijven bestaan, mits een aantal fundamentele vragen in de onderlinge samenhang goed wordt beantwoord."

Hiermee zijn nut en noodzaak dus gewoon aangegeven. Wij hebben behoefte aan bedrijventerrein. Hoe, wat, hoeveel et cetera gaan wij onderzoeken. Ik zou het dan ook jammer vinden als die zinsnede uit het besluit wordt gehaald.

**De heer Jeekel (D66):** In de vijfde overweging staat dat nut en noodzaak van een bedrijventerrein van 600 ha zijn aangetoond. Ik heb de woordvoester van de Partij van de Arbeid horen zeggen dat wat haar betreft de omvang nog niet vastligt en dat het gaat om een strategische omvang voor de komende vijftien jaar. Verschillende fracties, zij het die van u misschien in wat mindere mate, hebben gevraagd om tamelijk fundamentele onderzoeken, zoals naar het werkgelegenheidseffect. Via mobiliteit en arbeidsmarkt kun je proberen, zo'n onderwerp in de ruimtelijke lijn te schuiven, maar het heeft eigenlijk te maken met het nut-en-noodzaakarakter. Ik ben dan ook nog niet toe aan de conclusie van het SEOB. Ik zeg niet dat wij niet eraan kunnen toekomen, maar wij willen een zorgvuldige besluitvorming. Waarom zou je dan te vroeg een uitspraak doen over zo'n aspect? Dat is niet behulpzaam aan het proces dat in West-Brabant gevolgd moet worden.

Wij onderschrijven het betoog van de Partij van de Arbeid over de leefbaarheid, op één punt na: de Pelgrimsdijk. Als wij het College een zoekopdracht geven voor een duurzaam en vernieuwend bedrijventerrein, verwachten wij voorstellen die daadwerkelijk dat duurzame en vernieuwende in zich hebben. Als door het oversteken van de Pelgrimsdijk de milieubelasting in Moerdijk te groot wordt en de leefbaarheid vermindert, komt dit uit het onderzoek vanzelf naar voren. Wij willen juist dat het College de ruimte neemt om dit goed te bekijken. Op dit punt verschillen wij dus van mening met de Partij van de Arbeid. Waarover wij niet van mening verschillen, is dat door dit besluit de milieubelasting niet mag toenemen en de leefbaarheid niet mag verminderen. Ook voor ons is 600 ha zeker niet heilig. Voorzitter! Ik kom tot mijn conclusies. Als duurzaamheid en vernieuwing in de kern van het project Moerdijkse Hoek worden teruggebracht, als voorwaarde sine qua non om te zijner tijd te kunnen instemmen met de feitelijke streekplanopname, als de ongeclausuleerde nut- en noodzaakuitspraak wordt geschrapt en als Gedeputeerde Staten duidelijke voorwaarden en vooraf in overleg met de Staten vast te stellen eisen aan milieubelasting en leefbaarheid in het Moerdijkse formuleren, is mijn fractie bereid om mee te gaan met het besluit dat thans voor ons ligt: goedkeuring van de start van het planningsproces in het kader van de ruimtelijke ordening.

**De heer Van Schoonhoven (GroenLinks):** U zegt dat de milieubelasting niet mag toenemen. Dan komt bij mij meteen de vraag naar voren hoe dat gestalte moet krijgen als je spreekt over 600 ha bedrijventerrein en 250 ha netto oppervlakte aan glastuinbouw, wat 500 ha zou kunnen zijn.

**De heer Jeekel (D66):** Het Statenlidmaatschap is zoals bekend een deeltijdfunctie, terwijl het College de beschikking heeft over voortreffelijke ambtenaren en adviseurs.

**De heer Van Schoonhoven (GroenLinks):** Ik sprak u aan als lid van D66.

**De heer Jeekel (D66):** Het is ons ook duidelijk dat het niet eenvoudig is. Voor ons is het ook een duidelijke randvoorwaarde. Wij hebben hier echter wel vaker plannen aan de orde gehad - ik noem de reconstructie van de zandgronden - waarvan wij niet wisten of het zou lukken ze uit te voeren. Toch rolde er dan dankzij een gezamenlijke inspanning een goed en degelijk stuk werk uit. Natuurlijk is het niet gemakkelijk. Op dit moment en in deze fase formuleren wij echter deze harde eis, die ik zojuist ook geformuleerd heb gehoord door mevrouw Van Klinken. Het is een harde voorwaarde en volgens ons ook noodzakelijke voorwaarde omdat je anders nooit medewerking krijgt in het Moerdijkse.

Wij waarderen het idee van het College om de betrokkenheid van de Staten bij dit proces in meer dualistische zin te gaan vormgeven. Zoals bekend heeft mijn fractie aangedrongen op een experiment om er ook in de informatievoorziening naar te kijken. Alles overwegende zijn wij erg benieuwd naar het antwoord van het College in eerste termijn.

**De voorzitter:** Door de leden Jeekel, Gorter en Van Wijk worden de volgende amendementen voorgesteld:

*In het herziene ontwerpbesluit streekplanproject Moerdijkse Hoek het eerste besluit wijzigen in:*

*Gedeputeerde Staten op te dragen een herziening van het komende streekplan Noord-Brabant 2002 (concrete beleidsbeslissing) voor te bereiden ten behoeve van de ontwikkeling van een primair vernieuwend en duurzaam en voorts grootschalig bedrijventerrein, mede ten behoeve van de glastuinbouw, in de zogenoemde Moerdijkse Hoek;*

*In het herziene ontwerpbesluit streekplanproject Moerdijkse Hoek de vijfde overweging, luidende: "Overwegende dat op basis van de thans beschikbare informatie het nut en de noodzaak van de ontwikkeling van een grootschalig bedrijventerrein met zeehavenfaciliteiten in West-Brabant met een strategische omvang voor ten minste de komende vijftien jaar van rond de 600 ha in voldoende mate vaststaan" schrappen.*

Naar mij blijkt worden deze amendementen voldoende ondersteund. Zij krijgen resp. de nummers A2 en A3.

.....

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! In de start van de beantwoording van het College spraken een aantal elementen ons zeer aan. Moerdijkse Hoek vergt vanaf dit moment een buitengewoon zorgvuldig proces met weinig rafelranden. Er is een zeer ordentelijke aanpak nodig. Wij hebben het idee dat wij met hetgeen wij nu gaan besluiten een dergelijke ordentelijke aanpak voor ons hebben. Een tijdje geleden hebben wij juist over de meningsvorming en besluitvorming rond Moerdijkse Hoek een brief geschreven en wij zijn blij dat die aanpak wordt gekozen. Wij zijn ook blij met de toezegging inzake de tussenbalans, zodat wij op een bepaald ogenblik met het oog op de volgende stap kunnen bepalen waar wij met elkaar staan. Er zijn door ons in eerste termijn drie eisen gesteld, essentieel voor de bereidheid van D66 om in te stemmen met het ontwerpbesluit. De eerste betrof de duurzaamheid. Daarover is veel gezegd. Gedeputeerde Huijbregts heeft daarover een prachtige uitspraak gedaan, waarmee zij mij frontaal raakte. Ik was op school namelijk altijd bijzonder slecht in spellen, zodat ik helemaal niet kan nagaan of zij gelijk heeft.

**Mevrouw Huijbregts-Schiedon (GS; VVD):** Het heeft niet met spelling maar met grammatica te maken.

**De heer Jeekel (D66):** Zo slecht ben ik nu in Nederlands, dat ik het onderscheid niet door heb. Belangrijker is dat ik van zowel de heer Van Geel als mevrouw Huijbregts een heleboel uitspraken heb gehoord waaruit de intentie bleek om 'duurzaam' en 'vernieuwend' voorop te stellen. Het is belangrijker dat het in daden voorop komt dan in woorden. Wij zullen het College beoordelen op zijn daden en vinden de reactie van het College vooralsnog voldoende.

In de tweede plaats hebben wij gezegd dat wij af willen van het ongeclausuleerde nut en de ongeclausuleerde noodzaak. De suggestie van de heer Van Geel om tegemoet te komen aan ons amendement door in de laatste overweging de woorden "voor de voorbereiding" in te voegen doet naar ons idee inderdaad recht aan hetgeen wij met ons amendement bedoelden. Belangrijk is dat wij nu uitspreken: waar zijn nut en noodzaak nu voldoende van aangetoond. Juist omdat wij zo'n ordentelijk proces willen vinden wij dat voor de voorbereiding van de verdere besluitvorming nut en noodzaak in voldoende mate vaststaan. Wij moeten die volgende stap zetten en dat is geen probleem. Wij trekken onze amendementen dan ook in.

**De voorzitter:** Aangezien de heer Jeekel zijn amendementen nrs. 2 en 3 heeft ingetrokken maken zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

**De heer Jeekel (D66):** Onze laatste eis betrof de milieubelasting en de leefbaarheid in het Moerdijkse. Wij zijn verheugd dat de intentie wordt uitgesproken om niet over de Pelgrimdsdijk

heen te gaan. De gekozen formulering geeft precies de ruimte die het College volgens ons nodig heeft. Een harde uitspraak hadden wij liever niet gezien: deze uitspraak is goed. Wij vragen ons af of het niet mogelijk zou zijn een duurzaamheidsbalans op te stellen voor de bredere zone, misschien zelfs heel West-Brabant. Telos, een belangrijk instituut voor onze Provincie, heeft het instrument ontwikkeld. Wil het College eens nadenken over die suggestie?

Alles bij elkaar denken wij dat wij op dit moment een ordentelijke basis hebben voor verdere besluitvorming. Wij zijn er nog lang niet en wij zullen elkaar hier nog vaak tegenkomen, met name in Commissieverband, maar voor dit moment is het voor ons voldoende.



## **Hoofdpijnen reactie Vijfde Nota RO; 20 en 23 april 2001**

**De voorzitter:** Door de leden mw. Schokker, mw. De Groot-Jansen, mw. Nijssen, Le Hane, Gorter, Van der Kallen, Van Langevelde en Polderman wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 23 april 2001;  
Behandelende het Statenvoorstel 40/01, zijnde de Reactie op hoofdpijnen Vijfde nota  
ruimtelijke ordening;*

*Overwegen dat:*

- *Nederland in hoog tempo dreigt dicht te slibben door de bouw van woningen en bedrijven-terreinen in het buitengebied;*
- *er nog veel ruimtewinst kan worden geboekt bij de herinrichting van steden zonder dat het leefklimaat eronder lijdt;*
- *door hogere grondprijzen in het buitengebied het aantrekkelijker wordt te bouwen binnen de bestaande verstedelijking;*
- *als verstedelijking in het buitengebied onontkoombaar is, de opbrengst van de openruimteheffing kan worden gebruikt voor kwaliteitsverbetering van de stedelijke en groene leefomgeving, bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer;*

*Sprekend uit dat de openruimteheffing voor de overheid een effectief instrument kan zijn om concentratie van verstedelijking te bevorderen;*

*Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:*

- *de Provincie Noord-Brabant bij de minister van VROM aan te merken als experimentprovincie inzake de toepassing van de openruimteheffing;*
- *de criteria hiervoor in de Commissie RVL te bespreken,*

*En gaan over tot de orde van de dag.”*

**De voorzitter:** Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund maakt zij onderwerp van beraadslaging uit.

.....

**De heer Gorter (D66):** Mevrouw de Voorzitter! Allereerst wil de fractie van D66 waardering uitspreken voor het gevolgde proces van voorbereiding van de provinciale reactie. Het proces startte met een open discussie zonder een concept-stuk. Vervolgens heeft de reactie in een tweetal bijeenkomsten verder vorm en inhoud gekregen. Wij juichen het soort voorbereidingen waarbij de Commissie intensief betrokken is toe. Wellicht leidt dit soort bestuurlijke vernieuwing ook tot ruimtelijke vernieuwingen. De flinke tijdsbesteding die met dit proces gepaard ging is het meer dan waard geweest als wij de discussies kunnen zien in het licht van de opmaat naar het nieuwe Streekplan voor Noord-Brabant. Feitelijk was het dat ook. Wij gaan ervan uit dat de lijn die in de reactie op de Vijfde nota tot uitdrukking komt eveneens in de concept-streekplantekst terug te vinden zal zijn. Wij hebben een uur geleden van de gedeputeerde gehoord dat het Streekplan zeer binnenkort naar ons toe zal komen. In het kader van de opmaat naar het Streekplan wil D66 een aantal opmerkingen maken over de provinciale reactie op de Vijfde nota. Terzijde zal ik nog ingaan op de reactie van de Alliantie Zuid.

Over de rode contouren is in de Commissie een uitvoerige discussie geweest en wij kunnen ons vinden in de opmerking dat rode contouren geen doel op zich mogen zijn maar een mogelijk middel om het doel te bereiken. Omgekeerd wil D66 benadrukken dat daar waar de door de Provincie voorgestane middelen in de praktijk ontoereikend blijken te zijn, bijvoorbeeld door onvoldoende inzet van een gemeente, een rode contour een welkom en noodzakelijk middel kan zijn. Het afwijken van zo'n contour is ook in onze ogen dan een streekplanafwijking. Overigens stel ik naar aanleiding van de betogen die tot nu toe werden uitgesproken vast, dat er toch wel consensus is, ook bij de VVD, over datgene wat nu in de teksten staat. Die consensus moeten wij maar goed vasthouden, ook weer in dezelfde opmaat naar het nieuwe Streekplan.

Wij vinden het een uitdaging om het begrip Brabantstad samen met de betreffende Gemeenten en andere belanghebbenden verder vorm en inhoud te geven. Dat kan vanuit de

functionele hoek; dat is ook het meest hanteerbaar. Het ontwerpen van een ruimtelijke visie op Brabantstad kan volgens ons ook een belangrijke meerwaarde opleveren. Juist door het gebied van Brabantstad als een ruimtelijk geheel te zien en tot ruimtelijke afwegingen te komen die leiden tot meerwaarde voor dat geheel is zowel ruimtelijke als functionele kwaliteitswinst te behalen. Wij begrijpen goed dat in de korte voorbereidingstijd van het nieuwe Streekplan dit element niet meer kan worden ingebouwd. Wij verzoeken het College echter, in de concept-streekplantekst aan te geven op welke wijze het een dergelijk traject vorm gaat geven.

Wij hebben het in de Commissie wat betreft de balansgebieden gehad over de wenselijkheid van een 'ja, mits-benadering' dan wel een 'nee, tenzij-benadering' bij het toestaan van woningbouw in de balansgebieden. In de alliantietekst staat dat een 'ja, mits-regime' slechts op beperkte schaal mogelijk zal zijn. Ons inziens is hetzelfde met de term 'nee, tenzij' helderder verwoord. Wij stellen het op prijs indien het College de tekst van beide reacties in deze zin wil verduidelijken.

**Mevrouw Nijssen (PvdA):** De heer Gorter stelt een 'nee, tenzij-regime' voor voor het balansgebied. Wat is dan het verschil tussen het balansgebied en de groene contour?

**De heer Gorter (D66):** Tussen het duidelijk omgrensde gebied met de groene contour en het duidelijk omgrensde stedelijke gebied ligt het balansgebied. De vraag is nu op welke wijze wij daar dingen willen toestaan in afwijking van datgene wat wij eigenlijk met het gebied voor ogen hebben. Je kunt dingen toestaan vanuit een 'ja, mits-benadering' maar je kunt er ook van uitgaan, dat dingen niet mogen, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Het is een accentverschil maar juist daarin zit een verschil in benadering.

**Mevrouw Nijssen (PvdA):** Wat is het verschil in benadering tussen uw visie op het balansgebied en de visie op het groene contoureng gebied?

**De heer Gorter (D66):** Met groene contouren worden de groene gebieden aangeduid. Anderzijds kunnen in de balansgebieden gebieden ontstaan, wat wij ook hopen, die als groene contourgebieden kunnen worden gezien. Bij de 'nee, tenzij-benadering' gaat het mij om het toestaan van verstedelijkingseffecten in de balansgebieden. Daarvoor moet in onze ogen een 'nee, tenzij-benadering' gelden.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Denkt de heer Gorter al die mensen en al dat werken in de stedelijke gebieden te kunnen opvangen?

**De heer Gorter (D66):** Ik ben blij dat u die opmerking maakt want ik vond dat u daarover in uw eerste termijn erg lichtvaardig deed. U zei feitelijk dat er heel veel op ons afkomt, dat wij in Nederland nog twee miljoen mensen moeten zien te huisvesten, terwijl er ook in Brabant nog veel moeten worden gehuisvest, en dat dit nooit in de steden zou kunnen gebeuren. Ik vind dat een heel gevaarlijke opmerking. Juist in die situatie moet je zeggen dat wij dat in beginsel in de steden moeten opvangen en dat wij moeten proberen de druk op de dorpen daarmee zo beperkt mogelijk te houden.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Ik ben het met u eens dat je zoveel mogelijk naar de steden moet verwijzen maar het kan niet zo zijn dat wij de opvang in de dorpen helemaal gaan wegstrepen. Anders ondergraven wij de vitaliteit op het platteland volledig.

**De heer Gorter (D66):** U spreekt over twee heel verschillende dingen. Het ene is de enorme hoeveelheid huizen die wij gelet de demografische ontwikkelingen nog moeten bouwen in Brabant en het andere hoe wij de dorpen in stand kunnen houden. U moet niet zeggen dat wij de druk die vanuit de demografische ontwikkelingen op ons afkomt gebruiken om de dorpen in stand te houden. Beide volgen een eigen traject. Het gros van de mensen moeten wij opvangen in de steden.

Wij vinden dat de openruimteheffing een goed middel kan zijn om de terughoudendheid bij de aantasting van de open ruimte te bevorderen. Zo'n heffing zou kunnen worden besteed aan verbetering van het buitengebied maar zij zou evengoed kunnen worden besteed aan herstructurering van verouderd stedelijk gebied. Overigens moet uitdrukkelijk het uitgangspunt zijn dat slechts in het uiterste geval open ruimte wordt aangetast. Juist open ruimte is in onze Provincie een schaars goed geworden. Het thema openruimteheffing is in de reactie van de Provincie en de alliantie onderbelicht. Daarom steunen wij ook de door GroenLinks ingediende motie.

Oprecht hinderlijk vinden wij de vaststelling in de Vijfde nota dat nieuwe projectlocaties glastuinbouw niet zijn toegestaan binnen de randstad maar feitelijk wel aan de rand van Brabantstad. Wij benadrukken nogmaals dat in onze ogen deze locaties niet faciliterend moeten zijn voor de bedrijven uit de randstad. Voor sanering van verspreide glastuinbouw wil de nota de *Ruimte-voor-ruimteregeling* van toepassing verklaren. Dat vinden wij uitstekend. Het locatiebeleid: het Rijk wil meer faciliteren en de alliantie is bereid om de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor een vernieuwd locatiebeleid. Wij zijn van mening dat vanuit een helder locatiebeleid veel winst is te behalen in het terugdringen van het ongewenste autogebruik. Wij zijn benieuwd hoe het College in alliantieverband dit thema actief wil gaan oppakken.

In de reactie van de alliantie is specifiek en breed aangegeven wat de specifieke inbreng van Brabant is. Kunnen wij verwachten dat andere alliantieleden ook dergelijke toevoegingen gaan doen en, zo ja, wordt de kans op interne inconsistenties dan niet erg groot?

## **Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor ruimte; 20 en 23 april 2001**

**De heer Gorter (D66):** Mevrouw de Voorzitter! De fractie van D66 stelt vast, dat de ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor ruimte gedegen is voorbereid in een goede afstemming met de Statencommissies. De risicoparagraaf geeft helder aan waar de risico's kunnen liggen en het is belangrijk om deze risico's goed te kennen. De financiële risico's zijn voor de Provincie afgebakend. Ten aanzien van de controlemomenten gaf het College bij monde van de gedeputeerde van financiën aan dat wordt onderzocht welke momenten worden ingebouwd. Eén risico is niet specifiek benoemd, namelijk het risico van het uiteindelijk niet halen van de kwaliteitssprong die wij door middel van de feitelijke uitvoering van de *Ruimte-voor-ruimteregeeling* wensen te bereiken. Eigenlijk is dat het grootste risico. De uitvoeringsmaatschappij krijgt in dezen een belangrijke taak en het is goed te beseffen, dat de eindverantwoordelijkheid voor deze kwaliteitssprong bij de Provincie ligt. Deze zal de gewenste kwaliteiten bij voortduring moeten formuleren, bewaken en borgen. Daarom hechten wij groot belang aan een goed gezamenlijk inzicht van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten in datgene wat wij exact willen met de kwaliteit van en op de nieuwe locaties. Hierover bestaat nog geen heldere en breed gedragen visie in de Staten. Wij zien uit naar de afgesproken brainstorm over dit onderwerp medio mei en het vervolg daarvan. D66 is blij dat de voorwaarde van beeldkwaliteitsplannen thans in de samenwerkingsovereenkomst is opgenomen.

De fractie van D66 heeft goed begrepen dat thans uitdrukkelijk wordt onderzocht of de interne organisatie is toegesneden op de verantwoordelijkheden die de Provincie nu krijgt. Dat is van groot belang; ook GroenLinks wees er al op. Wij verzoeken het College straks nader in te gaan op dit onderwerp.

Wat betreft de benoeming van de heer Van Geel tot commissaris in de raad van commissarissen van de beherend vennoot merken wij het volgende op. Het zal niemand verbazen dat onze fractie geen voorstander is van het vervullen van commissariaten door leden van Gedeputeerde Staten. Wij zien ook thans geen noodzaak, een Collegelid in de raad van commissarissen op te nemen. De heer Van Geel heeft als gedeputeerde alle gelegenheid om, los van een commissarisfunctie, zijn invloed uit te oefenen om een breed draagvlak voor een goed functionerende ontwikkelingsmaatschappij te krijgen. Het vervullen van een commissariaat door een gedeputeerde kan ook in dit geval leiden tot het probleem van dubbele petten en een oneigenlijke betrokkenheid bij zaken die primair de ontwikkelingsmaatschappij aangaan. Een lidmaatschap van een jaar zou mogelijk thans kunnen leiden tot een snelle en soepele benoeming doch over een jaar zouden wij dan alsnog worden geconfronteerd met de noodzakelijke benoemingsprocedure en het inwerken van een dan nieuwe commissaris. Wij beseffen dat de Statenmeerderheid zich wel kan vinden in het voorstel van het College op dit punt en gelet op het grote belang van een breed draagvlak voor het besluit tot oprichting van de ontwikkelingsmaatschappij willen wij dit specifieke punt niet zo zwaar opvatten dat het leidt tot het afwijzen van het complete Statenvoorstel. Wel vragen wij aantekening op dit punt.

## **Reconstructie aan zet/Hand aan de ploeg; 26 en 27 juni 2001**

De heer *Gorter* (D66): Voorzitter! Als fractie spreken wij onze waardering uit voor beide nota's welke thans ter besluitvorming voor ons liggen. Het gaat om belangrijke doelen, nieuwe kansen voor de natuur waar deze decennialang in de verdrukking heeft gezeten, om het geven van ruimte aan een duurzame ontwikkeling van de landbouw en om het geven van nieuwe kwaliteiten aan ons vaak verrommelde Brabantse landschap, met respect voor historische kwaliteiten. Het gaat ook om een gecompliceerd proces met vele betrokkenen en met een groot aantal soms tegenstrijdige belangen. Wij hopen dat in de bijeenkomsten van de reconstructiecommissies de lijn zoals aangegeven door de Commissie-Wijffels zal doorklinken, een lijn die uitgaat van een verantwoorde duurzame ontwikkeling van de landbouw. Wij ondersteunen met nadruk het standpunt van Gedeputeerde Staten dat de struweelvogelgebieden onder de GHS dienen te vallen. De nog recent ontvangen informatie heeft ons in deze mening gesterkt. Dat de VVD het College niet steunt in deze benadering heeft ons niet echt verrast. Het CDA heeft blijkbaar niet de moed gehad om een duidelijk van de VVD afwijkend standpunt in te nemen, daarmee zijn eigen gedeputeerde als een ware Absalom verward in het struweel achterlatend. De reconstructie is gebaat bij duidelijkheid, niet bij uitstel en onzekerheid en wij stellen het zeer op prijs, dat de coalitiepartner daarover duidelijkheid heeft gegeven.

In de Commissie hebben wij aangegeven dat wij ons grote zorgen maken over de kwaliteit van de verdichtingsgebieden en van de gebieden voor vee-, glas- en boomteelt, een kwaliteit waarbij het niet alleen gaat om fysieke aspecten maar ook om leefbaarheidsaspecten als woonkwaliteit en omgevingshinder. Wij verzoeken het College als Provincie sturing te geven aan de kwaliteit van deze gebieden. Wij pleiten er uitdrukkelijk voor om ecologische zones niet te ielig vorm te geven. Golfbanen willen wij niet in het extensiveringsgebied van de struweelvogelgebieden. Dit lijkt ons ook niet goed te verkopen aan agrariërs die in deze gebieden met beperkingen worden geconfronteerd. In beginsel gaan wij wel akkoord met de aanleg in verwevingsgebieden, bij voorkeur op locaties die uitdrukkelijk aan kwaliteit winnen door realisatie van een golfbaan. Wij krijgen van het College graag een reactie op dit punt. Wij blijven het een slechte zaak vinden dat solitaire glastuinbouwbedrijven tot 3 ha kunnen uitbreiden. Wij zetten vraagtekens bij de levensvatbaarheid van dit soort bedrijven en de negatieve impact op het landschap kan onevenredig groot zijn. Ook wij zijn van mening dat er financiële ondersteuning dient te komen voor het agrarisch natuurbeheer. Gelet op het brede draagvlak in de Staten nemen wij aan dat het College hiervoor binnenkort voorstellen zal doen.

Wij wensen de reconstructiecommissies heel veel succes met het belangrijke werk dat hen te doen staat. Wij hopen dat met deze reconstructie een belangrijke stap wordt gezet op weg naar een werkelijk duurzaam ingericht buitengebied.

## **Visie Sporen; 26 en 27 juni 2001**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Ook de fractie van D66 wil haar waardering uitspreken voor de wijze van totstandkoming van de nota Visie Sporen. De nota is werkelijk interactief met Statenleden voorbereid. Dit was niet alleen plezierig maar geeft ook een breed draagvlak. Tegelijkertijd stellen wij vast dat er maar weinig provinciale nota's zijn waar wens en werkelijkheid zozeer uiteen kunnen liggen. Het gaat om ingrijpende kostbare projecten die zeer belangrijk zijn voor de ontwikkeling van Brabant en waarbij de Provincie in sterke mate afhankelijk is van anderen. Wij willen absoluut voorkomen dat het met de voorgestelde projecten net zo gaat als met bijvoorbeeld de gewenste verbetering van het Wilhelminakanaal, een eindeloos proces dat nog steeds tot niets heeft geleid. Hoe denkt het College dit te voorkomen? Wij willen dat de Provincie zich actief opstelt om de visie om te zetten in werkelijkheid, een opstelling die stimuleert, motiveert en getuigt van ondernemerschap. Wij willen ook dat de Provincie haar nek uitsteekt bij het realiseren van projecten. Dat geldt in het bijzonder voor het project BrabantStadSpoor. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota zullen wij op dit onderwerp terugkomen. Bij het uitbreiden of intensiveren van de spoorinfrastructuur willen wij uitdrukkelijk geen lapwerk, halve oplossingen die het milieu zwaarder belasten. Wij pleiten voor kwalitatieve inpassingen die daadwerkelijk de duurzaamheidstoets kunnen doorstaan en verantwoord honderd jaar meekunnen. Eveneens benadrukken wij de noodzaak om daadwerkelijk te werken aan een hoogwaardige aansluiting van Oosterhout, Uden/Veghel en Waalwijk op het railnet.

Er ligt een uitspraak van Provinciale Staten uit 1998 die als strekking heeft dat de Provincie op geen enkele wijze verantwoordelijkheden van het Rijk ten aanzien van het openbaar vervoer zal overnemen. Wij verzoeken het College, te bezien of deze uitspraak niet feitelijk contraproductief werkt bij de verbetering van het spoorvervoer in onze Provincie. Wij stellen het College voor, een notitie over dit onderwerp te behandelen in een van de volgende Commissievergaderingen van de Commissie verkeer en waterstaat.

## ***Cofinanciering ecoduct Het Groene Woud; 12 oktober 2001***

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb de indruk dat onvoldoende wordt stilgestaan bij de middelen die gebruikt worden uit het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050. Er zijn middelen gereserveerd voor de reconstructie. Je kunt je afvragen voor welke projecten binnen de reconstructie de middelen kunnen worden gebruikt. Bij deze tweede behandeling in de Staten had ik van het CDA verwacht dat het op dit punt met criteria zou komen. De CDA-fractie kan niet enerzijds de leden van het College verwijten dat zij er een politieke grabbelton van maken en anderzijds geen criteria aangeven die zij zelf gebruikt, want anders nodigt het CDA de andere fracties uit om van het fonds ook een politieke grabbelton te maken. Dat kan niet de bedoeling zijn.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Ik doe een tweede poging om te weten te komen wat de criteria zijn die de heer Van den Oord hanteert. Het antwoord dat hij zojuist gaf, was gewoon los zand. Het gaat om twee zaken. Welke majeure projecten kunnen uit het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050 wordt gehaald? Welke criteria worden er gehanteerd voor toekenning van de middelen die al voor de reconstructie ter beschikking zijn gesteld? Dat staat los van de vraag of men dat in Brussel wel of niet leuk vindt. Het gaat om onze eigen criteria, in dit geval van het CDA.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 stemt van harte in met de aanleg van het ecoduct. Wij zijn erg blij dat dit project Statenbreed wordt gesteund. Wij stemmen ook in met de financiering die is voorgesteld. Dat wil niet zeggen dat wij over de financiering van projecten uit het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050 en uit de middelen voor de reconstructie niet nader willen praten. Toch sluit ik nog even aan op de woorden die namens de VVD zijn gesproken, en wel op tweeërlei wijze.

In de eerste plaats wil de VVD het ecoduct verbreden met een voetpad en een fietspad. Dat lijkt mij op zichzelf een punt om te overwegen. Ik heb echter niet gemerkt dat de VVD de middelen daarbij verschaft heeft. Heeft de VVD hier middelen voor beschikbaar?

**De heer Van Pinxteren (VVD):** Het is niet zo dat wij het ecoduct nog verder willen verbreden dan de circa 35 meter die in het voorstel staan. Dat geeft natuurlijk al enige marge. Wij willen een multifunctioneel gebruik. Het kan ook gewoon gaan om een zandpad waar 's nachts een hert, een vos of een ander dier over loopt. Dat kan goed samengaan. Het ecoduct hoeft er niet breder voor te worden.

**De heer De Vaan (D66):** Ik denk dat wij niet moeten uitlokken dat er brommers over het ecoduct gaan rijden.

**De heer Van Pinxteren (VVD):** Dat is ook niet onze bedoeling.

**De heer De Vaan (D66):** Ik wil best eens naar de gedeputeerde luisteren om te bekijken of er ook een voetganger over kan gaan. Dat zou namelijk op zichzelf plezierig zijn. Dat moeten wij dan wel op een andere plaats bespreken. Ik ben wel van mening dat de fauna op het ecoduct voorrang heeft boven de tweevoeters.

In de tweede plaats heeft de heer Van Pinxteren gesproken over monitoring en over nut en noodzaak. Ik steun hem in zijn opmerking dat het voor ons erg lastig is om vast te stellen wat wel of niet breed genoeg is. Werken de dassentunnels onder de weg? Over dat soort monitoring zou de Commissie mnl toch eens wat nadere informatie moeten krijgen. Misschien moet de Provincie er ook nog wat nader naar kijken.

Dan de financiering. Ik heb een duidelijk onderscheid gemaakt in twee soorten financiering

uit het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050. Ik heb begrepen dat er een aparte discussie komt over de grote projecten uit het fonds, dus los van de projecten via de reconstructie. Dan kan worden aangegeven welke criteria bedoeld worden met de motie die tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota is aangenomen. Wat betekent die motie precies? Wij moeten niet bij

elk project dit type discussie krijgen.

Ik heb de indruk dat de criteria die gebruikt worden voor de projecten in het kader van de 4 maal € 2.949.571,40 (6,5 miljoen gulden), niet aan iedereen duidelijk zijn. Ik stel het dan ook op prijs, indien wij over dit punt helderheid krijgen. Ik denk dat dit gewoon via de Commissie afgehandeld kan worden. De criteria voor het grote fonds moeten naar mijn mening in de Staten worden vastgesteld.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Het College van GS reageert niet op de gedachte om de criteria voor de besteding uit het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050 nader te omschrijven. Moet ik daaruit afleiden dat het College wacht op een discussie in de Commissie aba en de Commissie financiën?

**De heer Verheijen (GS; PvdA):** Voorzitter! Uit mijn ooghoek naar de heer Van Vugt kijkend, zeg ik tegen de heer De Vaan dat wij nog een taak hebben liggen op grond van de discussie die in de Commissie aba is gevoerd. Wij zullen dit punt bespreekbaar maken. Ik heb in eerste termijn geprobeerd, mijzelf daar niet bij te betrekken, omdat naar onze opvatting vandaag de toepassing van de criteria losstaat van de toepassing van de criteria van het Ontwikkelingsfonds Brabant 2050.

**De heer De Vaan (D66):** Ik stelde vraag aan het College van GS en niet aan deze portefeuillehouder.

**De heer Verheijen (GS; PvdA):** Inderdaad, maar ik spreek namens het College. Als mevrouw Van den Berg het goedvindt, zal het actieprogramma voor de ontsnippering een langetermijnprogramma moeten zijn. Wellicht dat in de Commissie van collega Van Vugt eens wordt gesproken over de eerstvolgende actie, als het gaat om de provinciale wegenstructuur. Ik heb in dit voorstel duidelijk gemaakt hoe het staat met de rijkswegenstructuur. Ik voorzie niet dat er op afzienbare termijn, dus voor 2004, een volgend ecoduct op het programma zal prijken. De monitoring is wat mij betreft toegezegd.



## **Garantstelling sloopvergoedingen RBV 2e tranche; 9 november 2001**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Beide voorstellen hebben in beginsel onze instemming. Uiteraard stellen wij ook de vragen die andere fracties naar voren hebben gebracht over de ongedekte garantstelling. Ik ga ervan uit dat de gedeputeerde daar nu of in de komende Commissievergadering nader op ingaat.

De sloop van stallen heeft en houdt onze warme belangstelling. Mocht het juist zijn dat er 600 kavels minder nodig zijn om de sloop te vertalen in een financiële dekking, dan zijn wij daar in beginsel niet ongelukkig mee. Wij beseffen hierbij dat er ook voor de glastuinbouw waarschijnlijk nog enkele kavels nodig zullen zijn. Dat gaan wij binnenkort met elkaar bespreken.

Dan nog een punt dat wij in de laatstgehouden Commissievergadering naar voren hebben gebracht, en waarover wij met enkele andere partijen in debat zijn gegaan. Wij kregen er ook enige sympathie voor. Dat betrof de vraag hoe je op een aantal Ruimte voor Ruimte-kavels bij kleinere kernen, bij dorpen, die kavels invult. Is het niet mogelijk of denkbaar om er een invulling aan te geven die meer tegemoetkomt aan de wensen van die kleine kernen? Ik zou het zeer op prijs stellen om, met behoud van de regeling die wij hebben vastgesteld – grote kavels en hoge opbrengsten, want die hebben wij nodig om de regeling tot een succes te kunnen maken – inclusief de fysieke uitstraling van datgene wat er wordt gebouwd, toch een invulling te bedenken die meer tegemoetkomt aan de volkshuisvestingsvisies van die kleinere kernen. Ik denk dat dit mogelijk is. Ik vraag het College om ons de ruimte te geven om dit nog eens goed met elkaar te overdenken.

**'Passend en gepast vooruit'**  
**Grondbeleid als instrument voor ontwikkelingsgericht handelen;**  
**7 december 2001**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter. Van het oorspronkelijke voorstel dat op 2 november in de commissie ABA is besproken is weinig meer over. Wat rest is de omschrijving van de rol van de provincie, de filosofie die wordt gehanteerd met betrekking tot het grondbeleid, het voornemen een voorstel voor een kader aan de staten voor te leggen en het idee om ter financiering van een en ander de opzet van een grondportefeuille uit te werken. Wie kan zich een buil vallen aan zo'n statenvoorstel! Anders gezegd: wie kan dronken worden van zo'n slap kopje thee. Onze fractie gaat onder morren akkoord. Wij hebben in de commissie aangegeven dat wij heel goed konden leven met het oorspronkelijke voorstel, zij het met inachtneming van een aantal randvoorwaarden die wij in de commissievergadering hebben genoemd. Wij moeten constateren dat de politieke druk, met name van de VVD-fractie, voor de gedeputeerde te groot is geweest om door te zetten. Wij vinden dat jammer, niet omdat wij beslist onze zin moeten hebben maar omdat bij een aantal projecten haast is geboden. Ik noem Moerdijkse Hoek, als de staten daartoe mochten besluiten. Ik kan mij ook voorstellen dat er in sommige gevallen haast is geboden in het kader van de werkzaamheden van de ontwikkelingsmaatschappijen intensieve veehouderij en tuinbouw, de OMIV en de TOM. Het mag toch niet zo zijn dat de maatschappelijke ontwikkelingen die in onze ogen te trage besluitvorming in de provinciale politiek inhalen. Dat zou namelijk betekenen dat wij nu een unieke kans om voor eens en voor altijd orde op zaken te stellen in het Brabantse buitengebied voorbij laten gaan. De fractie van D66 denkt dat het college nog wel eens spijt zou kunnen krijgen van de stap terug die het nu zet. De verantwoordelijke gedeputeerde zit tegen die tijd echter in Den Haag. Helaas!

.....  
**De heer Van Diessen (VVD):** Ik kan ook voorbeelden uit de praktijk noemen. Het is niet zo dat een bestemmingsplan alleen maar kan worden uitgevoerd als de overheid eigenaar van de grond is. Mevrouw Verhoef wekte de suggestie dat alle problemen van Moerdijkse Hoek zouden zijn opgelost als de Provincie grondbeleid zou kunnen voeren maar dat is niet zo.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Dat realiseer ik mij heel goed.

## ***Oprichting Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij; 18 januari 2002***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De glastuinbouw heeft altijd bijzondere aandacht van D66. Dat komt omdat bij glastuinbouw in zeer veel gevallen sprake is van hinder in de vorm van horizonvervuiling alsmede van onacceptabele invloeden op mens en dier door lichtuitstraling. Deze hinder zet de hele glastuinbouw in een slecht daglicht, of beter gezegd: nachtlicht. Bij de behandeling van de Nota glastuinbouw heeft D66 aangegeven, dat de oppervlakte aan glastuinbouw in Brabant zeker niet behoeft te groeien naar 1500 ha en dat overloop vanuit het westen van Nederland zoveel mogelijk moet worden voorkomen. D66 vindt het belangrijk dat glastuinbouw wordt geconcentreerd op een beperkt aantal grootschalige terreinen, waarbij de invloed op de omgeving zoveel mogelijk wordt beperkt. Vanuit deze stellingname hebben wij de voorstellen inzake de TOM beschouwd. De TOM krijgt twee taken, de sanering van ca 70 bedrijven op ongewenste lokaties en een ontwikkelingstaak. De eerste taak achten wij zeer zinvol. Een doelgerichte organisatie kan een belangrijke bijdrage leveren aan de feitelijke sanering. Bijzondere financiële risico's zijn er wat dit aspect betreft niet. Bij de ontwikkelingstaak van de TOM, waarin de Provincie deelneemt, heeft D66 in de Commissie vraagtekens geplaatst. Deze vraagtekens zijn na het lezen van de aanvullende stukken zeker niet weggenomen. In het Statenvoorstel wordt een beeld van een TOM geschetst die haar taken risicomijdend kan uitvoeren. Projectlokaties zullen minimaal kosten-dekkend moeten zijn en Gemeenten en toekomstige gebruikers zijn medeverantwoordelijk. Wij kunnen ons echter niet goed voorstellen dat een TOM in haar ontwikkelingstaak succesvol kan zijn wanneer zij risicomijdend opereert. Dan kunnen er geen strategische en meer risicovolle aankopen worden gedaan en zullen er door de glastuinbouwbedrijven weinig toegevoegde waarden worden ervaren. Het gaat dan slechts om een bijdrage op het gebied van het organiserend vermogen. Met de woorden van de heer Stoffels: de markt kan het in beginsel ook zelf. Een handige commerciële ontwikkelaar zal al gauw beter presteren. Is het naar de mening van het College vol te houden dat een risicomijdende TOM de gewenste doelen kan bereiken? Als meer risicovol opereren gewenst is, kun je dan volhouden dat voor achtergestelde leningen geen aparte dekkingsbron noodzakelijk is?

Wij zetten een tweede vraagteken bij de mate waarin de provinciale organisatie kwantitatief en kwalitatief gereed is deze specifieke ontwikkelingstaak mede op te pakken. Wij hebben onvoldoende inzicht kunnen krijgen in dit aspect. Wij vragen het College uitdrukkelijk daarop in te gaan. Als de organisatie niet gereed is, dan stellen wij voor het formele besluit over een TOM te nemen op het moment dat daar wel sprake van is.

Een derde zorgpunt betreft de dubbelrol die de Provincie ook in dit kader gaat krijgen, die van planbeoordelaar en die van direct financieel belanghebbende. Een belangrijke voorwaarde voor het verantwoord kunnen vervullen van deze dubbelrol is dat functies uitdrukkelijk worden gescheiden. Ook wat dit betreft heeft het College ons nog niet veel duidelijkheid geboden. Hoe denkt het College deze functiescheiding te organiseren? D66 vindt dat een TOM en de Provincie op grote afstand van elkaar dienen te opereren.

Er zijn dus nog veel onzekerheden en open einden rond dit voorstel. Dat wekt de indruk van haastwerk. Wij begrijpen niet waarom er zoveel haast is met het nemen van een besluit op dit punt, zeker niet nu het streekplan - een TOM heeft daar een belangrijke relatie mee - nog niet is vastgesteld door de Staten.

Los van deze vraagpunten zien wij ook mogelijke voordelen in een TOM, vooral waar het gaat om het mogelijk voorkomen van ongewenste glastuinbouwvestigingen van buiten de Provincie. Of dit aspect ons over de streep zal kunnen trekken, is mede afhankelijk van de reactie van het College op de bijdragen in eerste termijn.

.....

**De heer Van Geel (GS; CDA):**..... Dan iets over het exclusieve ontwikkelingsrecht voor de TOM. Neen, dat is niet het geval. Ik verwijs hiervoor naar pagina drie van het Statenuitvoeringsplan. Daarin wordt heel duidelijk aangegeven dat, indien lokale initiatieven zelfstandig en voortvarend worden opgezet, er geen behoefte is aan een regisseursfunctie of kapitaalparticipatie. De TOM mengt zich dan niet in dat project. De meerwaarde komt pas naar voren wanneer zo'n zaak niet van de grond komt of wanneer projectontwikkelingslocaties

geen duurzaam karakter blijkt te hebben. Het is volstrekt helder dat dit op dit moment niet door de markt gebeurt. Het is ook niet zichtbaar. Ik constateer wat dat betreft dat er geen sprake is van een exclusief ontwikkelingsrecht voor de TOM. Men moet dit zien als aanvullend op wat er al gebeurt. Wanneer de markt zich er al mee bezighoudt, dan is het geen taak voor de TOM.

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Betekent dit dat, als een ontwikkelaar op het gebied van de glastuinbouw neigt om een strategische locatie aan te kopen, een TOM zich dan automatisch niet met die locatie bezighoudt? Of probeert een TOM dan toch een positie te verwerven op dat punt?

**De heer Van Geel (GS; CDA):** Dat ligt aan het doel. Als bedrijven uit de EHS of de GHS die locatie willen reserveren, terwijl een derde er uit eigenbelang, bijvoorbeeld voor tuinders uit de Randstad, probeert doorheen te fietsen, dan neem ik aan dat wordt geprobeerd om daarin te interveniëren om het doel van saneren en het ontwikkelen van duurzame locaties dichterbij te brengen. Is het een duurzame locatie die zelfstandig is gevonden door tuinders uit Sprang-Capelle of Deurne en als dat binnen de randvoorwaarden van het ruimtelijk beleid kan, dan is er geen reden voor de TOM zich daarmee te bemoeien. Je moet vooral kijken naar de doelstellingen van de TOM. Die heb ik zojuist aangegeven. Er moet sprake zijn van duurzame locaties en het herontwikkelen van locaties. Als dat niet wordt opgepakt of als dat niet gebeurt volgens de wensen die wij in de nota Glastuinbouw hebben geformuleerd, dan komt de TOM eraan te pas.

**De heer Gorter (D66):** Ik concludeer dat dit betekent dat een TOM een evenwichtige positie moet kunnen innemen ten aanzien van andere ontwikkelaars die in den lande opereren.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! De vraag die de heer Stoffels naar voren brengt, wil ik benadrukken. Wij zijn blij dat de gedeputeerde de mate waarin door een TOM risicovolle activiteiten gepleegd kunnen worden, heeft verduidelijkt. Er is een beetje sprake van een spagaat. Als je een TOM inricht, dan moet je stevig kunnen inzetten op het verwerven van locaties. Anderzijds vinden wij niet dat een TOM andere partijen voor de voeten moet lopen bij het ontwikkelen van dat soort locaties. Dat betekent automatisch dat de TOM in sommige posities toch de tweede viool zou moeten spelen. De gedeputeerde geeft aan dat dit vooral in het kader van de duurzame locaties het geval zou moeten zijn. Mijn fractie zit met het probleem dat een aantal duurzame locaties, zoals die zijn aangeduid in de nota Glastuinbouw, in haar ogen niet duurzaam is. Wij komen daarop terug bij de discussie over het streekplan. Ik noem bijvoorbeeld het gebied rond Oosteind en het gebied Boven-Vlijmen. Daar heeft men vreselijk veel hinder van lichtuitstraling. Als dat duurzaam is - ik kan mij voorstellen dat een ZLTO dit in haar ogen duurzaam noemt - dan zit mijn fractie met een probleem. Wij blijven in ieder geval vraagtekens zetten bij de mate, waarin daadwerkelijk duurzaam ontwikkeld zal kunnen worden. Wij willen ook dat er via de TOM, als die er daadwerkelijk komt, voor wordt gezorgd dat dit soort locaties duurzaam wordt opgepakt. Daarbij speelt ook de vraag in hoeverre wij via de TOM willen dat de zwakkere broeders toch een doorstartkans krijgen op nieuwe locaties. D66 hoopt eigenlijk dat die zwakkere broeders zullen afhaken. Daardoor hoeft er in Brabant minder glas te komen. Ik ben benieuwd of het kunnen doorstarten van zwakkere broeders een uitdrukkelijke taak van de TOM wordt, of dat de TOM een functie gaat vervullen bij het beëindigen van bedrijven die het op langere termijn waarschijnlijk toch niet redden.

Wij zijn blij met het antwoord over de beheersbaarheid van de risico's met betrekking tot de TOM en de afgrenzing daarvan. De functiescheiding is voor mijn fractie heel wezenlijk. Wij stellen het zeer op prijs dat de gedeputeerde heeft aangegeven dat de functiescheiding "onmiddellijk"

- dat woord heeft hij gebruikt - wordt voorbereid. Wij hechten er zeer aan, maar dat geldt waarschijnlijk ook voor de andere fracties -- dat dit in samenspraak en in overleg met de

Commissies plaatsvindt. Ons oordeel over dit besluitvormingstraject zullen wij dadelijk geven.

.....

**De heer Gorter (D66):** Betekent hetgeen u zegt dat een TOM zich niet inhoudelijk gaat bemoeien met de economische draagkracht van de bedrijven maar puur kijkt of de lokaties die worden ontwikkeld worden draagkracht hebben? Gaat de TOM zich niet bemoeien met het over de streep halen en ondersteunen van bedrijven om toch nog die stap te maken?

**De heer Van Geel (GS; CDA):** Ik zie geen reden waarom zij dat zou doen. De subsidieregeling zal heel bepalend zijn voor de beslissing van bedrijven om te gaan stoppen. Dat hebben wij bij de Ruimte-voor-ruimteregeling ook gezien. Is de regeling goed en redelijk dan stoppen heel veel bedrijven. Aan de andere kant worden lokaties ontwikkeld. Ik kan het mechanisme nu niet overzien maar ik kan mij niet voorstellen dat de TOM een beleid voert om bedrijven die willen stoppen te stimuleren om door te gaan. Er zijn trouwens ook anderen die hierin een belangrijke rol spelen. Ik denk aan de financiers van dit soort bedrijven. De Tom zal hierin niet treden en geen actieve rol vervullen.....

.....

**De heer Gorter (D66): Voorzitter!** De fractie van D66 gaat ervan uit dat de kritische geluiden die ook in deze vergadering zijn geuit uitdrukkelijk worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van het proces. Ook gaan wij ervan uit dat een en ander in goede samenspraak met de Commissie zal gebeuren. Onze fractie kan op dit moment nog weinig enthousiasme opbrengen voor de TOM - wij zijn er ook nog niet klaar mee - maar wij verzetten ons nog niet tegen het besluit.

## **Streekplan Noord-Brabant , ‘Brabant in balans’; 22 februari 2002**

**De voorzitter:** Door de leden Nijssen, Van Wijk, Gorter en Van der Kallen wordt het volgende amendement voorgesteld:

*"Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 22 februari 2002, behandelend agendapunt "Brabant in Balans";*

*Constateerende dat:*

- *in de Belvédèregebieden momenteel cultuurhistorische waarden dagelijks verdwijnen omdat er geen juridische bescherming is;*
- *er een unaniem PPC-advies ligt waarin geadviseerd wordt de Belvédèregebieden op te nemen op de plankaart;*

*Overwegende dat:*

- *de Belvédèregebieden een beschermingskader nodig hebben om juridisch sterk te staan;*
- *een themakaart geen beschermingsregime biedt;*

*Stellen voor:*

- *de Belvédèregebieden op te nemen op de plankaart 2;*

in de tekst op blz. 44 op te nemen een verwijzing naar de plankaart en toe te voegen in de laatste zin na "wordt opgesteld", "bij planologische afweging stelt de cultuurhistorie de randvoorwaarden aan ontwikkeling van andere functies."

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A7.

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Een streekplan is een belangrijk en ingrijpend plan. Wij hebben van de voorlopers van dit streekplan geleerd dat het enerzijds goed is om grenzen te trekken wat wel en niet kan, maar dat het anderzijds belangrijk is om vooraf draagvlak te krijgen voor die zaken die je via het plan wilt bereiken. Op de gevolgde procedure in de aanloop tot dit streekplan kijken wij met voldoening terug. Er is veel gecommuniceerd, onderzocht en aangepast. Er is in onze ogen sprake van een kwalitatief sterk plan. Dat is te danken aan de inbreng van de vele maatschappelijke organisaties, aan een gemotiveerd team ambtenaren, aan een inspirerende gedeputeerde en aan de leden van de Statencommissies, die veelvuldig bij de voorbereidingsfase betrokken zijn geweest. Er was altijd stof tot discussie en anders zorgde de VVD daar wel voor door zich weer eens afwijkend op te stellen ten aanzien van de gewenste duurzaamheidskoers voor het streekplan. Beleid vastleggen is een hele kluit, uitvoeren en handhaven zal meer van partijen vergen. Sluipende verloedering, onachtzaamheid en bestuurlijke zwakte kunnen mooie plannen snel doen verbleken. Daadkracht en doorzettingsvermogen is nodig om de gewenste duurzaamheid daadwerkelijk dichterbij te brengen. Is D66 tevreden met dit plan? Nog niet. Er zijn een aantal zaken die wij onvoldoende vinden. Hierop ga ik straks in, maar eerst wil ik iets zeggen over de regionale uitwerkingsplannen van dit streekplan.

U licht in uw Memorie van Antwoord toe waarom u geen voorkeur heeft voor vaststelling door de Staten. Wij beschouwen de regionale uitwerkingen niet als een simpele schaalverlaging van het streekplan en het op dat niveau vertalen van de streekplanuitgangspunten, maar als een planniveau waarop heel fundamentele ruimtelijke afwegingen en keuzes moeten worden gemaakt die uiteindelijk ook voor onze provinciale ontwikkelingen van wezenlijk belang zijn. D66 hecht er dan ook zeer aan dat minimaal de Statencommissies uitdrukkelijk bij deze uitwerkingen betrokken worden en wel in een fase dat van keuzes nog daadwerkelijk sprake kan zijn. Dat is voor ons heel wezenlijk. Wij zijn gevoelig voor het door u naar voren gebrachte argument dat een keuze voor een streekplanherziening een verzwaring van de procedure betekent. De verplichting die u bent aangegaan om in gevallen dat de Statencommissie dat aangeeft de adviezen als bindend te beschouwen, achten wij vooralsnog acceptabel.

Over de problematiek van de kleine kernen zijn wij allemaal flink bestookt met informatie uit het veld. Dat geeft aan dat vele dorpelingen zich zorgen maken over de toekomst van hun dorp. Het is terecht dat zij uiting geven aan hun zorgen. Het oplossen van de door hen aangedragen problemen is echter minder eenvoudig. Overigens zijn de door hen aangedragen problemen niet uniek. Zo doen zich in vele oudere stadswijken vergelijkbare ontwikkelingen voor: een verouderende bevolking, winkels die onvoldoende omzet kunnen halen, clubs die steeds minder leden hebben. Deels kunnen ontwikkelingen sturing krijgen, vaak zullen wij ze moeten accepteren. Zo zullen wij de demografische ontwikkelingen moeten volgen; niemand wil de ouderen uit het dorp wegdagen. Dat kan betekenen dat de voetbalclub kleiner wordt en de biljartclub nieuwe aanwas krijgt. Ook kunnen wij winkelketens niet verplichten om onrendabele winkels in stand te houden. Maar er zijn ook zaken waar overheden samen met andere partijen wel degelijk in kunnen sturen. Belangrijke voorwaarde hiervoor is een goed volkshuisvestingsplan dat uitgaat van toekomstige ontwikkelingen. Zonder zo'n plan regeert de waan van de dag. Een manier om in de dorpen meer betaalbare woningen voor starters en senioren te krijgen, is het ombouwen van zeer grote woningen in een aantal appartementen. Ook sloop en vervangende nieuwbouw, juist voor starters en senioren, kost geen nieuwe ruimte en levert een meer toegesneden woningvoorraad op. Ook bestaan er reële mogelijkheden om gericht te bouwen in het betaalbare koopsegment en wel via de constructie van maatschappelijk gebonden eigendom (MGE). Deze koopwoningen kunnen door inspanningen van Gemeenten en corporaties aantrekkelijk geprijsd worden en zijn ook in de toekomst beschikbaar voor starters, omdat doorverkoop via de corporaties blijft gaan. Woningen van 180.000 euro (f 396.668,-) moeten haalbaar zijn.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Wilt u met de sociale koop en gebonden koop aan de corporaties, zoals u eerder hebt uitgelegd in de Commissie en waarin wij ons zouden kunnen vinden als dat voor die groep blijft, ook extra woningen toevoegen?

**De heer Gorter (D66):** Ik wil uw vraag graag beantwoorden in het volgende deel van mijn bijdrage.

Ik heb nog een opmerking over de MGE-woningen. Worden deze woningen echt op de vrije markt gebracht, dan zullen ze na korte tijd weer onbereikbaar zijn voor starters. Ook D66 onderschrijft nadrukkelijk het uitgangspunt dat de landelijke regio's mogen bouwen voor migratiesaldo-nul. De door u voorgestelde bouw van 600 extra woningen vinden wij verantwoord. Daar heeft u uw antwoord, mevrouw Spermon.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Dank u wel. Kunt u ook iets zeggen over het inleveren van eigen contingenten? Of komt dat ook nog?

**De heer Gorter (D66):** Ik ga nog even door.

Jammer is dat u in dit verband niet ook een link heeft gelegd met de ruimte-voor-ruimtekavels. Hier liggen goede mogelijkheden om zowel vanuit de locatie als vanuit het contingent tot meerwaarde voor de dorpen te komen. Zo is het heel goed denkbaar dat op een ruimte-voor-ruimtekavel een woongebouw kan worden gerealiseerd met meerdere wooneenheden en met de gewenste grondopbrengst. Deze eenheden kunnen zeer geschikt zijn voor starters of ouderen.

De instelling van een kenniscentrum leefbaarheid vinden wij een goed voorstel van de Vereniging kleine kernen. Een dergelijk centrum kan ideeën genereren, maar kan ook door de inbreng van meerdere partijen tot vernieuwende oplossingen komen.

Tevens is D66 een warm voorstander van een fonds vitale dorpen. Een dergelijk fonds zou niet alleen gevoed moeten worden door de Provincie, maar ook door de betrokken Gemeenten en wellicht anderen die belang hebben bij vitale dorpen. Ook op het gebied van het openbaar vervoer beschikt de Provincie over goede sturingsmogelijkheden.

Met al deze maatregelen zullen wij niet kunnen voorkomen dat dorpen verder blijven veranderen. Wel kunnen wij ervoor zorgen dat dorpen leefbaar blijven, met name voor

diegenen die weinig keuzes hebben bij het organiseren van hun persoonlijke leefbaarheid. D66 vindt het belangrijk dat er op tijd voldoende uitgeefbaar bedrijventerrein beschikbaar is in de Provincie. D66 heeft ook steeds aangegeven dat door efficiënter ruimtegebruik veel ruimtewinst mogelijk is. Wij vonden en vinden het een reëel uitgangspunt dat er verantwoord gekort kan worden met 30% op de inmiddels verouderde berekeningen die uitgingen van een minder efficiënt grondgebruik. Inmiddels hebben wij de afspraken op hoofdlijnen ontvangen van het afsprakenkader tussen u en het SEOB. In hoofdlijnen kunnen wij ons hierin vinden. Nieuwe zoekruimte dient gevonden te worden door middel van herstructurering, intensivering en nieuwe terreinen. Partijen spannen zich hiertoe in. Wat echter in de afspraken opvalt, is dat er wel een kwantitatief uitgangspunt wordt vastgesteld voor de aanmaak van nieuw aan te leggen bedrijventerreinen, minimaal 250 hectare per jaar, doch dat deze kwantificering niet is opgenomen voor een minimaal aantal hectaren intensiveringen per jaar op bestaande bedrijventerreinen. Dit vinden wij niet erg sterk. Wij verzoeken u om dit verzuim toe te lichten. Zo nodig dienen wij in tweede termijn een amendement over dit onderwerp in.

Ten aanzien van de inpassing van bedrijventerreinen vinden wij het een goede zaak dat de beeldkwaliteit wordt benadrukt. Te vaak zien wij dat deze kwaliteit slechts bestaat uit façades van bedrijven met een twijfelachtige architectuur. In een stedelijke omgeving is dit soms nog acceptabel, doch daarbuiten zeker ongewenst. D66 wil graag in het streekplan een richtinggevende uitspraak opnemen die inhoudt dat buiten het stedelijke gebied geen zichtlocaties voor bedrijven worden ontwikkeld. Hiertoe dienen wij een amendement in, mede namens GroenLinks.

Wat Moerdijkse Hoek betreft, zijn wij blij dat uw College thans klip en klaar heeft aangegeven dat de huidige aanduiding op de plankaart van indicatieve betekenis is en dat te zijner tijd bij een positief besluit een streekplanherziening aan de orde moet zijn. Daarmee doet u recht aan de Staten door vooraf aan te tonen dat een dergelijk terrein daadwerkelijk duurzaam en vernieuwend zal kunnen worden ontwikkeld. Zoals bekend is een onderzoek thans gaande. Uitbreiding van het bedrijventerrein Cranendonck is wat D66 betreft gelet op de ligging, ingesloten door de GHS, niet acceptabel. Dit is geen goede locatie om tot industriële uitbreiding over te gaan. Wij pleiten ervoor om in het streekplan niet sprake te doen zijn van een eventuele cluster Cranendonck. Wij dienen hiertoe een amendement in, mede namens GroenLinks.

Het locatiebeleid, ofwel het beleid dat erop gericht is om activiteiten zo te situeren dat ze relatief weinig ongewenste verkeersbewegingen genereren, heeft de afgelopen streekplanperiode nauwelijks handen en voeten gekregen. Het Rijk verwijst nu naar de regio's. Dit kunnen Provincies zijn. In het ontwerp-streekplan kiest uw College ervoor om een en ander in de komende jaren nader in te vullen in de regionale ontwikkelingsstrategieën voor werken. D66 vindt dit niet voldoende. Wij hechten eraan dat er een helder provinciaal kader komt voor een nader op regionaal niveau in te kleuren locatiebeleid. Wij achten het gewenst dat in het streekplan hiervan gewag wordt gemaakt en dat de actie wordt opgenomen in het ontwikkelingsprogramma behorend bij het streekplan. Hiertoe dienen wij een amendement in, mede namens GroenLinks.

De glastuinbouw is wat D66 betreft het zwakste onderdeel van dit streekplan. Dit hebben wij consequent naar voren gebracht. De nota glastuinbouw is een bouwsteen van slechte kwaliteit gebleken die wat ons betreft opnieuw gebakken moet worden. Het heeft geleid tot de aanduiding op de streekplankaart van een veel te groot aantal mogelijke ontwikkelingslocaties voor glastuinbouw. Dit leidt tot een verdere ontsiering van het Brabantse landschap door een sector met maar beperkte toekomstwaarde. Het ware veel beter geweest, als er was gekozen voor een beperkt aantal, maar wel omvangrijke en kansrijke locaties binnen de Provincie. Verder vindt D66 het ongewenst dat ontwikkelingsgebieden glastuinbouw in de directe nabijheid van woonlocaties en de GHS worden gesitueerd. Een vestigingsgebied ten zuiden van Etten-Leur achten wij ongewenst, gelet op de kwaliteit van dit gebied. Dit geldt ook voor het cultuurhistorisch waardevolle gebied rond Oosteind. Wij dienen op dit punt een amendement in, mede namens GroenLinks.

D66 wil geen uitbreidingen van glastuinbouwbedrijven in de GHS en de AHS-landschappen



die verder gaan dan 15% van de huidige oppervlakte glas met een maximum oppervlak glas van 2 hectare in plaats van de aangegeven 3 hectare. Ook hiertoe dienen wij een amendement in samen met GroenLinks.

Wij zijn blij dat de omvang glastuinbouw bij Oirschot beperkt is ten opzichte van de eerdere voorstellen.

Ik heb nog een vraag over de mogelijkheden tot het geven van een aanwijzing door de Provincie aan Gemeenten. Is de stelling juist dat bij de aanduiding 'mogelijk doorgroeigebied' een aanwijzing zeker niet van toepassing zal kunnen zijn? Is uw College het met ons eens dat het ondenkbaar is dat glastuinbouwvestigingsgebieden tegen de wens van de betrokken Gemeente in via een provinciale aanwijzing worden gerealiseerd?

In de nota bedenkingen geeft uw College aan dat lichtvervuiling door glastuinbouw geen beleidsprioriteit heeft. Dit vindt D66 onacceptabel. GS ontkennen hiermee de grote hinder die door velen wordt ervaren. In het streekplan dient dit thema alsnog meer aandacht te krijgen, met name de afscherming van lichthinderlijke glastuinbouwactiviteiten en de afstand tot woningen en natuur. Wij achten het gewenst dat hiervan in het streekplan gewag wordt gemaakt en dat het ontwikkelingsprogramma behorend bij het streekplan hiertoe een actie laat zien, gericht op maatregelen ter terugdringing van lichthinder bij glastuinbouwbedrijven. Ook hiertoe dienen wij samen met GroenLinks een amendement in.

D66 vindt het bijzonder jammer dat de mogelijkheid tot het realiseren van agrarische bedrijventerreinen niet in het streekplan is opgenomen. Dergelijke terreinen vormen in onze ogen een veel beter alternatief voor de wel opgenomen veeverdichtingsgebieden.

Veeverdichtingsgebieden tasten grote gebieden aan, agrarische bedrijventerreinen kleine. Op agrarische bedrijventerreinen kan wellicht een hoge productiviteit worden bereikt. De terreinen kunnen heel gericht worden ingepast in het landschap. Limburg is gestart met de ontwikkeling van een agrarisch bedrijventerrein. Wij willen dat Brabant snel volgt. Bij amendement stellen wij voor om in het ontwikkelingsprogramma op te nemen dat de Provincie het initiatief neemt tot de ontwikkeling van een pilot agrarisch bedrijventerrein in Brabant.

Wat de uitbreiding van lawaaisporten betreft, gaat u in de Memorie van Antwoord in op de door ons in de Commissie ingebrachte bezwaren tegen de tekst. Wij vinden uw redenering niet sluitend. U geeft aan dat u de tekst "uitbreiding van lawaaisporten is in beginsel niet toegestaan" juist hanteert om eventuele lawaaisporten van elders te kunnen lokaliseren op een nieuwe locatie. Het lijkt ons veel duidelijker om in het plan op te nemen dat uitbreiding niet is toegestaan, tenzij uitbreiding leidt tot vermindering van de geluidshinder als gevolg van sanering van lawaaisporten elders in de Provincie. Hiertoe dienen wij met GroenLinks een amendement in.

Afsluitend heb ik nog een tweetal korte opmerkingen. Wij zijn blij dat u de wens van de Statencommissie gehonoreerd heeft en robuuste verbindingen tussen de RNLE's heeft opgenomen in het streekplan. Wij zijn verheugd dat u in de Memorie van Antwoord aangeeft dat er inderdaad mogelijkheden zijn om het areaal stiltegebieden enigszins te vergroten. Wij wachten uw nadere voorstellen daarover vooralsnog in stilzwijgen af.

**De voorzitter:** Door de leden Gorter, Verhoef-Bouwknegt, Van den Berg en Van Wijk worden de volgende amendementen voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat zichtlocaties van bedrijventerreinen in gebieden buiten de stedelijke regio's van negatieve invloed zijn op de kwaliteit van het landschap;  
Besluiten om in de streekplantekst op te nemen dat buiten het stedelijk gebied geen zichtlocaties voor bedrijven worden ontwikkeld."*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A8.

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat het bedrijvencomplex Cranendonck ingesloten is door de GHS en  
daardoor geen goede locatie is om tot industriële uitbreiding over te gaan;  
Besluiten om in het streekplan geen mogelijkheid te bieden voor een cluster Cranendonck."*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A9.

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat solitaire glastuinbouwvestigingen veelal weinig economisch toekomstperspectief hebben, maar wel een sterk negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het landschap;  
Besluiten in de streekplantekst op te nemen dat geen uitbreidingen toegestaan zijn van glastuinbouwbedrijven in GHS en AHS-landschap die verder gaan dan 15% van de huidige oppervlakte glas met een maximum oppervlak glas van 2 hectare."*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A10.

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat het gewenst is om in Brabant slechts enkele grote vestigingsgebieden glastuinbouw te ontwikkelen  
en dat het ongewenst is om het landschap ten zuiden van Etten-Leur, rond Oosteind, rond Elshout en rond Vlijmen negatief te beïnvloeden door hier een glastuinbouwvestigingsgebied toe te staan;  
Besluiten de gebieden ten zuiden van Etten-Leur, rond Oosteind, rond Elshout en rond Vlijmen geen aanduiding glastuinbouwvestigingsgebied te geven."*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A11.

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat lichthinder van glastuinbouwbedrijven in toenemende mate een maatschappelijk probleem vormt alsmede dat in de concept-tekst van het streekplan dit thema geen enkele beleidsprioriteit heeft gekregen;  
Besluiten in het ontwikkelingsprogramma behorend bij het streekplan een actie op te nemen welke gericht is op maatregelen ter terugdringing van lichthinder van glastuinbouwbedrijven in de Provincie."*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A12.

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op de wens om te beschikken over een helder provinciaal kader voor een nader op regionaal niveau in te kleuren locatiebeleid;*

*Besluiten dat in het ontwikkelingsprogramma behorend bij het streekplan opgenomen wordt dat de Provincie een provinciaal kader voor een nader op regionaal niveau in te kleuren locatiebeleid gaat ontwikkelen.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A13.

De voorzitter: Door de leden Gorter, Verhoef-Bouwknegt en De Vaan wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat agrarische bedrijventerreinen (deels) een alternatief kunnen vormen voor veeverdichtingsgebieden  
en het gewenst is om als Provincie ervaring op te doen met de realisatie van dergelijke terreinen;  
Besluiten om in het ontwikkelingsprogramma behorende bij het streekplan op te nemen dat de Provincie het initiatief neemt tot de ontwikkeling van een pilot agrarisch bedrijventerrein in Brabant.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A14.

De voorzitter: Door de leden Gorter, Verhoef-Bouwknegt, Van den Berg en Van Wijk wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
In vergadering bijeen op 22 februari 2002 Gezien de ontwerp-tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat het ongewenst is om in Brabant meer ruimte te bieden aan lawaaisporten  
en nieuwe ruimte alleen beschikbaar mag komen indien dit aantoonbaar leidt tot substantiële vermindering van de geluidshinder als gevolg van sanering van lawaaisporten elders in de Provincie;  
Besluiten in het streekplan op te nemen, dat uitbreiding van lawaaisporten niet is toegestaan, tenzij uitbreiding leidt tot substantiële vermindering van de geluidshinder als gevolg van sanering van lawaaisporten elders in de Provincie.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A15.

.....  
**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Nog even over het sturingselement. Het sturen op het aansnijden van nieuwe ruimte is voor een Provincie gemakkelijk dan het kunnen sturen op het vragen van beschikbare ruimte in de bestaande situatie. Is het dan niet goed als ergens is vastgelegd, bijvoorbeeld in het streekplan, dat wij bepaalde normen voor onszelf hanteren en dat wij die ook vragen aan degenen met wie wij willen samenwerken? De fractie van D66 ziet wat dat betreft een bestuurlijk zwak punt als wij dit intern niet goed regelen.

**De heer Van Geel (GS;CDA):** Tot nu toe begrijp ik de vragen van de fractie van D66 heel goed, maar deze niet. Ik zie niet in wat wij op het niveau van de Provincie kunnen bijdragen op dat punt. Misschien heb ik de vraag niet goed begrepen.

**De heer Gorter (D66):** Bijvoorbeeld datgene wat wij bij amendement hebben voorgesteld. Het is prima aan te geven dat er verplichtingen zijn ten aanzien van het aansnijden van

nieuwe ruimte, maar leg dan ook vast dat het op provinciaal niveau de stellige verwachting is, zodanig dat we dit kunnen ombouwen in een norm, dat er binnen de beschikbare ruimte wel degelijk een groot aantal hectaren te behalen is. Misschien blijkt in de praktijk dat er nog meer te halen is. Dat is fijn, maar dan hebben wij in ieder geval een bodem in onze norm gelegd. De heer *Van Geel* (GS:CDA): Ik vind dat niet de juiste lijn. De plannen met betrekking tot de hoeveelheid beschikbare ruimte en het budget daarvoor worden gekoppeld aan de bestaande locaties, inbreiden, herstructureren en uitbreiden en komen vervolgens in de Staten aan de orde, in het kader van de uitwerkingsregels voor wonen en werken in de regio's. De Staten kunnen precies beoordelen of een goede afweging heeft plaatsgevonden van de beschikbare ruimten. Vervolgens doet zich een operationeel probleem voor. Daar heb ik buitengewoon veel begrip voor. In de raming moet je namelijk aangeven welk percentage van de plannen daadwerkelijk kan worden gerealiseerd, onder andere gelet op de eigendomssituatie. Dat is een risico. Dat zullen wij met elkaar moeten door exerceren. Ik kan alvast wel een norm noemen die straks aan de orde kan zijn. In sommige regio's gaat slechts 60 tot 70% van de plannen qua raming door, omdat de rest buitengewoon gecompliceerd is. Statistisch gezien, gaat dat deel nooit door. Daarom lijkt het verstandig 30% meer aan planvoorbereiding met betrekking tot inbreiilocaties ter hand te nemen, zodat er uiteindelijk kan worden uitgekomen op het beoogde doel. Dat kun je niet generiek voor al die regio's in Brabant doen. Er is namelijk verschil in ruimtedruk en er is verschil in mogelijkheden voor herstructureren. Je kunt dat niet generiek formuleren. Het gaat om de kwaliteit van de afweging die straks in het kader van de regionale plannen moet worden gemaakt. Dat moet ook transparant gebeuren. De start van de afweging tussen bestaand stedelijk gebied, herstructureren, inbreiden en transformeren en uitbreiden moet beginnen met een buitengewoon goede inventarisatie van wat er allemaal kan in de steden en in dorpen. Vervolgens moet je komen tot een transparant afpelproces, waarbij wordt aangegeven hoe er tot die afweging is gekomen. Ik vind niet dat wij het de samenwerkende Gemeenten moeten aandoen om dit te beleggen met nadere criteria. Ik wil in het ruimtelijk-orderingsbeleid niet sturen op iets, waarbij wij totaal niet weten wat wij sturen.

**Mevrouw Spermon-Marijnen (VVD):** Voorzitter! Ik wil dit van harte ondersteunen in die zin dat wij ongelofelijk voorzichtig moeten zijn met alleen maar te sturen op inbreiding en herstructurering. Wij moeten ook aan het werk blijven. Als wij de symbiose hanteren, dan zullen wij beide moeten ontwikkelen.

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Het streekplan is toch een belangrijk kader, ook voor het maken van dit soort afspraken. Wij moeten ons niet steeds laten verleiden om in een volgende fase wellicht aanvullende afspraken te maken. Wij zijn begonnen, heftig verdedigd door de gedeputeerde, met een norm van 30%. Ik hoor het hem nog zeggen met alle verdediging er omheen. Die is afgezwakt voor het aansnijden van bestaande ruimte. Wij pleiten er met een aantal andere fracties voor om dat wel degelijk in het streekplan op te nemen. Dat zullen wij met elkaar moeten toetsen.

**De heer Van Geel (GS; CDA):** Ik denk dat de situatie in Den Bosch totaal anders is dan in Helmond of in Roosendaal. Ik zou niet weten of het wijs is om dit soort algemene generieke criteria te hanteren. Het is best mogelijk dat in Den Bosch het inbreidpercentage maar 30 is en in Helmond 80 als resultante van het zorgvuldige proces dat ik heb genoemd. Ik zou dat echt niet anders willen. Bovendien is er niks afgezwakt, omdat de systematiek in de uitwerkingsplannen zodanig is dat eerst die andere stappen allemaal moeten worden gezet. Ik heb altijd gedacht dat die 30% wat makkelijk kan worden gerealiseerd, met de vingers in de neus om het in wilertermen te formuleren.

Ik hoop dat ik helder ben in de richting de VVD over het wonen en de amendementen die daarover zijn geformuleerd. Ik heb sympathie voor de noodzaak om te herstructureren en met rode contouren te werken, maar die kwantitatieve sturing hoort daarbij. ....

**De heer Gorter (D66):** Neen, Voorzitter! Daar gaat het zeker niet om. Het gaat om

zichtlocaties. De heer *Van Geel* (GS; CDA): Dat klopt, maar ik geef nu geen ander antwoord. Dat heeft te maken met hetzelfde. De stelling dat dit niet kan, vind ik niet realistisch, omdat daardoor de beoordeling van de ruimtelijke kant eenzijdig vanaf de snelweg wordt gelegd. Ik heb er een beetje een hekel aan Brabant te beoordelen vanaf snelwegen, vooral als dat gebeurt door mensen die hier niet wonen. Mensen zien dan al gauw iets wat ze niet leuk vinden. Stel dat we een bedrijventerrein aan de andere kant van een dorp neerleggen, in een prachtig natuurgebied of tegen een mooie rand aan. Dat doen wij toch niet! Wij zoeken dan toch de restruimte op! Dat staat ook in de vijfde nota, want ook in die nota wordt met deze kwestie geworsteld. Ook het Rijk wil geen natuurgebieden gebruiken, maar anderzijds staat de vijfde nota vol van het benutten van restruimte. Ik hoop wat dit betreft een brug te kunnen slaan door te verwijzen naar de ruimtelijke kwaliteit en de beeldkwaliteit van wat er staat. Dat is veel essentiëler dan dat wij geen restruimtes zouden mogen benutten. Ik vind dat uitgangspunt niet redelijk, want het wordt niet afgewogen tegen andere aantastingen van het buitengebied. Vandaar dat ik pleit voor beeldkwaliteit en voor een hoge kwaliteit van de afweging met betrekking tot de regionale plannen. Ik vind niet dat bij voorbaat onmogelijk moet worden gemaakt dat restruimtes worden benut.

**De heer Gorter (D66):** Ik ben dat geheel met de gedeputeerde eens. Daar ging het mij echter niet om. Ik ben van mening dat bedrijventerreinen uiteraard op de beste plek moeten komen. Daar waar ze komen, moeten ze echter niet worden ingericht als zichtlocaties, want dat maakt ze juist zo afschuwelijk. Het gaat erom dat ze goed worden ingepland. Leg er vervolgens maar een groengordel omheen.

**De heer Van Geel (GS; CDA):** Dan zijn wij het eens.

**De heer Gorter (D66):** Als de gedeputeerde dit onderschrijft, dan zullen wij ons amendement op dit punt aanscherpen. Dan onderschrijft hij dat hopelijk ook.

.....

**De voorzitter:** Door de leden Van Wijk, Nijssen, Gorter, Van der Kallen wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 februari 2002; behandelend het agendapunt Brabant in Balans;*

*Stellen voor:*

*de tekst op blz. 80 inzake de compensatie van natuur- en landschapswaarden te schrappen na “structuren” in de zin achter het laatste gedachtestreepje;*

*en daarvoor in de plaats de tekst aan te vullen als volgt:*

*“De hoofdlijn is dat compensatie in het algemeen gelijktijdig met de ingreep die tot aantasting leidt moet gebeuren. Als sprake is van uitsterven van bedreigde diersoorten moet compensatie voorafgaand aan de ingreep plaatsvinden.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A16.

.....

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Ik heb nog een achttal korte opmerkingen.

Het idee om te experimenteren met twee tot drie dorpen vinden wij uitstekend. Daar staan wij achter. Wij zijn het wat betreft de intensivering op bestaande bedrijventerreinen niet helemaal eens met het antwoord van het College. Wij zijn het met de gedeputeerde eens dat de doelstelling goed is geformuleerd. Het stappenplan dat in het kader van de invulling en aansnijding van nieuwe terreinen aan de orde komt, is ook helder, maar net als PvdA en GroenLinks hebben wij behoefte aan een aanscherping, aan een duidelijke positiebepaling en resultaatsverplichting. Om die reden steunen wij amendement A5.

Wij hebben gediscussieerd over zichtlocaties op bedrijventerreinen buiten het stedelijk gebied. Amendement A8 trekken wij in. Daarvoor in de plaats dienen wij een motie in, samen met GroenLinks.

**De voorzitter:** Door de leden Gorter, De Vaan, Verhoef-Bouwknegt en Van en Berg wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
gezien de ontwerp tekst streekplan Noord-Brabant 2002;  
Gelet op het feit dat zichtlocaties van bedrijventerreinen in gebieden buiten de stedelijke regio’s van negatieve invloed zijn op de kwaliteit van het landschap;*

*Besluiten:*

*Een beleidslijn te ontwikkelen welke erop is gericht dat bedrijventerreinen buiten het stedelijk gebied zich niet als zichtlocaties kunnen manifesteren; en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M8.

De voorzitter: Aangezien amendement A8 is ingetrokken, maakt het geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Wij ondersteunen de motie waarin wordt gepleit voor opname van Belvédèregebieden. Glastuinbouw blijft voor ons een pijnpunt. Net als GroenLinks nemen wij ook op dit punt afstand van het streekplan. Wat de lichtvervuiling betreft geeft de gedeputeerde namens het College aan dat er op zichzelf sympathie bestaat voor het idee om te bezien hoe dat kan worden aangepakt, maar dat er momenteel menskracht ontbreekt. Wij betreuren dat, want wij vinden dit een actueel maatschappelijk probleem. Wij constateren ook dat de sector zelf ook onder die kwestie gaat lijden. In Vlijmen wordt er veel gediscussieerd over het probleem. Er is zelfs sprake van maatschappelijke onrust. Men weet hoe het gaat. De hondjes blaffen. De kinderen kunnen niet slapen. Mijn fractie kan zich voorstellen dat de Provincie dit probleem samen met de sector bij de horens vat. Het over twee jaar verder bekijken van deze kwestie is dan wel een erg slap aftreksel van dit idee.

De pilot agrarische bedrijventerreinen. Ik dank de VVD voor de ondersteuning van het amendement op dit punt, maar het wordt wel ietsje gewijzigd. Wij hopen desondanks op blijvende steun van de fractie van de VVD en op die van het CDA. Wat die fractie mij namelijk toefluisterde, staat nu in het amendement verwoord. Het amendement is meer toegespitst op de situatie in Nederweert waar al een initiatief aan de orde is. Amendement A14 trekken wij in.

**De voorzitter:** Door de leden Gorter, De Vaan, Verhoef-Bouwknegt en Jeekel wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 22 februari 2002;  
gezien de ontwerp tekst streekplan Noord-Brabant 2002;*

*Gelet op:*

- *het feit dat agrarische bedrijventerreinen (deels) een alternatief kunnen vormen voor veeverdichtingsgebieden;*
- *en het gewenst is om als Provincie ervaring op te doen met de realisatie van dergelijke terreinen;*
- *in Nederweert een initiatief is genomen om een vorm van een agrarisch bedrijventerrein te ontwikkelen.*

*Besluiten:*

*om in het ontwikkelingsprogramma behorende bij het streekplan op te nemen dat de Provincie aansluiting zoekt bij het initiatief in Nederweert, dit mede ondersteunt en dit ziet als een pilot agrarisch bedrijventerrein.”*

Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraad-

slaging uit. Het krijgt nr. A14a.

**De voorzitter:** Aangezien amendement A14 is ingetrokken, maakt het geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Lawaaisporten. De gedeputeerde heeft sympathie voor amendement A15. Hij komt in de Commissie terug op de vraag hoe er met deze problematiek moet worden omgegaan. Wij vinden dat prima. Wij doen daar graag aan mee, maar de strekking van het amendement was om iets scherper te formuleren wat in het streekplan op dit punt wordt opgemerkt. Ik vind het zonde dat element te laten vallen. Ik doe een beroep op de gedeputeerde dat onderdeel ook over te nemen.

.....

**De heer Gorter (D66):** Wij hebben in eerste termijn aangegeven dat wij het belangrijker vinden om in Brabant ongeveer drie echte grote vestigingsgebieden te realiseren dan een groot aantal kleinere. Daar ligt ook het antwoord. Het is best mogelijk dat wij in Brabant een echt groot vestigingsgebied erbij moeten hebben om dit soort kleinere problemen te kunnen oplossen.

## **“Dynamiek en vernieuwing-de kracht van Brabant”, Kadernota sociaal-economisch beleid 2002-2006; 22 maart 2002**

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 ziet de nota "Dynamiek en vernieuwing" nadrukkelijk als een kadernota. Wij zien haar ook beperkt tot het sociaal-economisch veld. Dit betekent dat de nota één taartpunt is uit een totale integrale taart die wij in Brabant willen bakken. Op die manier kijken wij naar deze nota. Dan komen wij in elk geval tot een andere conclusie dan GroenLinks. Ik hoor een paar andere fracties toch wel wat 'griepig' in de richting van GS reageren.

Wij zijn tevreden over de inzet van deze nota, omdat het sociaal-economisch beleid in Brabant eindelijk iets wordt wat iets inhoudt. Wij zien dat het nu meer wordt dan een vriendelijk macramé van een heleboel kleine projecten vol goede bedoelingen, maar zonder al te veel richting en uitstraling. De fractie van D66 wil een sociaal-economisch beleid dat echt iets om de hakken heeft.

**De heer Van Schoonhoven (GroenLinks):** Ik heb zojuist gezegd dat ik ingrediënten, zoals een heldere en eenduidige visie, noodzakelijk vind voor een goed sociaal-economisch beleidskader. Vindt de heer Jeekel dat deze nota een heldere en eenduidige visie in zich heeft?

**De heer Jeekel (D66):** Ik vind dat deze nota een aardige stap zet in de richting van zo'n visie. De grote integrale visie hebben wij hier een paar weken geleden behandeld. Dat was het streekplan. In de Memorie van Antwoord staat het ook goed verwoord: "De relatie tot het streekplan is verduidelijkt. Het streekplan is leidend als het gaat om ruimtelijke afwegingen."

**De heer Van Schoonhoven (GroenLinks):** De heer Jeekel refereert nu aan één strategisch document. Wij moeten echter ook rekening houden met een aantal andere documenten, zoals het Provinciaal Milieubeleidsplan en het Bestuursakkoord. Het document over de vergroening en ontgrijsing is ook een voorbeeld. Wij hebben het beleidskader ook afgemeten aan deze documenten.

**De heer Jeekel (D66):** Over duurzaamheid kom ik dadelijk nog te spreken. Het gaat echter te ver om een sectornota, zoals het vroeger werd genoemd, af te meten aan de volledige integratie van alle doelstellingen. Ik beoordeel het beleidskader aan de hand van de vraag of het sociaal-economische veld, dat op zichzelf al een behoorlijk fors veld is, goed uit de verf komt in het beleidskader. In die zin vind ik het een heel aardig verhaal. Integrale afwegingen worden op een gegeven moment in de breedte in de Staten gemaakt.

Ik herhaal dat de fractie van D66 een sociaal-economisch beleid wil dat echt iets om de hakken heeft. Onlangs hebben wij het IPO-rapport van de heer Geelhoed ontvangen. Met Geelhoed zeggen wij: liever een paar grote activiteiten die wij goed doen. Deze focus had wat ons betreft nog wat scherper gemogen.

Voor de fractie van D66 hebben de volgende onderwerpen prioriteit. Ten eerste de herstructurering van de bedrijventerreinen en het tot stand brengen van de herstructureringsmaatschappij. Ten tweede de strategische agenda voor milieu, economie en duurzaamheid. Ten derde een paar gerichte arbeidsmarktinitiatieven. Ten vierde de versterking van de professionaliteit in de voor ons belangrijke toeristisch-recreatieve sector. Ten slotte een grote bijdrage aan de realisatie van het streekplan en aan de realisatie van de revitalisering. Wij zijn graag dat de Provincie hierbij een krachtige opdrachtgeversrol op zich neemt, in de geest van Geelhoed. Die rol moet tot uiting komen in direct contact met bedrijven en de steden. Wij zien liever niet dat de Provincie steeds allerhande onduidelijke intermediaire kaders en vergadercircuits voedt, want die zijn er al volop op het sociaal-economische gebied. Concentreer je op de plaatsen waar het daadwerkelijk gebeurt, dus op de steden en de bedrijven. Dat lijkt ons een betere lijn. Ziet het College van GS de rol van opdrachtgever, zoals aangegeven in het rapport-Geelhoed, niet ook als belangrijk voor het



sociaal-economische beleidsveld? Het wordt sterk opgeschreven in de richting van het ruimtelijk-fysieke. Kan het niet ook in dit geval?

Evenals GroenLinks zijn wij van mening dat de nota nog wel wat meer duurzaamheid kan gebruiken in de uitwerking. Wij hebben gezien dat het SEOB het College aanbeveelt, de portfolio-analyse verder uit te werken. Het College zegt eigenlijk alleen: de beknopte analyse die er nu ligt, willen wij wel betrekken bij de sociaal-economische verkenningen. Zijn er nog verschillen van inzicht of niet? Is het echt de bedoeling dat het College van GS zich zwaar inspant om de portfolio-analyse verder uit te werken?

Wat het amendement van GroenLinks betreft, wil ik proberen om een tussenvoorstel te doen. Ik ben erg benieuwd wat het College hiervan vindt. In de missie staat dat de concurrentiekracht van het bedrijfsleven in internationaal perspectief duurzaam moet worden versterkt, teneinde daarmee een bijdrage te leveren aan de welvaart en het welzijn van de Brabantse bevolking. En aan een duurzame ontwikkeling, ook mondiaal, voeg ik eraan toe. Het vage begrip 'duurzaam versterken' zegt niet zo verschrikkelijk veel over duurzame ontwikkeling. Duurzaam versterken kun je altijd doen. Dat zegt niet zoveel. Daarom wil ik achter de woorden "aan de welvaart en het welzijn van de Brabantse bevolking" toevoegen: "en aan een duurzame ontwikkeling, ook mondiaal". Op die manier luidt de missie zoals zij naar onze mening moet luiden. Dat lijkt ons beter dan dat je zegt dat je de versterking van het bedrijfsleven alleen maar doet vanuit een poging om een duurzame ontwikkeling op mondiaal niveau te realiseren. Het laatste is ons namelijk net een brug te ver. Om die reden kunnen wij het amendement van GroenLinks op dit moment niet steunen. Wij zien wel graag dat de missie wordt aangevuld.

Dan de financiering. In onze visie is er op dit punt geen verschil van opvatting tussen het College en onze fractie. De gekozen aanpak, trapsgewijze, spreekt ons aan. Wij vinden het belangrijk dat wij in juni goed met elkaar kunnen spreken over de wijze en de mate van inschakeling van de BOM bij de uitwerking van deze nota.

Wij zijn ook blij dat de relatie tot het streekplan is verduidelijkt. Bij ruimtelijke afwegingen zijn de teksten van het streekplan leidend. Dat is duidelijk aangegeven. Zo hoort het ook. Wij voegen er wel graag aan toe dat dit ook geldt waar het de te honoreren ruimtebehoefte betreft. Deze toevoeging blijkt hard nodig te zijn. Bij de afronding van het streekplan kregen wij van gedeputeerde Van Geel het afsprakenkader Beleidslocaties van de Provincie en het SEOB gepresenteerd. Ik mag er toch van uitgaan dat deze afspraken ook onderschreven zijn door de toenmalige voorzitter van de BZW? Wat lezen wij echter in het Brabant Magazine? De heer Van Elderen, inmiddels geen voorzitter meer van de BZW, schrijft: "Het bedrijventerreinenbeleid, dat lijkt nergens op. (...) De Provincie is misschien wel de onduidelijkste partij van allemaal." Hebben Gedeputeerde Staten al nagetrokken wat de huidige voorzitter van de BZW eigenlijk vindt van deze uitspraken? Wordt het recentelijk overeengekomen afsprakenkader daar nog gedragen? Het is zo stil na het interview en dat vind ik een beetje vreemd. De toenmalige voorzitter doet een aantal vergaande uitspraken, maar ik hoor de huidige voorzitter niet. De heer Van Elderen plaatst eigenlijk een bom onder de recente afspraken. Hij zet de Provincie min of meer in het beklagdenbankje. De reactie van GS-lid Hoes verbaast ons dan toch wel een beetje. Hij zei: de heer Van Elderen ziet het een beetje zwart-wit. Laten wij even klip en klaar constateren dat het streekplan hier een maand geleden is vastgesteld en dat de heer Van Elderen afstand neemt van cruciale afspraken, als het gaat over bedrijventerreinen, planning en normering. Dat kan helemaal niet. Waarom op dit punt niet een sterke reactie van GS? Helemaal mal wordt het als dezelfde gedeputeerde meldt: het is nu eigenlijk aan de Provincie om een extra stap te zetten, want het bedrijfsleven heeft al veel gedaan. Op basis van de uitspraken van de heer Van Elderen hebben wij niet het gevoel dat daar een grote noodzaak toe bestaat. Wat bedoelt het College precies met een extra stap? Wij willen hier graag uitleg over, want de uitwerking van deze goede kadernota vereist een zelfbewuste Provincie, met een volwassen en, zo nodig, heel kritische relatie met het bedrijfsleven. Wij zien graag dat het College van GS dit onderschrijft.

.....

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Ik zal het kort houden. Ten eerste is het enthousiasme bij GS duidelijk aanwezig. Ten tweede is de missie duidelijk en duurzaam verbeterd. Ten derde geef ik een advies. Zou de ambitie eigenlijk niet wat verder ingekaderd kunnen worden, met concentratie op een paar grote kernactiviteiten? Nog een advies. Gebruik het idee dat de heer Geelhoed aangeeft in "Op schaal gewogen", namelijk het provinciaal opdrachtgeverschap, ook voor de uitwerking van deze sociaal-economische nota.

## **Vragenuurtje, motie betreffende proefboringen in de Biesbosch; 22 maart 2002**

**De voorzitter:** Door de leden Roovers, Von Meijenfeldt, Geen, mevrouw Van den Berg, mevrouw Verhoef-Bouwknegt, Van Langevelde en Le Hane, wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant,  
op 22 maart 2002 in vergadering bijeen,  
hebben kennis genomen van de uitspraak van de Raad van State waarmee aan de  
Nederlandse Aardolie Maatschappij vergunning wordt verleend voor het uitvoeren van  
proefboringen in het belangrijke natuurgebied de Biesbosch;  
in overweging nemende dat de Staten zich in het verleden bij herhaling hebben uitgesproken  
tegen het uitvoeren van gasboringen in, onder of via de aangrenzende gebieden van het  
belangrijke natuurgebied de Biesbosch;  
roepen de Tweede Kamer op om, evenals dit voor de Waddenzee het geval is, de Biesbosch  
tot gesloten gebied te verklaren voor het uitvoeren van proefboringen en zodanige  
maatregelen te treffen dat dergelijke boringen achterwege blijven;  
verzoeken het College van Gedeputeerde Staten, dit standpunt onder de aandacht te  
brengen van de Tweede Kamer en het kabinet;  
en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van  
beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M1.

***Instelling Commissie van advies voor Moerdijkse Hoek;  
20 september 2002***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Naar aanleiding van de opmerking van de fractie van het CDA deel ik mee dat wij geen behoefte hebben aan een coördinerend gedeputeerde. Wij vinden dat deze kwestie Collegebreed moet worden aangepakt. Ik kan mij heel goed voorstellen dat diverse gedeputeerden daadwerkelijk en intensief bij het proces en bij de discussie met de Commissie worden betrokken. In het Statenvoorstel staat met name dat de bestuurlijke aansturing moet worden verbeterd. Dat ligt niet alleen bij de Staten, maar ook bij het College, want daar ligt op dit moment nogal wat huiswerk. Ik hoop dat dit huiswerk heel snel klaar is, zodat de daadwerkelijke discussie echt kan starten.

## ***Strategisch beleidsplan Brabants Bureau voor Toerisme; 7 en 8 november 2002***

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! De ontwikkeling van een strategisch beleid van het BBT zien wij als positief. Wij zien zelfs een behoorlijke groei van de ambitie die het BBT uitstraalt. Op hoofdlijnen ziet het er goed uit. Uit de Commissievergadering resteren nog twee punten, die ook centraal staan in de Memorie van Antwoord. Het eerste punt is de verhouding tussen het provinciaal bestuur en dat van het BBT. Bijna staande de Commissievergadering werden wij verrast door een brief van het BBT. Het bestuur meldde daarin dat de Provincie te weinig zou financieren. Het achtte het financieringsvoorstel van de Provincie absoluut te gering. De Provincie gaf aan, lager in te zetten, en dus zaten we in de Commissievergadering met de vraag, wat het bestuur zou doen als de Provincie bij haar financieringsvoorstel zou blijven. Daar hebben we nu een antwoord op, en wel in eerste instantie van GS. Wij vonden dat een heel aangenaam briefje, waarin GS aangeven, nog eens heel goed aan het bestuur van het BBT te hebben uitgelegd hoe het werkt. Het bestuur van het BBT reageerde daar instemmend op. GS hebben aangegeven dat, als het bestuur van het BBT aanvullende wensen heeft, het gebruik kan maken van een al langer bestaand instrument, waarvan we met elkaar al lang wisten. Ik neem ook aan dat het bestuur van het BBT, en anders wel de directeur, wist dat dat bestond.

Zoals gezegd, vond ik het op zich een prettig briefje, zij het dat één element ontbrak, namelijk de brief van het BBT, waarin het bestuur aangeeft, de gemaakte afspraak erg goed te vinden. Die brief komt binnen, maar misschien kan het College het bestuur van het BBT vragen, voortaan met zijn brieven op een iets eerder moment te komen. In bestuurlijke processen houd ik er niet zo vreselijk veel van - ik denk dat dat voor de Staten als geheel geldt - als echt op het allerlaatste moment brieven binnenkomen. Wij hebben dezelfde aarzeling van GroenLinks of het nu echt goed zit, maar wij zijn iets te chique en iets te genuanceerd om te willen stoken in een recent gelijmd tamelijk slecht huwelijk, dus daar zullen wij ons verder niet mee bezighouden. Wij houden derhalve wat aarzelingen op dit punt.

**Mevrouw Cardinaals-Noz (GroenLinks):** Het mag de heer Jeekel bekend zijn dat GroenLinks het wel prettig vindt om af en toe eens te prikkelen.

**De heer Jeekel (D66):** Het andere punt gaat over de retailfunctie, waarover wij ons echt hebben verbaasd. Het lijkt erop, alsof GS met belastinggeld bijna rechtstreeks in de markt van het reizen boeken gaan investeren. Ik lees een stukje voor uit het rapport over de ICT-functie. Op bladzijde 22 staat: het blijkt dat de toerist nog steeds veel accommodatie rechtstreeks boekt bij accommodatieverschaffers. De grote bungalowparkhouders hebben eveneens een sterke, directe lijn naar de consument. Onder touroperators gebeurt ook heel veel richting consument. In toenemende mate verschijnen er ook direct sellers op de markt, die via internet de consument benaderen. Om dit geweld

- dit is een BBT-tekst - van grootschalige nieuwkomers die met een ICT-aanpak een deel van de markt pakken te weerstaan, zal een krachtdadige lijn moeten worden ingezet. Daar zijn wij het mee eens. Wij zien graag dat het BBT een krachtdadige lijn inzet. Alleen de vraag is, of wij als Provincie met geld van de belastingbetaler daadwerkelijk in zo'n activiteit onze gelden moeten stoppen. Ja, antwoordt het College, er zijn heel veel nuttige sociale doelen. Ik maak even een vergelijking. De benzine van Shell zorgt ervoor dat je je oude moeder per auto kunt gaan opzoeken. Daarmede vervult de benzine van Shell een uitermate nuttig sociaal doel. In die zin snap ik de benadering van het College. Maar ik neem niet aan dat de Provincie de benzine van Shell gaat subsidiëren; het lijkt mij althans geen rol die de Provincie op zich zou moeten nemen.

Kortom, op dit punt is mijn fractie nog steeds niet overtuigd van het feit dat wij het geld daadwerkelijk hierin moeten stoppen. Ik zie graag dat de gedeputeerde, hem kennend als een goed debater en een sterk beantwoorder, daar nog eens goed naar kijkt en ons echt

probeert te overtuigen. De snelheid waarmee GroenLinks, niet overtuigd toch maar meegaat met de subsidieverlening, ligt ons iets te hoog.

.....

**De heer Hoes (GS;VVD):**..... De heer Jeekel is in afwachting van een debat, maar een groot debat over ICT moeten wij vanavond niet houden. Wij hebben in de Commissie al uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld. De fractie van D66 was toen heel stellig. Ik ben zo vrij op te merken dat, omdat D66 een en ander toen zo hard aanzette, zo ongeveer de helft van de Memorie van Antwoord op die kwestie is toegesneden. Andere fracties waren in feite minder hard op dat punt, maar de heer Jeekel heeft sommige sprekers vervolgens uitgelokt, waarna wij een stevig robbertje over die kwestie hebben gevochten. De heer Jeekel kan ervan uitgaan dat wij voldoende overtuigd zijn van de opvatting van de fractie van D66 dat wij minimaal moeten zijn als het gaat om ICT. Het moet echt om de publieke taken gaan.

**De heer Jeekel (D66):** Voor de duidelijkheid: wij zien in het ICT-plan ontzettend veel andere mogelijkheden. Wij blijven wel zeggen dat wij het idee hebben dat er met het geld van de belastingbetaler in een echte markt wordt geïntervenieerd. Wij vragen ons af of wij dat moeten doen. De gedeputeerde heeft zichzelf overtuigd van het absolute nut van een eenmalig subsidieverzoek vanuit de gedachte om eens een rondje te doen, om zoveel mogelijk argumenten op een rij te krijgen. Wij doen het daarmee. Wij gaan er echt geen messen over trekken, maar eigenlijk zeggen wij: wij zouden het niet moeten doen.

## ***Vaststelling partiële herziening Waterhuishoudingsplan-2; 7 en 8 november 2002***

**De heer De Vaan (D66):** Ik ga het brede kader dat de heer Bakker heeft geschetst, niet herhalen, maar ik ben het wel met hem eens. Ik hoop ook dat hij voor de volgende vergadering ook de financiële consequentie daaruit zal trekken.

Wat betreft het WHP2 hebben wij in onze interne afweging onderscheid gemaakt tussen het plan, het uitvoeringsprogramma en de financiering. Dat is hier nu ook gebeurd. Kijken wij naar het plan, dan is het duidelijk dat wij dat van harte ondersteunen. Wij willen de Commissievergadering op dit punt niet overdoen, zij het dat wij voor twee punten de bijzondere aandacht van het College willen vragen. Het gaat in de eerste plaats om duurzame watervoorziening. Wij zien graag dat de verschuiving van grondwaterwinning naar oppervlaktewaterwinning nog meer dan 10% gaat bedragen. Wij hopen dat het College zich daar heel hard voor gaat maken. Daarnaast wijs ik op de verontreiniging door de riolering in het buitengebied. Ik zie om mij heen dat gemeenten concrete plannen maken. Ik hoop van ganser harte dat zij daarin de zorgplicht voor de individuele behandeling van het afvalwater bij huizen overnemen, want dat wil de provincie. Ik vraag het College dringend heel hard te gaan lopen op dit punt en de gemeenten hiervan te overtuigen. Dat betekent op lange termijn het wegnemen van bronnen van verontreiniging.

Dan het uitvoeringsprogramma. Wij moeten dat nu voor kennisgeving aannemen. In principe zijn wij het daarmee eens. Wij gaan zelfs nog een stap verder.

Ten slotte de financiering. Daar is in de Commissie heel veel tijd aan besteed. Ik kan namens onze fractie zeggen dat wij een optimaal gebruik van het middel van de heffingen voorstaan. Wij willen graag een regeling waarin niet wordt uitgelokt tot allerlei gerechtelijke procedures. Dat kan op een gegeven moment een verschuiving in de afwegingen geven. De middelen die verdwijnen, moeten dan wel uit een andere pot komen. Wij hopen voorts dat het College goed overleg voert met betrokkenen, want wij hebben op dit moment de indruk dat zij de hakken te veel in het zand zetten. Wij zijn echter mede afhankelijk van hun medewerking. Wij zien graag dat er wordt gekomen tot een dusdanig overleg dat er sprake is van medewerking.

## ***Vragenuurtje, betreffende grondbeleid; 7 en 8 november 2002***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! In december 2001 heeft de fractie van D66 van harte ingestemd met het voorstel dat er toen lag ten aanzien van het grondbeleid. Alhoewel wij toen hebben aangegeven dat wij het betreunden dat het College het oorspronkelijke voorstel dat toen in de Commissie was behandeld, niet had gehandhaafd. Onder politieke druk bleef slechts een waterig aftreksel over van wat in eerste instantie de bedoeling was. Nu ligt er een voorstel voor het instellen van een portefeuille strategische grondaankopen. De vraag die wij ons hebben gesteld, is of dit voorstel getuigt van meer moed en durf dan de vorige keer het geval was. Ons antwoord daarop is bevestigend. Bovendien wordt in de Najaarsnota al een bedrag gereserveerd, vooruitlopend op het volgende integrale afweegmoment wanneer de omvang van de portefeuille wordt bepaald. Nu is het het College dus ernst. Onze fractie vindt dat er voldoende waarborgen zijn ingebouwd om vol vertrouwen te starten met het grondbeleid, zowel in de opsomming van de toetsingscriteria als in het ontwerpbesluit. Met name het eerste criterium, waarin het aanvullende karakter van de portefeuille wordt benadrukt, is het kernpunt waar het in onze ogen om draait. De wijzigingen naar aanleiding van de Commissievergadering, zoals die in de Memorie van Antwoord zijn verwoord, beschouwen wij als verbeteringen. Wij zijn vooral tevreden over het nieuwe punt 5 van het ontwerpbesluit, waarin staat dat de toetsingscriteria niet worden vastgesteld of gewijzigd, zonder het advies van de Commissie ab te vragen. Op twee onderdelen kunnen de Memorie van Antwoord en het conceptbesluit aanleiding geven tot verwarring. Ik vraag de gedeputeerde in deze vergadering op die punten opheldering te verschaffen. Wat betreft het beslissingsmodel wordt model 5 gehanteerd, delegatie aan GS, zij het dat een en ander volgens het schema dat bij de notitie is gevoegd beperkt blijft tot lump sum. Het is mij niet duidelijk wat die beperking inhoudt en of die valt onder die zaken waarover het College de Commissie zal consulteren. Consulteren doet het College ook als het gaat om het bekijken van de noodzaak van het inzetten van het grondbeleid als aanvullend instrument.

In punt vijf van het besluit dragen wij het College op toetsingscriteria vast te stellen. Worden hier andere toetsingscriteria mee bedoeld dan die welke wij nu vaststellen? Zo neen, dan kan het woordje "vaststellen" in punt vijf vervallen en gaat het alleen om de wijziging van de toetsingscriteria. Zo ja, dan heeft die vaststelling door PS vandaag weinig zin.

Deze opmerkingen en vragen horen eigenlijk in de Commissie thuis, maar ik kan ze nu pas maken en stellen, omdat de wijzigingen naar aanleiding van de Commissievergadering pas recentelijk op papier zijn gekomen.

Op zichzelf hebben wij tegen het delegatiebesluit geen bezwaar. Het lijkt een logische stap ter overbrugging van de tijd tot de invoering van het duale stelsel, wanneer GS automatisch de bevoegdheid krijgen om te beslissen over privaatrechtelijke aangelegenheden. Maar ook hierbij hebben wij een vraag. De beslissing omtrent de financiële vulling van de portefeuille zal pas worden genomen, staat in de notitie, bij het volgende integrale afweegmoment, zijnde de Voorjaarsnota 2003. De 5 mln euro in de Najaarsnota geldt slechts als een reservering. Eigenlijk is het delegatiebesluit op dit moment overbodig. Of zie ik dat verkeerd, en geldt die 5 mln euro toch als een vulling van de portefeuille en kan het College vanaf nu grondaankopen doen?

Al met al is de zaak voor ons, na de Commissievergadering met de Memorie van Antwoord, het delegatiebesluit en de passage in de Najaarsnota er niet duidelijker op geworden. Ik hoop en verwacht dat het College hierover opheldering kan verschaffen.



## ***Wijziging grondwaterheffingsverordening, vaststelling hoofdstukken 12 en 13 waterhuishoudingsplan en uitvoeringsprogramma; 6 december 2002***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Het CDA sprak over een voorstel met een te hoge heffing op het grondwater. De VVD zei dat de consument de dupe daarvan is. Ik heb eventjes zitten rekenen. Ik heb mij beperkt tot een eenvoudig soort water, gewoon bier. Als je een kratje haalt, dan zit daar acht liter in. Voor een liter bier heb je ongeveer 10 tot 12 liter water nodig. Voor een kratje heb je dus ongeveer 100 liter water nodig. Voor een kuub heb je tien kratjes. Het verschil tussen het CDA, de VVD en het College is een halve eurocent, of te wel een cent. Dat betekent dat wij aan de bierdrinkers in Brabant moeten vragen of zij het erg vinden een cent meer te betalen voor tien kratjes bier. Dat moet toch kunnen. Wij begrijpen dus niet dat er wordt gesteld dat er geen draagvlak voor dit voorstel is.

Ik kom nu te spreken over het voorstel. D66 heeft vanaf het begin de aanpassing van het Waterhuishoudingsplan van harte ondersteund. Wij hebben ook steeds gezegd dat er voldoende middelen voor moeten komen. Die middelen moeten ook komen uit de sector die er het meeste voordeel van heeft. Dat betekent een optimaal gebruik van de heffingen. In de eerdere behandeling in de Staten hebben wij wel gesteld dat er voor ons een grens is. Het moeten duidelijke heffingen zijn en geen heffingen die juridisch kunnen worden aangevochten. Ik moet zeggen dat GS het voorstel in dat opzicht in onze richting hebben bijgebogen.

In de eerdere behandeling heb ik van de andere partijen steeds gehoord dat dit plan er moet komen en dat er voldoende middelen moeten zijn. Nu wordt dit amendement neergelegd. Tot mijn verbazing is dat niet alleen ondertekend door het CDA en de VVD, maar heeft de PvdA er behoorlijk wat sympathie voor. Juist die laatste fractie heb ik tot nu toe heel andere verhalen heb horen vertellen in de vier Commissievergaderingen en de voorgaande Statenvergadering. Ik zit nu dus met een geweldig probleem. Hebben GS ons steeds voor de gek gehouden? Zijn er echt voorstellen gemaakt met miljoenen euro's te veel? Ik wil expliciet antwoord hebben op de vraag of GS ons een voorstel hebben gedaan dat niet deugdelijk is. Of zijn GS het niet eens met de coalitie? In tweede termijn kom ik met de eindbeoordeling van mijn fractie.

.....

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Ik verbaas mij over de opstelling van GS. Tot en met de laatste Commissievergadering heeft de gedeputeerde te vuur en te zwaard verdedigd dat er een goed voorstel lag. Wij konden allemaal goed begrijpen dat er met het oog op de toekomst nog bepaalde invullingen bij zouden moeten komen. Het valt mij dus ongelooflijk tegen dat ik tot drie keer toe moest interrumpen om GS te laten zeggen dat het tegen het amendement is. Ik vind het zeer spijtig dat men dit niet spontaan uit zichzelf zei.

De PvdA heeft het voorstel nog sterker dan de gedeputeerde verdedigd. Ik begrijp de sympathie van die fractie voor het amendement niet. Ik begrijp nog minder dat eigenlijk impliciet wordt gezegd dat men van die kant voor het amendement zal stemmen. Ik betreur dat heel erg. Ik vraag mij af wat de woorden van de PvdA waard zijn als wij het over een aantal natuur- en milieuzaken hebben. Wij zijn tegen het amendement. Als het wordt aangenomen, dan zullen wij tegen het gehele uitvoeringsplan stemmen, omdat wij vinden dat een en ander dan een slap aftreksel is geworden van wat het had moeten zijn.

Wij beschouwen de motie als een doekje voor het bloeden, maar misschien kan dat nog een klein beetje helpen. Daar komt bij dat de tekst open laat dat de heffing in het voorjaar alsnog kan worden verhoogd in het kader van de onderhandelingen over het nieuwe College. Tegen die achtergrond zullen wij met moeite voor de motie stemmen.

## ***Aanpassing Waterschapsbestel; 4 juli 2003***

**De heer Gorter (D66):** D66 vindt het voorstel evenwichtig. Het volgt de juiste uitgangspunten en is in lijn met de eerder door de Staten gekozen methode. In die zin gaan wij akkoord. Wij vinden het wel groot belang dat het aantal bestuurszetels per waterschap in een volgende periode daadwerkelijk naar een geringer aantal dan de huidige 45 gaat. Dat was ook de wens in de Commissie. Ik onderschrijf het gestelde van de VVD over de democratische legitimering van de waterschappen. Wij moeten daar actief en serieus mee bezig blijven. Die kwestie moet worden bevorderd. Daar kan de methode van stemmen via internet een goede mogelijkheid bij zijn. Wij vinden het van belang dit goed te onderzoeken.

## **Visie Mobiliteit Noord-Brabant/Actualisering PVVP; 3 oktober 2003**

**Mevrouw Houtepen-Kunnen (D66):** Voorzitter! D66 deelt op zichzelf de uitgangspunten van de aan de orde zijnde visie. Als een en ander dadelijk is vastgesteld, komen de uitvoeringskracht en de uitvoeringsaspecten om de hoek kijken. Wij zien graag dat er met afrekenbare doelen wordt gewerkt. Wij vinden het ook belangrijk dat er met betrekking tot het openbaar vervoer een kwaliteitsslag wordt gemaakt, ondanks de bezuinigingen die eraan lijken te komen. In tegenstelling tot wat de VVD zojuist aangaf, zijn wij van mening dat heel intensief en vernieuwend moet worden gekeken naar de mogelijkheden op dit punt. Wij denken daarbij onder andere aan de mogelijkheden op het gebied van elektronica. Die zijn van belang voor het openbaar vervoer, maar ook voor het wegennet. Ook daar kan op die manier verlichting worden gegeven. Er moet dus vernieuwend worden gekeken naar het vervoer in het algemeen, zodat nieuwe zaken naar voren kunnen komen. Daarbij valt te denken aan geautomatiseerd personenvervoer. In dat kader spelen vragen als: hoe bent u hier gekomen, hoe verplaatst u zichzelf het liefst? Waarschijnlijk zo snel mogelijk, of met goede overstapmogelijkheden en geringe of geen wachttijden. Dat zijn allemaal zaken die om vernieuwing vragen, minder geënt op de bestaande structuren. Het gaat wat dat betreft om het vraaggericht zijn en niet om het aanbodgericht zijn. Daar moet vervolgens een milieu- en gebruiksvriendelijk aspect in worden opgenomen.

Het is goed dat in de visie sprake is van samenhang tussen ecologische, economische en sociale aspecten. De ruimtelijke ordening en de infrastructuur moeten daar overigens ook onderdeel van uitmaken. D66 ziet heel graag dat via dit plan niet alleen wordt gereageerd op de impulsen van de economie, maar ook dat er een actief en sturend beleid wordt gevoerd. De geluidshinder, ook van het spoor, verdient in dat kader aandacht.

## **Bespreking bezuinigingen Openbaar Busvervoer; 5 december 2003**

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Gelijk aansluitend bij de vraag die GroenLinks heeft opgeworpen, namelijk of we wel in voldoende mate weten wat we precies willen met het openbaar vervoer, zeg ik dat wij het gevoel hebben dat we het daarover, na een discussie die al zo'n zeven jaar loopt, behoorlijk eens zijn. Het is echter vooral de vraag, wat we kunnen. Op dit moment blijkt dat we een aantal dingen niet kunnen, vanwege beleidsmaatregelen van het Rijk. In die zin zijn wij het ermee eens dat GS in haar creativiteit, die zij vanuit de Commissie opgedragen heeft gekregen, goed heeft gekeken naar wat er in de periode tot 1 april aan noodverbanden kan worden gelegd. Complimenten daarvoor, maar ik heb er gelijk ook een vraag over. Waarom is het bedrag die ton geworden, en geen hoger bedrag? Heeft de gedeputeerde zichzelf die ruimte gegeven? Was die ruimte beschikbaar en is er elders geen geld voor beschikbaar? Of is de bereidheid er wel om er meer geld in te steken?

Als ik kijk naar het noodverband, dus naar de projecten waarover wordt gesproken in het persbericht, vraag ik de gedeputeerde waarom die projecten zijn gesubsidieerd tot 1 april, en een aantal andere niet. Ik noem vooral de lijnen 160 en 92, waarvan mijn fractie het idee heeft dat daar duidelijke knelpunten liggen, die misschien in de periode tot 1 april aanstaande zouden kunnen worden opgelost, misschien wel in relatie tot hetzelfde bedrag van een ton. De al eerder uitgezette lijn van D66 is: zoek het bij het openbaar vervoer vooral in de vernieuwingen, en niet in het blijvend leggen van noodverbanden waar dat geen duurzame toekomst heeft. Investeer in ieder geval in vernieuwing, en ga geen gelden die bedoeld zijn voor vernieuwingen inzetten ten behoeve van het leggen van noodverbanden. Dat zou ons bijzonder slecht voorkomen.

Daar waar gemeenten aangeven dat zij wellicht willen nadenken over het zelf inzetten van middelen, vraag ik het College of het daarvan voldoende op de hoogte is. Als die gemeenten daadwerkelijk met geld komen, is het College dan in beginsel bereid daar een schepje bovenop te doen?

**De heer Althuizen (PvdA):** Bent u het met mij eens dat er weinig valt te vernieuwen als wij als provincie eerst gaten laten vallen?

**De heer Gorter (D66):** Ja, maar andersom is ook het geval: als je je geld blijft steken in projecten die duurzaam onrendabel zullen zijn, staat dat daarmee ook een stuk vernieuwing van het openbaar vervoer in de weg.

**De heer Schouten (SP):** Wat is het criterium voor "duurzaam onrendabel"? We willen tenslotte ook openbaar vervoer hebben om alternatieve ruimte te hebben voor mensen die geen auto meer hebben, en om het autoverkeer terug te dringen.

**De heer Gorter (D66):** Daar ben ik het helemaal mee eens; materieel zitten we op dezelfde lijn. Maar de werkelijkheid gebiedt te zeggen dat er te weinig geld is om alles te doen wat wij in de afgelopen jaren hebben bedacht. De essentie van het verhaal is om in ieder geval de vernieuwing gestalte te geven. Als je dat niet doet, ben je alleen maar met ad hoc werkzaamheden bezig. Zorg ervoor dat je de basis die je in ieder geval in de toekomst wilt handhaven, zoveel mogelijk realiseert. Dat is de essentie.

.....

**De heer Janse de Jonge (GS;CDA):**..... Dan iets over de gemeenten. Het is mij niet bekend dat zij bereid zouden zijn middelen in te zetten voor het in de benen houden van onrendabele lijnen. Ik heb de afgelopen maanden veel brieven en e-mail op dit punt ontvangen. De afgelopen drie maanden heb ik de enveloppen persoonlijk open gemaakt en onmiddellijk gekeken of er cheques van gemeenten in zaten. Geen enkele gemeente heeft er tot nu toe geld voor over, zelfs geen euro! Komt daar wijziging in, dan horen de Staten dat, maar ik heb dat tot nu toe niet meegekregen.

De heer *Gorter* (D66): De Staten hebben vanmorgen een brief gekregen van de gemeente Veghel. Daarin zit een dergelijke suggestie toch een beetje verwerkt. Wellicht is het interessant als de provincie de gemeenten een beetje prikkelt op dit punt. De vraag aan gemeenten wat zij er zelf voor over hebben, in het licht van de gesignaleerde knelpunten, is wat mij betreft een reële. De gemeenten moeten niet alleen kijken naar de mogelijkheden van de provincie. Zij moeten ook bekijken wat zijzelf kunnen doen. Als de gemeenten daartoe bereid zijn, dan vind ik het passend dat de provincie er nog iets bovenop doet, als de financiële ruimte er is.

.....

**De heer *Gorter* (D66):** Mevrouw Weeterings sprak in het begin van haar betoog al over creativiteit. Wij hebben het hier over noodverbanden, noodsituaties en tijdelijke oplossingen. Ik vind het juist van creativiteit getuigen als de provincie in haar contacten met de gemeenten de dringende suggestie meegeeft dat, als gemeenten deze kwestie echt belangrijk vinden, zij moeten kijken of zij er iets voor over hebben, los van de gemeentelijke problematiek met betrekking tot de financiën, want die ken ik ook. Als je er iets voor over hebt, dan moet je ook proberen om dat samen tot een goed einde te brengen.

## ***Informatieprotocol Locaties glastuinbouw; 5 december 2003***

**De heer Gorter (D66):** Voorzitter! Min of meer naar aanleiding van het informatieprotocol. Ik durf dit aan de orde te stellen, omdat de gedeputeerde mij in de commissievergadering heeft toegezegd dat hij in de Statenvergadering op mijn vraag zou terugkomen. Het gaat met name om de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) en de grote zorgen van mijn fractie over de voortgang van de sanering van de glastuinbouwlocaties. Ik heb overigens begrepen dat het College die ook heeft. De sanering loopt niet goed. In de laatste kwartaalrapportage staat dat zo lang een substantiële provinciale saneringsregeling uitblijft de TOM op dit gebied niets kan presteren. In de commissievergadering is gesuggereerd dat de vertegenwoordiger van GS nog eens uiteen zou kunnen zetten wat op dit moment de situatie is. Wellicht kan GS de TOM inspireren, misschien ook financieel, om wel tot sanering over te gaan. Ik ben heel benieuwd naar de reactie van GS.

# Hoofdstuk 3

## *Maatschappij*

*Zorg en welzijn*  
*Cultuur en media*  
*Jeugd- en ouderenbeleid*  
*Ict*

## **Plan Jeugdbeleid 2000-2003; 17 december 1999**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Het is de eerste keer dat wij in deze Staten spreken over een Plan Jeugdbeleid. Voorgaande keren spraken wij over een Plan Jeugdhulpverlening. Dit is een uitvloeisel van het Bestuursakkoord, waarin jeugdzorg en algemeen jeugdbeleid in één portefeuille zijn gekomen. Hiermee worden de samenhang en een integrale benadering van jeugdzorg en algemeen jeugdbeleid benadrukt. D66 vindt dit een heel goede ontwikkeling. Immers, het wordt steeds duidelijker dat binnen het brede jeugdbeleid alleen een integrale aanpak van de verschillende disciplines succesvol kan zijn. De hoofdpunten in het plan zijn een aanval op de wachtlijsten bij de Bureaus Jeugdzorg door een extra financiële impuls, die eigenlijk al in het Bestuursakkoord was vastgelegd, en afspraken met de Gemeenten over afstemming tussen de regionale jeugdzorg en het gemeentelijke preventieve jeugdbeleid. Beide punten hebben de instemming van onze fractie. Er is over het jeugdbeleid erg veel te zeggen. In de Commissie is dit ook gebeurd. Ik beperk mij hier tot twee punten, de Bureaus Jeugdzorg en het accommodatiebeleid in de jeugdhulpverlening.

De fractie van D66 heeft in het Commissieadvies laten opnemen dat zij het niet eens is met de gekozen organisatiestructuur voor de Bureaus Jeugdzorg. Wij hadden en hebben er andere ideeën over dan het College, niet uit principiële overwegingen, maar uit strategisch-tactische. Wij hebben in de Commissie en buiten de Commissie van mensen die in de jeugdhulpverlening werkzaam zijn, alleen maar geluiden gehoord die varieerden van grote aarzeling tot een ronduit negatieve beoordeling van de bestuurlijke onafhankelijkheid van de Bureaus. Men is ook nog niet zover en zegt alle beschikbare energie nodig te hebben voor het opbouwen en daarna draaiende houden van de Bureaus. Waarom dan nu weer onrust en discontinuïteit gebracht in een structuur die toch al moeite heeft wortel te schieten in de Brabantse samenleving! Het is met onwillige honden slecht hazen vangen, voorzitter. De vorige keer hebben wij ook al gezegd, dat het beter is een overgangperiode te creëren, waarin de opnemende voorzieningen nog een belangrijke stem in het kapittel hebben. In die overgangperiode zijn verschillende modellen denkbaar. Wij zien nog steeds absoluut niet in wat er tegen een overgangperiode zou kunnen zijn en gezien de huidige situatie zijn de vraagtekens van onze fractie nog steeds actueel.

Gisteren is het advies van de Commissie-Günther uitgekomen, de Commissie die een advies aan het ministerie heeft uitgebracht over de opzet van de nieuwe Wet op de jeugdzorg. Ik heb in de snelheid nog niets kunnen vinden met betrekking tot de organisatie van de Bureaus Jeugdzorg maar misschien weet de gedeputeerde inmiddels iets meer en kan hij ons dat nu mededelen. In het geval dat de onafhankelijke bestuursvorm van de Bureaus weer ter discussie komt: wat gaat het College dan doen met de Statuuitspraak van december 1998?

Het tweede punt wordt gevormd door de accommodaties in de jeugdhulpverlening. De Commissie VOJ heeft afgelopen woensdag een werkbezoek gebracht aan een instelling van jeugdhulpverlening in West-Brabant. Van de Collegepartijen ontbrak de fractie van de PvdA en ik durf te zeggen dat die fractie wat heeft gemist. Het jeugddorp Maria Rabboni is in zo'n erbarmelijke staat van onderhoud, dat gerust gesproken kan worden van een verpaupering waarvoor een rijke Provincie als Noord-Brabant zich diep moet schamen. De varkensstallen in deze Provincie zijn vele malen beter dan die jeugdverblijven. Ik weet dat bij de decentralisatie van de jeugdhulpverlening in de doeluitkering ten onrechte geen rekening is gehouden met de exploitatielasten van de gebouwen. Het is dus in de eerste plaats een kwestie van de rijksoverheid. Natuurlijk, maar is de kous voor de Provincie daarmee af? D66 vindt heel nadrukkelijk van niet. Wij kunnen ons niet aan de verantwoordelijkheid daarvoor onttrekken met dat argument. Bij de behandeling van de Najaarsnota heeft mijn fractie een motie over dit onderwerp ingediend met onder andere het verzoek, een onderzoek naar de meest belangrijke knelpunten in te stellen. Gedeputeerden antwoordden toen dat het onderzoek er al was en dat een en ander in het kader van de Voorjaarsnota opnieuw aan de orde zou komen. Ik denk dat na het bezoek van eergisteren de meerderheid van de Commissie zo'n knelpuntenonderzoek helemaal niet nodig heeft om ervan overtuigd te zijn



dat dit zo niet kan. Wij waren na een verblijf van anderhalf uur in de aula van het jeugdorp allemaal versteend van de kou. Verwarmen van de gebouwen is namelijk niet mogelijk. Wat moet er naar het oordeel van mijn fractie dus gebeuren? Ik probeer daarbij voor de rest van mijn betoog zakelijk te blijven, al valt dat mij bij dit onderwerp niet gemakkelijk. Wij moeten niet een bedrag afzonderen van de doeluitkering voor de exploitatie van de gebouwen. Ook wij willen daaraan niet tornen. Dat geld is heel hard nodig voor de hulpverlening zelf. Wij vinden dat de Provincie bij de Voorjaarsnota een bedrag moet ramen als een soort van eenmalige investeringsimpuls. Wij spreken dus niet over een structureel bedrag maar over een eenmalige impuls. Wij denken daarbij aan een bedrag van f 20 mln. De Provincie Noord-Holland kampte met dezelfde problematiek. Provinciale Staten van Noord-Holland hebben uit de autonome middelen f 26 mln. beschikbaar gesteld, zijnde 33% van de doeluitkering. De Provincie Noord-Brabant heeft een doeluitkering van f 160 mln. f 20 mln. zou hiervan 12,5% zijn, zowel absoluut als relatief minder dan Noord-Holland. Ik wil daarmee maar zeggen dat wij zelfs met het beschikbaar stellen van een bedrag van f 20 mln. nog absoluut niet in de voorhoede spelen. Ik denk dat er de komende jaren veel werk aan de winkel is in het jeugdbeleid. Er is veel in beweging en dat is goed, tenminste als het niet gaat om “het bewegen om het bewegen”. Beweging moet tot doel hebben het bereiken van een kwalitatief goed jeugdbeleid in accommodaties die voldoen aan de eisen van deze tijd. Als wij daarin niet slagen, zal het streven naar een duurzaam Brabant altijd vals blijven klinken.

**'Tussen ontgroening en vergrijzing',  
Programma 2000+ volksgezondheid, ouderen en jeugd;  
17 december 1999**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Tussen Ontgroening en Vergrijzing is een toepasselijke naam voor het vroegere zorgprogramma. Complimenten voor dit gedegen stuk werk hebben wij in de Commissie al gemaakt, evenals de opmerking dat er in dit zorgprogramma niet veel nieuws naar voren komt maar dat het in feite gaat om voortzetten van bestaand beleid, beleid dat in de Provincie Noord-Brabant goed op de rails staat. In de Commissie hebben wij in twee afzonderlijke termijnen stilgestaan bij dit programma. Er zijn wat de fractie van D66 betreft nog enkele punten ter bespreking overgebleven. In de tweede generatie regiovisies zal het accent komen te liggen op de externe grensoverschrijding vanuit de zorg naar aanpalende beleidsterreinen, dus naar zorg en arbeid, zorg en welzijn en zorg en wonen. Alle terreinen moeten in de nieuwe regiovisies een plek krijgen. Voor alle terreinen geldt dat nauw en goed overleg met de Gemeenten noodzakelijk is en dat zij allemaal van groot belang zijn voor de toekomst van de gezondheidszorg. De meeste inspanning zal naar ons idee de komende jaren echter zorg en wonen vragen, inspanning in de zin van aandacht en menskracht maar ook een financiële inspanning. Mevrouw Lavrijssen sprak zojuist al over het geld dat nodig is voor het opplussen van woningen. Wij zullen daar ongetwijfeld bij de Voorjaarsnota over te spreken komen. Er moeten contacten worden gelegd met woningcorporaties en Gemeenten. Gemeenten en corporaties moeten op basis van de Gemeentelijke Volkshuisvestingsplannen contracten sluiten met instellingen voor thuiszorg. De Provincie kan daarbij initiator en stimulator zijn. D66 vraagt het College op dit punt een notitie waarin de plannen die het College heeft met betrekking tot dit onderwerp, de contacten die moeten worden gelegd en de financiële consequenties eens duidelijk op een rij worden gezet. Een verwijzing naar nieuwe regiovisies volstaat wat ons betreft niet. Wij hebben in de Memorie van Antwoord gelezen dat het College er de provinciale en landelijke kennisinstututen bij wil betrekken, zoals het Centrum van Duurzaamheidsvraagstukken en het NIDI en aan het laatste instituut alvast een analyseopdracht wil geven. Naar ons idee wordt het dan hoog tijd dat ook de Commissie op de hoogte wordt gesteld van de precieze inhoud van de analyseopdracht en van de manier waarop het College het hele project wil aanpakken. Daarmee kan ik een gemakkelijke overstap maken naar een zorgonderdeel waarvoor mijn fractie al verschillende keren aandacht heeft gevraagd, namelijk de zorg voor verstandelijk gehandicapten. Het gaat in de Commissie VOJ en in de Staten als het over volksgezondheid gaat heel vaak over ouderen. De laatste jaren is daar ook jeugd bijgekomen. Ook mijn fractie vindt dat allemaal de moeite waard maar wij vinden dat wij ook moeten opkomen voor een groep die zelf nauwelijks een stem heeft, namelijk de verstandelijk gehandicapten. In het kader van zorg en wonen kan en moet die groep wat ons betreft heel nadrukkelijk aandacht krijgen. Ook die groep is gebaat bij goede afspraken tussen woningcorporaties, Gemeenten en thuiszorginstellingen. Dat wil zeggen dat in de door mij bepleite notitie ook dat onderdeel van zorg dient te worden meegenomen. Dan het zorgmanifest. Van de discussie daarover en de notitie die wij in de Commissie hebben behandeld begrijp ik eerlijk gezegd niets meer. De notitie zit vol tegenstrijdigheden, maar toch gaat het College op basis van die notitie een besluit nemen. Ik noem enkele tegenstrijdigheden. De Commissie is van mening dat de actuele ontwikkelingen binnen de zorg in het Programma VOJ kunnen worden behandeld, tegenover: de Commissie is van mening dat een zorgmanifest een waardevolle aanvulling kan zijn op dat wat de Provincie al doet. Het zorgmanifest krijgt, op een bepaalde manier benaderd, een duidelijke meerwaarde in een breder provinciaal perspectief en de Commissie sluit niet uit dat op onderdelen van de zorg ook de komende periode gerichte actie bij het Rijk nodig is, tegenover de conclusie van de Commissie dat een zorgmanifest niet nodig is. Ik kan er geen chocola van maken. Wij stellen vast dat het advies naar een bepaalde conclusie is toegeschreven. Het zorgmanifest kan naar onze mening zeker waarde hebben als het gezien wordt als een waardevolle

aanvulling op het Programma VOJ. Wij zijn het er met de Commissie over eens dat het programma zelf al strategisch van aard is. De speerpunten uit het Programma VOJ kunnen gebundeld een strategisch zeer waardevol element zijn en als zodanig een belangrijke rol vervullen in de onderhandelingen met het Rijk. Kortom, als het College de conclusie van de Commissie deelt, zal het met betere argumenten moeten komen. Op deze manier wordt naar onze mening nauwelijks recht gedaan aan de desbetreffende zinsnede in het Bestuursakkoord.

Inmiddels ben ik bij het vierde punt aangeland. Er is onlangs een gesprek met de COS'en geweest, zo hebben wij begrepen. Dit onderwerp komt opnieuw aan de orde bij de Nota Internationalisering, maar wij willen nu alvast kwijt dat wij vinden dat het geld dat voor het NOVIB-project beschikbaar was, aan de COS'en ten goede moet komen. De COS'en kunnen een belangrijke rol vervullen in de aansturing van het duurzaamheidsdebat in Brabant, maar zij moeten hiertoe wel de gelegenheid krijgen.

Het vijfde punt. Ik kan niet nalaten, op te merken dat wij zeer verbaasd zijn over het amendement dat de Partij van de Arbeid in tweede termijn wil indienen. Wij kunnen de regiovisies en de regionale inkleuring van de zorg toch niet op z'n kop zetten door te gaan jojoën met subsidies? Bovendien zouden de Staten alleen het kader vaststellen. Op dit niveau zijn wij allang niet meer alleen met een kader bezig.

Wij wachten met belangstelling de antwoorden van de gedeputeerde af.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Ik weet wel dat er aandacht voor gehandicaptenzorg is. Wij hebben het in de Staten en in de Commissie echter heel vaak over ouderen en jeugd, maar zelden over gehandicapten. De gedeputeerde kan dit niet ontkennen. Ik heb dit punt gekoppeld aan zorg en wonen. Juist in dit kader kan de gehandicaptenzorg eens nadrukkelijk aandacht krijgen van de Commissie en de Staten. Dat was mijn bedoeling.

Mevrouw Lavrijssen daagde mij uit op het punt van het zorgmanifest. Ook ik acht de Commissie heel hoog. Daar kan geen enkel misverstand over bestaan. Als ik zeg dat er nauwelijks recht wordt gedaan aan de zinsnede uit het Bestuursakkoord, die zij nog eens citeerde, bedoel ik dat er naar een conclusie is toegeschreven. Dit is in strijd met het idee van een onderzoek waarvan in het Bestuursakkoord gesproken wordt. Wij komen hierover nog te praten en ik vermoed dat het een heel interessant debat wordt.

## ***Aankoop Waterstraat 16-18, 's-Hertogenbosch, 21 januari 2000***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! D66 pleit al jaren voor een goed cultuurbeleid voor Brabant. Dat is goed voor de Brabanders en het is ook nodig voor Brabant als geheel. Brabant wil een economische provincie zijn en in zo'n provincie hoort een hoogwaardig cultuurbeleid. De prachtige gebouwen aan de Waterstaat kunnen daarbij een rol spelen. Wij ondersteunen derhalve het voorstel van GS om ze aan te kopen.

De bezwaren die wij hebben tegen het plan dat er nu ligt betreft de voorgestelde wijze van financiering. Ten eerste is het pas mogelijk daar een eindoordeel over te geven als alle elementen van de vernieuwing van het museum, zoals de aankopen en de verbouwing, aan ons bekend zijn. Wij menen dat wij daar verder over moeten praten bij de Voorjaarsnota. Ten tweede hebben wij het gevoel dat er een sfeer begint te hangen dat de provinciale financiën niet op kunnen. Als je de grapjes in de wandelgangen hoort, groeien de bomen weer tot in de hemel. Onze fractie maakt zich daar zorgen over. Wij hebben het gevoel dat er te veel de neiging is om alle meevallers om te zetten in structurele uitgaven. Daarmee lopen wij het risico dat wij te eniger tijd op structurele uitgaven moeten gaan bezuinigen. Ik hoop dus dat wij er bij de Voorjaarsnota over kunnen spreken, te meer daar bij de meerjarige studie in januari duidelijk is geworden, dat een van onze belangrijke bronnen, de nutsbedrijven, intussen geld gaan opleveren dat besteed kan worden. Maar wij willen liefst een voorzichtig beleid voeren.

## **Provinciaal Toetsingskader Regiovisies Zorg 2000, 28 april 2000**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Ook onze fractie was er voorstander van, dit toetsingskader in deze Statenvergadering te behandelen. Als er zoveel disciplines mee te maken krijgen omdat het allang niet alleen meer om zorg gaat maar ook welzijn, arbeid en wonen met deze regiovisies te maken krijgen, wint het onderwerp om die reden aan gewicht en ligt een Statenbehandeling in de rede. Daarbij komt dat de Provinciale raad voor de volksgezondheid het Noodplan 40 steunpunten voor intensieve zorg in Noord-Brabant heeft gelanceerd, een plan dat naadloos aansluit op het toetsingskader en waarover binnenkort in deze Staten ook besluiten zullen moeten worden genomen. Een van de zaken die als gevolg van het noodplan het eerst moeten worden opgelost was het probleem van de contingentering. De Memorie van Antwoord komt niet verder dan de constatering, dat uitbreiding van de intramurale capaciteiten niet ten laste komt van de betrokken gemeenten en dat de plaatsen die in deze nieuwe bouw- en zorgvorm zullen worden gerealiseerd functioneel gelijk moeten worden gesteld met een verpleeghuisplaats. Wel is er inmiddels een brief van de staatssecretaris waarin zij spreekt over het ontwikkelen van alternatieve bouwtrajecten. Met andere woorden: medewerking van de rijksoverheid valt op dit punt te verwachten. Kan de gedeputeerde al iets meer duidelijkheid verschaffen dan de Memorie van Antwoord doet over dit aspect van het plan dan hij in de Commissievergadering kon? Wij zijn het met de PRVMZ eens, dat er op dit moment een tweesporenbeleid moet worden gevoerd en wij willen dat in deze Statenvergadering nog eens benadrukken. Wij moeten niet ophouden met aan Den Haag duidelijk te maken dat er structurele oplossingen moeten worden gezocht voor een structureel probleem. Het is de hoogste tijd voor een fundamentele aanpak van de wachtlijsten. Hoe valt het aan burgers te verklaren dat er in een land dat letterlijk driipt van melk en honing wachtlijsten zijn in de zorg. Toch zullen wij, politici, dat moeten doen. Overigens zijn wij ons ervan bewust, dat als het gaat om het onder druk zetten van Den Haag deze gedeputeerde nauwelijks een aansporing nodig heeft. Het tweede spoor is het noodplan van de Provinciale raad. Gezien de brief van de staatssecretaris valt er op dit moment met haar te praten over een noodplan, maar D66 wil er met kracht voor pleiten om het ook een noodplan te blijven noemen. Ik loop lang genoeg mee in de politiek om te weten dat een noodplan sterk de neiging heeft, een definitieve oplossing te worden als de ergste nood niet meer zichtbaar is en daarvoor moeten wij waken, omdat ook dit plan, zoals elk plan dat uit nood geboren is, enkele intrinsieke nadelen heeft. Het eerste is dat de mogelijkheid bestaat, dat het door de regiovisies heenfiets. Op dit moment is men immers in de regio al hard aan het werk, of in sommige gevallen al een eind gevorderd, met de regiovisie. En dan komt daar plotseling een noodplan tussendoor waarvan de contouren op dit moment nog allerminst helder zijn. Het tweede nadeel is het feit dat het leveren van dezelfde kwaliteit van zorg in de steunpunten waarschijnlijk minder goed te waarborgen is dan in de intramurale voorzieningen. In elk geval is daar nog geen ervaring mee en zullen er hele nieuwe en creatieve oplossingen moeten worden bedacht voor intensieve zorg op afstand. Die oplossingen kunnen naar ons idee waarschijnlijk pas werkende weg worden gevonden. De ervaringen in de pioniersfase zullen daarover pas duidelijkheid geven.

In de Commissievergadering van 1 maart is aangekondigd dat binnenkort een afschrift van taak en samenstelling van het Platform zorg en wonen ter kennisneming aan de leden van de Commissie zal worden toegezonden. Dat is nu bijna twee maanden geleden. Wij willen graag weten hoe het daarmee staat.

Het volgende is voor de fractie van D66 een zwaarwegend punt. In het noodplan zoals het door de Provinciale raad is aangeboden op 25 februari wordt heel nadrukkelijk gesproken over een actieplan ter bestrijding van wachtlijsten in de verpleeghuiszorg en de gehandicaptenzorg. Met andere woorden: steeds wordt de gehandicaptenzorg in één adem genoemd met de verpleeghuiszorg. In het Statenvoorstel is dat ook nog het geval. In de Memorie van Antwoord gaat het echter eigenlijk alleen nog over ouderen. In de tabel op de tweede pagina van de Memorie van Antwoord komt alleen nog de zorgbehoefte van 75-plussers aan de orde. Voorzitter! U weet dat de fractie van D66 één- en andermaal heeft

laten weten, het te betreuren dat de zorg voor verstandelijk gehandicapten in het provinciehuis om het zacht te zeggen geen topprioriteit heeft. Wij praten veel over ouderen en veel over jeugd maar relatief weinig over verstandelijk gehandicapten. Deze Memorie van Antwoord bevestigt het beeld dat wij al hadden. Wij willen er toch met alle kracht voor pleiten, in dit noodplan ook de zorg voor verstandelijk gehandicapten op dezelfde manier aan bod te laten komen als de verpleeghuiszorg, precies zoals de PRVMZ ook heeft bedoeld. De lengte van de wachtlijsten is volstrekt te vergelijken en beide doelgroepen hebben in gelijke mate intensieve zorg nodig. Wat is er dan gemakkelijker om beide groepen ook in de eventuele resultaten van dit noodplan te laten delen! Wij praten over een plan waarvan nog slechts enkele contouren zichtbaar zijn. Wij rekenen erop dat de gedeputeerde de fracties in de Staten goed op de hoogte houdt van de uitwerking ervan. Er moeten nog bergen werk worden verzet. Wij wensen hem, de ouderen en de gehandicapten in Noord-Brabant daarmee heel veel succes.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Het opplussen van de steunpunten zou een heel goed idee kunnen zijn. Mis je dan echter niet op de een of andere manier ruimte voor mensen die wat minder intensieve zorg nodig hebben? Opplussen zou dan ten koste gaan van die categorie.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Ik constateer dat de gedeputeerde op enkele punten die ik in eerste termijn heb genoemd, niet is ingegaan. Duidelijkheid over de contingenten is er nu evenmin als in de Commissievergadering. Ik heb gevraagd of de gedeputeerde er iets meer over kan zeggen. Als dit niet zo is, hoor ik het ook graag. Ik heb in eerste termijn duidelijk gezegd dat het naar ons idee gaat om een tweesporenbeleid en dat er een structurele oplossing moet komen voor een structureel probleem. Wat wij nu hebben, is een noodplan. Wij moeten dus naar Den Haag blijven gaan om de wachtlijsten fundamenteel aan te pakken. Ik heb in eerste termijn al gezegd dat het deze gedeputeerde niet aan daadkracht ontbreekt om in Den Haag aan de bel te trekken. Ik hoor graag van hem of ook hij het plan slechts als noodplan blijft zien, want dit lijkt mij van groot belang. Een derde punt waarop de gedeputeerde niet is ingegaan, is het platform zorg en wonen. Ten vierde zeg ik met nadruk dat, als wij haast hebben met dit beleid, er niet alleen maatregelen voor de contingenten moeten worden genomen, maar er ook op het gebied van de ruimtelijke ordening het een en ander moet gebeuren. Ik kan mij voorstellen dat bestemmingsplanprocedures van gemeenten hierbij in de weg zitten, maar ook hiervoor moet de provincie hard meewerken.

***Cultuurhistorie is een werkwoord: weten, maken en beleven;  
provinciaal beleid cultuurhistorie 2000-2003., 19 mei 2000***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 steunt het beleid van het college om de cultuurhistorische waarden nog beter te behouden dan wij in het verleden hebben gedaan, en deze een rol in onze huidige samenleving te laten spelen. Wij zijn het dan ook van harte eens met de extra middelen die zijn uitgetrokken.

De notitie is uitgebreid in de Commissie besproken, zoals u van voorgaande sprekers al hebt gehoord. In tegenstelling tot de meeste andere leden had ik er echter moeite mee, een prozaïsch stuk als een beleidsstuk te ervaren; dit komt misschien door mijn bèta-achtergrond. Maar goed, ik leg mij neer bij de meerderheid in de Commissie.

Wij hadden het college om een helderdere financiële vertaling gevraagd en deze is er net voor de vergadering gekomen. Ik vertrouw erop dat deze nieuwe tabellen de goede vertaling vormen waarom gevraagd is.

Verder is in de Commissie afgesproken, een evaluatie te houden voordat de geldstromen herverdeeld worden. Hiermee zijn wij het eens.

Ten slotte zouden wij het op prijs stellen indien de provincie wat indringender met de gemeenten gaat praten om per gemeente een verordening op dit terrein tot stand te laten komen.

## **Financiering Omroep Brabant; 22, 23 en 26 juni 2000**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! *“De provinciale omroepvoorziening voorziet in een toenemende mate in een duidelijke behoefte onder de Brabantse bevolking.”* Deze zin citeer ik, want ik zou die zo niet componeren. In deze zin zit het probleem van het debat dat wij hier voeren, namelijk de positie van Omroep Brabant Radio. Wij hebben een aantal keren in de Commissie en in de Staten gesproken over Omroep Brabant en moeten vaststellen dat het aantal luisteraars van de radio de laatste jaren aanzienlijk is afgenomen. Voor ons heeft dit ook te maken met het afschaffen van het editiestelsel. In de informele gesprekken die de Commissieleden gevoerd hebben met de directie van Omroep Brabant, heb ik moeten vaststellen dat de directie kiest voor kwaliteit in plaats van het editiestelsel. Ik begrijp niet wat voor keuze dit is, tenzij kwaliteit betekent dat Omroep Brabant moet opboksen tegen Radio 2. Dit lijkt mij een onbegonnen weg. Wat Omroep Brabant vervolgens fout doet is zijn kracht, namelijk het zijn van regionale radio, niet gebruiken. Daarmee kunnen zij echt luisteraars trekken. Het verband dat de heer Van Eeten legde met de bladen in Brabant, die ook een editiestelsel kennen, is heel helder. Tegen die achtergrond hebben wij de motie die door mevrouw Van Opstal is ingediend ondertekend, teneinde aan te geven hoe wij erover denken. Ik merk hierbij wel op dat in mijn ogen meer edities ten koste kunnen gaan van meer kwaliteit en binnen het bestaande budget moeten worden gerealiseerd.

Omdat ik niet weet hoe het spel gaat eindigen vraag ik het College, ons toe te zeggen dat het over een, resp. twee jaar een indicatie zal geven van de doelen die zijn bereikt. In dit opzicht zit ik wel met een probleem. Wat is nu de doelstelling van de radio. Hoeveel luisteraars heeft Omroep Brabant over een halfjaar of een jaar en op welke wijze kan ik nagaan of het systeem dat Omroep Brabant heeft gekozen een succes is? Ik zou graag zien dat de gedeputeerde een paar piketpaaltjes sloeg, opdat ik later kan gaan meten.

Ik denk dat wij allemaal blij zijn dat er eindelijk voldoende middelen zijn voor de televisie. D66 wenst Brabant TV succes. Dat kunnen wij niet doen namens enige tienduizenden Brabantse gezinnen die niet op de kabel zijn aangesloten en die dus dagelijks verstoken zijn van Omroep Brabant. In eerdere discussies heb ik gevraagd waarom Omroep Brabant niet probeert, gebruik te maken van de satelliet. Door de nieuwe technieken is het relatief goedkoop geworden daarvan gebruik te maken en de commerciële zenders laten zien dat de satelliet heel goed kan worden gebruikt. Omroep Brabant mag ook andere technieken van mij kiezen maar ik krijg van Gedeputeerde Staten graag de toezegging dat zij, resp. Omroep Brabant, ervoor zorgen dat over een jaar alle Brabantse burgers naar Brabant TV kunnen kijken.

Omroep Brabant gaat zich sterk maken voor internet en dat achten wij een goede ontwikkeling. Het lijkt mij evenwel onwenselijk, de Brabantse portal uit te besteden aan Omroep Brabant. Ik denk dat die portal het beste onder de hoede van de Provincie Noord-Brabant kan komen. Ik krijg hierop graag een reactie van de gedeputeerde.

In het concept-besluit staan een achttal subpunten. In de punten 2 t/m 8 staat feitelijk hoeveel middelen er komen. Daarover zijn wij het in deze zaal redelijk eens. In het eerste punt staat een zin die als carte blanche kan worden opgevat. Die zin is bovendien overbodig, omdat de middelen die wij willen geven duidelijk zijn aangegeven in de punten 2 t/m 8. Tegen die achtergrond dien ik een amendement in dat ertoe strekt, lid 1 te laten vervallen en de rest te vernummernen.

**De voorzitter:** Door de leden De Vaan, Coonen, Van Eeten, mevrouw Van Opstal-Kalwij, Zelissen en Van Langevelde wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, op 22, 23 en 26 juni 2000 in vergadering bijeen;  
Sprekend over de financiering van Omroep Brabant;*

*Constaterende:*

- *dat in de onderdelen 2 t/m 8 van het concept-besluit duidelijk wordt aangegeven hoeveel middelen beschikbaar zijn;*
- *dat onderdeel 1 overbodig is en bovendien ongewenst garanties geeft namens de*



*Provincie Noord-Brabant;  
Besluiten sub 1 van het concept-besluit te laten vervallen.”*

*Aangezien dit amendement voldoende wordt ondersteund, maakt het onderwerp van beraadslaging uit. Het krijgt nr. A1.*

## ***Initiatiefvoorstel ambulancevervoer; 13 oktober 2000***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Ambulancevervoer is een wezenlijk onderdeel van de gezondheidszorg in Nederland, in het bijzonder in Brabant, waar wij voor staan. Onze fractie vindt het verheugend dat alle fracties verenigd in de Commissie volksgezondheid, ouderen en jeugd, gezamenlijk optrekken om aan te dringen op goed vervoer in Brabant. Omdat wij medeondertekenaar van dit initiatiefvoorstel zijn, hebben wij geen nadere toelichting te geven. Wij stemmen natuurlijk van harte ermee in.

## **'Zorg in actie', actieprogramma 2001**

### **Volksgezondheid, Ouderen en Jeugd; 10 november 2000**

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Wij bespreken vandaag een heel belangrijk programma. Dit is echt de laatste ronde. Ik heb uit alles wat tot nu toe is gepasseerd kunnen waarnemen, dat er heel veel is gewisseld. Wij danken GS voor het op een rij zetten van een serie toezeggingen.

De fractie van D66 wil aan twee punten nog even aandacht besteden. Het eerste is de arbeidsmarktproblematiek, waarover al veel is gesproken. Wij kunnen de benadering van de arbeidsmarktproblematiek door GS volgen. Geld is niet het grootste probleem, maar puur personeelsgebrek en de omstandigheid dat de lonen in de zorg langzamer lijken te stijgen dan een aantal vergelijkbare lonen, dat is langzamerhand de crux. GS stellen dat extra geld daarvoor primair bij het Rijk moet worden gehaald. GS houden een aantal aanvullende rondes om - naar ik begrijp een belangrijke term - tot een onorthodoxe aanpak te komen en tot een soort regionaal arbeidsmarktbeleid voor de zorg te komen. GS voeren een groot aantal projecten uit, zo blijkt uit de bijlage.

Tot zover is het allemaal te volgen. Over een half jaar kijken wij verder, zeggen GS dan. Daar zit een beetje onze zorg. Wij hebben het gevoel dat hier sprake is van een grote urgentie. Waarom wachten wij dan toch een half jaar tot een volgend gesprek? Wij zouden graag zien dat aan het eind van dit jaar, begin volgend jaar alles goed op een rij staat. Wij vragen de gedeputeerde, eens goed uit te spreken waarom dat eigenlijk onmogelijk zou zijn. Het tweede punt is wonen en zorg. Wij kennen de weerbarstigheid op rijksniveau. De Provincie moet echter zelf doen wat zij kan doen. Gelet op het actieprogramma doen wij dat ook. Maar er zijn een paar losse einden. Als de extramuralisering aan de orde is, komt er een compensatie door extra woningbouw. De extra woningbehoefte wordt erkend en in de volgende actualisering meegenomen. Dat is heel goed. Belangrijk is dat de gemeenten nog echt moeten worden gestimuleerd om van deze mogelijkheid die GS aanreiken gebruik te gaan maken. Wil de Provincie daarin een actieve rol spelen? Hoe zou die eruit kunnen zien? Het gaat daarbij én over contingenten én over de fysieke ruimte, de plekken binnen de contouren.

Helemaal aan het einde van dat beleid staat, dat de Provincie ook behulpzaam wil zijn bij echt vernieuwende projecten, die op problemen stuiten door de woningaantallen. Echt nieuwe initiatieven: dat zijn ook onorthodoxe oplossingen. Dat is ook prima. Gaat de Provincie deze behulpzaamheid duidelijk communiceren aan initiatiefnemers in de zorg en aan gemeenten? Wij denken dat ook daar een klein los eind zit.

## ***Plan Jeugdbeleid; 10 november 2000***

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Een plan vol goede intenties, zoals mevrouw Cardinaals al zei, en een stap vooruit. Het is duidelijk dat de regierol rond de jeugdzorg nog wat sterker kan. Interessant wordt het goede samenspel dat er moet komen tussen provincies, regionaal niveau en de Gemeenten. Dat is echt de crux voor de verdere voortgang in de jeugdzorg. Ik ga in op drie meer specifieke punten.

Over het eerste is nog weinig gesproken, namelijk de inzet van het Brabant-deel van de f 30 mln.-motie, in de wandeling de motie-Dijkstal genoemd, over de arbeidsmarktpositie van de jeugdzorg. GS doen daar een duidelijke uitspraak over. Zij willen dat deel inzetten voor de gelijkschakeling van de normbudgetten. Ik moet eerlijk zeggen dat dit ons de juiste lijn lijkt. Heel interessant is natuurlijk dat wij GS graag meegeven, dat zij moeten proberen voor Brabant zoveel mogelijk binnen te halen. Heel boeiend worden dan de criteria op grond waarvan de landelijke verdeling moet plaatsvinden. GS schrijven in de Memorie van Antwoord dat die nog moet plaatsvinden. Ik ben daar heel benieuwd naar. Kunnen GS een klein tipje van die sluier oplichten?

Het tweede punt is de licht ambulante hulp. Mevrouw Van Haaften begon ermee en het ging als het ware door de zaal heen. Het zal niet verbazen dat gelet op de opstelling van mevrouw Verhoef in de Commissievergadering onze fractie de motie steunt. Mevrouw Van Haaften mag onze naam er ook onder zetten.

Het derde punt is ICT. Jeugd is in de website-zorg afwezig, constateerde de Commissie. Het bevreemde GS dat de sector jeugd eigenlijk nog niet zo participeert. Dat hiaat moet worden ingevuld, maar GS konden nog niet aangeven wanneer. Wij kregen een Memorie van Antwoord waarin staat, dat de jeugdzorg nadrukkelijk in het ICT-beleid moet worden betrokken. Dat begrijp ik, maar ik vraag mij af of het niet iets steviger kan. Is het College al bezig om, zoals afgesproken, in de vormgeving van het ICT-beleid een serie actiepunten te formuleren voor jeugdzorg vanuit de provincie? Hoe is precies de besluitvorming voorzien voor initiatieven die de Stuurgroep zorgnetwerk heeft genomen? Op 12 september kwamen vele organisaties bij elkaar. Zij eindigen hun brief bijna met: Provincie, u hebt nu nog even tijd om mee te doen; bent u ook van plan om dat te doen? Iets meer duidelijkheid over de relatie van GS tot dat initiatief, gekoppeld aan ons eigen ICT-beleid, zouden wij wel op haar plaats vinden.

## **Vervolg @Brabant: op weg naar een excellente ICT-provincie; 20 en 23 april 2001**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Een paar maanden geleden stelde de staatssecretaris voor Verkeer en Waterstaat, mevrouw De Vries, voor om de frequenties van de commerciële radiozenders te veilen. Deze zenders kwamen toen onmiddellijk in het geweer, want hun frequentie is een deel van hun herkenbaarheid. Zij riepen hun luisteraars ertoe op, de Tweede-Kamerleden met e-mails te bombarderen. Dit is hun goed gelukt, want de Tweede-Kamerleden hebben de staatssecretaris op dit punt teruggefloten en haar dringend verzocht, een andere oplossing te bedenken. Los van de vraag of ik blij ben met deze vorm van invloed, constateer ik dat het gebeurt. De fractie van D66 is ervan overtuigd dat internet nu en in de nabije toekomst een belangrijke rol speelt in de meningsvorming, zeker in de politieke meningsvorming. Hierop zullen wij als Brabant voorbereid moeten zijn. Voorzitter, toen de heren Van Eeten, Zelissen en ik bij gelegenheid van de laatste vergadering van PS in het afgelopen millennium een brief aan u en de collega-statenleden stuurden, vroegen wij het College, in april een beleidsdebat te houden. Dat is de april van twaalf maanden geleden. Omdat het nu een jaar later is, zou je kunnen denken dat wij een beetje bedroefd zijn. De werkelijkheid is omgekeerd. De tijd is heel goed gebruikt om ons voor te bereiden op deze bijeenkomst en op de Commissievergaderingen over de nota die aan de orde is.

De beleidsnota @Brabant heeft ambitie. Daar zijn wij als fractie van D66 heel blij om. Wij hopen dat de Staten bij gelegenheid van de besluitvorming rondom de Voorjaarsnota 2001 niet te zuinig zullen zijn en zullen zorgen voor voldoende middelen om van Brabant een excellente ICT-provincie te maken. De kansen voor Brabant zijn goed. Wij als Staten beseffen wat er aan de hand is. Wij hebben het nu bovendien in een goede nota opgeschreven. Brabant heeft binnen zijn grenzen Kenniswijk. Wij mogen daar erg trots op zijn en moeten het steunen. Tegelijkertijd moeten wij aan Kenniswijk vragen, kennis met voorrang over te dragen aan de Gemeenten en andere instellingen in Brabant. Vooral die Gemeenten staan als overheid heel dicht bij de Brabantse burgers. Wij hebben tot heden heel veel reacties gekregen van de Brabantse instellingen. Ik denk dat zij zullen inhaken op het vervolg.

Een echt succes wordt het pas als alle Brabanders toegang hebben tot internet. Een eerste stap lijkt mij dat er in elk dorp en elke wijk een digitaal trapveldje komt.

De fractie van D66 onderstreept de drie hoofdambities: bewustwording en participatie, e-government en ICT binnen de provinciale beleidsterreinen. Binnen de eerste ambitie wil de fractie van D66 de basisscholen accentueren als heel belangrijk. Bij e-government moet de Provincie uitgroeien tot een voorbeeld voor andere overheden. Ik denk dat zij daarnaast door goede samenwerking met de Gemeenten ervoor kan zorgen dat de overheden in Brabant excellent worden op dit terrein.

Sprekers voor mij hebben gesproken over de infrastructuur. Ik heb dit in het verleden al een aantal keren gedaan. Tijdens de laatste excursie van de ICT-commissie is ons duidelijk geworden dat in Kenniswijk hierover een discussie is gevoerd en dat men daar alle huizen met glasvezel gaat aansluiten. GS hebben zich voorgenomen, een notitie op dit punt op te stellen. Ik roep hen ertoe op, deze notitie nog in het najaar te bespreken met mensen van buiten dit huis en een soort bijeenkomst te beleggen met als thema *Brabantbreed breedband*.

In de Commissie voj is de nota uitgebreid besproken. Daar is er de nadruk op gelegd, ICT te gebruiken om ouderen langer zelfstandig te kunnen laten zijn. Wij ondersteunen dit van harte en denken dat er op dit punt winst is te behalen. Wij vragen de gedeputeerde voor dat beleidsveld, eens naar Den Haag te gaan met een voorstel voor een nationaal pilotproject op dit punt dat in Brabant wordt uitgevoerd.

Het Rijk gaat met de provinciale verkiezingen internet gebruiken. Ik ga ervan uit dat GS zo alert zijn dat Brabant als een van de eerste erbij is. Ik vraag het College, binnen Brabant eens te bekijken of ICT gebruikt kan worden bij de verkiezingen voor de waterschappen,

waarbij het opkomstpercentage nog bedroevend lager is dan bij provinciale verkiezingen. De fractie van D66 ondersteunt uiteraard de nota en ziet graag dat er voldoende middelen voor worden vrijgemaakt om van Brabant een excellente ICT-provincie te maken. Persoonlijk ben ik erg betrokken geweest bij dit proces. Ik heb het ervaren als een goed interactief proces. Ik zeg hiervoor graag dank aan de coördinerende gedeputeerde, de heer Van Harten, de Statenleden, in het bijzonder de leden van de ICT-commissie, en, *last but not least*, de enthousiaste ondersteuning door de ambtenaren van de strategiegroep. Zij begonnen aan een nieuw beleidsveld. Zij zijn gemotiveerd eraan begonnen en hebben door hun optreden het ambtelijke apparaat enthousiast gemaakt, en dat is pure winst.

## ***Initiatiefvoorstel inzake jeugdparticipatie; 18 mei 2001***

**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Mijn fractie vindt dit een mooi initiatief. Het is leuk dat het vanuit de Staten zelf is gekomen. Wij waarderen de vergroting van de zichtbaarheid van ons werk op allerhande terreinen zeer en menen dat dit initiatief een bijdrage hieraan kan leveren.

Heel nuttig is de vertaling van alles wat wij hier doen, in de richting van de jeugd. Dat is dus het idee van het informatiemateriaal. Kies de taal die anderen spreken en niet de soms wat lastige taal die wij in dit huis spreken. Dat is sowieso de moeite waard. Dit staat nog los van de gedachte van een parlement en een raad.

Ik ben het er met mevrouw Dogan over eens dat wij ervoor moeten uitkijken dat wij een kleine elite van de jeugd benaderen. Dat gebeurt tamelijk snel. Als je alleen naar de scholen gaat, krijg je al gauw vwo-leerlingen en van hen nog de best gebekte. Dan heb je het idee dat je iets fantastisch hebt. Mijn voorstel aan het College bij het maken van het plan van aanpak is: ga niet moeizaam ontwerpen, maar ga overal praten, ga aan de slag en benader de jeugd niet alleen via de scholen, maar ook via de disco en de sportclubs. Dit zit wel in het voorstel, maar het gaat op dit punt misschien al iets te snel naar de uiteindelijke vormgeving toe.

Hoe benader je de jeugd nu het beste? Wij als Statenleden hebben eigenlijk de sleutel daarvoor in handen. Als wij hier dingen doen die zichtbaar zijn voor de jeugd, benader je de jeugd veel beter dan met het opzetten van een aparte organisatie voor de jeugd. Dit is dus een oproep aan onszelf om thema's en onderwerpen te kiezen die aanspreken en die belangrijk zijn, en een taal te kiezen die aanspreekt. Dit gaat ver uit boven het voorstel, maar het voorstel op zichzelf is al heel waardevol.

## **Naar een sociaal duurzaam Brabant; 26 en 27 juni 2001**

**De voorzitter:** Door de leden Pas, mw. Dogan, mw. De Boer, Jeekel, Van der Kallen, mw. Cardinaals-Noz, De Boer, Van Eeten, Nelemans, Van Langevelde en Le Hane wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 26 en 27 juni 2001; behandelend het Statenvoorstel 50/01 Naar een sociaal duurzaam Brabant;*

*Overwegende dat:*

- *in de nota "Na denken: doen!" de wenselijkheid is uitgesproken om tot een sociale-effectentoets te komen;*
  - *dat deze wenselijkheid inhoudt dat deze toets op alle beleidsterreinen toegepast dient te worden;*
  - *deze toets een essentieel onderdeel uit dient te maken van een provinciaal sociaal beleid;*
- Concluderen dat deze toets in de huidige nota ontbreekt;*  
*Besluiten Gedeputeerde Staten opdracht te geven tot het ontwikkelen van een sociale-effectentoets die onderdeel dient te zijn van het te voeren sociale beleid, zo mogelijk binnen de duurzaamheidsbalans;*  
*en gaan over tot de orde van de dag.”*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M1.

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Wij spelen met een reserve bij dit onderwerp, want onze eerste man is nog niet aangekomen. Ik weet dat hij belangrijke taken had te vervullen maar hij zou hier toch om tien voor tien zijn. Ik moet hem toch nog eens leren klok kijken. Onze fractie stemt in met het voor ons liggende plan. Dat wil niet zeggen dat wij bij dat plan geen opmerkingen hebben. Vergelijk je dit plan met de aanzet die wij gehad hebben - ik heb een deel van de discussie zelf meegemaakt in de Commissie cos - dan constateer je inderdaad duidelijk dat men op de rem gaat staan. Wij vonden de ambities die er waren eigenlijk wel goed. Vanuit onze fractie hebben wij benadrukt, dat wij de samenhang in de Brabantse samenleving erg belangrijk vonden. In de moderne ontwikkeling verdwijnt die samenhang nadrukkelijk en als er iets eigen is aan het Brabantse dan is het juist de samenhang die wij altijd hebben gekend. In dat opzicht zijn de opmerkingen van de heer Pas over de vrijwilligers terecht. Wij denken dat je in die sector voortvarend aan het werk moet gaan, voortvarender dan Gedeputeerde Staten aangeven in de Memorie van Antwoord op onze vragen met betrekking tot bijvoorbeeld het CVA (= Centrum voor Amateurkunst Noord-Brabant). Zij antwoorden niet dat zij direct aan de gang gaan maar dat zij het bureau IVA gaan vragen onderzoek te doen. Wij denken dat dit onderzoek niet nodig is en dat meteen een begin kan worden gemaakt met het ondersteunen van de kadervorming van vrijwilligers. Onze eerste speler zou hebben gezegd dat dit plaatje eigenlijk het plaatje van een kameel is. Wat wij nu zien is de bekende neus maar op het gehele project hebben wij nog geen zicht. Dat betekent dat er nog veel meer moet gebeuren maar ook dat er op dit terrein meer middelen beschikbaar moeten komen. In dat opzicht sluit ik mij aan bij eerdere vragen op dat gebied.

.....  
**De heer Jeekel (D66):** Voorzitter! Er zit toch enig verschil tussen de opvatting van mijn fractie en die van Gedeputeerde Staten. De gedeputeerde spreekt van een goed begin, terwijl volgens ons sprake is van een eerste begin. Dat is wat neutraler en het is de situatie waarin wij op dit moment zitten. Ten opzichte van de notitie Naar een sociaal duurzaam Brabant is de ambitie een klein stapje terug. Wij begrijpen dat wel: klein beginnen en veel groter eindigen. Daarmee hebben wij met elkaar nog geen goed zicht op wat het grote einde gaat betekenen. Wij zeggen met de gedeputeerde dat wij op weg moeten gaan. De gedeputeerde introduceerde het mooie begrip verwachtingenmanagement. Vanuit die invalshoek spreekt zijn antwoord op de regiondemotie van GroenLinks ons wel aan. In die



heel vroege fase dit gaan doen legt een grote druk op het proces. Laat men het proces nu iets verder uitlijnen. Dan kan men op een gegeven ogenblik zo'n ronde-exercitie toegespitst uitvoeren.

In de notitie voor Provinciale Staten staat een zin over overleg met het ministerie van VWS over mogelijke medefinanciering. Hoe staat het daarmee?

## ***Brabant tussen ontgroening en vergrijzing; 14 september 2001***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! In de Commissie aba is het belang van dit Statenvoorstel en van het projectdocument Tussen ontgroening en vergrijzing door een aantal fracties onderstreept. Onze fractie heeft ervoor gekozen om dat vandaag in deze Statenvergadering te doen. Het is voor ons duidelijk dat wij hier na het streekplan, de reconstructie van het landelijk gebied en het beleid dat met verkeer en vervoer te maken heeft een van de belangrijke onderwerpen van deze bestuursperiode bij de kop hebben. De manier waarop dit onderwerp tot op dit moment is uitgediept en langzamerhand heeft vorm gekregen is uitstekend. Wij hebben daar dan ook weinig aan toe te voegen of over op te merken. Ik zei echter niet voor niets met enige nadruk: tot op dit moment. Onze fractie heeft namelijk de tot nu toe geselecteerde projecten eens gelegd naast de planning. Als wij dan zien dat het opstellen en ondertekenen van de projectkaarten in juni van dit jaar had moeten zijn afgerond en als wij constateren dat er tot nu toe nog niet één document is ondertekend en dat er met veel moeite vier projecten zijn geselecteerd, waarvan ook nog twee op het gebied van het sociaal beleid, bekruipt ons het bange gevoel dat de praktijk ook bij dit onderwerp weerbarstiger zou kunnen zijn dan de theorie. Met andere woorden: het College wil zowel denken als doen. Onze fractie is bang dat het doen - dat is in dit verband het vertalen van verkregen gegevens vanuit de voorbeeldprojecten in concreet beleid - wel eens moeilijker zou kunnen zijn en vooral meer tijd in beslag zou kunnen nemen dan het denken. Wij willen daarvoor waarschuwen en vooral aandringen op snelheid met het selecteren van de voorbeeldprojecten. Immers, het is van het grootste belang dat voor de nieuwe bestuursperiode conclusies zijn getrokken en een integrale vertaalslag naar alle relevante beleidsvelden is gemaakt. Daar gaat het tenslotte om. Er is in de Commissie gesproken over het betrekken van de Commissie aba bij dit onderwerp. Onze fractie is daarvan voorstander. Het antwoord van de gedeputeerde in de Commissie heb ik niet opgevat als een toezegging. Kan hij daarover nu iets duidelijker zijn?

In de Commissie is ook gesproken over de koppeling van dit project aan de Brabantse duurzaamheidsbalans. Ik was blij dat dit in de Commissie ter sprake kwam, want dat was iets wat ik in het Statenvoorstel had gemist. De relatie is duidelijk maar worden daaraan consequenties verbonden en, zo ja, welke? Ligt samenwerking met Telos (= Brabants centrum voor Duurzaamheidsvraagstukken) in het verschiep en, zo ja, hoe ziet het College die samenwerking dan concreet? Ik had dan ook gehoopt dat het College met een Memorie van Antwoord zou komen waarin het op dit onderdeel nader zou ingaan. Dat is niet gebeurd. Onze fractie vindt dat jammer. Wij willen er in ieder geval voor pleiten dat bij de volgende halfjaarlijkse voortgangsrapportage dit aspect nadrukkelijk aan de orde komt.

## ***Plan Jeugdbeleid 2002-2005; 12 oktober 2001***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! De fractie van D66 juicht de omslag in het provinciale jeugdbeleid toe. Zorgverleners, indien mogelijk in de thuissituatie, en de nadruk verleggen van de opvang in internaten naar het bieden van hulp in de gezinssituatie is een goede zaak. De basis is weliswaar nieuwe landelijke wetgeving maar Brabant is er al een tijd mee bezig. In dat opzicht is de omslag in het beleid in Brabant ook minder groot dan het Plan Jeugdbeleid ons wil doen geloven. Ik heb in de Commissie gezegd er best trots op te zijn dat wij op het gebied van jeugdbeleid en jeugdzorg in Brabant vooroplopen. In veel provincies wordt een beetje jaloers naar ons gekeken. Ik wil die opmerking uit de Commissie graag in deze Statenvergadering herhalen.

Een heel groot probleem in de jeugdzorg zijn de wachtlijsten. Wij zijn er langzamerhand zo vertrouwd mee dat wij af en toe het gevaar lopen het normaal te vinden. Wij hebben gelukkig in de Memorie van Antwoord kunnen lezen dat het College wat dat betreft nog steeds op het vinkentouw zit. Wij hopen ook dat de implementatie van de nieuwe wet op de jeugdzorg en de nieuwe manier van werken een positief effect hebben op de lengte van de wachtlijsten. Het College zegt toe die effecten nauwkeurig in beeld te brengen. Wij houden het College daaraan. Onze fractie heeft in de Commissie gevraagd naar de mogelijkheid van een flexibele inzet van jeugdzorg op basis van de nieuwe wet. Instellingen kunnen dan gaan experimenteren met zorgmodules en productieafspraken. Het College wil daarover in overleg treden met het jeugdzorgberaad. De mededeling dat daarvoor op dit moment geen geld beschikbaar is is ook helder. Wij wachten de besprekingen met het jeugdzorgberaad af. Wat de fractie van D66 betreft mag de gedeputeerde ook wat flexibeler zijn in zijn opstelling tegenover de bureaus jeugdzorg. Het jaar 2003 nadert en men dreigt dat tijdstip op veel plaatsen en veel fronten niet te halen. Een brandbrief van het Bureau jeugdzorg Noordoost bevat een heel heldere en ook redelijke argumentatie om voor een fasering van de ontwikkelingen te pleiten, met name die van de voorgenomen fusie. Wij zijn van mening dat het proces van fusie gevoegd bij de toch al niet gemakkelijke opstartfase en de gedwongen integratie met andere sectoren heel veel zorgvuldigheid vereist en dat die zorgvuldigheid aan het einde van de rit weliswaar wat tijdverlies zou kunnen geven maar aan de andere kant kwaliteitswinst oplevert. In dit verband herinner ik de gedeputeerde aan zijn toezegging, zijn brief met betrekking tot de aansturing die hij aan de betrokken instellingen heeft gestuurd ook aan de Commissieleden te zenden. Het had in de rede gelegen als wij die brief voor deze Statenvergadering hadden ontvangen.

De accommodatieproblematiek blijft onze fractie ook zorgen baren. Het schiet niet op. Twee jaar geleden hebben wij bij de behandeling van het plan jeugd afgesproken dat behalve de toekenning van € 9.075.604,30 (f 20 mln.) incidenteel op dat moment ook een structurele oplossing zou worden gezocht. Dat is twee jaar later nog niet het geval. VWS en het IPO zijn samen een onderzoek gestart dat pas medio 2002 tot concrete resultaten kan leiden. Wij vinden het allemaal wel heel erg lang duren. De gedeputeerde heeft toegezegd, de Commissie te informeren over de IPO-notitie. Ook die hadden wij op dit moment graag tot onze beschikking gehad.

In de Commissie heb ik de gedachte geopperd, te pogen juist op dit beleidsterrein, het terrein van jeugdzorg en jeugdbeleid, een project uit te werken in het kader van BrabantStad. Voor alle duidelijkheid: ik doel niet op een normaal samenwerkingsproject, zoals er een aantal zijn in de samenwerking met de B5, maar op een echt BrabantStad-project. Tot nu toe blijven alle projecten in de zogenaamde harde sector steken, ondanks alle goede bedoelingen. Tijdens de conferentie in Eindhoven, in september, werd een en andermaal benadrukt dat de idee BrabantStad moest worden benaderd vanuit de drie bekende invalshoeken: de economische, de ecologische en de sociaal-culturele. Ik heb er het position paper nog eens op nageslagen en lees daar onder het kopje Mensen in BrabantStad de volgende passage: "Jongeren behoeven zich in BrabantStad niet te vervelen. De vroegtijdige schoolverlater krijgt een herkansing en ook voor herintreders is volop aandacht, bijvoorbeeld als het gaat om een plaats te bieden in de persoonlijke dienstverlening. Maar ook de zorg waar persoonlijke en vraaggerichte aandacht steeds meer een vereiste is vraagt om een

gezamenlijke aanpak, liefst op Europese schaal. De krapte op de arbeidsmarkt dwingt nu eenmaal tot integratie van en extra zorg voor elkaar. Om de kwaliteit van de zorg ook in de nabije toekomst te garanderen, wil BrabantStad ruimte bieden aan toetreders uit de Europese arbeidsmarkt." D66 roept het College op het niet alleen bij mooie woorden te laten maar eens heel goed na te gaan of niet een prachtig project in dit kader valt te bedenken, een project waarvan kan worden geleerd, een project dat als voorbeeldproject kan dienen en waaraan heel duidelijk de meerwaarde van de aanpak van BrabantStad valt af te lezen. Ik denk aan een project waaraan de inwoners van BrabantStad kunnen zien dat het er niet alleen om gaat om economisch sterker te worden maar dat het in eerste en in laatste instantie om mensen gaat. Wij hebben het genoeg, u een motie over dit onderwerp aan te bieden, voorzitter.

**De voorzitter:** Door de leden Verhoef-Bouwknegt, De Vaan, Jeekel en Gorter wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 12 oktober 2001;*

*Gehoord de beraadslaging over het Plan Jeugdbeleid 2002-2005;*

*Overwegende dat:*

- *vanuit de drie invalshoeken, de economische, de ecologische en de sociaal-culturele, de gedachte van BrabantStad vormt dient te worden gegeven;*
- *er tot nu toe alleen wordt gesproken over projecten op het gebied van verkeer en vervoer, stedelijke vernieuwing en natuur en landschap;*
- *in de Positionpaper nadrukkelijk wordt gesproken over mensen in BrabantStad en met name over jongeren;*
- *de Provincie op het terrein van jeugdzorg en jeugdbeleid een eigen beleid kan voeren;*

*spreken als hun mening uit*

*- dat de mens in BrabantStad centraal dient te staan om de formule tot een succes te laten uitgroeien;*

*en vragen het College na te gaan of een project op het terrein van jeugdbeleid en jeugdzorg in het kader van BrabantStad haalbaar is en, indien dat het geval is, concrete ideeën aan de Provinciale Staten voor te leggen;*

*en gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M1.

.....

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! De gedeputeerde heeft twee concrete vragen of opmerkingen van D66 niet beantwoord. Ik stel vast dat hij daar de laatste tijd wel vaker last van heeft, met name als het gaat om vragen en opmerkingen van de fractie van D66. Ik doel in de eerste plaats op de brief die de gedeputeerde de instellingen heeft gestuurd met betrekking tot de aansturing. Ik heb gezegd dat wij het op prijs hadden gesteld als wij die brief voor de Statenvergadering hadden gekregen. Ook de IPO-notitie hadden wij graag op dit moment in ons bezit gehad.

Wij vinden de reactie van de gedeputeerde op onze motie heel erg teleurstellend. Misschien ben ik iets minder teleurgesteld dan ik zou moeten zijn. De gedeputeerde was in de Commissie ook al heel erg negatief. Ik kon dus ook niet veel van hem verwachten. Waaruit zou de meerwaarde van BrabantStad op sociaal-cultureel terrein dan volgens de gedeputeerde wel moeten bestaan? Op de conferentie hoorden wij voortdurend dat het de bedoeling was de idee BrabantStad te benaderen vanuit de drie bekende invalshoeken maar tot nu toe is eigenlijk geen enkel voorbeeld op tafel gekomen vanuit de sociaal-culturele invalshoek. Volgens mij zijn wij niet goed bezig en is BrabantStad een doodgeboren kindje. De gedeputeerde zegt dat er al voldoende samenwerking tussen de Provincie en de B5 is op het gebied van jeugdbeleid en jeugdzorg. Ik ontken dat niet; wij verwachten ook niet anders. Als argument gaat het echter niet op: die samenwerking is er ook op allerlei andere terreinen. Ik noem verkeer en vervoer en natuur en milieu. Als die samenwerking voldoende

is hadden wij het hele concept van BrabantStad niet in het leven behoeven te roepen. Het gaat juist om de meerwaarde die BrabantStad kan hebben. Juist een project op het gebied van jeugdzorg en jeugdbeleid kan meerwaarde hebben.

Ik vond het nogal vreemd dat ik mijn idee maar moest indienen bij wethouder Van der Spek. Ik denk dat het College op zijn achterste benen zou staan als wij het buiten hen om deden! Ik blijf erbij dat het niet de koninklijke weg is. Wat betreft de idee van BrabantStad wacht iedereen naar mijn gevoel af. Op deze manier blijft levensgroot de dreiging aanwezig dat het bij mooie woorden blijft. Wij vragen niet meer dan dat het College nagaat of het project haalbaar is. Ook de opstelling van de PvdA, met name die in tweede termijn stelt ons heel erg teleur. De volgende stap had heel gemakkelijk kunnen zijn dat het College zou nagaan of iets dergelijks haalbaar was.

**De heer Boel (PvdA):** Ik heb geprobeerd de gedeputeerde hierover een uitspraak te laten doen.

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Wij wachten het antwoord van de gedeputeerde af. Het zal duidelijk zijn dat ik hoop dat het een zeer slecht antwoord wordt.

## **Regiovisies verzorging en verpleging; 12 oktober 2001**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Er zijn al veel woorden over dit onderwerp gesproken, ook eergisteren in het kader van de Commissiebehandeling van VOJ-programma 2002. He heeft geen zin die discussies te herhalen. Wat onze fractie betreft volsta ik daarom met enkele belangrijke punten. In de eerste plaats wil ik iets zeggen over de doorsteek van het zorgbeleid naar het ruimtelijke-orderingsbeleid. De vermaatschappelijking staat overal hoog op de agenda. Ouderen willen zo lang mogelijk thuis in hun bekende omgeving blijven wonen. Het komt in de regiovisies ook steeds naar voren. Het zorgbeleid speelt er ook goed op in en met het woningbouwbeleid, het beschikbaar stellen van woningen buiten de contingenten om komt het ook wel goed. Staatssecretaris Remkes spreekt wat dat betreft in zijn brief van 22 augustus duidelijke taal. Het probleem zit hem in de samenhang met het ruimtelijke-orderingsbeleid. In de Commissievergadering heb ik namens mijn fractie een discussiestuk gevraagd waarin de knelpunten en de mogelijke oplossingsrichtingen op dat terrein op een rijtje zouden worden gezet. De gedeputeerde was daar niet zo voor maar hij zegde wel toe dat in de Memorie van Antwoord nadrukkelijk zou worden ingegaan op de doorsteek naar het ruimtelijke-orderingsbeleid. Wij keken dus vol verwachting uit naar de Memorie van Antwoord maar moeten constateren dat de passage daarover teleurstellend was. De brief van de staatssecretaris wordt in het antwoord wel genoemd maar eigenlijk gaat het alleen over de volkshuisvestingscomponent, niet over datgene wat de staatssecretaris ook zegt over de samenhang met het ruimtelijke-orderingsbeleid. Wij waren dan ook van plan over dit onderwerp vandaag een motie in te dienen om dan maar weer via een Statenuitspraak op dit punt duidelijkheid te verkrijgen, ware het niet dat de gedeputeerde eergisteren bij de bespreking van het zorgprogramma heeft laten doorschemeren, in de allerlaatste zin vlak voor de vergadering werd gesloten en pas na lang aandringen van onze fractie, dat dit onderwerp in het projectdocument over het Combifonds uitvoerig aan de orde zal komen. Wij willen vandaag in de Statenvergadering een duidelijke toezegging van de gedeputeerde dat dit inderdaad het geval is. Wat ons betreft moet het in het projectdocument niet alleen blijven bij het signaleren van knelpunten maar moet er ook over mogelijke oplossingsrichtingen worden gesproken. Het moet dan ook heel nadrukkelijk gaan om 'zorg dichtbij', wat overigens ook de titel is van het zorgprogramma. Dat wil wat ons betreft zeggen dat de ruimtelijke ordening daarin volgend moet zijn, volgend op zorg dichtbij. Aan zorg ergens ver weg hebben wij helemaal niets. Het projectdocument zal, als wij goed zijn geïnformeerd, voor 1 januari 2002 het licht zien. Dat houdt in dat wij dit bij de behandeling van het zorgprogramma in de Staten opnieuw aan de orde kunnen stellen. Wij houden tot die tijd de motie die wij in gedachten hadden in portefeuille.

Ronduit teleurstellend vonden wij ook de Memorie van Antwoord op het onderdeel verkeer en vervoer. Er staat: "Aan de verbreding van de regiovisies naar verkeer en vervoer zijn wij nog niet toegekomen. Wij zullen ook dit aspect de komende periode nader uitwerken." Onze fractie heeft daarop al aangedrongen bij het opstellen van het toetsingskader drie jaar geleden. Wij geven toe dat er sinds die tijd op het gebied van verbreding best veel is gebeurd maar verkeer en vervoer is wel een essentieel onderdeel als je spreekt over het zo lang mogelijk thuis blijven wonen van ouderen. Wij willen er daarom bij de gedeputeerde op aandringen om daarmee voortvarend en snel aan de slag te gaan. "De komende periode" is wat ons betreft te vaag. Kan de gedeputeerde een termijn noemen?

Er zal in de Commissie voj een pilot dualisering worden gehouden over het onderwerp waarover wij nu spreken, de regiovisies verzorging en verpleging. Wij hebben een- en andermaal onze twijfel geuit of dit onderwerp nu wel het meest geschikt is om als pilot te dienen. Het probleem zit niet in het opstellen van het nieuwe toetsingskader maar naar ons idee in de controlerende taak van de Commissie en daarmee van de Staten. Wij dragen immers als Staten na vaststelling van het toetsingskader de uitvoering geheel over aan de regio. Concreet: als uit een voortgangsrapportage zou blijken dat het, hoewel handelend binnen het kader, in een bepaalde regio op een andere wijze toch niet goed gaat, kunnen de Staten niet ingrijpen. Er is alleen nog de bevoegdheid tot het formeel vaststellen van de regiovisies, zonder inhoudelijk commentaar. De controlerende taak van de Staten is naar

onze mening bij dit onderwerp per definitie een wassen neus. Dat behoort het ook te zijn. Wij hebben ons niettemin akkoord verklaard om mee te doen met de pilot, sterker nog: wij zullen er een actieve bijdrage aan leveren. Wij zullen dan in de loop van het proces wel zien tegen welke hobbels wij aanlopen. Een en ander maakt wel dat wij nogmaals bij het College erop aandringen om tegelijkertijd een pilot te starten met een ander onderwerp, in een andere Commissie. Bovendien kan de uitwisseling van ervaring, het resultaat van beide pilots in gunstige zin beïnvloeden.

.....  
**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Het is misschien niet helemaal duidelijk geworden, maar ook wat ons betreft is de toezegging van de gedeputeerde dat er in de eerstvolgende Commissievergadering kan worden gesproken over de Woonvisie, bij lange na niet voldoende om dit probleem te tackelen. Ik ben het helemaal met de heer Boel eens dat het veel en veel verder gaat. Als ik goed ben geïnformeerd, kan het om niet veel meer gaan dan een plan van aanpak voor de Woonvisie. De Woonvisie zelf moet er nog komen. Ik zie nog meer in een discussie over het projectdocument Combifonds dan in het wachten op de Woonvisie. Het laatste zal immers nog wel even duren.

Wij hebben in eerste termijn gesuggereerd dat het goed zou zijn om met de pilot dualisering in de Commissie voortsamenlijk in een andere commissie een ander onderwerp te pakken, teneinde daar ook ervaring op te doen met de dualisering. Ondanks het antwoord dat de gedeputeerde heeft gegeven, zijn er nogal wat twijfels over de vraag of de regiovisies wel zo heel erg geschikt zijn. Het lijkt ons daarom goed om tegelijkertijd een pilot te starten in een andere commissie.

## **'Zorg dichtbij', programma voor Volksgezondheid, Ouderen en Jeugd 2002; 7 december 2001**

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Na alles wat hierover al is gezegd, ook in het kader van de regiovisies verzorging en verpleging, resteren enkele punten die volgens mijn fractie nog enige nadere accentuering behoeven. Ik zal daarbij in eerste instantie de volgorde van de Memorie van Antwoord volgen.

Eerst iets over de financiële positie van de THD's. Wij zullen daar in de komende commissievergadering over spreken. De bestaande situatie is geborgd. Dat betekent dat er nog een jaar op de oude manier moet worden gewerkt en dat men dus op dezelfde voet moet blijven doormodderen. Voor een structurele oplossing kan pas ruimte worden gevonden bij de afwegingen in het kader van de Voorjaarsnota 2002, tenzij het bestaande beleid wordt heroverwogen. Stel dat wij als Provinciale Staten het laatste willen. Dan zitten wij nu wel met het probleem dat wij in deze Statenvergadering een zorgprogramma vaststellen en daar pas volgende week in de Commissie over praten. Het is de verkeerde volgorde. Wij nemen in ieder geval op de discussie van volgende week een voorschot. Het College kan dat beschouwen als een noot van de fractie van D66 bij dit zorgprogramma.

A. Linksom of rechtsom moet er in de loop van volgend jaar met de structurele oplossing zoals die door het PON (= Instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant) is aangedragen kunnen worden begonnen, of het nu uit een potje van de gedeputeerde komt of uit heroverweging van bestaand beleid.

B. In dit verband willen wij de gedeputeerde ook graag houden aan zijn toezegging gedaan in de Commissievergadering van 10 oktober, namelijk dat er mogelijkheden zullen worden gezien om niet te hoeven wachten tot de implementatie van de Voorjaarsnota. Ik citeer nu letterlijk het verslag.

De relatie met Gemeenten. Het College stelt zich voor om convenanten met Gemeenten af te sluiten met de nieuw aan te treden Colleges van B&W over samenhangende maatregelen op het gebied van wonen, zorg en welzijn en over de arbeidsmarktproblematiek. Dat betekent concreet dat er pas na de zomervakantie actie kan worden ondernomen. De Colleges treden eind april aan. Zij moeten dan nog even wennen. Tegen de tijd dat men gewend is, is het zomervakantie. Dat betekent vertraging. Wij vragen ons af of de convenanten ook niet met de nu zittende Colleges kunnen worden afgesloten.

De ambulancezorg lijkt wel een never ending story. Wij staan achter het voornemen van het College om duidelijkheid te verkrijgen via de Tweede Kamer over het deel van de additionele middelen dat naar Brabant zal komen. Betekent dit overigens dat de gedeputeerde stopt met zijn pogingen het per 1 januari 2001 voorgeschoten bedrag van € 2.722.681,30 (f 6 mln) terug te krijgen en, zo ja, wat zijn de consequenties daarvan? De RAV's (= Regionale Ambulance Voorziening) kunnen naar ons is gebleken die last niet dragen.

Vervolgens wil ik iets zeggen over de € 1.270.584,60 (f 2,8 mln) voor de kleinschalige woonzorgprojecten. Op 27 november hebben de gedeputeerden Van Nistelrooij en Van Geel heel trots hun 33 projecten gepresenteerd voor kleinschalige woonzorgvoorzieningen. Met de 24 eerdere projecten zijn dat er in totaal 57. Daar is geen speld tussen te krijgen. De fractie van D66 vindt het ook best een compliment waard maar op het gevaar af dat de gedeputeerde ons negativisme verwijt willen wij het College toch vragen, zich in de toekomst niet alleen te beperken tot de zogenaamde gemakkelijke gevallen maar zich ook te richten op de projecten die heel moeilijk zijn vlot te trekken en in materiële en immateriële zin de schouders te zetten onder projecten die zonder hulp van de Provincie niet van de grond kunnen komen.

De gedeputeerde weet dat mijn fractie de laatste maanden nogal sterk heeft aangedrongen op grotere duidelijkheid over de samenhang en de samenwerking van zorg en wonen met het RO-beleid. Gelukkig kunnen wij daarover in deze Statenvergadering kort zijn, omdat volgende week een informatief voortgangsbericht van de afdeling zorg op de agenda van de Commissie staat. Natuurlijk heb ik het vóór deze vergadering even ingezien. Het is een heel duidelijke notitie die de informatie geeft die wij nodig hebben. Ik vraag mij wel af waarom wij



er zo hard en zo lang om hebben moeten vragen. Wij zullen er volgende week uitgebreid over spreken maar ik wil nu toch alvast drie opmerkingen maken. Het lijkt ons een heel goede gedachte om de samenhang met het ISV (= Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing) te versterken. In de notitie wordt voorts alleen nog maar gesproken over een eerste aanzet voor een koppeling met de vervoersproblematiek in de kleinere gemeenschappen. Wij vinden dat erg mager. Wij hadden op meer gehoopt als het gaat om verbreding naar verkeer en vervoer. Ten slotte wijzen wij erop dat in het advies van de Commissie over dit programma het College wordt verzocht nadrukkelijk aandacht te schenken aan de relatie tussen zorg en wonen enerzijds en de woonvisie anderzijds. Wij vonden dat dwarsverband toen niet voldoende, te meer daar het slechts ging om een plan van aanpak woonvisie. Nu wij het plan van aanpak hebben kunnen bekijken zijn wij alleen maar in die mening gesterkt. Wij maken daarvan graag aantekening in deze Statenvergadering bij een agendapunt waarop dat advies zich richt.

Ten slotte nog een hartenkreet. Wij zijn in de zorg heel goed bezig met allerlei projecten, zoals zorg en wonen, zorg en welzijn, zorg op het dorp. Mijn fractie is af en toe bezorgd dat daarbij wordt vergeten dat de eigenlijke basis van de gezondheidszorg ligt in de regio en de regiovisies. Er moet altijd een duidelijk waarneembare koppeling tussen die projecten en het regiovisieproces zijn. Het is zo verleidelijk om even snel buiten de regio snel door te pakken. Ik weet dat de gedeputeerde dat met ons eens is maar het kan geen kwaad het nog eens hardop tegen hem en tegen elkaar te zeggen.

## ***Subsidie Noordbrabants Museum 2002-2004; 22 februari 2002***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Als ik de Memorie van Antwoord lees, kom ik opnieuw tot de conclusie die ik al heb getrokken bij het lezen van het grote stuk: GS houden niet meer van het Noordbrabants Museum. Dat betreuren wij zeer. Het enthousiasme dat in de Commissie cos bestaat voor dit museum op dit moment komt niet over bij GS. Na 23 januari, toen er bijna euforie was over de plannen van het museum, dacht ik dat het nu toch wel zou gaan werken. Maar nog moet ik vaststellen dat de teksten die wij krijgen afstandelijk zijn, alsof het museum ons niet na aan het hart ligt.

Ik kan er ook niet omheen om een paar historische feiten op een rij te zetten, want die zijn essentieel bij de meningsvorming over het Noordbrabants Museum. Een paar jaar geleden waren de verhoudingen zo slecht dat de plannen van het museum niet eens meer werden bekeken en dat de subsidie werd bevroren. Vervolgens kwam er een nieuwe directeur, die binnen het Noordbrabants Museum een nieuwe wind liet waaien. Dat heeft ertoe geleid dat er plannen zijn ontwikkeld die kunnen rekenen op de instemming van de Provincie, in ieder geval van de brede Commissie cos. De Commissie heeft in haar advies dan ook gevraagd aan GS om nu eens een perspectief voor dat museum te geven. Juist dit onderdeel mis ik in de Memorie van Antwoord. De Commissie heeft tot nu toe twee keer gesproken over het toekomstige beleid van het museum, de tweede keer op 23 januari, nadat u ons begin januari het meerjarenplan van het museum had aangeboden. In beide gevallen was de trend heel helder: dit is de lijn die de Commissie en derhalve de Staten willen volgen.

In uw Memorie van Antwoord tref ik opnieuw de woorden "de maximale subsidie" aan. In feite had er moeten staan: op basis van de begroting geven wij dit bedrag. Het woord "maximaal" roept alleen maar verkeerde gedachten op. Verder wordt er gesproken over eventuele financiële consequenties. Het lijkt wel of de tekst is geschreven door iemand die geen vergadering van de Commissie cos heeft bijgewoond en die geen nota of meerjarennota heeft gelezen. Het is evident dat het geld kost als je daaraan conclusies verbindt. Uiteraard zal de consequentie zijn dat het geld moet worden gevonden in de Voorjaarsnota. Dat begrijp ik. Maar die afstandelijkheid die blijkt uit het woord "eventueel" begrijp ik niet. Is dat museum dan niet meer van ons?

Wij stemmen in met het voorstel van GS, maar vragen nu ook van GS of het aan dat museum perspectief wil geven.

## **Actieplan jeugdbeleid provincie Noord-Brabant "Voor kinderen en ouders"; 27 en 28 juni 2002**

**De voorzitter:** Door de leden mw. Van Haften-Harkema, Boel, mw. Verhoef-Bouwknegt, Van der Kallen, Le Hane, mw. Van den Akker-Kroes, mw. Cardinaals-Noz, van Langevelde en Heijmans wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 27 juni 2002; Beraadslagend over het Actieplan jeugdbeleid "Voor kinderen en ouders"; gelet op het advies van de Commissie voj d.d. 29 mei 2002 waarin zij het college verzoekt op zo kort mogelijke termijn een actieplan te presenteren voor versterking van de pleegzorg; overwegende dat:*

- *de pleegzorg, als één van de vormen van jeugdzorg, versterkt dient te worden;*
- *er in de pleegzorg sprake is van een hoge werkdruk, een relatief laag provinciaal subsidie per pleeg zorgplaats, vergrijzing van het pleegouderbestand, knelpunten bij de werving van pleegouders;*
- *de residentiële jeugdzorg voor een bepaalde groep zorgvragers noodzakelijk blijft;*
- *er voor alle vormen van jeugdzorg wachtlijsten bestaan;*
- *het college in de Memorie van Antwoord aangeeft een actieplan op te nemen in het Plan jeugd 2003-2006, dat pas in december 2002 door de Staten zal worden voorgelegd;*

*spreken uit dat:*

*het niet wenselijk is de residentiële jeugdzorg met te grote aantallen en met te grote snelheid af te bouwen;*

- *het in verband met de (groeiende) wachtlijsten in de jeugdzorg niet wenselijk is, de versterking van de pleegzorg te bekostigen uit de versnelde afbouw van residentiële voorzieningen alleen;*

*verzoeken het college:*

- *een stappenplan te maken voor versterking van de pleegzorg, inclusief financiële paragraaf;*
- *dit stappenplan voor te leggen aan de Commissie VOJ in september 2002 opdat Provinciale Staten dit plan kunnen betrekken bij de afwegingen bij de Najaarsnota; en gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien deze motie voldoende wordt ondersteund, maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M1.

.....

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Er zijn enkele punten overgebleven na de Commissievergadering van mei. Enkele punten zijn door onze fractie niet in de Commissievergadering genoemd maar willen wij naar aanleiding van recente ontwikkelingen alsnog aansnijden.

Wat wij over de ruim € 2,2 mln. voor jeugdzorg in eerste termijn hebben gezegd wil ik nog eens onderstrepen. Ik doel op mijn uitspraak dat het een druppel op de gloeiende plaat is tegen de achtergrond van de bedragen die in het rapport van Cap Gemini Ernst & Young worden genoemd. Wij hebben geen enkele reden om te twijfelen aan de juistheid van dat onderzoek. In de Commissie hebben wij gezegd dat het rijk de verplichtingen die de provincies op zich moeten nemen ingevolge de nieuwe op de jeugdzorg mogelijk moet maken. Het spreekt vanzelf dat het college en in het bijzonder de portefeuillehouder alleen of in IPO-verband op het Ministerie een niet aflatende druk moet uitoefenen om het voor elkaar te krijgen. Hem kennende zal hij dat ook wel doen. Op het punt van de financiën zal het regeerakkoord dat nu in de maak is in elk geval al de eerste duidelijkheid moeten verschaffen. Wij hebben ook gezegd dat de provincie om die reden en tegen de achtergrond van het budgettekort van 20% voor de jeugdzorg in noodgevallen slechts tot incidentele aanvullende financiering van een bepaald knelpunt in de jeugdzorg kan overgaan. Wij zullen daarvoor straks een voorstel doen.

In de accommodaties hebben wij enkele jaren geleden op initiatief van de fractie van D66 als Staten eenmalig f 20 mln.(€ 9.08 mln.) gestopt maar nog steeds is de nood op dat gebied erg hoog. Met de demissionaire staatssecretaris is in het bestuurlijk overleg van 3 april afgesproken dat in het najaar van 2002 definitieve besluitvorming zal plaatsvinden over het eenmalig wegwerken van achterstallig onderhoud. Wij wachten dat af maar zullen dit onderwerp zonodig bij de behandeling van het nieuwe plan jeugd opnieuw aan de orde stellen.

Vervolgens kom ik te spreken over het expertisecentrum jeugd. Onze fractie heeft erg veel twijfels gehad over de vraag of het nodig was het BSJ op zo'n manier met zoveel geld op te tuigen tot een expertisecentrum jeugd. Wij hebben er na het bestuderen van het meerjarenbeleidsplan en het bezoek van de Commissie aan het BSJ echter toch een andere kijk op gekregen. Wij denken nu dat op den duur zal blijken dat de Brabantse jeugdzorg er in zijn algemeenheid heel veel profijt van kan hebben. De kosten gaan in dit geval eigenlijk voor de baat uit. Wij geven er dus het groene licht voor.

In de Commissievergadering en in de eerste termijn van onze algemene beschouwingen hebben wij gepleit voor een actieplan ten behoeve van de pleegzorg. Wij vinden het tijdpad dat het college nu uitstippelt in de Memorie van Antwoord niet dynamisch genoeg. Als het actieplan pas in december bij de behandeling van het nieuwe plan jeugdbeleid in de Staten aan de orde komt, moet er tot het nieuwe bestuursakkoord of tot de Voorjaarsnota van 2003 worden gewacht alvorens er daadwerkelijk iets met actieplan kan worden gedaan. Wij hebben daarom de motie die door het CDA is ingediend medeondertekend. In de motie wordt namelijk gezegd dat na de Commissiebehandeling in september de Staten het resultaat ervan bij de afweging in het kader van de Najaarsnota kan betrekken. Ook onze fractie acht het niet wenselijk dat residentiële jeugdzorg met te grote aantallen en te grote snelheid wordt afgebouwd. Wij achten het helemaal onjuist als de versterking van de pleegzorg moet worden bekostigd uit de afbouw van residentiële voorzieningen alleen. Het is niet uitgesloten dat daar helemaal niet zoveel winst valt in te boeken. Immers, de zwaarte van de gevallen die nog wel zijn geïndiceerd voor een instelling, zal alleen maar toenemen en daarmee ook de kosten per plaats.

Ten slotte het punt dat ik heb aangekondigd, een punt waarbij er sprake is van een knelpunt dat tegen de achtergrond van een budgettekort van 20% in de jeugdzorg heel goed door de provincie eenmalig aanvullend kan worden gefinancierd. Ik doel op het punt ICT in de jeugdzorg. Het actieplan dat wij nu behandelen luidt daarover in feite de noodklok. Het laat echter na om daaraan concrete acties te verbinden. Volgens het actieplan is sprake van een grote ICT-achterstand die inzet vraagt voor een snelle en verantwoorde inhaalslag. Dit geldt zowel voor de bedrijfsvoering als voor de informatie aan en participatie van jeugd. Al deze zaken vragen om nadrukkelijke actie en investering, aldus het plan. Trouwens ook het rapport van Cap Gemini Ernst & Young spreekt daarover duidelijke taal, evenals het interne adviesrapport ICT Jeugdzorg Noord-Brabant. Natuurlijk is er ook @Brabant en daarvoor wordt in de Voorjaarsnota ook nu weer extra geld beschikbaar gesteld maar in dat kader hebben de Staten ICT voor de sector jeugd niet als prioriteit aangemerkt, waardoor het aan de laatste mem is komen te hangen. Bovendien richt @Brabant zich meer op speciale projecten dan op een algehele opbouw vanaf helemaal niets. D66 vindt het niet langer verantwoord dat men in de jeugdzorg moet werken met door banken afgeschreven oude computers waarin zelfs de ingebrande cijfertjes nog op de beeldschermen zijn te zien, en dat voor een provincie die graag een excellentie ICT-provincie wil zijn. De fractie van D66 wil daarom dat het college in de Najaarsnota geld vrijmaakt voor een eenmalige substantiële impuls voor de ICT in de sector jeugd, buiten @Brabant om. Wij denken daarbij in eerste instantie aan een bedrag van € 2 mln. Als de inhaalslag eenmaal is gepleegd kan de sector daarna een beroep doen op @Brabant ten behoeve van speciale projecten.

**De voorzitter:** Door de leden mevrouw Verhoef-Bouwknegt, mevrouw Cardinaals-Noz, Gorter en Jeekel wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 27 juni 2002,*

Gehoord hebbende de beraadslagingen over het actieplan jeugdbeleid Noord-Brabant "Voor kinderen en ouders;  
overwegende dat:

- *Er in de jeugdzorg sprake is van een budgettekort van 20%;*
- *De Staten in 2001 hebben vastgesteld dat ICT in de jeugdzorg in het kader van @Brabant geen prioriteit heeft en het dus heel moeilijk is om op dat terrein een initiatief gehonoreerd te krijgen uit het budget @Brabant;*
- *Er sprake is van een grote ICT-achterstand in die sector en dat een gerichte inhaalslag zeer noodzakelijk is; het gaat daarbij om de invalshoek ICT en bedrijfsvoering en ICT en informatie aan en participatie van jeugd;*
- *De instellingen op dit moment om die reden niet kunnen functioneren op de manier zoals dat in het door de Staten vastgestelde jeugdbeleid is afgesproken;*
- *Verskillende rapporten dit probleem onderkennen en er de noodklok over hebben geluid (Cap Gemini Ernst & Young en ICT jeugdzorg Noord-Brabant);*
- *Ook het college blijkt de tekst in het actieplan Jeugdbeleid Noord-Brabant een stevige ICT-impuls in de sector jeugdzorg nadrukkelijk gewenst acht;*

voorts overwegende dat

- *Noord-Brabant de beste ICT-provincie wil zijn, dat dit verplichtingen schept en dat het in een dergelijke provincie niet past dat er in een door de provincie gesubsidieerde sector op het terrein van ICT zo'n grote achterstand heerst als in bovengenoemde rapporten wordt aangegeven;*

vragen het college van Gedeputeerde Staten

- *bij het volgende afweegmoment, de Najaarsnota 2002, een eenmalige substantiële financiële impuls te geven aan ICT in de sector jeugdzorg, buiten @Brabant om. Wij denken daarbij in eerste instantie aan een bedrag van ca € 2 mln.;*  
*en gaan over tot de orde van de dag."*

Aangezien de motie voldoende wordt ondersteund maakt zij onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M2.

.....

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Tot nu toe werd de Najaarsnota gezien als een integraal afweegmoment. Ik neem echter waar dat de opvatting begint post te vatten dat alleen de Voorjaarsnota een integraal afweegmoment is. Ik vind dat heel merkwaardig, omdat het betekent dat de Staten slechts eenmaal per jaar hun prioriteiten kunnen stellen, terwijl het - in theorie - driemaal per jaar kon gebeuren.

.....

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Mevrouw Van den Akker weet heel goed dat die ICT niet uit het normale budget kan worden betaald omdat het budget nu eenmaal te klein is. Wij gaan bij het rijk wel pleiten voor verhoging van het budget maar daar zijn de instellingen voorlopig niet mee geholpen.

## **Opheffing Stichting Provinciale Adviesraad voor welzijn, onderwijs en cultuur Noord-Brabant per 1 januari 2003; 27 en 28 juni 2002**

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Wij praten formeel over de opheffing van de raad WOC maar de raad is de facto reeds door Gedeputeerde Staten opgeheven. Het personeel is al elders ondergebracht en ik moet vaststellen dat Gedeputeerde Staten zijn getreden in een bevoegdheid van Provinciale Staten. Wij ervaren dat als een bruuskering van de Staten. In de Commissie hebben wij uitgebreid en openhartig hierover gesproken. Ik heb een aantal wonderlijke zaken moeten constateren. Zo vindt de gedeputeerde die aantreedt in zijn dossier niet dat dit probleem speelt en gaat er geen alarmbel rinkelen als de nieuwe gedeputeerde het merkt, zodat hij naar de Staten gaat. Het proces dat in de richting van de raad WOC heeft plaatsgevonden is slecht geweest. De directeur van de raad zegt in de krant dat de raad WOC feitelijk is kaltgesteld. Daaruit kun je geen goede verhouding destilleren. In onze begroting hebben wij voor deze activiteit ongeveer € 220.000,- staan. Ik constateer dat Gedeputeerde Staten deze middelen gedurende twee jaar gewoon van tafel hebben laten vegen. Er is namelijk geen gebruik gemaakt van de raad WOC, zodat deze middelen niets hebben opgebracht. Voor twee jaar komt dat neer op een kleine miljoen gulden (€ 440.000,-). Wij betreuren dat. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat Gedeputeerde Staten zoiets kunnen laten gebeuren.

De heer Van der Stoel heeft al gerefereerd aan de opvattingen in de Commissie over de kwaliteit van de raad WOC. Die is niet alleen naar voren gekomen door het bureau maar het is ook in de evaluatie van 1999 gesteld. Voor ons is het dan heel lastig om te zeggen dat de raad kan vertrekken. In feite moeten wij evenwel constateren dat wij als Staten geen mogelijkheid meer hebben om dit terug te draaien. Met tegenzin leggen wij ons daarbij neer. Een ander punt dat hierbij speelt is de advisering van de Staten en van het college. Ik noem de Staten nadrukkelijk in het licht van de dualisering die na 1 maart van komend jaar gestalte zal krijgen. Wij zullen dan als Staten veel meer onafhankelijke adviezen kunnen vragen. In het voorstel in de Memorie van Antwoord kom ik geen visie tegen van het college. Ik mis een visie op de manier waarop de Staten hun taak zullen moeten kunnen doen, in de zin waar zij hun informatie vandaan halen en wat het kost. Ook mis ik een visie op de verhouding tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten na de overgang. Ik kom tot dezelfde afweging als de heer Van Eeten. Wij stemmen in met het besluit tot opheffing maar niet met het financiële plaatje dat het college erbij legt. Wij willen dat alle beschikbare middelen overeind blijven voor de onafhankelijke advisering na 1 maart 2003.

.....  
**De heer De Vaan (D66):** Ik kan de woorden van de gedeputeerde op twee manieren verstaan. Enerzijds kan ik uit zijn woorden afleiden dat hij van mening is dat wij te eng denken, omdat € 785.000,- meer beschikbaar is voor externe onafhankelijke advisering. In de Commissie heb ik overigens al gezegd dat ik vraagtekens plaats bij de onafhankelijkheid van die onderzoeken. Als Staten hebben wij na 1 maart 2003 middelen nodig voor extern uit te voeren onderzoeken. Mag het budget dat beschikbaar is voor Welzijn, onderwijs en cultuur daarbij worden betrokken?

.....  
**De heer Augusteijn (GS; CDA):** Het college wil ten aanzien van de onafhankelijke advisering in haar totaliteit nieuw beleid formuleren en aan de Staten vragen of zij zich daarin kunnen vinden. Het is mijn ambitie als gedeputeerde om de genoemde bedragen daarvoor te blijven inzetten. Ik sluit echter niet uit dat wij voor wellicht zelfs betere advisering minder geld nodig hebben. Mijn ambitie is hoe dan ook ten minste het bedrag in te zetten dat in het kader van de begroting van WEC voor dit doel is ingezet. Naar ik aanneem zijn de Staten het met het college eens, dat er ten aanzien van de onafhankelijke advisering op verschillende beleidsterreinen nog wel enige verbetering mogelijk is en dat de dualisering een goed moment is om daaraan gestalte te geven. ....

**De heer De Vaan (D66):** Het antwoord van de gedeputeerde inzake de besteding van de € 785.000,- en de resterende middelen van de raad WOC is mij niet duidelijk. Laat de gedeputeerde mogelijkheid open dat een deel van het geld zal worden ingezet voor het honoreren van wensen van de Commissie cos of haar opvolger?

**De heer Augusteijn (GS; CDA):** Wel degelijk. Het gaat om de advisering van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. De raad WOC adviseerde strikt genomen Gedeputeerde Staten. Wij gaan een nieuw stadium in waarin de Staten optimaal moeten kunnen functioneren. Natuurlijk komen er budgetten voor de Staten, zodat zij weten waarover zij praten. Er zal geld zijn voor de Commissie cos, opdat zij weten welk beleid kan worden gevoerd. Over de vraag hoe wij dat gaan doen moet nog discussie plaatsvinden, zij het dat wij als college al een richting hebben aangegeven.

**De heer Coonen (CDA):** Twijfelt de heer De Vaan aan het budgetrecht van de Staten? Uiteindelijk bepalen de Staten de verdeling van de budgetten. Of is de heer De Vaan van mening dat zulks alleen gebeurt voor zover de gedeputeerde daarvoor voorstellen doet?

**De heer De Vaan (D66):** Ik heb in het geheel geen twijfel over het budgetrecht van de Staten. Ik heb problemen met de formulering van dit voorstel, die blijk geeft van een zeer benepen kijk op het geven van mogelijkheden aan de Staten. Ik signaleer nadrukkelijk dat het college het op dit punt niet goed doet.

.....

**De heer De Vaan (D66):** De raad WOC was niet alleen goed maar ook goedkoop. Wij denken dat de € 220.000,- onvoldoende zal zijn voor onafhankelijke adviezen. Formeel was de raad een adviesorgaan voor het college maar de facto werd de raad door de Staten als een adviesorgaan voor hen ervaren. Daarom maken wij ons op dit punt ook zo hard. Zegt de gedeputeerde toe dat voor de onafhankelijke advisering van de Staten zonnodig kan worden geput uit het budget van € 785.000,- dan stemmen wij schoorvoetend met het voorstel in.

## ***Interpellatieverzoek over ontwikkelingen van en bij het Noordbrabants Museum; 20 september 2002***

**De voorzitter:** De heer De Vaan heeft het verzoek ingediend, het College van Gedeputeerde Staten te mogen interpellieren over ontwikkelingen van en bij het Noordbrabants Museum. Ik stel voor toestemming te verlenen tot het houden van deze interpellatie en de interpellatie direct af te werken.

Daartoe wordt besloten.

**De voorzitter:** Ik stel vast dat de Staten instemmen met het houden van de interpellatie. Ik verzoek de heer De Vaan zijn interpellatie toe te lichten.

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Afgelopen dinsdag heeft de raad van Den Bosch uitgesproken dat er geen nieuwbouw voor Het Kruithuis zal plaatsvinden aan de Citadellaan. Als ik de afgelopen maanden, vanuit het Land van Cuijk, naar Den Bosch keek, had ik het gevoel dat de politieke lucht daar al enige tijd zwanger was van het besluit. Dat besluit was voor ons als Staten natuurlijk ook van belang. Feitelijk ben ik getriggerd tot het indienen van dit verzoek door een artikel in het Brabants Dagblad van 12 september jongstleden, de stadseditie. De kop luidde - het was een citaat van gedeputeerde Augusteijn -: "Bossche musea niet gekoppeld". In het artikel staat vervolgens iets te lezen over de opstelling van de directeur van het Noordbrabants Museum. Deze heeft onder meer overleg gehad met de fractieleiders in de Bossche gemeenteraad. Kort samengevat ziet de directeur grote voordelen in samenwerking van beide musea. Het artikel vervolgt echter met: "Volgens Augusteijn moet Van Laarhoven dat als directeur vooral maar doen, maar hier vindt hij geen gehoor".

Toen ik het stuk had gelezen, kwamen mij heel zwarte tijden voor ogen. Ik werd herinnerd aan de tijd dat de relatie tussen de provincie en het Noordbrabants Museum heel slecht was. De ontwikkeling heeft toen tijden stilgelegd. Uiteindelijk is er een oplossing gevonden door het ontslag van de directeur. Sinds die tijd is er gelukkig weer sprake van goede ontwikkelingen. U mag van ons aannemen, voorzitter, dat wij dit geen tweede keer willen meemaken. Ik kom bij onze belangrijkste vraag. Zitten het Noordbrabants Museum en de provincie nog wel op een lijn? Het gaat tenslotte om de toekomst van ons museum. Toch zal ik die vraag formeel niet stellen, omdat ik eigenlijk hoop dat ik aan het eind van het debat kan concluderen dat we op een lijn zitten. Dat lijkt mij beter dan het stellen van die vraag in deze fase.

In 1999 hebben wij een helder besluit genomen over de toekomstige ontwikkeling van het Noordbrabants Museum. Sinds die tijd vertroebelen twee ontwikkelingen dat heldere beeld. Het eerste betreft de eigendom van het gebouw. Gedeputeerde Staten hebben gezegd het museumgebouw en het gebouw aan de Waterstraat te willen verkopen aan de Rijksgebouwendienst (RGD). De provincie voert echter geen enkel beleid met betrekking tot gebouwen. Ik zou het College in een later stadium graag willen vragen om over dat onderwerp beleid vast te stellen, samen met ons, zodat wij in de toekomst niet meer over incidentele gebouwen hoeven te spreken. Wij hebben de indruk dat de opstelling van Gedeputeerde Staten met betrekking tot het eigendom het verbouwingsproces heeft vertraagd. Dat is ook logisch, want als je het gebouw aan een nieuwe eigenaar geeft, dan kun je ervan op aan dat hij een eigen agenda en eigen belangen heeft bij toekomstige ontwikkeling van het gebouw. Het is de vraag of die belangen samenhangen met de belangen van ons Noordbrabants Museum.

Dat brengt mij bij de eerste echte vraag aan het College. Hoe kan het College garanderen dat een eventuele overdracht van het gebouw aan de RGD er niet toe zal leiden dat het door ons en het museum gewenste plan niet wordt gerealiseerd?

Ter zake van het eigendom spelen ook nog de kosten. Als de RGD eigenaar en ook bouwheer wordt, zal deze het risico van het zijn van bouwheer en eigenaar willen



afwentelen. Dat is op zichzelf logisch gedrag. Wat het bouwproject betreft heb ik begrepen dat de RGD een extra opslag vraagt van 10% bij de verbouwing. Dat is gelegen in het feit dat het project, als dat op deze wijze met de RGD plaatsvindt, wordt uitgevoerd als een zogenaamd turnkeyproject. Dat betekent dat alle verantwoordelijkheid bij de RGD komt te liggen. De RGD wil boven op de normale post onvoorzien van 15% ook nog een toeslag voor die functie. Waar denken Gedeputeerde Staten de ongeveer 3 mln euro vandaan te halen om deze weg te kunnen vervolgen?

Een ander probleem is dat in wij in een turnkeyproject geen enkele invloed meer hebben op de begroting, terwijl wij in de begroting wel 15% neerleggen voor onvoorziene ontwikkelingen. Ik hoop dat die 15% niet in zijn geheel wordt verbruikt, maar bij een turnkeyproject gaan de overblijvende middelen in dit geval naar de RGD. Dat zou ons zeer verdrieten, want het gaat tenslotte om geld voor cultuur. Kunnen Gedeputeerde Staten aangeven hoe ervoor kan worden gezorgd dat, als er geld overblijft op de normale post onvoorzien, dit terugvloeit naar de provinciale kas?

Als de RGD eigenaar wordt en het pand vervolgens verhuurt, ontstaat ook de situatie dat men een reserve wil inbouwen. Is daar al over gesproken? Is er inderdaad sprake van een soort opslag op de normale huurpenningen voor het risico dat de RGD dan loopt? Waarom is er uitsluitend met de RGD gesproken? Zijn ook andere eigenaren in het proces overwogen? Het tweede heikele punt betreft Het Kruithuis. Wij zien voordelen indien beide musea op een plaats worden gebracht. Het aantal bezoekers van beide musea zal dan namelijk toenemen. Daarnaast hebben wij gelezen dat de directeur van het Noordbrabants Museum stelt dat er ook financiële voordelen zijn. Dat is ook in het belang van de provincie. Tegen deze achtergrond willen wij de deur openhouden voor een gezamenlijk project met Den Bosch. Voor alle duidelijkheid: wij vragen het College niet om de deur van de burgemeester elke dag plat te lopen met de vraag of hij wil meedoen. Het gaat ons alleen om een duidelijk signaal dat wij gedurende enige tijd bereid zijn samen op te trekken. Daar moet de stad Den Bosch op reageren. Zijn Gedeputeerde Staten bereid een dergelijk signaal af te geven?

In de pers is ook gesproken over een verzoek van de stad Den Bosch met betrekking tot het mede-investeren in Het Kruithuis. Klopt dat bericht en wat is de reactie van Gedeputeerde Staten daarop geweest? Twee jaar geleden hebben wij goedgeverig f 500.000,- (€ 226.890,11) aan de vijf grote gemeenten gegeven voor cultuur. Is dat bedrag overgemaakt? Zo ja, wat gebeurt daar momenteel mee?

## ***Notitie “Sportnotitie Noord-Brabant. Provinciale support voor sport en bewegen”; 20 september 2002***

**De heer De Vaan (D66):** Voorzitter! Voor ons ligt een nota voor sport in de provincie. Feitelijk gaat de nota voor 95% over sport als onderdeel van het sociaal beleid. Wij kunnen ons daarin vinden, ook in wat daarover in de nota wordt gesteld. Wij hebben wel het idee dat wij er, als er met de uitwerking wordt begonnen, spoedig nog een keer in de Commissie over zullen praten. De 5% die in de nota niet is uitgewerkt, gaat over topevenementen in Brabant. Ik ben blij dat het CDA het duidelijke standpunt heeft ingenomen dat wij op dit terrein een achterstand hebben in Nederland. D66 ondersteunt de oproep van het CDA van harte. Wij vinden dat er in Brabant meer evenementen van internationaal niveau moeten plaatsvinden. Om dat te kunnen doen, heb je accommodaties nodig. Wij leggen de prioriteit ook bij accommodaties. Daarna kan de tweede stap worden gezet. Wij hebben hoge verwachtingen van de nota die wij nog voor de Najaarsnota hierover krijgen. Wij gaan ervan uit dat wij erop kunnen vertrouwen dat wij goede accommodaties van internationaal niveau in Brabant krijgen de komende jaren.

## ***Programma volksgezondheid, ouderen en jeugd 2003, "Zorg aan de basis"; 6 december 2002***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Wij behandelen het laatste programma VOJ in de monistische verhoudingen. Bij dit gedenkwaardige moment wil mijn fractie even stilstaan. Ik heb in de Commissie gezegd dat het zorgprogramma moet blijven, omdat ik van mening dat het niet goed mogelijk is om op het gebied van zorg een goed inzicht te krijgen in wat er speelt en daarover als Provinciale Staten een afgewogen oordeel te geven. Als Provinciale Staten alleen beschikken over cijfers en over de tekst die in de begroting staat is het niet goed mogelijk, wegingen te maken. Het spreekt vanzelf dat het er anders komt uit te zien als het zorgprogramma meer kaderstellend is en minder op de uitvoering is gericht. Wat mij betreft noemen wij het dan ook anders, bijvoorbeeld een strategisch document of een kadernotitie. Zonder inzicht in de problemen kan er naar ons oordeel ook geen uitzicht zijn op een goed debat.

Nog even bij het product zorgprogramma blijvend merk ik op dat het deze keer zo helder en duidelijk van opzet is en ook inhoudelijk zo sterk, dat ik het College wil adviseren toekomstige Statenleden met zorg in hun portefeuille dit programma als onderdeel van het opleidingsprogramma aan te bieden. Een helderder overzicht van de huidige stand van zaken op het gebied van zorg is bij mijn weten niet beschikbaar.

Nog steeds - ik denk dat de gedeputeerde deze opmerking wel van mij verwacht - is er niets gekomen van verbreding naar verkeer en vervoer. Dat is een teleurstellende constatering voor mijn fractie. Terwijl iedereen het erover eens is, dat het een essentieel punt is als het gaat om bevordering van vermaatschappelijking van de zorg en het vergroten van de leefbaarheid, slaagt het College er niet in, ondanks stellige voornemens in eerdere zorgprogramma's, een verbreding naar wonen en welzijn uit te breiden naar verkeer en vervoer. De gedeputeerde zei in de Commissie luchtig dat het toch werd genoemd in dit programma. Dat is waar: er staat een paragraaf in over mobiliteit en personenvervoer van morgen. Het wordt echter uitsluitend genoemd als onderdeel van het aanpalend provinciaal beleid en duidelijk niet als onderdeel van het zorgprogramma. Om het laatste gaat het natuurlijk als je spreekt over verbreding.

Uit het rapport Steen der wijzen blijkt dat een kapitaalinjectie van 800 mln euro nodig is voor de ombouw van verpleeg- en verzorgingshuizen. De vraag is waar dat bedrag vandaan moet komen. Het lijkt onze fractie een utopie om te denken dat het Rijk daar binnen afzienbare tijd mee over de brug zal komen. Wij denken dat een gerichte actie nodig is om de verschillende partners om de tafel te krijgen. Ik doel dan op zorgkantoren en woningcorporaties maar natuurlijk ook de Rijksoverheid en de provinciale overheid. Ik heb begrepen dat er gedacht wordt aan weer een task force op dat terrein. Kan de gedeputeerde daarover iets meer zeggen? Wij willen van hem weten hoe hij dat concreet denkt aan te pakken.

Voor een deel hangen de wachtlijsten samen met de problematiek van de ombouw van verpleeg- en verzorgingshuizen. Voor een ander deel moet het probleem echter regionaal worden aangepakt, per regio gedifferentieerd maar in de regio geïntegreerd. Ik neem aan dat het College ook dat spoor gaat volgen. Het is een spoor dat ook door de landelijke wachtlijstbrigade wordt voorgestaan. Wij vinden het alleen jammer dat juist dat tweede spoor, de regionale aanpak, in de nota zo weinig is uitgewerkt. Hoe denkt het College dat concreet handen en voeten te geven?

Ten slotte wil ik iets zeggen over de nieuwe initiatieven. Wij staan volledig achter de aangekondigde nieuwe initiatieven, het Brabants kenniscentrum ouderen en de werkplaats vermaatschappelijking. Wij zijn erg benieuwd hoe die gaan uitpakken en constateren nog maar weer een keer dat Brabant op vele terreinen van zorg maar zeker als het gaat om vernieuwende en verfrissende ideeën, voorop loopt. Dit is het allerlaatste zorgprogramma van deze gedeputeerde in zijn leven. Dan mag hem toch ook wel een keer een pluim op de hoed worden gestoken. Het is vooral aan deze gedeputeerde te danken dat Brabant op dit punt een koppositie inneemt.

## ***Provinciaal beleidskader jeugd 2003-2006; 6 december 2002***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Bureau Jeugdzorg is het slachtoffer van zijn eigen succes. Dat is er mede oorzaak van dat het niet goed gaat met de wachtlijsten. Wat wij ook doen om de wachtlijstproblematiek op te lossen, zolang de nieuwe financieringsmethodiek niet van kracht is zal het mede om die reden toch min of meer dweilen met de kraan open blijven. Toch moeten wij wel blijven dweilen, vindt onze fractie. Wij willen in dit verband graag van de gedeputeerde weten of het advies van de taskforce jeugd, dat is gebaseerd op regionale gesprekken, al in concept gereed is - het zou namelijk begin december gereed zijn - en of hij er al iets over kan zeggen. Misschien kan hij dan ook iets vertellen over de resultaten van het gesprek met de staatssecretaris over de wachtlijsten dat hij afgelopen maandag heeft gevoerd. Wij ondersteunen van harte het voornemen van het College zoals het in de Memorie van Antwoord is verwoord om te komen tot gesprekken met de allochtone doelgroep over zorgvormen die zijn afgestemd op hun culturele achtergrond.

In de Commissievergadering hebben wij gezegd dat wij de tekst in het beleidskader ten aanzien van werving en verbetering imago pleegzorg wat mager vinden. Er staat namelijk dat werving een marketingvraagstuk is en dat daarom moet worden overwogen om hiertoe speciaal opgeleide mensen in te schakelen. Waarom zo voorzichtig? Wij hebben in Engeland gezien hoe ten behoeve van werving een heel speciale afdeling met vakmensen in het leven is geroepen. Wij hebben ook gezien dat het daar heel goed werkt.

Wij hebben met instemming kennis genomen van het feit dat het College inmiddels een extern bureau opdracht heeft gegeven, een berekening uit te voeren van de kostenontwikkeling van het bureau jeugdzorg en de aansluiting op het gemeentelijk beleid. Dat geeft in elk geval duidelijkheid over de benodigde inzet van provinciale middelen voor de komende twee jaar. Dat kan worden meegewogen bij de onderhandelingen over het nieuwe bestuursakkoord. In de brief van de staatssecretaris van VWS lijkt zij te gaan kiezen voor het zogenaamde smalle bureau jeugdzorg, terwijl Noord-Brabant juist afkoerste op een heel brede voorziening, waarin ook schoolmaatschappelijk werk en licht ambulante hulpverlening een plaats vonden. Wij denken dat wij uit financiële overwegingen niet goed kunnen afwijken van de door het ministerie uitgezette koers, ook al is dat een andere dan die wij in onze provincie voorstaan. De koerswijziging zal echter wel een en ander betekenen. Heeft de gedeputeerde daarover op 2 december ook met de staatssecretaris gesproken en, zo ja, wat zijn de conclusies? Zal er bijvoorbeeld sprake zijn van een overgangstermijn voor de provincies die eveneens een breed bureau jeugdzorg voor ogen hadden?

Wij hebben in de Commissie aangekondigd in deze Statenbehandeling nog een poging te zullen wagen om ICT in de jeugdzorg een zet in de goede richting te geven. Het probleem is helder en wordt door iedereen, ook het College, erkend. Wij hadden daarover vandaag opnieuw een motie willen indienen maar die had onvoldoende steun gekregen. Wij laten het indienen daarom op dit moment achterwege. Overigens zegt het College terecht dat ICT een onderdeel behoort te zijn van de P x Q-financieringsystematiek (prijs te leveren hulpaanbod (P) maal aantal cliënten (Q)). Tot die tijd hebben wij echter wel een probleem. Wij hopen dat de inventarisatie van het jeugdzorgberaad en daarna de beoordeling door Cap Gemini Ernst & Young aanleiding zullen zijn om de zaak in het nieuwe bestuursakkoord hetzij in de Voorjaarsnota 2003 geregeld te krijgen. Dat het hard nodig is staat voor mijn fractie als een paal boven water.

## ***Evaluatie regiovisies verzorging en verpleging; 21 februari 2003***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Voorzitter! Omwille van de tijd heb ik mijn betoog ingekort.

Wij zijn het met de vijf geformuleerde taakopdrachten aan het nieuwe College van GS volledig eens. Dat hoeft geen verbazing te wekken, want in de extra Commissievergadering is er uitvoerig over gesproken. Daar hebben wij onze instemming al betuigd met de richting die nu in de vijf punten staat verwoord. Een aantal punten heeft mijn fractie zelfs aangedragen.

Het zijn taakopdrachten waar het nieuwe College mee vooruit kan. Het proces mag de nodige problemen en strubbelingen hebben gekend, het resultaat van deze pilot mag er zijn. Daar zijn wij zeer tevreden over. Wat de tijdslijmet betreft sluiten wij ons aan bij het CDA en GroenLinks.

### ***Vragenuurtje, betreffende Irak; 21 februari 2002; 21 februari 2003***

**Mevrouw Verhoef-Bouwknegt (D66):** Zoals iedereen is ook onze fractie zeer bezorgd over de situatie rond Irak. Landelijk heeft onze partij het standpunt ingenomen dat er niet buiten de VN om moet worden gehandeld. Verder delen wij de opvatting van de voorzitter van het College dat de grondwettelijke bevoegdheden niet hier liggen, maar in Den Haag.

## ***Ontwerp Linieperspectief "Panorama Krayenhoff II" voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie; 4 juli 2003***

**Mevrouw Houtepen-Kunnen (D66):** D66 steunt dit voorstel inhoudelijk. Het is een geschiedkundig waardevol monument. Daar hechten wij veel waarde aan. Wij krijgen het als Staten straks wel moeilijk. We stemmen nu met het voorstel in, terwijl we nog niet kunnen afrekenen op prijs en prestatie, omdat er nog geen duidelijkheid is over het stappenplan en de financiën. Wij moeten ons dat wel realiseren, want dat is straks ook onze verantwoordelijkheid, al heeft slechts een klein deel betrekking op Brabant.

## ***Nota Cultuur in uitvoering; 6 en 7 november 2003***

**Mevrouw Houtepen-Kunnen (D66):** Voorzitter! Ik zal proberen het kort te houden, want anders drinken we straks oude koffie!

In de Commissie heeft D66 aangegeven, in grote lijnen in te stemmen met de nota, zoals zij nu voorligt. Wij geven nog even een belangrijk punt aan, dat ik een aantal andere sprekers vanavond heb horen noemen, namelijk het woord "diversiteit". Dat betekent niet dat alles moet kunnen, maar wel dat er door veel mensen op velerlei terreinen wat te kiezen moet zijn. Het Brabants cultureel aanbod moet even divers zijn als haar bevolking, en die is divers. Of het nu om cultuur met een grote, of een kleine "c" gaat, wat dat verschil dan ook moge zijn, ik denk dat we moeten proberen de keuze zo groot mogelijk te laten zijn.

In de begeleidende notitie zijn twee wensen van D66 benoemd: de mogelijkheden van de kleinere gemeenten en de verspreidende rol die het onderwijs kan spelen. Wij vinden het prima dat die punten zijn genoemd. Er zijn meer zaken door ons aangegeven. Omdat de nota "Cultuur in uitvoering" heet, willen wij straks dan ook met nadruk letten op de plannen van aanpak en de verdere zaken die daarover worden genoemd. Voor ons zijn dan belangrijk de fysieke, de psychische, de sociale en de financiële toegankelijkheid voor alle Brabanders en de inhoudelijke grote diversiteit in het aanbod. Ook de bereikbaarheid in het kader van de mobiliteit kan daarbij heel erg belangrijk zijn. Dat met de grote steden daarover contact is geweest, is interessant, maar vanuit het buitengebied kun je vaak helemaal niet meer in de grote steden komen. Willen we de mobiliteit niet alleen met de auto doen, dan moet daarvoor wat worden geregeld. Ook de geografische verdeling in Brabant is erg belangrijk. Dat mag wat ons betreft leiden tot samenwerking over de grenzen van Brabant heen. Dat kan alle kanten uit.

Er wordt vaak over vernieuwing gesproken. Dat mag, maar wel met behoud van het goede. Ik hoorde iemand zeggen dat in de nota incidentele projecten wat minder worden gesteund, maar dat lijkt mij geen goede zaak. D66 wil in het culturele Brabant veel facetten van de Telos-driehoek (Telos = Brabants Centrum voor Duurzaamheidvraagstukken) terugvinden. Voor degenen die reageerden op het feit dat Brabant zo'n lage positie inneemt in vergelijking met andere provincies: wij zijn daar niet van onder de indruk, want het Brabantse culturele kapitaal is niet alleen via provinciegelden te noteren. Er is veel meer dan wat het provinciehuis kan bieden. Dat is een sterk punt van Brabant.



## ***Initiatiefvoorstel Instellen Fonds dakloze jongeren; 6 en 7 november 2003***

**Mevrouw Houtepen-Kunnen (D66):** Van ons mag het voorstel worden behandeld, maar mijn conclusie straks zal zijn dat wij het eerst nader moeten bespreken.

.....

**Mevrouw Houtepen-Kunnen (D66):** Voorzitter! Onze conclusie heb ik zojuist al aangegeven, maar ik wil die nu nog graag motiveren.

Op zichzelf lijkt het een goed voorstel. Het is ook prima om iets voor die groep te doen. De vraag is wel wat je moet doen. Daar moet je goed over nadenken. Zwervende jongeren zijn nogal kwetsend in deze maatschappij. Dat lijkt niet te horen, al is dit feitelijk wel het geval. Ik vraag me ook af of je dit probleem helemaal kunt voorkomen. We kunnen blijkbaar niet alle jongeren dat vertrouwen in hun situatie geven dat ze er voldoende tevreden over zijn, zodat ze op een positieve manier kunnen uitvliegen. Op de een of andere manier kunnen de ouders het pedagogisch niet aan, bijvoorbeeld omdat er sprake is van problematisch gedrag, of omdat de draagkracht gering is. Zo zijn er allerlei redenen, maar dat wil nog niet zeggen dat er geen financiële mogelijkheden zijn. De jongeren die niet op school zitten en ook niet werken, worden in opvangcentra zeer gestimuleerd, vrijwel verplicht, om baantjes te hebben, zoals dat heet. Ook daar moeten ze vakken vullen. Dat hoort er gewoon bij, net als een krantenwijk. Daar kunnen ze toch hun zakgeld mee verdienen.

Uit het voorstel heb ik begrepen dat het om Tilburg gaat, maar wat moet de rest van Brabant dan?

**De heer Heijmans (SP):** Correctie. Er is gesproken over een instelling in Tilburg, maar het aantal van 25 tot 50 jongeren geldt voor heel Brabant. Zo beperkt is de groep. De desbetreffende instelling in Tilburg heeft zo'n jongere opgevangen. Vervolgens heeft zij een jaar lang geprobeerd, bij de overheid, de provincie, de gemeenten en bij allerlei instellingen, een vergoeding voor de opvang van de jongere te krijgen, maar dat is niet gelukt. Daardoor kan zo'n instelling die jongere niet meer opvangen, want het gaat toch om een behoorlijk bedrag. Dat kan de instelling niet ophoesten.

**Mevrouw Houtepen-Kunnen (D66):** Dat begrijp ik, maar dan is er in een jaar veel veranderd. Ik ben vorig jaar met pensioen gegaan. Ik heb de laatste 20 jaar als adolescententtherapeut gewerkt bij een GGZ-instelling (GGZ = geestelijke gezondheidszorg). Ik had er nogal eens mee te maken. Ik werkte niet bij een bureau jeugdzorg, dus ik had geen zicht op de materiële zaken, maar zonder dak boven hun hoofd kon ik ze ook niet vinden. Er was ook een aantal bij dat aan het zwerven was, maar ze kwamen soms wel naar de hulpverlening toe. Dat wil niet altijd zeggen dat je zo kunt sturen als je graag wilt. Dat betekent dat ze wel eens een time-out nodig hebben. Ik heb er ook een flink aantal zien weglopen uit opvanggroepen, omdat ze zich absoluut niet aan de spelregels wilden houden. Ze werden soms ook weggestuurd, omdat ze niet te hanteren waren. Ik vroeg me af hoeveel jongeren in Tilburg waren opgevangen, maar ik hoorde zojuist dat het slechts om een jongere gaat. Hoe zijn de reacties van de ouders geweest? Ik ken diverse voorbeelden van ouders die de kosten hebben betaald. Ik weet dat ouders samen met het straathoekwerk een kamer voor iemand hebben gezocht, al was het maar een piepklein kamertje. Hoe dan ook, er zijn heel veel zaken op dit punt te bespreken. Als je hier geld voor beschikbaar wilt stellen, dan moet dat goed worden gebruikt. Als het niet alleen om Tilburg gaat, is onduidelijk welke instelling het geld gaat beheren, want het moet ergens terecht komen. In het voorstel staat dat de provincie een en ander moet beheren, maar ik kan mij niet voorstellen dat een ambtenaar dat gaat doen. Hier zitten dus heel veel facetten aan vast. Wij kunnen daar nog geen positief besluit over nemen, al is het voorstel wel de moeite van het bespreken waard.

## Trefwoordenregister

### A

A59 .....	157
Aandelen .....	55, 57, 58, 166
Adviesraad .....	245
Afscheid F.J.M. Houben .....	115
Afscheid Statenleden .....	100
Ambulancevervoer .....	81, 225
Amendement31, 41, 50, 51 78, 84, 87, 110, 112, 143, 154, 173, 189, 192, 193, 194, 196, 197, 223	

### B

BBA .....	57, 58, 166
Begroting .....	22, 67, 74, 89
Beleidsvaluatie .....	127
Beleidskader jeugd .....	251
Bestuurlijke organisatie .....	41
Bestuursacademie .....	68, 72
Bestuursakkoord .....	6, 89, 103, 117
Biesbosch .....	132, 165, 202
Brabant in balans .....	189, 196
Brabant tussen ontgroening en vergrijzing ..	233
Brabant uitgelijnd .....	148
Brabants Bureau voor Toerisme .....	204
Brabantspoor .....	Zie BrabantStadSpoor
BrabantStad .....	62, 110, 176, 178, 234, 235
BrabantStadSpoor .....	62, 80, 82, 105, 181

### C

Commissiestelsel .....	110
Cultuurhistorie .....	222

### D

Drinkwatervoorziening .....	135
Dualisme .....	100, 105
Dynamiek en vernieuwing .....	199

### E

Ecoduct .....	182
Ecologische hoofdstructuur .....	Zie EHS
EDON .....	14
EHS .....	30, 91, 98, 112, 187
Essent .....	64, 67, 71, 82, 84, 152, 161

### F

Fonds dakloze jongeren .....	256
------------------------------	-----

### G

Gemeente Baarle-Nassau .....	95
Gemeentelijke herindeling .....	38
GHS .....	150, 187, 193
Glastuinbouw .....	146, 150, 213
Grondbeleid .....	185, 207
Grondwaterheffingsverordening .....	208

### H

Hand aan de ploeg .....	180
Herindeling .....	Zie Gemeentelijke herindeling

### I

ICT ....	61, 81, 84, 102, 107, 160, 227, 228, 243
IJzeren Rijn .....	150
IPO .....	6, 7, 70, 110, 199, 234, 235, 242
Irak .....	253

### J

Jaarplan .....	74
Jaarprogramma .....	127
Jaarrekening .....	54, 114
Jaarverslag .....	28, 54
Jeugdbeleid .....	215, 227, 230, 234, 242
Jeugdzorg .....	101, 106

### K

Kadernota .....	199
Kenniseconomie .....	118, 228

### L

Lightrail .....	160, 162
-----------------	----------

### M

Meerjarenprogramma .....	160
Milieubeleidsplan .....	140
Moerdijk .....	129
Moerdijkse Hoek91, 110, 171, 174, 185, 191, 203	
Mond- en klauwzeer .....	170
Monumenten .....	68
Motie8, 11, 12, 15, 20, 24, 25, 29, 30, 34, 35, 36, 37, 59, 60, 63, 68, 69, 77, 79, 80, 83, 84, 85, 89, 90, 93, 109, 119, 120, 122, 130, 132, 142, 146, 148, 151, 159, 162, 165, 170, 176, 197, 202, 231, 235, 242, 244	

### N

Naar een sociaal duurzaam Brabant .....	231
Najaarsnota .....	67, 118, 244
NAM .....	132
Noordbrabants Museum .....	241, 247
Nota Cultuur in uitvoering .....	255
Nutsvoorzieningen .....	152

### O

Obragas .....	55, 161
Omroep Brabant .....	19, 20, 25, 26, 222, 223
Openbaar vervoer .....	211 Zie ook BBA

### P

Panorama Krayenhoff II .....	254
Passend en gepast vooruit .....	185
PNEM/MEGA Groep .....	14

POP/D2 gelden.....	97
Programma 2000+ VOJ.....	217
PSW arbeidsmarktadvies .....	126
PVVP .....	210

## **R**

Raad WOC .....	245
RBV .....	184
Referendumwet .....	75
Regiovisie verzorging en verpleging ...	237, 252
Regiovisie Zorg.....	220
renovatie provinciehuis.....	44, 47, 76
Revitalisering .....	98, 199
Ruimte voor Ruimte142, 154, 158,156,178, 179, 184, 188, 190	

## **S**

Sloopvergoedingen.....	184
Sportnotitie .....	249
Stadsregio .....	38
Stedelijke tangenten .....	86
Streekplan41, 93, 133, 136, 149, 154, 158, 169, 171, 176, 189, 191, 197	

## **T**

Televisie .....	Zie Omroep Brabant
Telos .....	119, 124
Trajectnota.....	168
Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij .....	186

Tussen ontgroening en vergrijzing.....	217
TWM.....	53, 135

## **U**

Uitvoeringsprogramma.....	164, 208
---------------------------	----------

## **V**

VERA .....	168
Vervoerplan Provinciehuis .....	159
Vijfde Nota.....	176
Visie Mobiliteit .....	210
Visie Sporen.....	181
Voorjaarsnota.....	8, 29, 59, 77, 112

## **W**

Waterhuishoudingsplan .....	206, 208
Waterschapsbestel .....	209
Waterstraat 16-18 .....	219
WBB .....	46
WNWB .....	53, 66
WOB.....	46, 53, 66, 135

## **Z**

Zandgronden.....	136
Zeezand .....	145
Zorg aan de basis .....	250
Zorg dichtbij .....	239
Zorg in actie .....	226